

PRAKSISOVERSIGTER • SAMLET UDGAVE

Praksis inden for *insolvensret*

Konkurs, rekonstruktion og gældssanering – insolvensrettens praksis.

OVERSIGTER

8

AFGØRELSE

232

PERIODE

2000–2026

8 OVERSIGTER

Indhold

01	Gensidigt bebyrdende aftaler i konkurs (konkursloven kap. 7)	29 afg.
02	Gældssanering (konkurslovens afsnit IV, kapitel 25-29 a, §§ 197-237 a)	22 afg.
03	Konkurs	33 afg.
04	Konkurskarantæne (konkursloven §§ 157-168)	35 afg.
05	Konkursordenen og fordringers placering (konkursloven §§ 93-99)	32 afg.
06	Omstødelse i konkurs (konkurslovens kapitel 8, §§ 64-81)	12 afg.
07	Personlig konkurs (konkurs af fysiske personer)	45 afg.
08	Rekonstruktion af kriseramte virksomheder (konkurslovens kapitel 1 a-2 e, §§ 9 a-16 e)	24 afg.

Hver oversigt er et selvstændigt kapitel med introduktion, principper, gennemgang, lovgrundlag og citerede afgørelser. Titlerne er klikbare, og kapitlerne findes også som bogmærker i PDF-læseren.

01

PRAKSISOVERSIGT · INSOLVENSRET

Praksisoversigt over gensidigt bebyrdende aftaler i konkurs (konkursloven kap. 7)

Boets indtrædelsesret, medkontrahentens værn og massekravsafgrænsningen efter §§ 53-62

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 29 afgørelser · 2000-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Konkurslovens kapitel 7 afgør, hvad der sker med de aftaler, skyldneren har indgået før konkursen, men som ved dekretet endnu ikke er endeligt opfyldt. Reglerne giver boet en valgret – det kan indtræde og dermed videreføre aftalen på dens vilkår – men prisen er, at medkontrahenten får massekrav, og netop dér trækker praksis grænsen snævert: kun vederlag for tiden efter konkursbehandlingens indledning omfattes af § 93, og § 56, stk. 2, gør efter forarbejderne udtømmende op med, hvad medkontrahenten kan opnå. Praksis er koncentreret hos Sø- og Handelsrettens skifteret og Højesteret, og de to principielle nyere afgørelser er Top-Toy-sagen om fastholdelsesbonus (2023) og interessentskabsdommen om § 53's beskaffenhedsforbehold (2024).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Kapitel 7 finder kun anvendelse, hvis ikke andet følger af andre lovbestemmelser eller af vedkommende retsforholds beskaffenhed, jf. § 53 – og reglerne kan efter forarbejderne kun fraviges til boets skade på de to punkter, loven selv udpeger (§ 55, stk. 2, og § 57, stk. 3).
- 02** En aftale, der alene forpligter den ene part, er ikke gensidigt bebyrdende; kapitel 7 – herunder konkursreguleringsadgangen i § 61 – finder da slet ikke anvendelse.
- 03** Et interessentskab er efter sin beskaffenhed så personligt et retsforhold, at konkursboet ikke kan indtræde som interessent; selskabet ophører ved konkursdekretet, og kapitalkontiene skal gøres op.
- 04** Boets indtræden kan ske udtrykkeligt eller stiltiende – fx ved at boet fortsætter benyttelsen af det lejede – men boets blotte passivitet eller kendskab til medkontrahentens ydelse er ikke i sig selv en accept af massekravsstatus.
- 05** § 56 rummer to selvstændige undtagelser: stk. 1 angår enkeltstående kontrakter, stk. 2 angår løbende ydelser – ved en løbende ydelse kan medkontrahenten ikke støtte massekravsstatus på stk. 1.
- 06** Kun vederlag for tiden efter konkursbehandlingens indledning er massekrav; en restance fra tiden før konkursen forbliver simpelt krav, uanset at boet indtræder.

- 07** "Vederlag" i § 56, stk. 2, omfatter kun betaling for den løbende ydelse; en fastholdelsesbonus, der alene præmierer, at medarbejderen bliver i stillingen, er ikke vederlag og opnår ikke massekravsstatus.
- 08** Udlejeren opnår kun massekrav for venteperioden efter § 62, hvis han udtrykkeligt forlanger det, når han beder boet tage stilling – og boet kan altid undgå massekravet ved at svare straks.
- 09** Konkursen er ikke i sig selv misligholdelse, men boet kan omvendt ikke blokere medkontrahentens almindelige obligationsretlige hæveadgang ved at fastholde kontrakten, jf. § 58, stk. 2.
- 10** Erstatning efter § 59 for boets manglende indtræden er kun en simpel konkursfordring; ophæves kontrakten først efter boets indtræden, har erstatningskravet derimod massekravsstatus.
- 11** Boets adgang til konkursregulering efter § 61, stk. 1, rækker videre end formelle opsigelsesvarsler og omfatter også vilkår, der reelt har karakter af et forlænget varsel.
- 12** Ved fastlæggelsen af "sædvanligt eller rimeligt varsel" efter § 61, stk. 1, tager Højesteret udgangspunkt i, hvad der efter lovgivningen sædvanligvis gælder, fordi det er bedst stemmende med konkursrettens ligelighedsprincip.
- 13** Erstatning efter § 61, stk. 3, for forkortet varsel forudsætter særlige grunde og er i boet kun en almindelig konkursfordring.
- 14** Tvister om indtræden og massekravsstatus afgøres i praksis som fordringsprøvelsessager efter § 133 ved skifteretten – typisk Sø- og Handelsrettens skifteret.

§ 1 Kapitel 7's ramme: gensidigt bebyrdende aftaler, der ikke er opfyldt ved konkursens begyndelse

Konkurslovens kapitel 7 – §§ 53-62 – regulerer ét afgrænset spørgsmål: hvad der sker med de aftaler, skyldneren har indgået *før* konkursen, men som ved dekretet endnu ikke er endeligt opfyldt fra begge sider. Kapitlet stammer i alt væsentligt uændret fra den oprindelige konkurslov og hviler på Konkurslovsudvalgets [betænkning nr. 606/1971 om konkurs og tvangsakkord](#). Kun § 55, stk. 3, § 56, stk. 2-3 og § 61, stk. 1 er ændret siden – ved LOV nr 718 af 25/06/2010 og LOV nr 896 af 21/06/2022.

Tre kumulative betingelser skal være opfyldt, før kapitlet overhovedet aktiveres:

- **Aftalen skal være gensidigt bebyrdende.** Begge parter skal have en forpligtelse; en aftale, der kun forpligter den ene, falder helt uden for kapitlet.
- **Skyldnerens ydelse må ikke være erlagt.** § 54 angår netop "en gensidigt bebyrdende aftale, som ved konkursens begyndelse ikke er opfyldt af skyldneren".
- **Hverken anden lovgivning eller retsforholdets beskaffenhed må føre til andet,** jf. § 53.

Den første betingelse er ikke teoretisk. I **P-1-04** afviste Sø- og Handelsrettens skifteret, at en livsvarig pensionstilsagn til et bestyrelsesmedlems ægtefæller kunne konkursreguleres efter § 61, stk. 1. Der var hverken i aftalen eller sagens oplysninger nogen forpligtelse for ægtefællerne til at levere en modydelse:

Skifteretten finder, at den aftalte pensionsydelse således ikke er udtryk for en gensidigt bebyrdende aftale.

Da konkursreguleringsreglen findes i kapitel 7, der alene omhandler gensidigt bebyrdende aftaler, kunne boet ikke skære kravet ned, og hele det anmeldte krav på ca. 3,17 mio. kr. blev anerkendt som simpelt krav efter § 97. Kvalifikationsspørgsmålet er altså den første – og undertiden afgørende – port.

Endelig er kapitlet i det væsentlige **præceptivt til fordel for boet**. Forarbejderne bemærker udtrykkeligt, at kun fristen for boets svar (§ 55, stk. 2) og reglerne om sikkerhedsstillelse (§ 57, stk. 3) kan aftales anderledes, og at det "[a]f bestemmelserne fremgår modsætningsvis, at de andre regler i kapitlet ikke kan fraviges til skade for boet", jf. [betænkning nr. 606/1971, s. 118](#). En aftale, der *udvider* boets ret, er derimod virksom. Baggrunden er, at skyldneren normalt ikke har nogen tilskyndelse til at varetage sit eventuelle konkursbos tarv, mens medkontrahenten uden videre ville kunne få indføjet de begrænsninger, han ønskede.

Denne oversigt behandler alene boets stillingtagen til og afvikling af skyldnerens kontrakter. Omstødelse af dispositioner før dekretet hører under [omstødelse i konkurs](#), den generelle konkursorden og fordringsprøvelse under [konkurs](#), og videreførelse af aftaler som selvstændigt rekonstruktionsvirkemiddel under [rekonstruktion](#).

LOV

[Konkursloven § 53](#)[Konkursloven § 54](#)[Konkursloven § 55, stk. 2-3](#)[Konkursloven § 57, stk. 3](#)[Konkursloven § 61, stk. 1](#)[Konkursloven § 97](#)

PRAKSIS Sø- og Handelsretten · Konkursregulering af pensionsaftale - Gensidigt bebyrdende aftale?

17.01.2005

§ 53: når "vedkommende retsforholds beskaffenhed" spærrer for § 2 boets indtræden

§ 53 er kapitlets modificerende hovedregel:

Bestemmelserne i dette kapitel anvendes kun, hvis ikke andet følger af andre lovbestemmelser eller af vedkommende retsforholds beskaffenhed. Reglen i § 61, stk. 2, finder dog anvendelse uanset lejelovgivningens bestemmelser om uopsigelighed.

Forarbejderne udpeger tre typer af tilfælde, hvor beskaffenheden spærrer. [Betænkning nr. 606/1971, s. 118](#) anfører:

Herved sigtes bl.a. til kontrakter, hvor fallentens person er af en sådan betydning, at boet ikke kan tilegne sig kontrakten, f.eks. en arkitekts udarbejdelse af tegninger til en nybygning. Er hæftelsen for skyld et hovedpunkt i kontraktsforholdet, må medkontrahenterne også straks kunne hæve kontrakten, således en aftale om ydelse af lån til skyldneren eller en kontrakt om et interessentskab, hvori skyldneren er ansvarlig deltager. Også andre aftaler kan være af den karakter, at medkontrahentens stilling ville blive således forringet, hvis han fik et konkursbo som kontraktspartner, at dette ikke kan fordres.

Samme sted præciseres, at standardvilkår om ophævelse ved konkurs – betænkningen nævner AB's dagældende § 20 – *ikke* er "lovbestemmelser", og at deres virkning derfor beror på, om ophævelsesadgangen kan siges at følge af retsforholdets beskaffenhed. En kontraktuel ipso facto-klausul løser altså ikke spørgsmålet af sig selv.

Interessentskabet er blevet skoleeksemplet. Sagen forløb over tre instanser. Retten i Næstved frifandt i [BS-40013/2020-NAE](#) af 20. juni 2022 medinteressenten for konkursboets krav på indbetaling af en negativ

kapitalkonto på 1.400.679 kr. Byretten lagde ganske vist til grund, at en interessentskabsaftale er undtaget fra boets indtrædelsesret, men lod driftens faktiske fortsættelse være afgørende:

På den baggrund, og idet retten i øvrigt finder, at et interessentskab ikke uden videre kan anses for ophørt ved en interessents konkurs, har Sagsøger under konkurs ikke godtgjort, at interessentskabet er ophørt, hvorfor Sagsøgte allerede af den grund frifindes.

Østre Landsret behandlede sagen i [BS-25190/2022-OLR](#) af 23. februar 2023, og Højesteret afsagde den 14. november 2024 dom i [BS-61935/2023-HJR](#) om ophør af interessentskabet ved den ene deltagers konkurs og opgørelsen af den negative kapitalkonto. Højesteret anvendte netop [§ 53](#) sammenholdt med [§ 55, stk. 1](#) og [§ 61, stk. 1 og 2](#): interessentskabskontrakten er efter sin beskaffenhed så personlig, at boet ikke indtræder som interessent, hvorfor selskabet ophører ved konkursdekretet og kapitalkontiene skal gøres op. Resultatet ligger i direkte forlængelse af 1971-betænkningen, der netop nævner interessentskabskontrakten med den fallerede som ansvarlig deltager.

§ 53 påberåbes ofte – men holder sjældent. I [Sag 89/2017](#) (E. Pihl & Søn) gjorde Teknisk Landsforbund gældende, at overenskomstbestemte feriefridage var en aftale af en sådan særlig beskaffenhed, at den ikke kunne konkursreguleres. Højesteret gav ikke medhold. Og i andelsboligsagerne – [P-8-13](#) og [SKS-8/2013-SHR](#) af 4. maj 2015, senere fulgt op i Højesterets [Sag 270/2016](#) – argumenterede andelshaverne, at boet ikke kunne indtræde i vedtægtsforholdet, fordi det ikke kunne levere de vedtægtsmæssige ydelser. Skifteretten afviste præmissen ved at pege på, at konkursen slet ikke flytter ejendomsretten:

Afsigelsen af konkursdekret indebærer alene, at andelsboligforeningens ret til at råde over ejendommen i formueretlig henseende overgår til kurator, jf. konkurslovens § 29. Under konkursen forbliver ejendomsretten til ejendommen således hos andelsboligforeningen. Afsigelsen af konkursdekret over en andelsboligforening indebærer endvidere ikke, at andelsboligforeningen ophører med at eksistere.

Mønstret er, at § 53 rammer de retsforhold, hvor skyldnerens *person* eller *personlige hæftelse* er kontraktens kerne – ikke de forhold, hvor medkontrahenten blot finder et konkursbo til en mindre attraktiv modpart.

LOV

[Konkursloven § 29](#)[Konkursloven § 53](#)[Konkursloven § 55, stk. 1](#)[Konkursloven § 61, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om ophør af interessentskab ved en interessents konkurs og opgørelse af negativ kapitalkonto	14.11.2024
	Højesteret · Konkursbos adgang til konkursregulering af overenskomstbestemte feriefridage i opsigelsesperioden	02.02.2018
	Højesteret · Andelshaveres retsstilling ved andelsboligforenings konkurs og fortolkning af ejerskiftebegrebet	19.09.2017
	Landsretten · Landsrettens dom i sag om økonomisk mellemværende i interessentskab efter konkurs	23.02.2023
	Sø- og Handelsretten · Principiel dom om andelshaveres retsstilling under konkurs: Fortsat andelshavere eller lejere?	04.05.2015
	Sø- og Handelsretten · Konkursdekret over andelsboligforening medfører ikke ejerskifte eller overgang til lejestatus for andelshavere	04.05.2015
	Byretten · Partner frifundet for krav om indbetaling af negativ kapitalkonto efter den anden partners konkurs	20.06.2022

§ 3 Boets indtræden efter § 55, stk. 1 – udtrykkelig, stiltiende og de facto

[§ 55, stk. 1](#) er kortfattet: "*Boet kan indtræde i de af skyldneren indgåede gensidigt bebyrdende aftaler.*" Bestemmelsen giver boet en ret, ikke en pligt – men praksis viser, at retten kan udøves på flere måder end ved en formel erklæring.

[Betænkning nr. 1512/2009 om rekonstruktion, s. 196](#) sammenfatter retstilstanden:

Boets indtræden kan ske ved en udtrykkelig erklæring derom, afgivet enten på eget initiativ eller som svar på en opfordring fra medkontrahenten, men kan også være stiltiende, f.eks. ved at konkursboet råder over medkontrahentens ydelse, selvom boet ved, at denne vil kunne kræves tilbage i kraft af et ejendomsforbehold.

De oprindelige forarbejder til [§ 62](#) siger det samme med lejemålet som eksempel: "En sådan indtræden kan ske ved en udtrykkelig erklæring, men efter omstændighederne også stiltiende ved, at boet fortsætter benyttelsen af det lejede." Boets faktiske brug er altså et selvstændigt indtrædelsesfaktum.

At boet kan indtræde, selv om medkontrahenten i kraft af et ejendomsforbehold er separatist, følger udtrykkeligt af [betænkning nr. 606/1971, s. 118](#): indtrædelsesretten er først udelukket, når medkontrahenten efter [§ 58](#) kan hæve. Samspillet mellem indtræden og forbeholdet er behandlet nærmere under [ejendomsforbehold og separatistret](#).

Praksis om stiltiende og de facto-indtræden er koncentreret hos Sø- og Handelsrettens skifteret. I [P-11-14](#) af 19. december 2014 var netop spørgsmålet om stiltiende indtræden i en lejeaftale og deraf følgende massekrav genstand for fordringsprøvelse. Den mest udførlige illustration er dog [P-55-11](#) (Jyske Finans mod Jørgen Christensens Snedkeri) af 23. oktober 2012 – formelt en sag om de dagældende betalingsstandsningsregler, men principielt parallel. Tilsynet forholdt sig tavst over for leasinggiverens gentagne opfordringer, godkendte den fortsatte drift, lod maskinerne blive brugt og foranledigede betaling af både restance og løbende ydelser:

Det lægges efter advokat Jens Hessels forklaring til grund, at han som tilsyn under betalingsstandsningen godkendte den fortsatte drift af virksomheden, og at godkendelsen blandt andet omfattede, at de leasede maskiner fortsat kunne benyttes. [...] finder skifteretten, at advokat Jens Hessel som tilsyn under betalingsstandsningen de facto må anses for at have tiltrådt leasingaftalen med Jyske Finans A/S.

Afgørelsen viser, at kombinationen af *fortsat brug, manglende forbehold og betaling af ydelserne* etablerer tiltrædelse, uanset at der aldrig blev afgivet nogen erklæring. Kvalifikationen af selve leasingaftalen behandles under [leasing – kvalifikation og misligholdelse](#).

Men passivitet er ikke i sig selv nok. I [P-36-10](#) af 3. januar 2011 havde boet været fuldt bekendt med, at samejeren betalte ejendommenes løbende udgifter, og havde endda overladt salget til hende. Skifteretten afviste alligevel massekravsstatus:

Alene krav, som er stiftet efter aftale med kurator, kan gøres gældende mod boet som et massekrav.

Boets viden og accept af, at en tredjemand handlede i boets interesse, var ikke en stiltiende accept af massekravsstatus. Grænsen går altså mellem boets egen *disposition over medkontrahentens ydelse* og boets blotte *tilskuen*. I samme spor ligger Retten i Roskildes [BS-27705/2022-ROS](#) af 13. marts 2023 om et konkursbos betalingsforpligtelse for transportydelser, hvor boet ikke var indtrådt.

LOV

[Konkursloven § 55, stk. 1](#)[Konkursloven § 58](#)[Konkursloven § 62](#)[Konkursloven § 93](#)

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Fordringsprøvelse i konkursbo: Spørgsmål om stiltiende indtræden i lejeaftale og massekrav 19.12.2014

Sø- og Handelsretten · Tiltrædelse af leasingaftale under betalingsstandsning – Massekrav i konkurs	23.10.2012
Sø- og Handelsretten · Sag om regreskrav i konkursbo efter afholdte udgifter til samejet ejendom	03.01.2011
Byretten · Konkursbo dømt til at betale for transportydelser efter ikke at være indtrådt i sag	13.03.2023

§ 4 Interpellationsretten i § 55, stk. 2 og boets opsigelsesadgang i § 55, stk. 3

Boets valgtret modsvares af medkontrahentens ret til at fremtvinge en afklaring. Efter [§ 55, stk. 2](#) kan medkontrahenten forlange, at boet **uden ugrundet ophold** tager stilling til, om det vil indtræde – den såkaldte interpellationsregel. Parterne kan ved aftalen fastsætte fristens længde.

[Betænkning nr. 1512/2009, s. 196](#) præciserer standarden konkret:

- Som udgangspunkt antages svaret at skulle gives **i løbet af en uge**, men i mange tilfælde bør det ske hurtigere.
- Ved levering af **let fordærlige varer** er selv et svar "straks" – dvs. med den hurtighed, hvormed forretningsbreve sædvanligvis besvares – ikke altid tilstrækkeligt; svaret må kunne komme inden for timer eller minutter.
- En **aftalt frist** må ikke være så kort, at boet reelt ikke har mulighed for at træde ind i kontrakten.

Fristen løber altså fra medkontrahentens forespørgsel – ikke fra dekretet. Det er en pointe, forarbejderne til [§ 62](#) fremhæver som forskellen fra det oprindelige betækningsudkast, der for erhvervslejemål havde foreslået en automatisk indtræden med en fire-ugers frigørelsesfrist regnet fra dekretet. Retten i Roskilde anvendte bl.a. [§ 55, stk. 2](#) i [BS-1528/2011-ROS](#) af 17. januar 2013 om utinglyste leje-, forpagtnings- og jagtlejekontrakter i en konkursramt ejendom.

Opsigelsesadgangen i § 55, stk. 3 blev indsat ved [LOV nr 718 af 25/06/2010](#) (Rekonstruktion m.v.) og er boets sikkerhedsventil:

Angår en aftale, som boet er indtrådt i efter stk. 1, en løbende ydelse til skyldneren, kan boet altid opsiges aftalen med en måneds varsel.

En indtræden er dermed ikke uigenkaldelig, når det drejer sig om løbende ydelser. Top-Toy-sagen viser mekanikken i ren form: konkursdekretet blev afsagt 28. december 2018, boet meddelte den **10. januar 2019**, at det indtrådte i tre nøglemedarbejderes ansættelsesforhold, og allerede **11. januar 2019** opsigte boet med en måneds varsel efter [§ 55, stk. 3, 1. pkt.](#) til udløb 11. februar 2019, jf. [BS-41265/2020-OLR](#). Kombinationen af indtræden og straksopsigelse giver boet arbejdskraften i en kort afviklingsperiode uden at binde massen længere.

Medkontrahenten kan efter [§ 55, stk. 3, 2. pkt.](#) kræve erstatning for tab ved, at opsigelsen er sket med forkortet varsel – men kun "medmindre andet følger af § 61". Konkursreguleringen sætter altså også her loftet.

For arbejdsaftaler suppleres reglerne af [§ 63](#), hvorefter boet snarest muligt bør tage stilling, og hvor en erklæring inden to uger efter dekretet stiller kravet på arbejdsvederlag for mellemprioriteten som vederlag for den forudgående periode – dog med massekrav for den tid, den ansatte faktisk har udført arbejde for boet.

LOV

[Konkursloven § 55, stk. 2-3](#)[Konkursloven § 61](#)[Konkursloven § 62](#)[Konkursloven § 63](#)

PRAKSIS

Landsretten · Afgørelse om fastholdelsesbonus i konkursbo – Top-Toy A/S

08.11.2021

Byretten · Sag om opsigelse af lejekontrakt, forpagtningskontrakt og jagtlejekontrakt efter tvangsauktion

17.01.2013

§ 56: skyldnerskifte i stk. 1 – og den udtømmende massekravsafgrænsning i stk. 2-3

Retsvirkningen af indtræden fremgår af [§ 56, stk. 1](#): "Indtræder boet i aftalen, bliver det berettiget og forpligtet på *aftalens vilkår*." [Betænkning nr. 1512/2009, s. 196](#) formulerer virkningen skarpt: "*Boets tiltræden af aftalen indebærer således et egentligt skyldnerskifte*." Boet kan naturligvis efter forhandling aftale ændrede vilkår med medkontrahenten – men det kan ikke ensidigt plukke i aftalen.

Det afgørende – og i praksis mest omtvistede – spørgsmål er, **hvor langt massekravet rækker**. Her opdeler loven materien:

Aftaletype	Hvad er massekrav efter § 93?	Hjemmel
Enkeltstående kontrakt	Medkontrahentens krav på boets vilkår	§ 56, stk. 1
Løbende ydelse	Kun vederlag for tiden efter konkursbehandlings indledning og indtil en evt. opsigelse efter § 55, stk. 3, eller § 61, stk. 1 – samt krav vedrørende faktiske dispositioner foretaget af boet	§ 56, stk. 2
Successive ydelser	Kun den del af kravet, der vedrører ydelser præsteret efter konkursbehandlings indledning	§ 56, stk. 3

Sø- og Handelsrettens skifteret formulerede systematikken principielt i [BS-25020/2019-SHR m.fl.](#) af 30. september 2020:

Efter ordlyden af bestemmelserne i § 56, stk. 1 og 2, lovens systematik i forhold til det grundlæggende princip om lighed og formålet med disse bestemmelser, finder retten, at § 56 indeholder to helt selvstændige undtagelser i henholdsvis stk. 1 og stk. 2. Stk. 1 angår således enkeltstående kontrakter, mens stk. 2 angår aftaler om løbende ydelser.

Pointen er, at medkontrahenten ved en løbende ydelse **ikke** kan springe over til stk. 1 for at fange krav, som stk. 2 ikke dækker.

Restancen falder uden for. Allerede [betænkning nr. 606/1971, s. 120](#) tog stilling: en restance, der består ved konkursens indtræden, berøres ikke af boets indtræden. Begrundelsen er lighedsprincippet og risikoen for pression:

Det forekommer ikke udvalget rimeligt eller stemmende med konkursens lighedsprincip, at medkontrahenten i kraft af en tvangssituation for boet kan skaffe sig restancen betalt som massekrav.

Udvalget pegede netop på, at boet ofte står uden faktiske valgmuligheder – fx over for et koncessioneret forsyningsselskab eller en udlejer af de lokaler, hvorfra virksomheden drives.

2022-nyaffattelsen skærpede og præciserede afgrænsningen. Ved [LOV nr 896 af 21/06/2022](#) – der implementerede rekonstruktions- og insolvensdirektivet – blev [§ 56, stk. 2](#) nyaffattet og [stk. 3](#) indsat med virkning fra 17. juli 2022. Tre ændringer er værd at bemærke: skæringspunktet blev flyttet fra

konkursdekretets afsigelse til konkursbehandlings indledning; "krav vedrørende faktiske dispositioner foretaget af konkursboet" blev udtrykkeligt medtaget; og successive ydelser fik deres egen regel i stk. 3. [Betænkning nr. 1579/2022, s. 341](#) er utvetydig om formålet:

Den foreslåede bestemmelse gør således udtømmende op med, hvilke krav, der opnår status som et massekrav, hvis konkursboet viderefører en aftale om en løbende ydelse, dvs. at medkontraahenten ikke kan støtte massekravsstatus på § 56, stk. 1.

Lovgiver kodificerede dermed netop den fortolkning, SØ- og Handelsretten havde anlagt i Top-Toy-sagen. Affattelsen svarer bevidst til den parallelle regel for rekonstruktion i **konkurslovens § 12 p, stk. 2**.

LOV

[Konkursloven § 55, stk. 3](#)
[Konkursloven § 56, stk. 1-3](#)
[Konkursloven § 61, stk. 1](#)
[Konkursloven § 93](#)

PRAKSIS **SØ- og Handelsretten** · SØ- og Handelsretten: Fortolkning af Konkurslovens § 56 vedrørende fastholdelsesklausuler ("stay-on klausuler") i konkursboer

30.09.2020

§ 6 Vederlagsbegrebet i praksis: fastholdelsesbonus og ikke-afskrevet indretningstilskud

Nøgleordet i [§ 56, stk. 2](#) er "**vederlag**". Top-Toy-sagen er den autoritative afklaring og forløb over fire instanser.

Tre ledende medarbejdere havde i november 2017 indgået aftaler om en fastholdelsesbonus ("stay-on bonus") på op til tre måneders løn, betinget alene af, at de forblev i stillingen indtil udgangen af januar 2019. Top-Toy A/S gik konkurs 28. december 2018; boet indtrådte i ansættelsesforholdene 10. januar 2019 og opsagde dagen efter. Spørgsmålet var, om bonussen fulgte med ind som massekrav.

Instans	Afgørelse	Resultat
SØ- og Handelsrettens skifteret, 30.09.2020	BS-25020/2019-SHR m.fl. og BS-25314/2019-SHR	Boet frifundet
Østre Landsret, 08.11.2021	BS-41265/2020-OLR	Stadfæstet
Procesbevillingsnævnet, 28.06.2022	21/27309	3.-instansbevilling meddelt
Højesteret, 23.05.2023	BS-27519/2022-HJR	Stadfæstet

Skifteretten støttede sig bl.a. på [betænkning nr. 1555/2015 om ansattes retsstilling under insolvensbehandling](#), hvorefter stay-on-bonusser hverken kan anses som løn eller andet vederlag og heller ikke vedrører opsigelsen – og fandt ikke grundlag for en anden fortolkning af "vederlag" i [§ 56, stk. 2](#). Østre Landsret formulerede det således:

Under disse omstændigheder finder landsretten, at de foreliggende bonusaftaler reelt set alene var en præmiering af appellanterne for at forblive i deres respektive stillinger indtil udgangen af januar 2019, mens aftalerne ikke var en vederlæggelse for udførelse af arbejde på samme måde som løn.

Højesteret stadfæstede. Retten indledte med at slå periodiseringsreglen fast – "*Angår aftalen en løbende ydelse til skyldneren, bliver boet ved sin indtræden forpligtet til at udrede vederlag for tiden efter konkursdekretets afsigelse som massekrav, jf. konkurslovens dagældende § 56, stk. 2*" – og foretog derefter den konkrete kvalifikation:

Efter bevisførelsen lægger Højesteret til grund, at udbetaling af fastholdelsesbonus [...] alene var betinget af, at de forblev i deres stilling og udførte deres arbejdsopgaver som hidtil indtil udgangen af januar 2019. Bonussen blev efter aftalerne ikke tillagt feriepenge, pension eller andre lønrelaterede betalinger, og der var ikke tale om honorering for en særlig arbejdsindsats. Højesteret finder derfor, at fastholdelsesbonusen ikke havde karakter af løntillæg med udskudt betaling, men at den [...] udgjorde en præmiering ("award") for at forblive i stillingen i en kritisk periode for virksomheden.

Kravet kunne herefter hverken helt eller delvist anses for vederlag for arbejde udført for boet efter dekretet. Bemærk, at Højesteret nåede resultatet **inden for stk. 2** – ikke ved at sige, at boet aldrig indtrådte i bonusaftalen. Boets indtræden i ansættelsesforholdet omfattede aftalerne om fastholdelsesbonus; det var vederlagsbegrebet, der stoppede kravet. Det er en vigtig nuance over for boets subsidiære synspunkt om, at aftalerne var selvstændige og ikke tiltrådt. Argumentet om, at bonussen var omfattet af [funktionærlovens § 17 a](#), førte heller ikke til massekravsstatus, og landsretten afskar de først for landsretten fremsatte subsidiære påstande om [§ 95](#) og [§ 97](#).

Indretningstilskuddet. Den parallelle afgrænsning på erhvervslejeområdet blev prøvet i Sø- og Handelsrettens [BS-55261/2019-SHR](#) af 30. september 2020. Sagen angik status for et **ikke-afskrevet indretningstilskud** ved boets indtræden i et erhvervslejemål – dvs. om udlejerens krav på tilbagebetaling af den ikke-afskrevne del af et tilskud, ydet før konkursen, var massekrav efter [§ 56, stk. 1 og 2](#), eller alene simpelt krav efter [§ 97](#). Sagen viser samme grundfigur som Top-Toy: en økonomisk fordel, der er ydet før konkursen og hviler på lejeforholdets fortsættelse, er ikke uden videre "vederlag for tiden efter" – den periodiseres ikke frem blot fordi boet indtræder.

Konklusionen på tværs: **"vederlag" betyder betaling for den løbende real- eller arbejdsydelse i den periode, boet faktisk trækker på aftalen.** Alt andet – præmier for loyalitet, ikke-afskrevne tilskud, ældre restancer – bliver hængende i [§ 97](#).

LOV

[Funktionærloven § 17a](#)[Konkursloven § 56, stk. 1-2](#)[Konkursloven § 93](#)[Konkursloven § 95](#)[Konkursloven § 97](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler	23.05.2023
	Landsretten · Afgørelse om fastholdelsesbonus i konkursbo – Top-Toy A/S	08.11.2021
	Sø- og Handelsretten · Sø- og Handelsretten: Fortolkning af Konkurslovens § 56 vedrørende fastholdelsesklausuler ("stay-on klausuler") i konkursboer	30.09.2020
	Sø- og Handelsretten · Afgørelse om indtræden i ansættelseskontrakt og fastholdelsesbonus i konkurs	30.09.2020
	Sø- og Handelsretten · Dom om status for indretningstilskud som massekrav ved konkursboets indtræden i erhvervslejemål	30.09.2020
	Procesbevillingsnævnet · Fastholdelsesbonus i konkursbo: 3.-instansbevilling om fortolkning af vederlagsbegrebet i konkurslovens § 56, stk. 2	28.06.2022

§ 7 § 62: erhvervslejemål og formkravet til massekravsforbeholdet

[§ 62](#) er kapitlets eneste særregel for en bestemt aftaletype:

Har skyldneren lejet eller forpagtet fast ejendom til brug for sin erhvervsvirksomhed, og kan boet ikke straks afgive erklæring om, hvorvidt det vil indtræde i aftalen, jf. § 55, kan medkontrahenten fordre, at boet påtager sig som massekrav at betale forholdsmæssigt vederlag for tiden fra konkursdekretets afsigelse, indtil erklæring afgives.

Bestemmelsen løser et konkret problem: en udlejer kan – modsat en vareleverandør – ikke holde sin ydelse tilbage, mens boet tænker. Han er tvunget til at lade lokalerne stå til rådighed. Til gengæld for denne ufrivillige kredit får han adgang til at kræve massekrav for ventetiden.

De oprindelige lovforarbejder til § 62 er usædvanligt udførlige – og de indeholder præcis den betingelse, der senere blev afgørende i praksis. Justitsministeriet valgte bevidst en anden model end Konkurslovsudvalgets betækningsudkast, der havde foreslået automatisk indtræden i erhvervslejemål med en fire-ugers frigørelsesfrist:

Til forskel fra betækningsudkastet vil der altså, når boet vælger ikke at indtræde i lejekontrakter, kun blive et massekrav for udlejeren, hvis han inden boets afslutning har fremsat forlangende herom, og boet kan altid undgå massekrav i venteperioden ved at afgive sit svar på udlejerens forespørgsel straks.

Og videre om massekravets tidsmæssige udstrækning:

Da en udlejer i alle tilfælde først kunne disponere over de udlejede lokaler, når de er ryddeliggjort, har ministeriet ment, at lejen kun bør være massekrav for tiden, indtil boet erklærer, at det ikke vil indtræde i kontrakten. Om tømning af lokalerne gælder da de almindelige regler om ryddeliggørelsen ved ophør af lejemål.

Der er altså **to selvstændige formkrav**: forlangendet skal fremsættes af udlejeren, og det skal fremsættes *inden* boets afslutning. Ministeriet var opmærksom på, at boet ikke altid kender lejemålet – Sø- og Handelsretten havde under lovforberedelsen påpeget, at skyldneren kan være forsvundet eller have undladt at oplyse om lejeforhold – men løste det ved at gøre udlejerens forespørgsel til udløsende faktum i stedet for at lade fristen løbe fra dekretet.

Det formkrav har tænder. I [BS-17720/2019-SHR](#) (Wihlborgs A/S mod konkursboet PAS A/S) af 19. november 2019 blev udlejerens lejekrav ikke anerkendt som massekrav, fordi udlejeren ikke ved sin forespørgsel til boet havde forlangt massekravsdækning efter § 62. Sagen blev afgjort under fordringsprøvelse efter § 133 og involverede både § 55, § 62 og § 93.

Den praktiske lære for udlejere er entydig: en henvendelse til kurator med spørgsmål om, hvorvidt boet vil indtræde, er ikke nok. Forespørgslen skal indeholde et udtrykkeligt forlangende om, at boet påtager sig lejen for venteperioden som massekrav. Omvendt kan kurator neutralisere kravet fuldstændigt ved at svare omgående – massekravet løber kun til erklæringen afgives.

LOV

[Konkursloven § 55](#)[Konkursloven § 62](#)[Konkursloven § 93](#)[Konkursloven § 133](#)

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Tvisten om massekrav ved konkurs: Wihlborgs A/S mod konkursboet PAS A/S 19.11.2019

Medkontrahentens værn: tilbageholdelse, sikkerhed, hæveadgang og erstatning (§§ 54 og 57-60)

Kapitel 7 giver medkontrahenten en trappe af beføjelser, der bygger oven på hinanden.

§ 54 – tilbageholdelse og standsning. Efter § 54 kan medkontrahenten holde sin ydelse tilbage eller – hvis ydelsen er afsendt fra leveringsstedet – hindre dens overgivelse til boet, indtil der stilles sikkerhed for modydelsens rigtige erlæggelse. Det gælder, uanset om tiden for skyldnerens ydelse er kommet. Forarbejderne

oplyser, at bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til købelovens § 39, stk. 1, 1. pkt., men er formuleret så den rækker videre end køb, jf. [betænkning nr. 606/1971, s. 118](#).

§ 57 – modydelse eller sikkerhed. Indtræder boet, kan medkontrahenten efter [§ 57, stk. 1](#) fordrer, at boet uden ugrundet ophold erlægger modydelsen eller – hvis henstand er givet – stiller sikkerhed. Ved løbende ydelser med bagudbetalt vederlag skal sikkerheden efter [§ 57, stk. 2](#) til enhver tid dække det først forfaldne vederlag, for så vidt det vedrører tiden efter konkursen – sikkerheden følger altså massekravets omfang, ikke hele fordringen. Finder skifteretten ikke dette tilstrækkeligt betryggende, kan den efter [§ 57, stk. 3](#) kræve mere; omvendt kan aftalte sikkerhedsstillelser tilsidesættes, hvis de er urimeligt tyngende for boet. Denne dobbelte skifteretlige adgang er den ene af de to fravigelsesmuligheder, kapitlet overhovedet rummer.

§ 58 – hæveadgangen. Der er tre spor:

- Indtræder boet ikke, eller stiller det ikke foreskrevet sikkerhed, kan medkontrahenten hæve, jf. [§ 58, stk. 1](#).
- Medkontrahenten kan ligeledes hæve, hvis han **bortset fra konkursen** havde adgang hertil, jf. [§ 58, stk. 2](#).
- Har medkontrahenten helt eller delvis erlagt sin ydelse, kan han efter [§ 58, stk. 3](#) kun hæve og kræve det erlagte tilbage, hvis reglerne om vedkommende retsforhold berettiger ham dertil.

[Betænkning nr. 1512/2009, s. 198](#) sammenfatter forholdet til den almindelige obligationsret præcist:

Det forhold, at skyldneren underkastes en konkursbehandling, indebærer således efter gældende ret ikke nogen ændring i det almindelige obligationsretlige udgangspunkt, om at en af skyldneren misligholdt aftale kan hæves af medkontrahenten, hvis den pågældende efter retsforholdet i øvrigt havde adgang hertil.

Balancen går begge veje. På den ene side kan boet ikke blokere hæveadgangen ved at fastholde kontrakten. På den anden side er **konkursen ikke i sig selv misligholdelse**: benytter boet sig af sin faktiske mulighed for at indtræde, kan medkontrahenten ikke hæve alene under henvisning til den indledte konkursbehandling, jf. [betænkning nr. 1512/2009, s. 199](#). Den almindelige lære om ophævelse og erstatning ved misligholdelse er behandlet under [misligholdelse – ophævelse og erstatning](#).

§ 59 – erstatning for ikke-opfyldelse. Indtræder boet ikke, kan medkontrahenten efter [§ 59](#) fordrer erstatning for sit tab ved, at aftalen ikke opfyldes – dvs. den positive opfyldelsesinteresse – dog med forbehold for [§ 61](#). Kravets **rang** afhænger af timingen, og det er en central sontring:

- Ophæves aftalen, **fordi boet ikke indtræder**, er erstatningskravet en **simpel konkursfordring** ([§ 97](#)), medmindre der er tale om et privilegeret lønkrav efter [§ 95](#).
- Ophæves kontrakten **først efter boets indtræden**, har erstatningskravet derimod **massekravsstatus**, jf. [betænkning nr. 1512/2009, s. 198](#) med henvisning til [betænkning nr. 606/1971, s. 130](#).

§ 60 – tilbagelevering. Er en ydelse, for hvilken der skal svares vederlag, kommet boet i hænde efter konkursens begyndelse, og indtræder boet ikke, skal boet tilbagelevere ydelsen, jf. [§ 60](#). Bestemmelsen forhindrer, at boet beriges på medkontrahentens bekostning uden at påtage sig aftalen – og udgør spejlbilledet af reglen om, at boets rådighed over ydelsen kan være en stiltiende indtræden.

Modregningsspørgsmål på tværs af fristdagen – som ofte opstår netop i disse aftaleforhold – er behandlet under [modregning, betingelser og konneksitet i konkurs](#).

§ 9 § 61: konkursregulering af vedvarende retsforhold

§ 61, stk. 1 er kapitlets kraftigste indgreb i aftalefriheden:

Boet kan, selv om længere varsel eller uopsigelighed er aftalt, med sædvanligt eller rimeligt varsel opsige en aftale om et vedvarende retsforhold.

Bestemmelsen gælder dog ikke, hvis det længere varsel er sikret mod skyldnerens fordringshavere ved tinglysning eller anden lignende offentlig registrering. Efter § 61, stk. 2 har medkontrahenten en tilsvarende adgang – og det følger af § 53, 2. pkt., at stk. 2 finder anvendelse **uanset lejelovgivningens bestemmelser om uopsigelighed**.

Anvendelsesområdet er bredt. [Betænkning nr. 606/1971, s. 129](#) opregner: lejekontrakter både om fast ejendom og om løsøre (leasing), arbejdsaftaler bortset fra aftaler om udførelse af enkeltstående arbejde – herunder også aftaler, der ikke giver den ansatte privilegeret krav, fx en administrerende direktørs ansættelseskontrakt – interessentskabskontrakter, licensaftaler, levering af elektricitet, gas, vand og fjernvarme samt løbende kontrakter om reklame, serviceeftersyn, rengøring og vagttilsyn. Begrundelsen er igen ligelighedsprincippet: massekrav, der opstår uafhængigt af bostyrets handlinger, må ikke få et omfang, der gør bobehandlingen umulig.

Højesterets ledende afgørelse er [Sag 89/2017](#) (E. Pihl & Søn) af 2. februar 2018. Teknikeroverenskomsten forbød arbejdsgiveren at placere overførte feriefridage i en opsigelsesperiode. Højesteret fastslog, at vilkåret reelt havde karakter af et forlænget opsigelsesvarsel og derfor kunne konkursreguleres – konkursreguleringen rækker altså ud over formelle varselsklausuler til vilkår med samme økonomiske virkning. Om målestokken udtalte Højesteret:

Ved vurderingen af, hvad der kan anses for et sædvanligt eller rimeligt vilkår, er det efter Højesterets opfattelse bedst stemmende med konkursrettens ligelighedsprincip at basere vurderingen på, hvad der efter lovgivningen sædvanligvis gælder for afvikling af tilgodehavende frihed ved ophør af et ansættelsesforhold.

Lovgivningens normalordning – ikke aftalens – er altså benchmark. At vilkåret var aftalt i en kollektiv overenskomst ændrede intet.

Ansættelsesforhold udgør hovedparten af § 61-praksis. Sø- og Handelsrettens skifteret har behandlet konkursregulering af opsigelsesvarsel og fratrædelsesgodtgørelse i [P-0071-99](#) af 9. november 2000 (med § 61, stk. 1, § 95 og § 98 samt funktionærlovens § 2, stk. 2, i spil) og opsigelsesvarsel for skuespillere ved en teaterkonkurs i [P-0023-00](#) af 23. april 2003. Beslægtede lønkravssager er [P-65/99](#) af 15. maj 2001 og [P-0018-01](#) og [P-0019-01](#) af 3. januar 2002. I Top-Toy-sagen gjorde boet subsidiært gældende, at bonussen under alle omstændigheder kunne konkursreguleres til 0 kr., men da kravet allerede faldt på vederlagsbegrebet i § 56, stk. 2, blev spørgsmålet ikke afgørende.

Det er værd at notere, at **Konkursrådet har været kritisk** over for konkursregulering på ansættelsesområdet. I [betænkning nr. 1555/2015, s. 122](#) hedder det:

Det er Konkursrådets principielle opfattelse, at en arbejdsgivers konkurs ikke bør føre til tilsidesættelse af gyldigt indgåede aftaler om ansættelsesforhold, uanset om disse er forhandlet på plads som led i en individuel ansættelsesaftale eller en kollektiv aftale.

Rådet nævner udtrykkeligt "et overenskomstmæssigt aftalt forbud mod at anse feriefridage for afholdt i en opsigelsesperiode" som eksempel – samme vilkårstype, som Højesteret to-tre år senere fandt reguleringsegnet. Reglen er ikke ændret på dette punkt.

Erstatning efter § 61, stk. 3. Når særlige grunde taler derfor, kan det pålægges den, der opsiges, at yde erstatning for tab ved det forkortede varsel. I boet er kravet **kun en almindelig konkursfordring**. Forarbejderne giver skoleeksemplet direkte:

Har en udlejer anvendt store udgifter på at indrette lokaler specielt til brug for skyldnerens virksomhed, uden at disse udgifter har forøget lokalernes almindelige brugsværdi, kan det forlængede varsel være en sikkerhed for, at disse ekstraudgifter betales gennem lejen.

Netop den situation blev prøvet i SØ- og Handelsrettens P-12-12 af 30. maj 2013 om opsigelsesvarsel og erstatning for specialindretning af banklokaler, afgjort efter § 61, stk. 1 og 3. Forarbejderne nævner desuden det omvendte tilfælde – lejeren, der har forbedret ejendommen mod forlænget varsel – og funktionæren, der har bekostet en speciel uddannelse, som ikke kan bruges andetsteds.

Endelig kræver § 61 en gensidigt bebyrdende aftale. P-1-04 er den skarpeste illustration: da pensionstilsagnet var ensidigt, kunne boet slet ikke bringe § 61, stk. 1 i anvendelse, og hele kravet stod ved magt som simpelt krav.

Ved LOV nr 896 af 21/06/2022 blev der indsat et nyt 3. pkt. i § 61, stk. 1, hvorefter skyldneren ved opsigelse af sin deltagelse i et andelsselskab eller en andelsforening kan kræve sit indestående betalt senest 3 måneder efter opsigelsen.

LOV

Konkursloven § 53

Konkursloven § 56, stk. 2

Konkursloven § 61, stk. 1-3

Konkursloven § 95

Konkursloven § 98

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler	23.05.2023
	Højesteret · Konkursbos adgang til konkursregulering af overenskomstbestemte feriefridage i opsigelsesperioden	02.02.2018
	SØ- og Handelsretten · Tvist om opsigelsesvarsel og erstatning for specialindretning af banklokaler efter konkurslovens § 61	30.05.2013
	SØ- og Handelsretten · Konkursregulering af pensionsaftale - Gensidigt bebyrdende aftale?	17.01.2005
	SØ- og Handelsretten · Dom om opsigelsesvarsel for skuespillere ved teaterkonkurs	23.04.2003
	SØ- og Handelsretten · Dom om lønkrav i konkursbo: Bortvisning kontra frivillig fratrædelse og adgang til domstolsprøvelse	03.01.2002
	SØ- og Handelsretten · Sag om krav i konkursbo vedrørende ansættelsesforhold og udgifter under betalingsstandsning	15.05.2001
	SØ- og Handelsretten · Konkursregulering af opsigelsesvarsel og fratrædelsesgodtgørelse i konkursbo	09.11.2000

§ 10 Lovgivningens udvikling, EU-retten og de processuelle rammer

Kapitlets historik er kort, men de tre indgreb er alle relevante for læsningen af praksis:

Ændring	Retsakt	Indhold
1977	Den oprindelige konkurslov	Kapitel 7 gennemføres i alt væsentligt efter betænkning nr. 606/1971 , dog med Justitsministeriets omlægning af § 62

2010	LOV nr 718 af 25/06/2010 (Rekonstruktion m.v.)	§ 55, stk. 3 indsættes (opsigelse af løbende ydelser med 1 md.); henvisning hertil indsættes i § 56, stk. 2; § 61, stk. 3, 2. pkt. ophæves som konsekvens af de nye rekonstruktionsregler
2022	LOV nr 896 af 21/06/2022, i kraft 17. juli 2022	§ 56, stk. 2 nyaffattes; § 56, stk. 3 om successive ydelser indsættes; nyt 3. pkt. i § 61, stk. 1

Bemærk, at § 53, § 54, § 55, stk. 1-2 og §§ 57-60 samt § 62 står **uændret** siden 1977. Det gør 1971-betænkningen og de oprindelige lovbemærkninger til den primære fortolkningskilde for disse bestemmelser – hvilket § 62-praksis om formkravet er et tydeligt eksempel på.

EU-retlig kontekst. 2022-ændringen kom som led i implementeringen af [rekonstruktions- og insolvensdirektivet \(EU\) 2019/1023](#). Direktivet regulerer ikke konkurs, men **forebyggende rekonstruktion**, og indeholder de tilsvarende regler om videreførelse af kontrakter. Efter [artikel 7, stk. 4](#) skal medlemsstaterne forhindre kreditorer omfattet af en suspension i at tilbageholde en ydelse eller ophæve, fremskynde eller på anden måde ændre *væsentlige* gensidigt bebyrdende aftaler alene på grund af manglende betaling af gæld opstået før suspensionen. Ved væsentlige aftaler forstås aftaler, som er nødvendige for opretholdelsen af virksomhedens daglige drift. [Artikel 7, stk. 5](#) rammer de rene ipso facto-klausuler, dvs. vilkår der udløses alene af begæringen eller indledningen af rekonstruktion.

De danske konkursregler i kapitel 7 er teknisk set uden for direktivets anvendelsesområde, men lovgiver valgte bevidst at spejle affattelserne: [betænkning nr. 1579/2022, s. 341](#) anfører udtrykkeligt, at den foreslåede affattelse af § 56, stk. 2, "svarer til, hvad der foreslås at gælde under en rekonstruktionsbehandling, jf. § 12 p, stk. 2". Konkurs og rekonstruktion er dermed bevidst harmoniseret på massekravsafgrænsningen, og forarbejderne til den ene ordning har fortolkningsværdi for den anden. Reglerne om videreførelse af aftaler under rekonstruktion – **konkurslovens §§ 12 o-12 q** – behandles under [rekonstruktion](#).

Processuelt afgøres tvisterne om indtræden og massekravsstatus næsten uden undtagelse som **fordringsprøvelsessager efter § 133**: kurator indstiller kravet til afvisning eller til § 97, fordringshaveren protesterer, og sagen behandles ved skifteretten. Det forklarer, hvorfor praksis er så koncentreret hos Sø- og Handelsrettens skifteret – Top-Toy, Wihlborgs, indretningstilskudssagen, Sterling og alle P-sagerne er fordringsprøvelser.

To procesretlige rammer fortjener omtale. For det første er kurators prøvelsespligt ikke ubetinget, men undtagelsen er snæver: i [BS-7433/2020-HJR](#) af 12. april 2021 fastslog Højesteret, at kurator ikke kunne afvise at prøve et krav under henvisning til [§ 130, stk. 3](#), når prøvelsen var nødvendig for at udløse en bankgaranti, og kreditor tilbød at betale og stille sikkerhed for boets omkostninger. For det andet er ankevejen fra Sø- og Handelsrettens skifteret ikke fri: i [BS-41325/2024-HJR](#) af 23. maj 2025 afviste Højesteret en direkte anke i en fordringsprøvelsessag. Top-Toy-sagens vej – skifteret, landsret, 3.-instansbevilling fra [Procesbevillingsnævnet](#) og først derefter Højesteret – er den normale.

LOV	Konkursloven § 53	Konkursloven § 55, stk. 1-3	Konkursloven § 56, stk. 2-3
	Konkursloven § 61, stk. 1, 3	Konkursloven § 130, stk. 3	Konkursloven § 133
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afvisning af direkte anke fra Sø- og Handelsrettens Skifteret i sag om fordringsprøvelse		
			23.05.2025
	Højesteret · Kurators pligt til fordringsprøvelse ved bankgaranti trods manglende dividende i konkursboet		
			12.04.2021

Procesbevillingsnævnet · Fastholdelsesbonus i konkursbo: 3.-instansbevilling om fortolkning af vederlagsbegrebet i konkurslovens § 56, stk. 2

28.06.2022

§ 11 Sammenfatning af praksismønstrene

Praksis efter [konkurslovens kapitel 7](#) tegner et konsistent billede, hvor **ligelighedsprincippet** er den gennemgående begrundelse – hos Konkurslovsudvalget i 1971, hos Sø- og Handelsrettens skifteret i Top-Toy-sagen og hos Højesteret i Pihl & Søn-sagen.

1. Kvalifikationen kommer først. Er aftalen overhovedet gensidigt bebyrdende, og spærrer retsforholdets beskaffenhed? Falder svaret ud til nej på første led, finder hele kapitlet – inklusive boets konkursreguleringsadgang – ikke anvendelse, og medkontrahentens krav står ved magt som simpelt krav ([P-1-04](#)). Falder det ud til ja på andet led, kan boet slet ikke indtræde, og retsforholdet ophører (- [BS-61935/2023-HJR](#)). Beskaffenhedsforbeholdet i [§ 53](#) rammer skyldnerens *person* og *personlige hæftelse* – ikke medkontrahentens generelle utilfredshed med at få et konkursbo som modpart.

2. Indtræden kan ske uden ord – men ikke uden handling. Boets rådighed over medkontrahentens ydelse eller fortsatte benyttelse af det lejede er indtræden ([P-55-11](#)). Boets passivitet og blotte kendskab er det ikke ([P-36-10](#)). For kurator er den praktiske lære at tage udtrykkeligt forbehold, hvis boet ønsker at bruge en ydelse uden at indtræde – og for medkontrahenten at interpellere efter [§ 55, stk. 2](#) frem for at afvente.

3. Massekravet er snævrere, end aftalen antyder. [§ 56, stk. 2](#) gør efter forarbejderne **udtømmende** op med, hvad der bliver massekrav ved en løbende ydelse: vederlaget for tiden efter konkursbehandlings indledning og krav vedrørende boets faktiske dispositioner. Restancen fra før konkursen følger ikke med ind, og stk. 1 kan ikke bruges som omvej. Det er præcis dét, der fælder både fastholdelsesbonussen ([BS-27519/2022-HJR](#)) og det ikke-afskrevne indretningstilskud ([BS-55261/2019-SHR](#)).

4. Formkrav håndhæves. [§ 62](#) giver udlejeren et massekrav for venteperioden – men kun hvis han forlanger det, inden boet afgør sagen. Udebliver forlangendet, udebliver massekravet ([BS-17720/2019-SHR](#)). Reglen er ikke en formalitet uden indhold: den er Justitsministeriets bevidste alternativ til betænkningssudkastets automatiske indtræden.

5. Konkursreguleringen måles mod lovens normalordning. Efter [§ 61, stk. 1](#) er det ikke aftalens varsel, men lovgivningens sædvanlige ordning, der er benchmark, og reguleringen rammer også vilkår, der blot *reelt* virker som et forlænget varsel ([Sag 89/2017](#)). Erstatning efter [§ 61, stk. 3](#) er en undtagelse for særlige grunde – typisk specialindretninger uden almindelig brugsværdi ([P-12-12](#)) – og er i boet kun en simpel fordring.

6. Tilingen bestemmer rangen. Ophævelse *før* boets indtræden giver simpelt erstatningskrav efter [§ 59](#); ophævelse *efter* indtræden giver massekrav. Det er den enkeltstående mest værdifulde disposition for medkontrahenten at være opmærksom på – og den vigtigste risiko for kurator at styre, når boet overvejer at indtræde i en aftale, det måske ikke kan opfylde.

LOV

[Konkursloven § 53](#)[Konkursloven § 55, stk. 2](#)[Konkursloven § 56, stk. 2](#)[Konkursloven § 59](#)[Konkursloven § 61, stk. 1, 3](#)[Konkursloven § 62](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om ophør af interessentskab ved en interessents konkurs og opgørelse af negativ kapitalkonto

14.11.2024

Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler

23.05.2023

Højesteret · Konkursbos adgang til konkursregulering af overenskomstbestemte feriefridage i opsigelsesperioden	02.02.2018
Sø- og Handelsretten · Dom om status for indretningstilskud som massekrav ved konkursboets indtræden i erhvervslejemål	30.09.2020
Sø- og Handelsretten · Tvisten om massekrav ved konkurs: Wihlborgs A/S mod konkursboet PAS A/S	19.11.2019
Sø- og Handelsretten · Tvist om opsigelsesvarsel og erstatning for specialindretning af banklokaler efter konkurslovens § 61	30.05.2013
Sø- og Handelsretten · Tiltrædelse af leasingaftale under betalingsstandsning – Massekrav i konkurs	23.10.2012
Sø- og Handelsretten · Sag om regreskrav i konkursbo efter afholdte udgifter til samejet ejendom	03.01.2011
Sø- og Handelsretten · Konkursregulering af pensionsaftale - Gensidigt bebyrdende aftale?	17.01.2005

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Konkursloven § 53		Konkursloven § 55	stk. 1-3
Konkursloven § 56	stk. 1-3	Konkursloven § 58	stk. 1-3
Konkursloven § 61	stk. 1-3	Konkursloven § 62	
Konkursloven § 93			

MATERIALE Citerede afgørelser

29 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

6

23.05.2025	Højesterets afvisning af direkte anke fra Sø- og Handelsrettens Skifteret i sag om fordringsprøvelse	41325-2024
14.11.2024	Højesterets dom om ophør af interessentskab ved en interessents konkurs og opgørelse af negativ kapitalkonto	6556-7871
23.05.2023	Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler	3251-3877
12.04.2021	Kurators pligt til fordringsprøvelse ved bankgaranti trods manglende dividende i konkursboet	bs-7433-2020-hjr
02.02.2018	Konkursbos adgang til konkursregulering af overenskomstbestemte feriefridage i opsigelsesperioden	89-2017
19.09.2017	Andelshaveres retsstilling ved andelsboligforenings konkurs og fortolkning af ejerskiftebegrebet	270-2016

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

2

23.02.2023	Landsrettens dom i sag om økonomisk mellemværende i interessentskab efter konkurs	6555-7869
08.11.2021	Afgørelse om fastholdelsesbonus i konkursbo – Top-Toy A/S	2662-3170

SØ- OG HANDELSRETTE · SPECIALRET

15

30.09.2020	Afgørelse om indtræden i ansættelseskontrakt og fastholdelsesbonus i konkurs	2642-3147
30.09.2020	Sø- og Handelsretten: Fortolkning af Konkurslovens § 56 vedrørende fastholdelsesklausuler ("stay-on klausuler") i konkursboer	BS-25020/2019-SHR, BS-25277/2019-SHR, BS-25314/2019-SHR
30.09.2020	Dom om status for indretningstilskud som massekrav ved konkursboets indtræden i erhvervslejemål	BS-55261/2019-SHR
19.11.2019	Twisten om massekrav ved konkurs: Wihlborgs A/S mod konkursboet PAS A/S	BS-17720/2019-SHR
04.05.2015	Konkursdekret over andelsboligforening medfører ikke ejerskifte eller overgang til lejestatus for andelshavere	6039-7225
04.05.2015	Principiel dom om andelshaveres retsstilling under konkurs: Fortsat andelshavere eller lejere?	P-8-13
19.12.2014	Fordringsprøvelse i konkursbo: Spørgsmål om stiltiende indtræden i lejeaftale og massekrav	P-11-14
30.05.2013	Twist om opsigelsesvarsel og erstatning for specialindretning af banklokaler efter konkurslovens § 61	P-12-12
23.10.2012	Tiltrædelse af leasingaftale under betalingsstandsning – Massekrav i konkurs	P-55-11
03.01.2011	Sag om regreskrav i konkursbo efter afholdte udgifter til samejet ejendom	P-36-10
17.01.2005	Konkursregulering af pensionsaftale - Gensidigt bebyrdende aftale?	P-1-04
23.04.2003	Dom om opsigelsesvarsel for skuespillere ved teaterkonkurs	P-0023-00
03.01.2002	Dom om lønkrav i konkursbo: Bortvisning kontra frivillig fratrædelse og adgang til domstolsprøvelse	P-0018-01 og P-0019-01
15.05.2001	Sag om krav i konkursbo vedrørende ansættelsesforhold og udgifter under betalingsstandsning	P-65/99
09.11.2000	Konkursregulering af opsigelsesvarsel og fratrædelsesgodtgørelse i konkursbo	P-0071-99

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS 3

13.03.2023	Konkursbo dømt til at betale for transportydelser efter ikke at være indtrådt i sag	9849-11520
20.06.2022	Partner frifundet for krav om indbetaling af negativ kapitalkonto efter den anden partners konkurs	6552-7865
17.01.2013	Sag om opsigelse af lejekontrakt, forpagtningskontrakt og jagtlejekontrakt efter tvangsauktion	1234-1491

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 2

17.03.2023	Kontrolafgift for parkering uden for afmærket bås i skråparkeringsanlæg	park-3147
07.12.2022	Twist om synlighed af parkeringstilladelse placeret i instrumentbrættets fordybning	park-1491

PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

28.06.2022 Fastholdelsesbonus i konkursbo: 3.-instansbevilling om fortolkning af vederlagsbegrebet i konkurslovens § 56, stk. 2 21/27309

FORARBEJDE Betænkninger

4 referencer

Betænkning om rekonstruktion mv.

nr. 1512 · 2009 · Justitsministeriet

Ansattes retsstilling under insolvensbehandling – Betænkning nr. 1555

nr. 1555 · 2015 · Justitsministeriet

Betænkning om revision af reglerne om rekonstruktion, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet

nr. 1579 · 2022 · Justitsministeriet

Konkurs og Tvangsakkord - Betænkning II (Betænkning nr. 606/1971)

nr. 606 · 1971 · Justitsministeriet

02

PRAKSISOVERSIGT · INSOLVENSRET

Praksisoversigt over gældssanering (konkurslovens afsnit IV, kapitel 25-29 a, §§ 197-237 a)

Betingelser, afslagsgrunde, treårig afdragsperiode og ophævelse efter 2022-reformen

Version 3 · Opdateret 21. jul. 2026 · 22 afgørelser · 2009-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Gældssanering efter konkurslovens afsnit IV (kapitel 25-29 a, §§ 197-237 a) giver en håbløst forgældet fysisk person mulighed for ved skifterettens kendelse at få sin usikrede gæld nedsat eller bortfaldet, typisk mod en treårig afdragsordning med dividende til kreditorerne. Praksis kredser om tre spørgsmål: om skyldneren er kvalificeret insolvent med afklarede økonomiske forhold (§ 197, stk. 1 og stk. 2, nr. 1), om skyldnerens adfærd afskærer sanering (afslagsgrundene i § 197, stk. 2, nr. 2-7), og hvordan ordningens indhold fastsættes efter § 216 og gældssaneringsbekendtgørelsens budgetregler. Oversigten gennemgår retsgrundlaget efter reformen ved lov nr. 896 af 21. juni 2022 (implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet), domstolenes praksis fra skifteretterne over landsretterne til Højesterets principielle kendelser om afdragsvilje (sag 1/2016) og pantesikrede lønforskrivninger (BS-26/2025-HJR) samt reglerne om genoptagelse og ophævelse i §§ 228-229.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Skyldneren skal godtgøre kvalificeret insolvens: at han ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og at gældssanering vil føre til en varig forbedring af de økonomiske forhold (konkurslovens § 197, stk. 1).
- 02** Uafklarede indtægts- eller udgiftsforhold udelukker i almindelighed gældssanering – fx et variabelt forrentet F1-lån med lang restløbetid, usikre fremtidige boligudgifter eller uudnyttet erhvervsevne (§ 197, stk. 2, nr. 1).
- 03** Uforsvarlig økonomisk adfærd afskærer gældssanering, herunder ny gæld stiftet efter insolvensens indtræden og lån optaget til forbrug – også når forbruget er undskyldeligt begrundet, fx rekreative rejser efter sygdom (§ 197, stk. 2, nr. 2).
- 04** Gæld pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold hindrer kun gældssanering, hvis den udgør en ikke uvæsentlig del af den samlede gæld – en bøde på 280.000 kr. ud af 28 mio. kr. var ikke til hinder; sagsomkostninger i straffesager er siden 1. juli 2022 helt undtaget.

- 05 Højesteret nægter gældssanering, når skyldneren har undladt at afdrage på gælden, selv om den løbende indkomst gav rimelig mulighed herfor (sag 1/2016; nu § 197, stk. 2, nr. 5).
- 06 Afdragsperioden er efter 2022-reformen 3 år mod tidligere 5 år; den kan forlænges af hensyn til skyldnerens bolig eller erhvervsaktiver og op til 6 år ved studiegæld (§ 216, stk. 4).
- 07 Afdraget beregnes efter gældssaneringsbekendtgørelsen som nettoindkomsten minus rimelige bolig- og familieudgifter og et satsreguleret rådighedsbeløb; dividenden i praksis ligger typisk mellem 0 og ca. 10 pct. af den usikrede gæld.
- 08 Pantefordringer holdes uden for gældssaneringen i det omfang pantet strækker til – Højesteret har fastslået, at en lønforskrivning i en opsat tjenestemandspension er en pantefordring efter § 199, stk. 4, som består trods skyldnerens fratrædelse (BS-26/2025-HJR).
- 09 Gældssaneringskendelsen har virkning som retsforlig og befrier skyldneren for den bortfaldne gæld, men berører ikke fordringshavernes rettigheder mod kautionister, der hæfter sammen med skyldneren (§ 226).
- 10 Efter 2022-reformen udelukker uafklarede forhold, der skyldes en konkursbehandling, ikke indledning af gældssanering (§ 197 a), men kendelse kan tidligst afsiges, når kurator har afgivet endelig indstilling (§ 216 a), og omkostningerne afholdes af konkursboet som massekrav efter § 93, nr. 2 (§ 220).
- 11 Genoptagelse til fordel for skyldneren kræver ganske særlige hensyn, og nedsættelsesprocenten kan aldrig forhøjes ad denne vej (§ 228, stk. 1); ved gældssanering under konkurs kan fordringshavere dog kræve forhøjelse, hvis skyldnerens betalingsevne senere stiger med mindst 1.000 kr. om måneden (§ 228, stk. 3).
- 12 Kendelsen ophæves på fordringshaverbegæring ved svigagtigt forhold eller grov tilsidesættelse af pligterne – fx fortieelse af strafbart pådraget gæld – og skal ophæves, hvis skyldneren senere pålægges konkurskarantæne for forhold begået før kendelsen (§ 229, stk. 1 og 2).
- 13 Værneting for gældssanering følger konkurslovens § 3; passiv udlejning af en dansk ejendom etablerer ikke værneting for en skyldner bosat i udlandet, og EU's insolvensforordning (2015/848) finder ikke anvendelse i Danmark på grund af retsforbeholdet.
- 14 Fra 1. januar 2026 skal skifteretten ved vurderingen af, om skyldneren har indrettet sig på gældssanering, inddrage, om skyldneren har undladt at bestride åbenbart grundløse fordringer (§ 197, stk. 2, nr. 6, som ændret ved lov nr. 1767 af 29. december 2025).

Retsgrundlaget: konkurslovens afsnit IV fra 1984-loven til

§ 1 2022-reformen

Gældssanering er reguleret i konkurslovens afsnit IV, der i den gældende lovebekendtgørelse (LBK nr. 1162 af 14. november 2024) består af kapitel 25 om betingelser og indhold (§§ 197-201), kapitel 26 om behandling af

begæringer (§§ 202-205), kapitel 27 om sagsbehandlingen (§§ 206-220), kapitel 28 om kendelsens virkninger (§§ 221-230) og kapitel 29 a om digital kommunikation (§ 237 a).

Instituttet blev indført ved **lov nr. 187 af 9. maj 1984** på grundlag af [betænkning nr. 957/1982 om gældssanering](#). Gældssaneringsudvalget sammenfattede ordningens kerne således, at der ved kendelsen skal ske en "normalisering af skyldnerens gæld, således at han sættes i stand til og motiveres til at bringe gælden ud af verden i løbet af en overskuelig periode" – dengang med et femårigt afdragsudgangspunkt og et krav om, at skyldneren og husstanden kunne opretholde "en beskeden levefod" ([betænkning nr. 957/1982, s. 6](#)). Udvalget understregede samtidig, at håbløs forgældelse ikke i sig selv bør give adgang til sanering, da instituttet ellers ville "invitere til uhæmmet gældsætning og medføre en svækkelse af den almindelige betalingsmoral" – et grundsynspunkt, som [Konkursrådets betænkning nr. 1449/2004 om gældssanering](#) videreførte, da den lagde grunden til reformen ved **lov nr. 365 af 24. maj 2005** med de nugældende, positivt opregnede afslagsgrunde og bemyndigelsen til gældssaneringsbekendtgørelsens faste budgetregler.

Den seneste store reform kom med **lov nr. 896 af 21. juni 2022** (i kraft 17. juli 2022), der gennemførte gældssaneringsdelen af [rekonstruktions- og insolvensdirektivet \(EU\) 2019/1023](#). Direktivets [artikel 20](#) forpligter medlemsstaterne til at sikre insolvente iværksættere adgang til mindst én procedure, der kan føre til fuld gældssanering, og [artikel 21](#) sætter en frist på højst 3 år. Lovgrundlaget byggede på [betænkning nr. 1578/2022 om modernisering og revision af reglerne om gældssanering](#), hvor Konkursrådet enstemmigt fandt, at direktivet mest hensigtsmæssigt kunne gennemføres ved at lade den treårige afdragsperiode gælde for alle skyldnere – ikke kun iværksættere ([betænkning nr. 1578/2022, s. 17](#)). Reformen ophævede samtidig det tidligere kapitel 29 om gældssanering i forbindelse med konkurs (§§ 231-237) og integrerede konkurs-samspillet i de almindelige regler via [§ 197 a](#), [§ 216 a](#), [§ 220](#) og [§ 230](#). Rekonstruktionsdelen af direktivet blev parallelt behandlet i betænkning nr. 1579/2022 og hører under praksisoversigten om [rekonstruktion](#).

Retsstillingen er senest justeret ved **lov nr. 1767 af 29. december 2025**, der med virkning fra 1. januar 2026 har indsat en præcisering i [§ 197, stk. 2, nr. 6](#): skyldnerens undladelse af at bestride åbenbart grundløse fordringer kan tale imod gældssanering. Forarbejderne forklarer formålet:

Formålet med den nævnte vurdering vil være at imødegå risikoen for, at gældssaneringsreglerne misbruges, således at fiktiv gæld indgår i vurderingen af, om betingelserne for gældssanering for skyldneren er opfyldt, samt at der beregnes dividende af fiktive krav.

Ændringen indfører ikke generel fordringsprøvelse, men bestrider skyldneren en åbenbart grundløs fordring under sagen og opgiver derefter at forsvare sig i et efterfølgende søgsmål efter [§ 209, stk. 3](#), kan det efter forarbejderne udgøre et svingagtigt forhold, der kan føre til ophævelse efter [§ 229, stk. 1, nr. 1](#).

LOV

[Konkursloven § 197](#)[Konkursloven § 197a](#)[Konkursloven § 216a](#)[Konkursloven § 229, stk. 1](#)

Insolvensbetingelsen i § 197, stk. 1: kvalificeret insolvens og varig forbedring

§ 2

Efter [konkurslovens § 197, stk. 1](#) kan skifteretten afsige kendelse om gældssanering, hvis skyldneren godtgør at være insolvent – dvs. "ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser" – og det må antages, at gældssanering vil føre til en varig forbedring af skyldnerens

økonomiske forhold. Der er tale om en kvalificeret (håbløs) insolvens, som er strengere end konkursbetingelsen: gælden skal, sammenholdt med indtægtsmulighederne, reelt være uoverstigelig i en årrække frem.

Skifteretternes standardformulering ses i [SKS-190/2014-NYK](#), hvor et ægtepar opnåede gældssanering:

Efter det oplyste om gældens størrelse sammenholdt med ansøgernes indtægtsmuligheder og økonomiske forhold i øvrigt finder skifteretten det godtgjort, at ansøgerne ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde deres gældsforpligtelser.

Omvendt nægtede Østre Landsret i [BS-2618/2014-OLR](#) gældssanering, fordi den økonomiske grundbetingelse i § 197, stk. 1, ikke var opfyldt. I grænsetilfældene ligger prøvelsen i, om skyldneren med sin fulde erhvervsevne og et realistisk budget kunne afvikle gælden inden for en overskuelig årrække – kan han det, er insolvensen ikke kvalificeret. Ved meget store gældsposter er betingelsen derimod let opfyldt: i [SKS-256/2015-ESB](#) fandt skifteretten det ved en samlet gæld på ca. 28 mio. kr. godtgjort, at ansøgeren ikke "inden for en overskuelig fremtid" kunne opfylde sine forpligtelser.

To afgrænsninger følger direkte af loven: Efter [§ 197, stk. 5](#) skal det ikke tages i betragtning, om skyldneren kunne opnå eftergivelse efter anden lovgivning – fx eftergivelse af offentlig gæld efter gældsinddrivelseslovens § 13, hvor afdragsperioden i modsætning til gældssaneringens 3 år fortsat er 5 år efter [gældsinddrivelsesbekendtgørelsen § 30](#). Og efter [§ 197, stk. 6](#) kan kendelse kun afsiges for fysiske personer; selskaber er henvist til konkurs eller rekonstruktion. Skattestyrelsens administrative praksis som kreditor i gældssaneringssager er beskrevet i [Den juridiske vejlednings afsnit om forhold, der udelukker gældssanering](#), der følger domstolspraksis.

Insolvensvurderingen påvirkes også af pensionsforhold. Efter [Konkursrådets betænkning nr. 1449/2004](#) skal pensionsordninger, der ikke skal fordeles blandt kreditorerne, som udgangspunkt heller ikke medregnes ved vurderingen af, om skyldneren er kvalificeret insolvent – ellers ville skyldnere med uophævelige pensionsordninger reelt være afskåret fra gældssanering i årtier. I praksis inddrages frie pensionsværdier dog i ordningen: i [SKS-21138/2010-ARH](#) blev ansøgeren vejledt om, at værdien af en privat kapitalpension på 96.000 kr. som udgangspunkt skulle medtages i gældssaneringsforslaget og tilbydes kreditorerne, og i [SKS-256/2015-ESB](#) indgik nettoværdien af en ratepensionsindbetaling (10.958 kr.) som engangsudlodning til kreditorerne.

LOV	Gældsinddrivelsesbekendtgørelsen § 30	Konkursloven § 197, stk. 1, 5-6	
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens kendelse om gældssanering - økonomisk betingelse ikke opfyldt		01.12.2014
	Byretten · Gældssanering ved Skifteretten i Esbjerg - Delvis Eftergivelse af Gæld		05.01.2016
	Byretten · Ægtepar opnår gældssanering efter godkendelse af biludgifter til arbejde		25.11.2014
	Byretten · Sag om gældssanering ved Retten i Århus		21.09.2010

§ 3 Afslagsgrundene i § 197, stk. 2: uafklarede forhold, uforsvarlig adfærd og strafbar gæld

[Konkurslovens § 197, stk. 2](#) opregner syv situationer, hvor kendelse om gældssanering "i almindelighed" ikke kan afsiges. Ved vurderingen skal der efter [stk. 3](#) lægges vægt på gældens alder, og efter [stk. 4](#) kan skifteretten nægte gældssanering, hvis andre omstændigheder taler afgørende imod. Praksis fordeler sig således på de enkelte afslagsgrunde:

Nr. 1 – uafklarede indtægts- og udgiftsforhold eller uddannelse. Kravet om afklarede forhold i afdragsperioden er den hyppigste afslagsgrund. I [SKS-302/2013-HJO](#) nægtede skifteretten en 74-årig ansøger gældssanering, fordi hans realkreditlån var et variabelt forrentet F1-lån med afdragsfrihed til 2020 og 26 års restløbetid:

Skifteretten finder på denne baggrund, at ansøgerens fremtidige boligudgifter er forbundet med væsentlig usikkerhed og med risiko for en forhøjelse heraf. [...] Ansøgerens økonomiske forhold er derfor uafklarede, jf. konkurslovens § 197, stk. 2, nr. 1.

Udnyttet erhvervsevne bedømmes på samme måde: i [G 101/11-D](#) og [G 107/11-D](#) blev et ægtepar nægtet gældssanering bl.a. under henvisning til manglende udnyttelse af erhvervsevnen. Efter 2022-reformen modificeres nr. 1 af [§ 197 a](#) for skyldnere under konkurs, jf. afsnittet om konkurs-samspillet.

Nr. 2 – uforsvarlig økonomisk adfærd. Bestemmelsen rammer bl.a. væsentlig gæld stiftet efter insolvensens indtræden og gæld optaget til forbrug. I [G 39/10-F \(B-854-10\)](#) stadfæstede landsretten afslag til en førtidspensionist, der som insolvent havde lånt 10.000 kr. i 2007 og 20.000 kr. i 2009 til rekreative rejser – trods lægelig anbefaling efter et kræftforløb – med henvisning til afslagsgrunden i § 197, stk. 2, nr. 2, litra a. Og i [G 353/10-F \(B-2129-10 og B-2985-10\)](#) blev gældssanering nægtet, både fordi boligudgiften på 19.900 kr. om måneden var urimelig, og fordi ansøgeren ved at optage et boliglån 220.000 kr. over købesummen "reelt havde optaget et lån til dækning af sit løbende forbrug, hvilket i almindelighed er til hinder for gældssanering, jf. § 197, stk. 2, nr. 2, litra c".

Nr. 3 – gæld pådraget ved straffbare eller erstatningspådragende forhold. Afgørende er væsentlighedsvurderingen i forhold til den samlede gæld. I [SKS-256/2015-ESB](#) udtalte skifteretten:

Skifteretten lægger til grund, at bøden på 280.000 kr. ikke er en væsentlig del af den samlede gæld på ca. 28 mio. kr. [...] Når endvidere henses til bødens art, er den ikke til hinder for gældssanering.

Ved en samtidig ændringslov af juni 2022 (i kraft 1. juli 2022) blev sagsomkostninger pålagt i straffesager efter [retsplejelovens § 1008](#) udtrykkeligt undtaget fra nr. 3, så straffesagsomkostninger nu "sidestilles med anden gæld" og kan saneres, selv om de udgør en ikke uvæsentlig del af gælden. Forarbejderne fastholder samtidig, at bøder og erstatning til ofre fortsat er omfattet af afslagsgrunden. Modstykket ses i ophævelsespraksis: fortier skyldneren strafbart pådraget gæld, kan kendelsen ophæves, jf. [B-131/2016-VLR](#) omtalt nedenfor.

Nr. 5 – undladte afdrag trods betalingsevne. Højesteret stadfæstede i [Sag 1/2016](#) nægtelse af gældssanering for en skyldner, der havde undladt at afdrage på sin gæld, selv om han som følge af sin løbende indkomst havde haft rimelig mulighed herfor. Princippet er i dag kodificeret i § 197, stk. 2, nr. 5, med en snæver undtagelse for mindre væsentlige beløb udbetalt inden begæringens indgivelse.

Nr. 6 og 7 – indrettelse og ny gæld. Skyldneren må ikke have indrettet sig med henblik på gældssanering (nr. 6, fra 1. januar 2026 udtrykkeligt inklusive undladelse af at bestride åbenbart grundløse fordringer, jf. [lov nr. 1767 af 29. december 2025](#)) og må ikke stifte ny gæld efter sagens indledning, medmindre gældsstiftelsen fremstår rimelig (nr. 7). I [SKS-256/2015-ESB](#) afviste skifteretten i samme spor at statuere "kreditorly", da ægtefællens tilbageværende aktiver stammede fra egen opsparing og gaver.

LOV

[Konkursloven § 197, stk. 2, 3-4](#)[Retsplejeloven § 1008](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret stadfæster nægtelse af gældssanering på grund af manglende afdragsvilje trods betalingsevne 30.03.2016

Landsretten · Jyske Bank A/S vs. Gældssaneringsansøger: Ophævelse af gældssanering grundet strafbar gæld	18.03.2016
Sø- og Handelsretten · Nægtelse af gældssanering for ægtepar grundet økonomisk uansvarlighed og manglende udnyttelse af erhvervsevne	16.02.2011
Sø- og Handelsretten · Afslag på gældssanering grundet nystiftet forbrugsgæld til rekreative formål	21.01.2010
Sø- og Handelsretten · Nægtelse af gældssanering grundet urimelige boligudgifter og stiftelse af gæld til forbrug	01.01.2010
Byretten · Gældssanering ved Skifteretten i Esbjerg - Delvis Eftergivelse af Gæld	05.01.2016
Byretten · Nægtelse af gældssanering grundet økonomisk uafklarethed ved F1-lån	08.05.2014

Kendelsens indhold: dividende, budget og den treårige afdragsperiode (§§ 198 og 216)

§ 4

Kendelsen kan efter [§ 198](#) gå ud på bortfald eller nedsættelse af gælden, i sidstnævnte tilfælde med henstand og afdragsvis betaling. Efter [§ 216, stk. 1](#) skal kendelsen angive nedsættelsesprocenten og afdragene, og efter [stk. 4](#) udgør afdragsperioden **3 år** – nedsat fra 5 år ved 2022-reformen. Perioden kan forlænges, hvis det er nødvendigt for, at skyldneren kan beholde sin bolig eller erhvervsaktiver, og ved overvejende studiegæld kan den forlænges op til højst 6 år. Udgør det samlede afdragsbeløb kun et uvæsentligt beløb, bortfalder gælden helt efter bagatelreglen i [§ 216, stk. 2](#), og for bestridte fordringer skal der afsættes midler efter [stk. 5](#).

Selve betalingsevnen beregnes efter [bekendtgørelse om gældssanering](#) (BEK nr. 1133 af 8. juli 2022), udstedt i medfør af bemyndigelsen i [§ 216, stk. 7](#). Det månedlige afdrag udgør efter [bekendtgørelsens § 3](#) skyldnerens og ægtefællens nettoindkomst med fradrag af bl.a. rimelige boligudgifter, udgifter til hjemmeboende børn og samvær, bidragsforpligtelser, særlige behov, ydelser på pantegæld undtaget efter [§ 199, stk. 1](#) – og et fast rådighedsbeløb, der efter [bekendtgørelsens § 11](#) udgjorde 6.800 kr. om måneden (2022-niveau) med tillæg af 4.730 kr. for en ægtefælle; beløbene satsreguleres årligt efter [§ 216, stk. 8](#). Afdragsperioden begynder efter [bekendtgørelsens § 2](#) den første i måneden, efter at kendelsen er blevet endelig.

Dividenden bliver dermed en ren funktion af betalingsevnen og gældens størrelse – i praksis typisk mellem 0 og ca. 10 pct. af den usikrede gæld:

Sag	Ordning	Dividende / resultat
SKS-190/2014-NYK	Ægtepar, 5-årig afdragsordning (før 2022-reformen)	Nedsættelse til ca. 5,68 pct.
SKS-256/2015-ESB	Gæld ca. 28 mio. kr., engangsbetaling fra ratepension	Nedsættelse til 0,043 pct.
SKS-302/2013-HJO	F1-lån, uafklarede boligudgifter	Nægtelse
Sag 1/2016	Undladte afdrag trods betalingsevne	Nægtelse (Højesteret)

Budgetposterne prøves konkret. I [SKS-190/2014-NYK](#) godkendte skifteretten udgiften til egen bil som nødvendig og rimelig, fordi ansøgeren havde godtgjort, at offentlig transport ikke kunne bruges til og fra arbejde i weekender og ved tilkaldevagter – dokumentationskravet for kørselsbehov er altså reelt, og udgiften godkendes kun, når behovet er sandsynliggjort. Boligudgifterne skal ligeledes være rimelige: i [BS-1037/2014-VLR](#) fandt Vestre Landsret en samlet boligudgift på 8.311 kr. om måneden "som udgangspunkt for høj", men ophævede alligevel skifterettens nægtelse og hjemviste sagen, fordi ansøgeren havde bestilt et pillefyr, der ville

halvere varmeudgiften – det skulle herefter undersøges, om han ville tilbyde kreditorerne kompensation for besparelsen. Modsat blev boligudgiften på 19.900 kr. i [G 353/10-F](#) anset for uforenelig med gældssanering.

Skattemæssigt sidestilles gældssanering med akkord: uudnyttede underskud nedsættes med gældseftergivelsen efter personskattelovens § 13 a, jf. [cirkulæret om visse skattemæssige forhold ved konkurs mv., pkt.](#)

[30](#), og det afgørende indkomstår er det år, hvor kendelsen bliver endelig efter kærefristernes udløb, jf. [personskattelovscirkulærets pkt. 12.7](#). Skattestyrelsens samlede fremstilling af kendelsens indhold og retsvirkning findes i [Den juridiske vejledning](#).

LOV

[Bekendtgørelse om gældssanering § 3](#)
[Bekendtgørelse om gældssanering § 11](#)
[Konkursloven § 198](#)
[Konkursloven § 216, stk. 1-2, 4, 7-8](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret stadfæster nægtelse af gældssanering på grund af manglende afdragsvilje trods betalingsevne	30.03.2016
	Landsretten · Landsret hjemviser sag om gældssanering på grund af forventet fald i varmeudgifter	05.09.2014
	Sø- og Handelsretten · Nægtelse af gældssanering grundet urimelige boligudgifter og stiftelse af gæld til forbrug	01.01.2010
	Byretten · Gældssanering ved Skifteretten i Esbjerg - Delvis Eftergivelse af Gæld	05.01.2016
	Byretten · Ægtepar opnår gældssanering efter godkendelse af biludgifter til arbejde	25.11.2014
	Byretten · Nægtelse af gældssanering grundet økonomisk uafklarethed ved F1-lån	08.05.2014

Fordringsafgrænsningen i §§ 199-200 og pantesikrede krav – § 5 lønforskrivningssagen

Kendelsen omfatter efter [§ 199, stk. 1](#) fordringer stiftet inden gældssaneringssagens indledning, jf. [§ 206](#); skifteretten kan ved særlige forhold fastsætte en tidligere skæringsdag. Er skyldneren under konkurs, er skæringsdagen efter [stk. 2](#) konkursdekretets afsigelse. [Stk. 3](#) indeholder særregler for B-skat og restskat, og [§ 200](#) angiver de krav, der bortfalder helt ved kendelsen (bl.a. gaveløfter og renter af omfattede fordringer for tiden efter indledningen).

Den praktisk vigtigste afgrænsning står i [§ 199, stk. 4](#): kendelsen omfatter ikke pantefordringer, i det omfang pantet strækker til, mens panthaverne bindes for den del af deres personlige fordring, som ikke dækkes af pantet. Princippet har rødder tilbage til [betænkning nr. 957/1982](#), hvor udvalget fastslog, at pantesikrede krav ikke kan inddrages under gældssanering, mens udækkede panthaverkrav deltager på lige fod med de øvrige usikrede fordringer.

Rækkevidden blev fastlagt af Højesteret i kendelsen af 28. oktober 2025 i [BS-26/2025-HJR](#) om en lønforskrivning i en opsat tjenestemandspension. Skifteretten i Kolding havde i første instans behandlet indsigelsen i [SKS-312/2023-KOL](#), og Vestre Landsret ophævede i [BS-27/2024-VLR](#) gældssaneringskendelsen og hjemviste, fordi sikkerhedens omfang var uafklaret. Højesteret stadfæstede hjemvisningen og fastslog tre ting: For det første må en lønforskrivning "efter sin karakter og sit formål" anses for en pantefordring omfattet af [§ 199, stk. 4](#). For det andet er der gyldig hjemmel til lønforskrivning i fremtidig tjenestemandspension i [tjenestemandspensionslovens § 33, stk. 2](#), da tjenestemandspension betragtes som fortsat løn fra staten. For det tredje bortfaldt sikkerheden ikke ved skyldnerens fratrædelse i 2008 – låneaftalens adgang til straksindfrielse ved afskedigelse gav långiver en beføjelse, men ophævede ikke panteretten. Håndteringen under gældssaneringen blev samtidig fastlagt: panthaveren bindes kun af kendelsen for den udækkede del, der afsættes som udgangspunkt ikke dividende til panthaveren under sagen, og viser pantet sig senere utilstrækkeligt,

har panthaveren krav på restfordringen nedsat til den procent, der gælder for de øvrige simple kreditorer. Långiveren måtte i mellemtiden afvente pensionsudbetalingerne og kunne ikke kræve ydelser af skyldneren personligt.

Kendelsens virkninger følger af kapitel 28: Efter [§ 226, stk. 1](#) har gældssaneringskendelsen mellem skyldneren og fordringshaverne "samme virkning som et retsforlig". Efter [stk. 2](#) befries skyldneren for den bortfaldne del af gælden også over for kautionister og andre medhæftende – dog med den særregel, at kendelsen ikke berører skatteforvaltningens adgang til at modregne B-skattekrav i overskydende skat for samme indkomstår. Omvendt bevarer fordringshaverne efter [stk. 3](#) deres fulde rettigheder mod kautionister og andre, som hæfter sammen med skyldneren – kautionisten kan altså fortsat afkræves hele beløbet, men hans regres mod skyldneren er saneret. Endelig anvendes omstødelsesreglerne i [konkurslovens kapitel 8](#) (§§ 64-80) tilsvarende i gældssaneringssager efter [§ 221](#); selve omstødelsespraksis er behandlet i praksisoversigten om [omstødelse](#).

LOV

[Konkursloven § 199, stk. 1-4](#)
[Konkursloven § 200](#)
[Konkursloven § 221](#)
[Konkursloven § 226](#)
[Tjenestemandspensionsloven § 33, stk. 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om lønforskrivning i tjenestemandspension som pantesikret fordring ved gældssanering	28.10.2025
	Landsretten · Ophævelse af gældssanering grundet uafklaret sikkerhed i tjenestemandspension	26.08.2024
	Byretten · Gældssanering af lån med lønforskrivning for tidligere tjenestemand	04.01.2024

§ 6 Sagsgangen ved skifteretten: begæring, indledning, medhjælper, møde og kære

Gældssaneringssager behandles af skifteretten (i hovedstadsområdet Sø- og Handelsretten). Begæringen skal efter [§ 202](#) og [gældssaneringsbekendtgørelsens § 1](#) indgives på en obligatorisk blanket (bekendtgørelsens bilag 1) vedlagt tre årsopgørelser, forskudsopgørelser og indtægtsdokumentation; opfylder begæringen ikke kravene, kan den afvises. Skifteretten kan endvidere efter [§ 202, stk. 3](#) afvise sagen, hvis der ikke er rimelig udsigt til gældssanering – men afvisningsadgangen er ikke ubegrænset: i sagen bag [G 353/10-F](#) ophævede landsretten i første omgang en forhastet afvisning og hjemviste, fordi det ikke på det foreliggende grundlag kunne udelukkes, at der kunne afsiges kendelse.

Værneting følger [konkurslovens § 3](#). I [BS-1759/2016-OLR](#) stadfæstede Østre Landsret afvisning af en begæring fra en skyldner med 8 års fast bopæl i Slovakiet:

Den omstændighed, at Kærende [...] ejer og udlejer en ejendom i Danmark, indebærer ikke i sig selv, at han kan anses for at udøve erhvervsmæssig virksomhed her i landet, jfr. herved blandt andet Østre Landsrets kendelse af 16. januar 2015 i sag B-3408-14, gengivet i U.2015.1491.

Det bemærkes, at [insolvensforordningen \(EU\) 2015/848](#) – trods sin regulering af international kompetence (COMI) for insolvensbehandling, herunder gældssanering – ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark på grund af retsforbeholdet (protokol nr. 22), jf. [betænkning nr. 1578/2022, s. 16](#). Den internationale kompetence afgøres derfor alene efter konkurslovens § 3.

Indledning og forberedelse. Finder skifteretten ikke grundlag for at nægte indledning efter [§ 205](#), indledes sagen efter [§ 206](#), hvilket samtidig fastlægger skæringsdagen for de omfattede fordringer. Straks efter indledningen udstedes proklama i Statstidende efter [§ 208](#). Skifteretten antager i praksis en

medhjælper (typisk en advokat) til at udarbejde statusoversigt, budget og forslag. Medhjælperens uafhængighed håndhæves: i [SKS-21138/2010-ARH](#) afslog skifteretten at udpege konkursboets kurator som medhjælper, da sagsbehandlingen reelt ville blive varetaget af ansøgerens egen advokat, og Vestre Landsret stadfæstede i [BS-2182/2010-VLR](#) med henvisning til opgavefordelingen efter [§ 219, stk. 1](#).

Skyldnerens medvirken og retssikkerhed. Overvejer skifteretten at nægte gældssanering, skal skyldneren efter [§ 212](#) have lejlighed til at udtale sig – i [SKS-302/2013-HJO](#) blev ansøgeren netop indkaldt personligt, inden nægtelsen blev afsagt. Tilsidesættes kravene, ophæves afgørelsen: i [BS-1087/2018-OLR](#) ophævede Østre Landsret en nægtelse på grund af mangelfuld sagsbehandling i forhold til [§ 212, stk. 2](#). Sagens kulmination er mødet med fordringshaverne efter [§§ 214-215](#), hvor forslaget behandles – i [SKS-190/2014-NYK](#) og [SKS-256/2015-ESB](#) mødte henholdsvis ingen kreditorer og alene en enkelt protesterende bank, hvilket illustrerer, at skifteretten træffer afgørelsen uafhængigt af kreditorernes stemmer, men efter at de har haft lejlighed til at udtale sig.

Kære. Sagen sluttet efter [§ 218](#), og skifterettens afgørelser efter [§§ 202, 205, 212](#) og [216](#) kan kæres til landsretten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37 – kendelsen bliver først endelig ved kærefristens udløb, jf. også [personskattelovscirkulærets pkt. 12.7](#). Kæresagerne i denne oversigt ([BS-1037/2014-VLR](#), [BS-1759/2016-OLR](#) m.fl.) er alle behandlet i dette spor, og de principielle spørgsmål når Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. [Sag 1/2016](#) og [BS-26/2025-HJR](#).

LOV	Konkursloven § 3, stk. 1-2				
	Konkursloven § 202	Konkursloven § 205	Konkursloven § 206		
	Konkursloven § 208	Konkursloven § 212	Konkursloven § 218		
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om lønforskrivning i tjenestemandspension som pantesikret fordring ved gældssanering				28.10.2025
	Højesteret · Højesteret stadfæster nægtelse af gældssanering på grund af manglende afdragsvilje trods betalingsevne				30.03.2016
	Landsretten · Ophævelse af gældssaneringsnægtelse på grund af mangelfuld sagsbehandling				03.10.2018
	Landsretten · Landsretten stadfæster afvisning af gældssanering grundet manglende værneting i Danmark				02.09.2016
	Landsretten · Landsret hjemviser sag om gældssanering på grund af forventet fald i varmeudgifter				05.09.2014
	Landsretten · Kære af skifterettens kendelse: Udpegning af kurator som medhjælper i gældssaneringssag				05.11.2010
	Sø- og Handelsretten · Nægtelse af gældssanering grundet urimelige boligudgifter og stiftelse af gæld til forbrug				01.01.2010
	Byretten · Gældssanering ved Skifteretten i Esbjerg - Delvis Eftergivelse af Gæld				05.01.2016
	Byretten · Ægtepar opnår gældssanering efter godkendelse af biludgifter til arbejde				25.11.2014
	Byretten · Nægtelse af gældssanering grundet økonomisk uafklarethed ved F1-lån				08.05.2014
	Byretten · Sag om gældssanering ved Retten i Århus				21.09.2010

§ 7 Samspillet med konkurs efter 2022-reformen: §§ 197 a, 216 a, 220 og 230

Før 2022-reformen var gældssanering i forbindelse med konkurs reguleret i det særlige kapitel 29 (§§ 231-237), som gav lempeligere adgang for konkursramte – praksis herefter ses fx i [SKS-20732/2009-ARH](#) (dagældende § 231, stk. 2). Allerede [Konkursrådets betænkning nr. 1449/2004](#) konstaterede dog, at ordningen var påfaldende lidt brugt (anslået ca. 5 sager årligt), navnlig fordi skyldnerens uafklarede økonomiske forhold under konkursen

alligevel spærrede. **Lov nr. 896 af 21. juni 2022** ophævede kapitel 29 og integrerede samspillet i de almindelige regler:

- **§ 197 a, stk. 1:** Var skyldneren, dennes ægtefælle/samlever eller et selskab, som de tilsammen ejer en væsentlig del af, under konkursbehandling, da skifteretten modtog forslaget, er uafklarede forhold, der skyldes konkursen, ikke til hinder for kendelse om gældssanering. Undtagelsen gælder efter **stk. 2** ikke, hvis gælden i det væsentlige stammer fra erhvervsvirksomhed, hvis ledelse i ikke uvæsentligt omfang har tilsidesat pligter vedrørende bogføring, momsafregning, A-skat mv. – en videreførelse af den vandel-standard, der under de gamle regler førte til ophævelse i **BS-52/2009-OLR** (manglende momsafregning og sort arbejdskraft, dagældende § 231 a).
- **§ 216 a:** Kendelse kan tidligst afsiges, når kurator har afgivet endelig indstilling efter **§ 202, stk. 3**. Afsiges kendelsen, mens konkursen fortsat verserer, betaler skyldneren afdrag til skifterettens medhjælper, som udlodder, når boet er sluttet.
- **§ 220:** Omkostningerne afholdes af statskassen, men er skyldneren under konkurs, afholdes de af konkursboet efter **§ 93, nr. 2** – dvs. som massekrav – i det omfang boets midler dækker.
- **§ 230:** Fordringshaverne bevarer deres krav på dividende i konkursboet uanset gældssaneringskendelsen.

Massekravs-status for gældssaneringsomkostningerne var allerede fastslået under den tidligere § 236, stk. 2 (som ændret ved **lov nr. 365 af 24. maj 2005**): i **SKS-311/2016-HOL** nægtede skifteretten at stadfæste kurators boopgørelser i fire konkursboer, fordi der ikke var afsat midler til de sideløbende gældssaneringssager, med henvisning til bl.a. **U 2018.2301 H** om, at panthavervederlag indgår som frie aktiver i boet. Vestre Landsret behandlede kæremålet i **BS-169/2019-VLR** og hjemviste sagen om boopgørelse og dækning af gældssaneringsomkostninger til fornyet behandling – dækkes omkostningerne ikke fuldt af boet, betaler statskassen differencen.

Konkurs kan omvendt ikke bruges som ren løftestang for gældssanering: i **SKS-701/2010-HRS** afviste skifteretten en skyldners egen konkursbegæring, da aktiverne alene var 30.000 kr. kontant uden omstødelsesmuligheder:

Skyldnerens interesse i en konkursbehandling af sit bo er alene muligheden for at opnå gældssanering i tilknytning til konkurs. Skyldneren findes herefter ikke at have nogen retlig interesse i konkurs.

Efter 2022-reformen er behovet for denne omvej samtidig mindsket, netop fordi **§ 197 a** nu neutraliserer de konkursbetingede uafklarede forhold i den almindelige gældssaneringsprocedure. Selve konkursinstituttet og bobehandlingen er behandlet i praksisoversigterne om **konkurs** og **personlig konkurs for fysiske personer**.

LOV	Konkursloven § 93	Konkursloven § 197a	Konkursloven § 216a	Konkursloven § 220
	Konkursloven § 230			
PRAKSIS	Landsretten · Konkursbo: Hjemvisning af sag om boopgørelse og dækning af gældssaneringsomkostninger			27.06.2019
	Landsretten · Kendelse om gældssanering ophævet grundet manglende momsafregning og brug af sort arbejdskraft			11.02.2009
	Byretten · Skifterettens afgørelse om inkludering af gældssaneringsomkostninger i konkursboer			22.03.2019
	Byretten · Afvisning af Konkursbegæring ved Skifteretten i Horsens			16.11.2010
	Byretten · Gældssaneringssag behandlet ved Retten i Århus			21.12.2009

Genoptagelse og ophævelse: §§ 228-229 og konkurskarantæne-samspillet

Gældssaneringskendelsen er ikke urørlig i afdragsperioden – men adgangen til at ændre den er asymmetrisk til skyldnerens fordel.

Genoptagelse (§ 228). Når "ganske særlige hensyn til skyldneren" taler for det – typisk uforskyldte indtægtsfald ved sygdom eller ledighed – kan skifteretten på begæring genoptage sagen og ændre kendelsens bestemmelser om nedsættelse og afdrag efter § 216, stk. 1 og 4. Skifteretten kan derimod aldrig forhøje den procent, hvortil fordringerne er nedsat, jf. § 228, stk. 1, 2. pkt. En undtagelse blev indført med 2022-reformen: havde skyldneren ved kendelsen uafklarede økonomiske forhold omfattet af § 197 a, kan en fordringshaver efter § 228, stk. 3 begære genoptagelse med henblik på forhøjelse, hvis skyldneren viser sig at kunne betale mindst 1.000 kr. mere om måneden end forudsat – og skyldneren har efter stk. 4 selv pligt til inden rimelig tid at underrette skifteretten og fordringshaverne om en sådan forbedring. Inden ændringer indkaldes skyldner og fordringshavere til møde, ved sociale forhold tillige en repræsentant for kommunen.

Ophævelse (§ 229). På fordringshaverbegæring kan kendelsen ophæves, (1) hvis skyldneren under sagen har gjort sig skyldig i svigagtigt forhold, (2) hvis skyldneren groft tilsidesætter sine pligter efter kendelsen – først og fremmest væsentlig misligholdelse af afdragene – eller (3) hvis underretningspligten efter § 228, stk. 4, tilsidesættes. Ophævelsens konsekvens er, at den nedskrevne gæld genopstår fuldt ud. Det centrale praksiseksempel på svigsgrenen er Vestre Landsrets kendelse i B-131/2016-VLR, hvor en gældssanering blev ophævet på Jyske Banks begæring, fordi en ikke uvæsentlig del af gælden viste sig at være pådraget ved strafbare forhold – omstændigheder som efter § 197, stk. 2, nr. 3 og stk. 3 ville have udelukket kendelsen, hvis de havde været fremme under sagen. Under de tidligere regler om gældssanering i konkurs ses samme mekanisme i BS-52/2009-OLR, hvor kendelsen blev ophævet på grund af manglende momsafregning og brug af sort arbejdskraft.

Obligatorisk ophævelse ved konkurskarantæne. Efter § 229, stk. 2 – indsat ved 2022-reformen – skal skifteretten ophæve kendelsen, hvis skyldneren efter dens afsigelse pålægges konkurskarantæne efter § 157, og den groft uforsvarlige forretningsførelse er foregået, inden gældssaneringskendelsen blev afsagt. Bestemmelsen spejler afslagsgrunden i § 197, stk. 2, nr. 4 om groft uforsvarlig forretningsførelse; karantænepraksis er behandlet i praksisoversigten om konkurskarantæne.

Tredjemandsbeskyttelse. Ophæves kendelsen, bortfalder en sikkerhed eller kaution, som tredjemand har stillet for gældssaneringsordningen, efter § 229, stk. 4 – medmindre tredjemanden kendte eller burde kende svigen eller har medvirket til pligttilsidesættelsen. En godtroende kautionist for saneringsordningen skal altså ikke bære risikoen for skyldnerens efterfølgende svig.

Forud for enhver ophævelse eller ændring skal skyldneren og fordringshaverne indkaldes til møde i skifteretten efter § 229, stk. 3 – de processuelle garantier, som landsretten håndhævede i BS-1087/2018-OLR, gælder tilsvarende her.

LOV	Konkursloven § 157	Konkursloven § 197, stk. 2	Konkursloven § 228	Konkursloven § 229
PRAKSIS	Landsretten · Ophævelse af gældssaneringsnægtelse på grund af mangelfuld sagsbehandling			03.10.2018
	Landsretten · Jyske Bank A/S vs. Gældssaneringsansøger: Ophævelse af gældssanering grundet strafbar gæld			18.03.2016

Landsretten · Kendelse om gældssanering ophævet grundet manglende momsafregning og brug af sort arbejdskraft 11.02.2009

§ 9 Sammenfatning: de bærende linjer i gældssaneringspraksis

Praksis efter konkurslovens afsnit IV tegner et institut med en snæver indgang og en forudsigelig kerne. Indgangen styres af det dobbelte krav i § 197, stk. 1 – kvalificeret insolvens og varig forbedring – kombineret med afslagsgrundene i stk. 2, hvor domstolene håndhæver en reel vandelsvurdering: skifteretterne og landsretterne nægter konsekvent sanering ved uafklarede fremtidsforhold (SKS-302/2013-HJO), forbrugslåntagning efter insolvensens indtræden (G 39/10-F, G 353/10-F) og manglende afdragsvilje trods betalingsevne (Sag 1/2016). Strafbart pådraget gæld udelukker kun, når den fylder væsentligt i den samlede gæld (SKS-256/2015-ESB), og sagsomkostninger i straffesager er helt taget ud af afslagsgrunden.

Kernen i ordningen er til gengæld skematisk: dividenden følger af gældssaneringsbekendtgørelsens budgetmodel med faste, satsregulerede rådighedsbeløb, afdragsperioden er efter 2022-reformen som udgangspunkt 3 år med forlængelsesadgang af bolig- og erhvervshensyn og op til 6 år ved studiegæld (§ 216, stk. 4), og de konkrete budgetposter – bil, bolig, varme – prøves med krav om dokumentation og rimelighed (SKS-190/2014-NYK, BS-1037/2014-VLR). Pantesikrede fordringer holdes udenfor i pantets udstrækning, og Højesteret har med lønforskrivningskendelsen BS-26/2025-HJR vist, at kvalifikationen af en sikkerhed som pantefordring efter § 199, stk. 4 skal afklares, før kendelse kan afsiges.

Efter kendelsen er balancen asymmetrisk: skyldneren kan ved ganske særlige hensyn få ordningen lempet, men aldrig skærpet (§ 228) – bortset fra fordringshavernes nye genoptagelsesadgang i § 197 a-situationerne – mens svig og grov pligttilsidesættelse mødes med ophævelse og fuld genopståen af gælden (§ 229, B-131/2016-VLR). 2022-reformens integration af konkurs-samspillet har fjernet den tidligere blindgyde, hvor konkursens egne uafklaretheder spærrede for sanering (§ 197 a), og har cementeret, at gældssaneringsomkostninger i konkurs bæres af boet som massekrav (SKS-311/2016-HOL, BS-169/2019-VLR). Med præciseringen af § 197, stk. 2, nr. 6 fra 1. januar 2026 om åbenbart grundløse fordringer har lovgiver senest skærpet vernet mod misbrug med fiktiv gæld – helt i forlængelse af det hensyn til betalingsmoralen, som har båret instituttet siden betænkning nr. 957/1982.

LOV	Konkursloven § 197, stk. 1-2	Konkursloven § 216, stk. 4	Konkursloven § 228
	Konkursloven § 229		
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om lønforskrivning i tjenestemandspension som pantesikret fordring ved gældssanering		28.10.2025
	Højesteret · Højesteret stadfæster nægtelse af gældssanering på grund af manglende afdragsvilje trods betalingsevne		30.03.2016
	Landsretten · Konkursbo: Hjemvisning af sag om boopgørelse og dækning af gældssaneringsomkostninger		27.06.2019
	Landsretten · Jyske Bank A/S vs. Gældssaneringsansøger: Ophævelse af gældssanering grundet strafbar gæld		18.03.2016
	Landsretten · Landsret hjemviser sag om gældssanering på grund af forventet fald i varmeudgifter		05.09.2014
	Sø- og Handelsretten · Afslag på gældssanering grundet nystiftet forbrugsgæld til rekreative formål		21.01.2010
	Sø- og Handelsretten · Nægtelse af gældssanering grundet urimelige boligudgifter og stiftelse af gæld til forbrug		01.01.2010
	Byretten · Skifterettens afgørelse om inkludering af gældssaneringsomkostninger i konkursboer		22.03.2019

Byretten · Gældssanering ved Skifteretten i Esbjerg - Delvis Eftergivelse af Gæld	05.01.2016
Byretten · Ægtepar opnår gældssanering efter godkendelse af biludgifter til arbejde	25.11.2014
Byretten · Nægtelse af gældssanering grundet økonomisk uafklarethed ved F1-lån	08.05.2014

REFERENCE Lovgrundlag 7 paragraffer

Bekendtgørelse om gældssanering § 11	Konkursloven § 197
Konkursloven § 197a	Konkursloven § 199
Konkursloven § 216 stk. 4	Konkursloven § 226
Konkursloven § 229	

MATERIALE Citerede afgørelser 22 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS 2

28.10.2025	Højesterets afgørelse om lønfor skrivning i tjenestemandspension som pantesikret fordring ved gældssanering	10467-12331
30.03.2016	Højesteret stadfæster nægtelse af gældssanering på grund af manglende afdragsvilje trods betalingsevne	1-2016

LANDSRETTE N · ANKEINSTANS 9

26.08.2024	Ophævelse af gældssanering grundet uafklaret sikkerhed i tjenestemandspension	9517-11084
27.06.2019	Konkursbo: Hjemvisning af sag om boopgørelse og dækning af gældssaneringsomkostninger	6764-8129
03.10.2018	Ophævelse af gældssaneringsnægtelse på grund af mangelfuld sagsbehandling	740-837
02.09.2016	Landsretten stadfæster afvisning af gældssanering grundet manglende værneting i Danmark	5809-6939
18.03.2016	Jyske Bank A/S vs. Gældssaneringsansøger: Ophævelse af gældssanering grundet strafbar gæld	713-808
01.12.2014	Landsrettens kendelse om gældssanering - økonomisk betingelse ikke opfyldt	5041-6061
05.09.2014	Landsret hjemviser sag om gældssanering på grund af forventet fald i varmeudgifter	6784-8150
05.11.2010	Kære af skifterettens kendelse: Udpegning af kurator som medhjælper i gældssaneringssag	254-294
11.02.2009	Kendelse om gældssanering ophævet grundet manglende momsafregning og brug af sort arbejdskraft	1677-2018

SØ- OG HANDELSRETTE N · SPECIALRET 3

16.02.2011	Nægtelse af gældssanering for ægtepar grundet økonomisk uansvarlighed og manglende udnyttelse af erhvervsevne	G 101/11-D og G 107/11-D
21.01.2010	Afslag på gældssanering grundet nystiftet forbrugsgæld til rekreative formål	G 39/10-F (B-854-10)
01.01.2010	Nægtelse af gældssanering grundet urimelige boligudgifter og stiftelse af gæld til forbrug	G 353/10-F (B-2129-10 og B-2985-10)
BYRET TEN · F Ø R S T E I N S T A N S		8
04.01.2024	Gældssanering af lån med lønforskrivning for tidligere tjenestemand	9461-11007
22.03.2019	Skifterettens afgørelse om inkludering af gældssaneringsomkostninger i konkursboer	6763-8128
05.01.2016	Gældssanering ved Skifteretten i Esbjerg - Delvis Eftergivelse af Gæld	712-807
25.11.2014	Ægtepar opnår gældssanering efter godkendelse af biludgifter til arbejde	5763-6882
08.05.2014	Nægtelse af gældssanering grundet økonomisk uafklarethed ved F1-lån	6783-8149
16.11.2010	Afvisning af Konkursbegæring ved Skifteretten i Horsens	273-314
21.09.2010	Sag om gældssanering ved Retten i Århus	255-295
21.12.2009	Gældssanerings sag behandlet ved Retten i Århus	6982-8378

FORARBEJDE Betænkninger 4 referencer

Betænkning nr. 1449 om gældssanering afgivet af Konkursrådet

nr. 1449 · 2004 · Justitsministeriet

Betænkning om modernisering og revision af reglerne om gældssanering, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet

nr. 1578 · 2022 · Justitsministeriet

Betænkning om revision af reglerne om rekonstruktion, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet

nr. 1579 · 2022 · Justitsministeriet

Betænkning om gældssanering

nr. 957 · 1982 · Justitsministeriet

03

PRAKSISOVERSIGT · INSOLVENSRET

Praksisoversigt over konkurs

Fordringsprøvelse, omstødelse og kreditorernes stilling i konkursboet

Version 2 · Opdateret 15. jul. 2026 · 33 afgørelser · 2006-2025

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

Konkursbehandlingens substantielle prøvelser hviler på konkurslovens omstødelsesregler (§§ 64-81), reglerne om konkursorden og massekrav (§§ 93-98), modregning (§ 42 og § 97) og oplysningspligtens personkreds (§ 105). Praksis fra Højesteret, landsretterne og Sø- og Handelsretten trækker et forholdsvis fast mønster op: den objektive omstødelse (§§ 64-71) rammer uden hensyn til god tro, mens generalklausulen i § 74 kræver både utilbørlighed OG kreditors onde tro om insolvensen. Samtidig håndhæver domstolene stramme processuelle rammer – en 12-måneders søgsmålsfrist, krav om forudgående fordringsprøvelse hos kurator og en funktionel (ikke registreringsbaseret) afgrænsning af, hvem der er omfattet af boets oplysningspligt. Oversigten samler den nyere praksis om fordringsanmeldelse, omstødelse og kreditorernes stilling i konkursboet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Omstødelse efter generalklausulen i konkurslovens § 74 kræver BÅDE at dispositionen var utilbørlig, at skyldneren var eller blev insolvent, OG at den begunstigede kendte eller burde kende både insolvensen og de omstændigheder, der gjorde dispositionen utilbørlig.
- 02** En kreditor, der selv har indgivet konkursbegæring mod skyldneren eller på anden måde er gjort bekendt med insolvensen, kan ikke påberåbe sig god tro efter § 74 eller § 64.
- 03** Betaling af en tredjemands gæld uden forretningsmæssig begrundelse for selskabet kan omstødes som gave efter § 64, når modtageren vidste eller burde vide, at overførslen var vederlagsfri.
- 04** Omstødelse af betalinger efter § 67 forudsætter usædvanlige betalingsmidler, betaling før normal tid eller beløb, der afgørende har forringet betalingsevnen – og at betalingen ikke fremtrådte som ordinær; kreditors gode tro er uden betydning for ordinær-vurderingen.
- 05** Betalinger til forskellige, indbyrdes uafhængige kreditorer kan som hovedregel ikke sammenlægges ved bedømmelsen af, om betalingsevnen er afgørende forringet efter § 67.
- 06** Har banken gyldigt virksomhedspant, og stammer indbetalingerne fra de pantsatte aktiver, sker der ingen utilbørlig forskydning, og omstødelse efter § 67 eller § 74 kan ikke ske.

- 07** Søgsmålsfristen på 12 måneder i § 81, stk. 1 regnes fra det konkursdekret, der angår det bo, som anlægger omstødelsessagen – ikke fra et tidligere dekret over en nærtstående.
- 08** Forældelsen af et erstatningskrav efter § 76 løber tidligst fra konkursdekretets afsigelse, da kravet først herved kan gøres gældende.
- 09** Konneks modregning bevares på tværs af fristdagen og rekonstruktionsperioden, når hovedkrav og modkrav udspringer af samme gensidigt bebyrdende kontrakt.
- 10** Fordringsprøvelse hos kurator er en absolut forudsætning for at indbringe en tvist for skifteretten – også for massekrav efter § 93.
- 11** Personkredsen i § 105 omfatter de facto-ledelse: det afgørende er ikke registrering, men om personen reelt har varetaget en direktørs opgaver.
- 12** Skifteretten bevarer sin saglige kompetence til at prøve en konkursbegæring støttet på et omstødelseskra; § 135 fratager den ikke kompetencen.

Omstødelsessystemet: objektiv omstødelse, generalklausul og restitution

§ 1

Konkurslovens omstødelsesregler skal genoprette den ligedeling mellem kreditorerne (par condicio creditorum), som skyldnerens dispositioner op til konkursen har brudt. Systemet består af to spor:

- **Den objektive omstødelse** (fx gaver efter § 64, betaling af gæld efter § 67 og sikkerhedsstillelse efter § 70) rammer bestemte dispositionstyper inden for faste tidsfrister UDEN krav om ond tro. Er de objektive betingelser opfyldt, omstødes dispositionen, selv om modtageren var i god tro.
- **Den subjektive omstødelse** efter generalklausulen i § 74 forudsætter derimod både utilbørlighed, insolvens og kreditors onde tro.

Retsvirkningen følger to spor: omstødelse efter de objektive regler fører efter § 75 til, at den begunstigede skal fralægge sig den opnåede berigelse, mens omstødelse efter generalklausulen efter § 76 udløser et krav på **erstatning efter almindelige regler**. Reglerne bygger på Konkursrådets og konkurslovudvalgets arbejde, og deres samspil med rekonstruktionsreglerne er senest gennemgået i [Betænkning nr. 1512/2009 om rekonstruktion mv.](#) og [Betænkning nr. 1579/2022 om revision af reglerne om rekonstruktion](#).

De fleste omstødelsessager føres kumulativt: kurator påberåber sig typisk både en objektiv regel (§ 64 eller § 67) og generalklausulen (§ 74) som selvstændige grundlag. Det ses fx i [BS-68/2007-HJR](#) om betalinger til en bank forud for konkurs (§§ 67 og 74) og i [BS-1481/2005-OLR](#), hvor Østre Landsret prøvede en betalingsrække efter § 70, § 67 og § 74 hver for sig.

LOV

Konkursloven § 64

Konkursloven § 67

Konkursloven § 74

Konkursloven § 75

Konkursloven § 76

PRAKSIS

Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af betalinger til bank forud for konkurs

28.04.2009

Landsretten · Sag om omstødelse af betalinger efter Konkursloven

24.10.2006

§ 2 Generalklausulen i § 74: utilbørlighed OG kreditors onde tro

Generalklausulen har et dobbelt betingelsessæt – et objektivt (utilbørlighed + insolvens) og et subjektivt (ond tro). Ordlyden lyder:

Dispositioner, der på utilbørlig måde begunstiger en fordringshaver på de øvriges bekostning, eller hvorved skyldnerens ejendele unddrages fra at tjene til fordringshavernes fyldestgørelse, eller hans gæld forøges til skade for disse, kan fordres omstødt, såfremt skyldneren var eller ved dispositionen blev insolvent og den begunstigede kendte eller burde kende skyldnerens insolvens og de omstændigheder, som gjorde dispositionen utilbørlig.
– Konkursloven § 74

Bevisbyrden for samtlige betingelser påhviler boet. Kravet om ond tro er reelt afgørende i mange sager: kan boet ikke løfte bevisbyrden for, at modtageren kendte eller burde kende insolvensen og utilbørligheden, frifindes modtageren. Det illustreres af [BS-1481/2005-OLR](#), hvor Østre Landsret ikke fandt det godtgjort, at modtageren kendte eller burde kende insolvensen, og derfor afviste omstødelse efter § 74.

Egen konkursbegæring udelukker god tro. Højesteret accepterer, at en kreditor, der selv har taget skridt mod skyldneren, ikke kan påberåbe sig god tro om insolvensen. I [BS-6044/2021-HJR](#) havde modtagerselskabet (Y ApS) selv indgivet konkursbegæring mod hovedanpartshaveren og set ham erklære sig insolvent i fogedretten; herefter kunne Y ApS ikke være i god tro om, at et andet selskabs betalinger af hans private gæld var forretningsmæssigt begrundede. Samme mønster ses i den koncerninterne omstødelse i [BS-25020/2021-HJR](#) og i [BS-20461/2022-HJR](#) om omstødelse af en tredjemandsbetaling i et koncernforhold, hvor kendskabet til koncernens økonomiske forhold indebar, at den begunstigede ikke var i god tro.

At § 74-vurderingen er stærkt konkret, understreges af [BS-32295/2022-VLR](#), hvor byretten efter parts- og vidneforklaringer omstødte en betaling på 375.000 kr. efter § 74, og landsretten afviste anken efter [retsplejelovens § 368 a](#), fordi der ikke var udsigt til et andet udfald.

LOV	Konkursloven § 64, stk. 1	Konkursloven § 74	
PRAKSIS	Højesteret · Omstødelse af tredjemandsbetaling i koncernforhold efter konkurslovens § 74		24.11.2022
	Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstigelse af bank		01.06.2022
	Højesteret · Højesterets dom om omstødelse af selskabsbetalinger af ejers private gæld som gaver		10.01.2022
	Landsretten · Ankesag afvist i Vestre Landsret efter Retsplejeloven § 368 a		08.02.2023
	Landsretten · Sag om omstødelse af betalinger efter Konkursloven		24.10.2006

§ 3 Omstødelse af betalinger efter § 67 – og forbuddet mod at sammenlægge betalinger

Den objektive betalingsomstødelse rammer betalinger foretaget i tremånedersperioden før fristdagen, når betalingen skete på en af tre kvalificerede måder og ikke fremtrådte som ordinær:

Betaling af gæld, der er foretaget senere end tre måneder før fristdagen, kan fordres omstødt, hvis betalingen er sket med usædvanlige betalingsmidler, før normal betalingstid eller med beløb, som afgørende har forringet skyldnerens

betalingsevne, forudsat at betalingen ikke under hensyn til omstændighederne fremtrådte som ordinær.

– [Konkursloven § 67, stk. 1](#)

For betalinger til nærtstående forlænges perioden efter [§ 67, stk. 2](#) til to år, medmindre solvens godtgøres.

Ordinær-vurderingen er objektiv – kreditors gode tro er uden betydning. I [BS-820/2007-VLR](#) havde et selskab systematisk udskudt betalinger til vareleverandører for i stedet at nedbringe kassekredit, og Vestre Landsret omstødte novembernedbringelsen:

Det tiltrædes derfor, at kassekreditens nedbringelse ikke fremtræder som ordinær, jf. konkurslovens § 67, stk.

1, i slutningen. Det er uden betydning, at appellanten ubestridt har været uden kendskab til den forringelse af anpartsselskabets økonomiske situation, som var indtrådt.

Modsat kan en nedbringelse, der sker som led i en fortsat, sædvanlig anvendelse af en kreditfacilitet, fremtræde som ordinær og dermed undgå omstødelse, jf. [BS-3362/2005-OLR](#), hvor Østre Landsret hverken fandt § 67 eller § 74 opfyldt, da banken ikke havde overtaget kontrollen med udbetalingerne.

Betalinger til forskellige kreditorer kan ikke sammenlægges. Ved bedømmelsen af, om en betaling "afgørende har forringet" betalingsevnen, er udgangspunktet, at den enkelte betaling vurderes for sig; betalinger til indbyrdes uafhængige kreditorer kan som hovedregel ikke lægges sammen. I [BS-3578/2009-OLR](#) afviste Østre Landsret at sammenlægge seks betalinger til én kreditor med selskabets øvrige kreditorudbetalinger i samme uge:

På denne baggrund ses der ikke at være en sådan sammenhæng mellem betalingerne til Appellanten A/S på

629.358,70 kr. og betalingerne til de øvrige kreditorer i perioden fra den 12. til den 18. juli 2007, at betalingerne kan betragtes som én betaling.

De 629.358,70 kr. udgjorde 2-3 % af likviditetsstrømmen og havde derfor ikke afgørende forringet betalingsevnen. Kun betalinger med en tæt indbyrdes sammenhæng inden for en kort tidsramme bedømmes samlet – men ikke betalinger til forskellige, uafhængige modtagere.

LOV	Konkursloven § 67, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af betalinger til bank forud for konkurs	28.04.2009
	Landsretten · Frifindelse i sag om omstødelse af betalinger til kreditor	23.08.2010
	Landsretten · Dom om omstødelse af betalinger til bank	07.05.2008
	Landsretten · Sag om omstødelse af nedbringelse af kassekredit efter Konkursloven	13.12.2006
	Landsretten · Sag om omstødelse af betalinger efter Konkursloven	24.10.2006

§ 4 Omstødelse af gaver efter § 64 – betaling af tredjemands gæld

Gaveomstødelsen er rent objektiv: en fuldbyrdet gave inden for seks måneder før fristdagen kan omstødes efter [§ 64, stk. 1](#) uden hensyn til god tro, og fristerne forlænges for ældre gaver og for gaver til nærtstående efter [§ 64, stk. 2](#).

Det praktisk vigtigste anvendelsesområde er et selskabs betaling af en hovedaktionærs eller direktørs private gæld. Højesteret fastslog i [BS-6044/2021-HJR](#), at gavebegrebet fastlægges med udgangspunkt i det civilretlige gavebegreb, men i lyset af omstødelsesreglernes kreditorbeskyttende formål:

Hverken konkursloven eller dennes forarbejder indeholder nogen definition af, hvad der skal forstås ved "gaver". Fastlæggelsen af dette udtryk må derfor ske med udgangspunkt i det civilretlige gavebegreb ... Der må imidlertid tages hensyn til, at formålet med reglerne om omstødelse i konkurslovens § 64 er at beskytte boets kreditorer.

Afgørende var, at overførslerne "alene skyldtes As interesse i at nedbringe sin personlige gæld" og derfor ikke var forretningsmæssigt begrundede for selskabet. Samme resultat nåede Østre Landsret i [BS-56683/2019-OLR](#), hvor et selskabs betalinger af direktørens private gæld blev omstødt som gave, fordi de udokumenterede forklaringer om "afdrag på indskudte midler" ikke fremgik af bogføring eller årsrapporter. Landsretten nægtede i samme sag boet at fremsætte et nyt § 74-anbringende først for landsretten, jf. [retsplejelovens § 384](#).

Muligheden for gaveomstødelse kan i sig selv begrunde en kreditors retlige interesse i en konkursbegæring. I [BS-41/2018-VLR](#) hjemviste Vestre Landsret en konkursbegæring, fordi skyldnerselskabet kort før kravets fastslåelse havde overdraget sit eneste aktiv til et koncernforbundet selskab, og en mulig omstødelse efter § 64 gav rekvirenten den fornødne interesse. Tilsvarende anerkendte Højesteret i [Sag 58/2019](#) en kreditors retlige interesse ved mistanke om omstødelige dispositioner til skyldnerens ægtefælle. Afgrænsningen mod deling af formuefællesskab og ægtepagter behandles i praksisoversigten om [ægtepagter](#).

LOV	Konkursloven § 64, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om omstødelse af selskabsbetalinger af ejers private gæld som gaver	10.01.2022
	Højesteret · Konkursbegæring og retlig interesse ved mistanke om omstødelige dispositioner til ægtefælle	24.02.2020
	Landsretten · Omstødelse af betalinger fra konkursramt selskab til fordel for selskabets direktørs kreditor	22.09.2020
	Landsretten · Landsretten hjemviser konkursbegæring: Mulighed for omstødelse af ejendomsoverdragelse begrunder kreditors retlige interesse	21.02.2018

Virksomhedspant: ingen utilbørlig forskydning når indbetalinger stammer fra pantsatte aktiver

Når en bank har gyldigt virksomhedspant eller fordringspant, ændrer det grundlæggende omstødelsesvurderingen: indbetalinger, der stammer fra de pantsatte aktiver (typisk debitorindbetalinger via en kassekredit), tjener blot til at fyldestgøre en sikret panthaver og indebærer derfor ikke en utilbørlig forskydning på de øvrige kreditors bekostning.

Højesteret fastslog i [BS-51059/2020-HJR](#), at når banken har gyldigt virksomhedspant efter [tinglysningslovens § 47 c](#), og de omstridte indbetalinger stammer fra de pantsatte aktiver, sker der ingen utilbørlig forskydning – og omstødelse efter hverken [§ 67](#) eller [§ 74](#) kan da ske. Panthaverens fortrinsstilling er allerede sikret, og nedbringelsen af engagementet fjerner derfor ikke midler, som ellers ville være tilfaldet de simple kreditorer.

Modsat kan et pant, der stiftes eller perfektioneres for sent, selv omstødes. I [BS-136/2012-HJR](#) omstødte Højesteret et fordringspant efter reglerne i [§ 67](#), [§ 70](#), [§ 70 a](#) og [§ 74](#). Og et pant, der reelt er en efterhåndspantsætning til dækning af ældre gæld, nyder ingen beskyttelse – jf. [Sag 99/2011](#), hvor Højesteret behandlede omstødelse af virksomhedspant og kassekreditnedbringelser i sammenhæng med en momstransport. Grænsen går altså mellem den gyldigt sikrede panthaver, hvis fyldestgørelse ikke er utilbørlig, og den kreditor, der reelt opnår en fortrinsstilling for usikret, ældre gæld.

LOV	Konkursloven § 67 Konkursloven § 74 Tinglysningsloven § 47c, stk. 3	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om omstødelse af kassekreditnedbringelse ved eksisterende virksomhedspant	14.12.2021
	Højesteret · Omstødelse af fordringspant	21.03.2014
	Højesteret · Ugyldighed af momstransport og omstødelse af virksomhedspant og kassekreditnedbringelser	13.11.2012

§ 6 Søgsmålsfristen i § 81 og forældelse af erstatningskravet efter § 76

Omstødelsskrav er underlagt en kort, selvstændig spærrefrist. Efter [§ 81, stk. 1](#) skal sagen anlægges inden for 12 måneder:

Retssag til gennemførelse af omstødelse kan anlægges indtil 12 måneder efter, at konkursdekret er afsagt. Sag kan endvidere anlægges inden seks måneder efter, at boets bestyrelse må antages at være blevet i stand til at gøre kravet gældende.

Fristen er en materiel spærrefrist: overskrides den, kan omstødelsskravet ikke længere gennemføres som selvstændigt søgsmål. I [BS-47180/2019-HJR](#) afviste Højesteret at behandle boets subsidiære omstødelsspåstand efter § 74, fordi konkursdekretet var afsagt den 21. december 2016, mens kravet først blev fremsat den 17. august 2018 – den etårige frist i § 81, stk. 1 var udløbet, og undtagelsen i [§ 81, stk. 2](#) for indsigelser mod anmeldte fordringer fandt ikke anvendelse.

Fristen knytter sig til boets eget dekret. Fristen løber fra det konkursdekret, der angår netop det bo, som anlægges omstødelssagen – ikke fra et tidligere konkursdekret over en nærtstående. Det blev fastslået i [BS-25020/2021-HJR](#), der samlet behandlede frist, insolvens og forældelse i en omstødelssag om sikkerhedsstillelse og gældsafvikling til fordel for en bank.

Forældelse af erstatningskravet efter § 76. Fører generalklausulen til omstødelse, følger det af [§ 76](#), at "den begunstigede skal svare erstatning efter almindelige regler". Fordi dette erstatningskrav først kan gøres gældende, når boet er indtrådt ved konkursdekretet, begynder forældelsen af kravet tidligst at løbe fra dekretets afsigelse – også dette blev afklaret i [BS-25020/2021-HJR](#). Den korte 12-måneders søgsmålsfrist i § 81 og den almindelige forældelse af § 76-kravet er dermed to selvstændige tidsgrænser, der begge tager afsæt i konkursdekretet.

LOV	Konkursloven § 76 Konkursloven § 81, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstigelse af bank	01.06.2022
	Højesteret · Gyldighed af modregning og rækkevidden af Danske Lov 5-1-2 ved manglende fakturering i konkursbo	03.09.2020

§ 7 Konneks modregning på tværs af fristdagen og rekonstruktionen

Modregning i konkurs reguleres af [§ 42](#) (og for rekonstruktion af [§ 12 g](#)), men de almindelige regler om konneks modregning gælder ved siden heraf. Konneksitet – at hovedkrav og modkrav udspringer af samme retsforhold – giver en udvidet modregningsadgang, der ikke begrænses af fristdagen eller lighedsprincippet.

Højesteret fastslog i [BS-1590/2020-HJR](#), at en kreditor kunne modregne et erstatningskrav (stiftet før fristdagen) i boets vederlagskrav (optjent i rekonstruktionsperioden), fordi begge krav udsprang af samme distributionskontrakt:

Højesteret finder, at der ikke er holdepunkter i konkurslovens forarbejder for, at der bør gælde en snævrere adgang til modregning med konnekse krav under rekonstruktion end til modregning med konnekse krav i konkurs.

I den foreliggende sag udspringer både hovedkrav og modkrav direkte af samme kontrakt, og kravene er nært forbundne. Højesteret tiltræder herefter, at Salling Group kan modregne sit erstatningskrav i konkursboets betalingskrav.

Hverken lighedsprincippet eller rekonstruktionsformålet begrænsede således den konnekse modregning. Baggrunden for tilnærmelsen mellem modregningsreglerne i rekonstruktion og konkurs er beskrevet i [Betænkning nr. 1512/2009](#).

For den ikke-konnekse modregning gælder derimod stramme grænser. Efter [§ 42, stk. 3](#) er modregning afskåret, når en fordring er erhvervet fra tredjemand kort før fristdagen i ond tro om insolvensen. I [BS-33202/2019-HJR](#) fastslog Højesteret dog, at en kautionist, der subrogerer i bankens fordring ved at indfri sin kautionsforpligtelse, ikke er omfattet af [§ 42, stk. 3](#), fordi bestemmelsen kun rammer erhvervelse ved overdragelse eller retsforfølgning – men modregningsadgangen begrænses til det faktisk afholdte tab. Og i [BS-47180/2019-HJR](#) anerkendte Højesteret en gennemført aftalt modregning som gyldig, uanset at fakturering i strid med momsloven var udskudt. De almindelige krav var, at modregning forudsætter gensidighed mellem samme parter, jf. [§ 97](#).

LOV	Konkursloven § 12g, stk. 3	Konkursloven § 42, stk. 3	Konkursloven § 97
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om modregning i konkursbo efter indfrielse af kautionsforpligtelse		06.11.2020
	Højesteret · Konneks modregning under rekonstruktion: Adgang til modregning med krav stiftet før fristdagen i vederlag optjent efter fristdagen		16.10.2020
	Højesteret · Gyldighed af modregning og rækkevidden af Danske Lov 5-1-2 ved manglende fakturering i konkursbo		03.09.2020

§ 8 Fordringsprøvelse som forudsætning – også for massekrav efter § 93

Alle krav mod boet – også de privilegerede – skal anmeldes og prøves af kurator, før en tvist kan indbringes for skifteretten. Fordringsprøvelsen er dermed en absolut, processuel forudsætning for adgangen til skifteretten. Det gælder også for massekrav, dvs. de krav, der efter [§ 93](#) betales forud for al anden gæld (omkostninger ved konkursens indtræden, ved boets behandling og gæld, der pådrages boet under behandlingen).

Højesteret fastslog dette i [BS-27519/2022-HJR](#), der angik, om et ansættelsesretligt krav (fastholdelsesbonus) var et massekrav efter [§ 93](#) som følge af boets indtræden i aftalen – og hvor fordringsprøvelsen hos kurator var forudsætningen for skifterettens behandling af tvisten. Kravet på at få sit krav prøvet består i øvrigt, selv om boet ikke giver dividende: i [BS-7433/2020-HJR](#) fastslog Højesteret, at kurator havde pligt til at foretage fordringsprøvelse efter [§ 130](#), fordi prøvelsen havde selvstændig betydning for en bagvedliggende bankgaranti, uanset at der ikke var udsigt til dividende.

Skifterettens efterprøvelse af fordringsprøvelsen er en 1.-instansbehandling, og adgangen til direkte anke til Højesteret er snæver: i [BS-41325/2024-HJR](#) afviste Højesteret en direkte anke fra Sø- og Handelsrettens skifteret i en fordringsprøvelsessag, jf. [§ 252](#) og [retsplejelovens § 368, stk. 4](#).

Massekrav og konkursorden hænger tæt sammen med kurators ret til at anvende driftsindtægter. I [BS-7838/2019-HJR](#) fastslog Højesteret, at EU-landbrugsstøtte var en driftsindtægt, som kurator med rette anvendte til at dække driftsunderskuddet ved fortsat drift efter [§ 127](#), frem for at udgøre et frit aktiv til de simple kreditorer. Og i [BS-61935/2023-HJR](#) fastslog Højesteret, at boet ikke indtrådte i et personligt interessentskab efter [§ 55](#), hvorved interessentskabet ophørte ved konkursen.

LOV

[Konkursloven § 55](#)[Konkursloven § 93](#)[Konkursloven § 127](#)[Konkursloven § 130](#)[Konkursloven § 252](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afvisning af direkte anke fra Sø- og Handelsrettens Skifteret i sag om fordringsprøvelse	23.05.2025
	Højesteret · Højesterets dom om ophør af interessentskab ved en interessents konkurs og opgørelse af negativ kapitalkonto	14.11.2024
	Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler	23.05.2023
	Højesteret · Kurators pligt til fordringsprøvelse ved bankgaranti trods manglende dividende i konkursboet	12.04.2021
	Højesteret · Anvendelse af EU-støtte til dækning af driftsunderskud i landbrugskonkursboer	29.10.2019

§ 9 Personkredsen i § 105 og de facto-ledelse

Boets oplysnings- og bistandspligt omfatter efter [§ 105, stk. 1](#) et selskabs ledelse – "medlemmerne af direktion eller bestyrelse", likvidator, revisor samt personer, der tidligere har beklædt disse hverv – og danner samtidig grundlag for kurators adgang til at blive sat i besiddelse af boets materiale efter [§ 112](#).

Højesteret har fastslået, at personkredsen fortolkes funktionelt og altså også omfatter de facto-ledelse.

Det afgørende er ikke registrering, men om personen reelt har varetaget en direktørs opgaver. I

[BS-14920/2024-HJR](#) udtalte Højesteret:

Efter ordlyden af konkurslovens § 105, stk. 1, og forarbejderne til bestemmelsen finder Højesteret, at det ikke er en betingelse for, at en person er omfattet af bestemmelsens personkreds, at den pågældende er eller har været registreret som medlem af direktionen (eller bestyrelsen). Det er tilstrækkeligt, at den pågældende har varetaget opgaver, som sædvanligvis påhviler en direktør (eller bestyrelsen).

Den pågældende var aldrig registreret som direktør, men havde fuldmagt til selskabets bankkonto, indleverede årsrapporter, forestod fakturering og havde selskabets adresse på sin privatadresse – og var derfor omfattet. Fortolkningen støttes af forarbejderne. Allerede [bemærkningerne til konkurslovforslaget \(Folketingstidende 1976-77, tillæg A, sp. 161\)](#) forudsætter, at pligterne kan udstrækkes til fx en hovedaktionær, "hvis selskabet i realiteten delvis er blevet ledet af ham og ikke af den valgte bestyrelse og direktion", og Højesteret henviste i sagen til betænkning nr. 606/1971, hvorefter det afgørende er, "om de har varetaget de opgaver, som sædvanlig påhviler en direktion eller en bestyrelse".

Den samme reelle-ledelse-vurdering går igen i konkurskarantænepraksis, fx [Sag 90/2018](#), hvor Højesteret pålagde en person konkurskarantæne for reel ledelse af fem selskaber via en stråmandsdirektør. Selve konkurskarantænen – det 3-årige forbud og kurators stævning – behandles i praksisoversigten om

[konkurskarantæne](#), og ledelsens erstatningsansvar efter selskabslovens regler i praksisoversigten om [bestyrelsesansvar](#).

LOV	Konkursloven § 100	Konkursloven § 105, stk. 1, 2	Konkursloven § 112, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret hjemviser sag om spejling af mobiltelefon i konkursbo, da reel ledelse er omfattet af oplysningspligt			05.02.2025
	Højesteret · Højesterets afgørelse om konkurskarantæne, reel ledelse og fortolkning af koncernbegrebet			24.04.2019

Skifterettens kompetence, kurators habilitet og konkursbegæringens interesse

Konkursbehandlings processuelle ramme fastlægger, hvad skifteretten kan prøve, og hvem der kan optræde i boet.

Skifterettens saglige kompetence. [§ 135](#) fastholder hjemtingsgrundsætningen for boets søgsmål mod tredjemand, men fratager ikke skifteretten kompetencen til at prøve en konkursbegæring, der er støttet på et omstødelseskrav. I [Sag 106/2012](#) fastslog Højesteret:

Hvis en indsigelse mod en konkursfordring har en sådan karakter, at en stillingtagen til indsigelsen og dermed fordringen går ud over, hvad skifteretten kan prøve i forbindelse med afgørelsen om konkurs, er konsekvensen ikke, at skifteretten mister sin saglige kompetence, men at konkursbegæringen ikke kan tages til følge.

Skifteretten kan altså prøve berettigelsen af et andet konkursbos omstødelseskrav efter reglerne i kapitel 16, herunder [§ 133](#). Omvendt er skifterettens adgang til at gribe ind i kurators forretningsmæssige dispositioner begrænset – jf. [Sag 106/2020](#) om rækkevidden af [§ 127](#).

Kurators habilitet. Efter [§ 238, stk. 1](#) kan en person ikke være kurator, hvis der foreligger omstændigheder, der kan begrunde tvivl om upartiskheden. I [BS-105/2021-HJR](#) afsatte Højesteret en kurator som inhabil, fordi han skulle vurdere en medkurators ansvar, samtidig med at medkuratoren i et andet bo undersøgte kuratorens egen advokatpartner for ledelsesansvar – en interessekonflikt, der kunne begrunde tvivl om upartiskheden.

Konkursbegæringens retlige interesse. En kreditor skal have en individuel, væsentlig interesse i konkursbehandlingen. Er skyldneren uden aktiver og uden mulige omstødelige forhold, kan begæringen nægtes fremme, jf. Sø- og Handelsrettens skifterets kendelse i [SKS-4347/2018-SHR](#). Omvendt kan netop udsigten til omstødelse begrunde interessen, jf. [BS-41/2018-VLR](#). Endelig er kompetencen til at indgive konkursbegæring for offentlige krav samlet hos den danske restanceinddrivelsesmyndighed – en udenlandsk skattemyndighed kan ikke selvstændigt begære konkurs uden Gældsstyrelsens samtykke, jf. [Sag 100/2019](#).

LOV	Konkursloven § 18	Konkursloven § 127	Konkursloven § 133	Konkursloven § 135	
	Konkursloven § 238, stk. 1				
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets kendelse om inhabilitet af kurator i konkursboer				16.11.2022
	Højesteret · Grænser for skifterettens indgriben i kurators dispositioner jf. konkurslovens § 127				26.03.2021
	Højesteret · Skatteverket kunne ikke indgive konkursbegæring i Danmark uden samtykke fra Gældsstyrelsen				09.03.2020
	Højesteret · Højesterets afklaring af skifterettens kompetence til at behandle konkursbegæring baseret på omstødelseskrav				03.12.2012

Landsretten · Landsretten hjemviser konkursbegæring: Mulighed for omstødelse af ejendomsoverdragelse begrundet kreditors retlige interesse	21.02.2018
Sø- og Handelsretten · Afvisning af Konkursbegæring grundet Manglende Væsentlig Kreditorinteresse	20.08.2019

§ 11 Rekonstruktion, stemmeret og illoyal fordringsoverdragelse

Rekonstruktionsbehandlingen (konkurslovens afsnit I A, herunder § 131 og § 133) forudsætter, at skyldneren er insolvent, jf. § 17, stk. 2, og har samme udgangspunkt som en konkursbegæring – begge udspringer af insolvensen. Konkursrådet lagde netop vægt på, at rammen for skifterettens møde ved en rekonstruktionsbegæring i videst muligt omfang bør svare til en fordringshavers konkursbegæring, jf. [Betænkning nr. 1512/2009, s. 64](#). Reglerne er senest revideret ved implementeringen af rekonstruktions- og insolvensdirektivet, jf. [Betænkning nr. 1579/2022](#), der bl.a. indførte forebyggende rekonstruktion og fyldestgørelsesforbud som ny fristdag.

Stemmeretsreglerne beskytter mod, at afstemningen om et rekonstruktionsforslag manipuleres. Efter § 13 d, stk. 3 giver fordringer, der tilhører skyldnerens nærtstående, ikke stemmeret. Højesteret fastslog i [BS-31/2019-HJR](#), at en ikke-nærtstående erhverver af en fordring principielt har stemmeret, men at en overdragelse, der reelt sigter på at omgå stemmeretsbegrænsningen, ikke tillægges stemmeret:

Under disse omstændigheder finder Højesteret, at overdragelserne ikke kan anses for at være sket loyalt, men med det formål at sikre [de nærtstående selskaber] indvirkning på afstemningen om rekonstruktion ... har allerede derfor ikke stemmeret.

Fordringer på nominelt ca. 740.000 kr. var her overdraget til underkurs (ca. kurs 5) få dage før rekonstruktionsanmodningen, uden reelle salgsbestræbelser. Da forslaget herefter ikke blev vedtaget, overgik selskabet til konkurs. Sagen viser samspillet mellem rekonstruktion og konkurs – og at fristdagen, modregningsadgangen og omstødellesfristerne, jf. de øvrige afsnit, netop knytter sig til det efterfølgende konkursdekret.

LOV

Konkursloven § 13d, stk. 3

Konkursloven § 17, stk. 2

Konkursloven § 131

Konkursloven § 133

PRAKSIS	Højesteret · Konneks modregning under rekonstruktion: Adgang til modregning med krav stiftet før fristdagen i vederlag optjent efter fristdagen	16.10.2020
	Højesteret · Højesterets kendelse om stemmeret i rekonstruktionssag – illoyal fordringsoverdragelse	18.03.2020

§ 12 Sammenfatning: bevisbyrde og de tilbagevendende mønstre

Praksis om konkursbehandlings substantielle prøvelser lader sig sammenfatte i nogle gennemgående mønstre:

- **To spor i omstødelsen.** Den objektive omstødelse (§§ 64-71) rammer bestemte dispositioner inden for faste frister uden hensyn til god tro; generalklausulen i § 74 kræver derimod både utilbørlighed, insolvens og kreditors onde tro, og boet bærer bevisbyrden for alle betingelser.
- **God tro-standard er streng mod den, der kender skyldneren.** En kreditor, der selv har begæret konkurs eller er koncernforbundet, kan ikke gå i god tro om insolvensen ([BS-6044/2021-HJR](#), [BS-20461/2022-HJR](#)).

- **Objektiv ordinær-vurdering ved § 67.** Kreditors gode tro er uden betydning ([BS-820/2007-VLR](#)), og betalinger til uafhængige kreditorer kan ikke sammenlægges ([BS-3578/2009-OLR](#)).
- **Gyldigt virksomhedspant afskærer omstødelse.** Stammer indbetalingerne fra pantsatte aktiver, er der ingen utilbørlig forskydning ([BS-51059/2020-HJR](#)).
- **Stramme frister.** 12-måneders søgsmålsfrist fra boets eget dekret, og § 76-erstatningskravets forældelse løber tidligst fra dekretet ([BS-25020/2021-HJR](#), [BS-47180/2019-HJR](#)).
- **Konneksitet slår igennem.** Modregning bevares på tværs af fristdagen ved krav fra samme kontrakt ([BS-1590/2020-HJR](#)).
- **Processuelle porte.** Fordringsprøvelse er en absolut forudsætning – også for massekrav efter § 93 ([BS-27519/2022-HJR](#)) – og personkredsen for oplysningspligten fastlægges funktionelt, så de facto-ledelse er omfattet ([BS-14920/2024-HJR](#)).

Samlet viser praksis en domstolslinje, der beskytter ligedelingen mellem kreditorerne materielt gennem omstødelse og modregningsgrænser, men samtidig disciplinerer boet processuelt gennem korte frister og krav om forudgående prøvelse.

LOV	Konkursloven § 67, stk. 1	Konkursloven § 74	Konkursloven § 81, stk. 1
	Konkursloven § 93	Konkursloven § 105, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret hjemviser sag om spejling af mobiltelefon i konkursbo, da reel ledelse er omfattet af oplysningspligt 05.02.2025 Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler 23.05.2023 Højesteret · Omstødelse af tredjemandsbetaling i koncernforhold efter konkurslovens § 74 24.11.2022 Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstigelse af bank 01.06.2022 Højesteret · Højesterets dom om omstødelse af selskabsbetalinger af ejers private gæld som gaver 10.01.2022 Højesteret · Højesterets afgørelse om omstødelse af kassekreditnedbringelse ved eksisterende virksomhedspant 14.12.2021 Højesteret · Konneks modregning under rekonstruktion: Adgang til modregning med krav stiftet før fristdagen i vederlag optjent efter fristdagen 16.10.2020 Højesteret · Gyldighed af modregning og rækkevidden af Danske Lov 5-1-2 ved manglende fakturering i konkursbo 03.09.2020 Landsretten · Frifindelse i sag om omstødelse af betalinger til kreditor 23.08.2010 Landsretten · Dom om omstødelse af betalinger til bank 07.05.2008		

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Konkursloven § 64	stk. 1	Konkursloven § 67	stk. 1
Konkursloven § 74		Konkursloven § 76	
Konkursloven § 81	stk. 1	Konkursloven § 93	
Konkursloven § 97		Konkursloven § 105	stk. 1

MATERIALE

Citerede afgørelser

33 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

23

23.05.2025	Højesterets afvisning af direkte anke fra Sø- og Handelsrettens Skifteret i sag om fordringsprøvelse	41325-2024
05.02.2025	Højesteret hjemviser sag om spejling af mobiltelefon i konkursbo, da reel ledelse er omfattet af oplysningspligt	7164-8616
14.11.2024	Højesterets dom om ophør af interessentskab ved en interessents konkurs og opgørelse af negativ kapitalkonto	6556-7871
23.05.2023	Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler	3251-3877
24.11.2022	Omstødelse af tredjemandsbetaling i koncernforhold efter konkurslovens § 74	bs-20461-2022-hjr
16.11.2022	Højesterets kendelse om inhabilitet af kurator i konkursboer	2381-2843
01.06.2022	Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstigelse af bank	2104-2508
10.01.2022	Højesterets dom om omstødelse af selskabsbetalinger af ejers private gæld som gaver	bs-6044-2021-hjr
14.12.2021	Højesterets afgørelse om omstødelse af kassekreditnedbringelse ved eksisterende virksomhedspant	bs-51059-2020-hjr
12.04.2021	Kurators pligt til fordringsprøvelse ved bankgaranti trods manglende dividende i konkursboet	bs-7433-2020-hjr
26.03.2021	Grænser for skifterettens indgriben i kurators dispositioner jf. konkurslovens § 127	106-2020
06.11.2020	Højesterets dom om modregning i konkursbo efter indfrielse af kautionsforpligtelse	bs-33202-2019-hjr
16.10.2020	Konneks modregning under rekonstruktion: Adgang til modregning med krav stiftet før fristdagen i vederlag optjent efter fristdagen	bs-1590-2020-hjr
03.09.2020	Gyldighed af modregning og rækkevidden af Danske Lov 5-1-2 ved manglende fakturering i konkursbo	bs-47180-2019-hjr
18.03.2020	Højesterets kendelse om stemmeret i rekonstruktionssag – illoyal fordringsoverdragelse	1337-1622
09.03.2020	Skatteverket kunne ikke indgive konkursbegæring i Danmark uden samtykke fra Gældsstyrelsen	100-2019
24.02.2020	Konkursbegæring og retlig interesse ved mistanke om omstødelige dispositioner til ægtefælle	58-2019
29.10.2019	Anvendelse af EU-støtte til dækning af driftsunderskud i landbrugskonkursboer	bs-7838-2019-hjr
24.04.2019	Højesterets afgørelse om konkurskarantæne, reel ledelse og fortolkning af koncernbegrebet	90-2018
21.03.2014	Omstødelse af fordringspant	5435-6518

03.12.2012	Højesterets afklaring af skifterettens kompetence til at behandle konkursbegæringer baseret på omstødelseskrav	106-2012
13.11.2012	Ugyldighed af momstransport og omstødelse af virksomhedspant og kassekreditnedbringelser	99-2011
28.04.2009	Højesteretsdom om omstødelse af betalinger til bank forud for konkurs	4528-5429
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		7
08.02.2023	Ankesag afvist i Vestre Landsret efter Retsplejeloven § 368 a	3288-3915
22.09.2020	Omstødelse af betalinger fra konkursramt selskab til fordel for selskabets direktørs kreditor	2173-2593
21.02.2018	Landsretten hjemviser konkursbegæring: Mulighed for omstødelse af ejendomsoverdragelse begrundet kreditors retlige interesse	742-839
23.08.2010	Frifindelse i sag om omstødelse af betalinger til kreditor	6419-7700
07.05.2008	Dom om omstødelse af betalinger til bank	6495-7794
13.12.2006	Sag om omstødelse af nedbringelse af kassekredit efter Konkursloven	4521-5422
24.10.2006	Sag om omstødelse af betalinger efter Konkursloven	592-683
SØ- OG HANDELSRET TEN · SPECIALRET		1
20.08.2019	Afvisning af Konkursbegæring grundet Manglende Væsentlig Kreditorinteresse	733-830
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
16.12.2024	Kontrolafgift annulleret: Korrekt p-skiveindstilling ved parkering før tidsbegrænsningens start	park-6518
22.11.2024	Fastholdelse af kontrolafgift trods påstået teknisk fejl ved registreringstablet i fitnesscenter	park-3915

FORARBEJDE Betænkninger

3 referencer

Betænkning om rekonstruktion mv.

nr. 1512 · 2009 · Justitsministeriet

Betænkning om revision af reglerne om rekonstruktion, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet

nr. 1579 · 2022 · Justitsministeriet

Betænkning om betalingsstandsning

nr. 983 · 1983 · Justitsministeriet

04

PRAKSISOVERSIGT · INSOLVENSRET

Praksisoversigt over konkurskarantæne (konkursloven §§ 157-168)

Groft uforsvarlig forretningsførelse, personkreds og karantænens varighed i praksis

Version 2 · Opdateret 15. jul. 2026 · 35 afgørelser · 2015-2022

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Konkurskarantæne efter konkurslovens §§ 157-168 giver skifteretten mulighed for som udgangspunkt i tre år at forbyde en person at deltage i ledelsen af selskaber med begrænset hæftelse, hvis den pågældende har udvist groft uforsvarlig forretningsførelse i tiden op til en konkurs. Reglerne blev indført i 2013 for at bekæmpe konkursrytteri og konkursmisbrug på grundlag af Konkursrådets betænkning nr. 1525/2011 og blev væsentligt udvidet ved lov nr. 656 af 11. juni 2024 på grundlag af betænkning nr. 1582/2023. Praksis stammer navnlig fra Sø- og Handelsretten og de to landsretter, med en række principielle afgørelser fra Højesteret om helhedsvurderingen, personkredsen og virksomhedsbegrebet. Oversigten gennemgår, hvornår forretningsførelsen er tilstrækkelig grov, hvem der kan rammes, hvordan varigheden fastsættes, og hvordan kurator fører sagen.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01 Konkurskarantæne er en civilretlig, kreditorbeskyttende foranstaltning – ikke en straf – der forbyder deltagelse i ledelsen af erhvervsvirksomhed med begrænset hæftelse i som udgangspunkt 3 år.
- 02 Kun groft uforsvarlig forretningsførelse udvist senere end 1 år før fristdagen kan udløse karantæne; forretningsmæssig udygtighed og konkurser, der i det væsentlige skyldes ydre omstændigheder, er ikke nok.
- 03 Kernetilfældene i praksis er manglende bogføring og regnskabsaflæggelse, systematisk brug af SKAT som kreditfacilitet (moms, A-skat, AM-bidrag), tømning af selskabet via ulovlige lån og private hævninger, salg af aktiver til underpris til nærtstående samt fortsat drift efter håbløshedstidspunktet.
- 04 Mangelde betaling til SKAT vejer tungest, når den er udtryk for manglende betalingsvilje og ikke blot manglende betalingsevne – fx hvor selskabet samtidig prioriterer løn eller private udgifter.
- 05 Personkredsen omfatter både registrerede direktører og bestyrelsesmedlemmer og faktiske (de facto) ledere – skyggedirektører og bagmænd bag stråmænd – mens en rent passiv bestyrelse og formelle direktører uden reel indflydelse ofte frifindes.

- 06** Ved lang sagsbehandlingstid – mere end ca. 1 år fra konkursdekret til afgørelse, uden at forsinkelsen kan tilskrives den pågældende – nedsættes karantænen i praksis typisk fra 3 til 2 år.
- 07** En konkurskarantænesag er ikke en strafferetlig anklage, og selvinkrimineringsforbuddet i EMRK artikel 6 er derfor ikke til hinder for, at kurator anvender skyldnerens forklaring efter konkurslovens § 100.
- 08** 2024-reformen (lov nr. 656) kodificerede helhedsvurderingen fra Højesterets praksis, opregnede seks typetilfælde i § 157, stk. 2, indførte 5-årig karantæne for særdeles grove forhold og oprettede et konkurskarantæneregister.
- 09** Overtrædes en karantæne, hæfter den pågældende personligt for den del af det nye selskabs gæld, som konkursmassen ikke dækker (§ 167), hvis kurator i det nye konkursbo anlægger hæftelsessagen inden afsluttende skiftesamling (§ 168).

§ 1 Retsgrundlaget: en kreditorbeskyttende karantæne – ikke en straf

Konkurskarantæne blev indført i dansk ret ved **lov nr. 429 af 1. maj 2013** (i kraft 1. januar 2014) efter Konkursrådets [Betænkning nr. 1525/2011 om konkurskarantæne](#). Formålet var at supplere straffelovens regler om rettighedsfrakendelse med et hurtigere, civilretligt værn mod konkursrytteri og konkursmisbrug, dvs. mod personer, der gentagne gange driver selskaber med begrænset hæftelse i sæk til skade for det offentlige og andre kreditorer. Konkursrådet understregede, at indgrebet er alvorligt, fordi det afskærer lovlig erhvervsudøvelse:

Det fremgår direkte af kommissoriet, at Konkursrådet bør lægge til grund, at det må kræve meget stærke grunde at forbyde en person at drive lovlig erhvervs[virksomhed].

Reglerne er efterfølgende revideret og udvidet ved **lov nr. 656 af 11. juni 2024 (L 129, 2023-24-)** på grundlag af [Betænkning nr. 1582/2023 om revision af konkurskarantænereglerne](#). Reformen (i kraft 1. juli 2024) kodificerede Højesterets helhedsvurdering, opregnede seks typetilfælde af groft uforsvarlig forretningsførelse i [§ 157, stk. 2](#), indførte en 5-årig karantæne for særdeles grove forhold i [§ 158, stk. 3-](#), udvidede anvendelsesområdet til fratrædende ledelsesmedlemmer i rekonstruktionssager og oprettede et egentligt konkurskarantæneregister.

Det er en fast forudsætning i praksis, at en konkurskarantænesag ikke er en strafferetlig anklage. Sø- og Handelsretten fastslog i **B-369-17**, at forbuddet mod selvinkriminering i EMRK artikel 6 derfor ikke er til hinder for, at kurator anvender skyldnerens forklaring efter [konkurslovens § 100](#) som bevis i karantænesagen, jf. **B-369-17**. Afgrænsning: rekonstruktion af et insolvent selskab før konkurs behandles i [rekonstruktion](#), gældssanering for fysiske personer i [gældssanering](#), og konkurslovens omstødelsesregler (§§ 64-80) selvstændigt.

LOV	Konkursloven § 100	Konkursloven § 157, stk. 2	Konkursloven § 158, stk. 3
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Konkursboets krav om omstødelse af usædvanlige betalinger i henhold til Konkursloven		
			07.01.2019

§ 2 Hvad er "groft uforsvarlig forretningsførelse"? – typetilfældene i § 157, stk. 2

Grundbetingelsen er, at den pågældende har udvist **groft uforsvarlig forretningsførelse**, jf. [konkurslovens § 157, stk. 1](#). Ved 2024-reformen blev der i [§ 157, stk. 2](#) indsat en liste over forhold, der i almindelighed skal anses for groft uforsvarlige:

- **Nr. 1** – væsentlig tilsidesættelse af pligter efter skatte-, told- eller afgiftslovgivningen.
- **Nr. 2** – væsentlig tilsidesættelse af pligter efter reglerne om bogføring og regnskabsaflæggelse.
- **Nr. 3** – ikke forretningsmæssigt begrundede dispositioner, der ikke uvæsentligt reducerer aktivmassen til skade for fordringshaverne.
- **Nr. 4-5** – brug af stråmand/skyggedirektør (behandlet i afsnittet om personkredsen).
- **Nr. 6** – fortsættelse af driften efter det tidspunkt, hvor man måtte indse, at videreførelse ville medføre væsentligt tab for fordringshaverne.

Listen kodificerer den praksis, der havde udviklet sig under de oprindelige regler. Konkursrådet beskrev allerede i 1525/2011, at vurderingen skal foretages bredt i forhold til virksomhedens økonomiske forhold:

Det drejer sig således navnlig om dispositioner med hensyn til virksomhedens kapitalgrundlag, låneoptagelse, bogføring, økonomistyring og regnskabsaflæggelse ... I vurderingen kan også indgå, om virksomheden generelt har overholdt sine pligter til angivelse og afregning af moms og A-skat mv. (betænkning nr. 1525/2011, s. 95).

Manglende bogføring og regnskabsaflæggelse er det hyppigste enkeltforhold. Karantæne blev bl.a. pålagt i **B-102-14** (Damborg Gruppen ApS – 3 år for manglende bogføring kombineret med moms- og A-skattegæld), jf. **B-102-14**, og i **B-200-15**. I **B-114-15** drev en slikgrossist virksomhed helt uden bankkonto, uden bogføring og uden afgiftsregistrering; forklaringen om, at bogføringen var brændt, blev tilsidesat, fordi branden lå efter SKAT's rykkere. Manglende bogføring vejer særligt tungt, fordi den umuliggør kurators kontrol og efterprøvelse af pengestrømme – jf. også [bogføringsloven § 10](#) om betryggende opbevaring i fem år og direktionens pligter efter [selskabsloven § 118](#). Tilsvarende blev ledelsen pålagt karantæne i vagtselskabet **B-143-17** og **B-144-17** og i **BS-8104/2018-SHR** og **BS-8071/2018-SHR**.

LOV	Bogføringsloven § 10	Konkursloven § 157, stk. 1, 2	Selskabsloven § 118
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt ledelsen for groft uforsvarlig forretningsførelse i Virksomhed A/S konkurs 04.01.2019		
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantænesag vedrørende ledelsesansvar og groft uforsvarlig forretningsførelse i vagtselskab 16.03.2018		
	Sø- og Handelsretten · 3 års konkurskarantæne til direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og bogføringssvigt 03.08.2015		
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og manglende bogføring 14.07.2015		
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til direktør for slikgrossist efter manglende bogføring og afgiftsregistrering 16.06.2015		
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og manglende bogføring 11.06.2015		

§ 3 SKAT som kreditfacilitet: betalingsvilje kontra betalingsevne

Et gennemgående typetilfælde – nu udtrykkeligt omfattet af [§ 157, stk. 2, nr. 1](#) – er, at ledelsen holder et insolvent selskab kørende ved at undlade at afregne moms, A-skat og AM-bidrag og dermed reelt bruger det offentlige som en ufrivillig kreditfacilitet ("rytteri"). Praksis sonderer skarpt mellem manglende betalings**evne** og manglende betalings**vilje**: er restancen udtryk for vilje til at prioritere andre udgifter, taler det klart for grovhed.

I gulfirma-sagen [BS-26071/2018-SHR](#) havde direktøren korrekt indberettet, men undladt at betale skat, mens selskabet samtidig afholdt over 140.000 kr. til hans egen psykoterapeutuddannelse:

Retten finder herudover, at de manglende betalinger til Skat har været udtryk for manglende betalingsvilje og ikke manglende betalingsevne, idet selskabet samtidig med, at der blev oparbejdet betydelig gæld til Skat, afholdt udgifter til bl.a. løn og særligt betydelige udgifter til [direktørens] private uddannelse som psykoterapeut.

Tilsvarende fastslog Sø- og Handelsretten i [BS-18877/2018-SHR](#):

Retten må således lægge til grund, at selskabet i strid med lovgivningen i vidt omfang har anvendt Skat som kreditfacilitet.

Skattegæld er dog ikke i sig selv nok. I [BS-3497/2021-VLR](#) frifandt Vestre Landsret en direktør, der havde undladt at indbetale tilstrækkeligt på skattekontoen i en kortere periode og betalt driftskreditorer på bankens bekostning kort før konkursen:

Det er ikke forsvarlig forretningsførelse at undlade over en længere periode at indbetale tilstrækkeligt på skattekontoen og betale kreditorer kort før konkursen på bankens bekostning, men efter helhedsvurdering har forholdene ikke en sådan karakter, at der er grundlag for at bestemme, at [den pågældende] på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed.

Der blev bl.a. lagt vægt på, at moms og skat løbende var indberettet korrekt, og at betalingerne skete for at sikre værdien af igangværende arbejder. Samme skelnen ses i vognmandssagen [B-369-17](#), hvor SKAT-gælden var steget med ca. 1,3 mio. kr. i karantæneperioden.

LOV	Kildeskatteloven § 46, stk. 1	Konkursloven § 157, stk. 2	Momsloven § 56
PRAKSIS	Landsretten · Frifindelse i sag om konkurskarantæne 30.03.2021 Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt direktør i gulfirma efter ulovlige lån og manglende skattebetaling 31.05.2019 Sø- og Handelsretten · Kendelse om konkurskarantæne grundet groft uforsvarlig forretningsførelse ved manglende skattebetaling og drift efter håbløshedstidspunktet 06.02.2019 Sø- og Handelsretten · Konkursboets krav om omstødelse af usædvanlige betalinger i henhold til Konkursloven 07.01.2019		

Tømning af selskabet: ulovlige lån, private hævninger og salg til underpris

§ 4

Dispositioner, der uden forretningsmæssig begrundelse fører værdier ud af selskabet til skade for kreditorerne, rammes af [§ 157, stk. 2, nr. 3](#) og udgør en klassisk karantænegrund. Ulovlige kapitalejer- og ledelsesslån efter [selskabsloven § 210](#), private hævninger og aktivsalg til nærtstående til underpris går ofte igen.

Højesteret stadfæstede i [Sag 65/2017](#) karantæne til en direktør, der systematisk tømte en koncern: salgssummen for anparter blev ført via hans private konto til et insolvent selskab, mens han fortsat oppebar

løn og betalte private goder og kanaliserede nye indtægter til sin personlige virksomhed, jf. [Sag 65/2017](#). De ulovlige ledelseslån i strid med selskabsloven § 210 blev tillagt vægt, og efterfølgende erstatningsforlig kunne ikke reparere den allerede udviste adfærd. I [BS-36963/2019-OLR](#) fandt Østre Landsret, at der efter driftsophør reelt kun var private hævn timer tilbage:

[D]e hævn timer, som er foretaget herefter, og med hensyn til hvilke bogføringsmateriale ikke foreligger, er privathævn timer foretaget af [direktøren]. Under disse omstændigheder tiltræder landsretten, at [han] på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervs virksomhed.

Salg af aktiver til underpris til et nærtstående selskab dagen før konkursen var et centralt forhold i [BS-226/2018-VLR](#) (U 2019.2565 V), hvor aktiverne blev overdraget for ca. 25,4 mio. kr., selv om interne regnskaber opgjorde dem til 44,8-60,3 mio. kr., og hvor omstødelige betalinger til nærtstående blev forligt for 4,25 mio. kr. Sammenblanding af selskabets og ledelsens økonomi og overdragelse af biler uden afregning indgik ligeledes i [B-62-14](#), [B-53-15](#) og [B-54-15](#), [BS-7129/2018-SHR](#), byggefirma-sagen [B-3-17](#) og [B-4-17](#) og Kasi-sagen [BS-38364/2020-SHR m.fl.](#)

LOV	Konkursloven § 157, stk. 2	Selskabsloven § 210	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets stadfæstelse af konkurskarantæne for groft uforsvarlig forretningsførelse og tømning af selskaber		11.01.2018
	Landsretten · Direktør idømt 3 års konkurskarantæne for groft uforsvarlig forretningsførelse og private hævn timer		02.01.2020
	Landsretten · Konkurskarantæne stadfæstet grundet groft uforsvarlig forretningsførelse		04.04.2019
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt ledelsen i Kasi ApS for groft uforsvarlig forretningsførelse og brud på tavshedspligt		17.09.2021
	Sø- og Handelsretten · Karantænesag om groft uforsvarlig forretningsførelse med ulovligt kapitalejrlån og manglende bogføring		10.04.2019
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt tidligere ledelse i byggefirma grundet groft uforsvarlig forretningsførelse		05.07.2018
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til ledelsen i S ApS for groft uforsvarlig forretningsførelse og skatteunddragelse		16.07.2015
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og manglende bogføring		11.06.2015

Fortsat drift efter håbløshedstidspunktet og kravet til

§ 5 kapitalberedskab

At videreføre en insolvent virksomhed, efter at ledelsen måtte indse, at fortsat drift ville påføre kreditorerne yderligere tab, er nu selvstændigt fremhævet i [§ 157, stk. 2, nr. 6](#). Forholdet knytter sig til direktionens pligt til at sikre et forsvarligt kapitalberedskab efter [selskabsloven § 118, stk. 2](#) og til reaktionspligten ved kapitaltab efter [selskabsloven § 119](#).

I [BS-18877/2018-SHR](#) fortsatte direktøren driften gennem 2017 trods negativ egenkapital, ubetydelige aktiver og en likvid beholdning på 23.425 kr.:

Retten finder herudover, at [direktøren] i strid med selskabslovens § 118, stk. 2, har undladt at sikre, at selskabets kapitalbehov til enhver tid har været forsvarligt, herunder at der var tilstrækkelig likviditet til at opfylde selskabets forpligtelser, efterhånden som de forfaldt. Økonomistyringen i selskabet har således været groft uforsvarlig.

Vurderingen er dog konkret og fremadrettet. Ledelsen har efter forarbejderne ret til at forsøge at videreføre et kriseramt selskab, så længe der er et realistisk håb om overlevelse. Højesteret frifandt således i [BS-34119/2021-HJR](#) en direktør trods betydelig skattegæld og selektive betalinger umiddelbart før konkursen. Konkursrådet fremhævede allerede, at karantæne som udgangspunkt ikke skal ramme forretningsmæssig udygtighed eller konkurser, der i det væsentlige skyldes ydre omstændigheder:

[K]onkursen [kan] i væsentligt omfang ... henføres til ydre omstændigheder, eksempelvis den almindelige konjunkturudvikling eller pludselige, væsentlige ændringer i virksomhedens indtjeningssevne (betænkning nr. 1525/2011, s. 141).

Det er derfor ikke en betingelse, at der er årsagssammenhæng mellem den groft uforsvarlige forretningsførelse og konkursen, men er det åbenbart, at konkursen skyldes ydre forhold, taler det imod karantæne.

LOV	Konkursloven § 157, stk. 2	Selskabsloven § 118, stk. 2	Selskabsloven § 119
PRAKSIS	Højesteret · Ingen konkurskarantæne til direktør trods betydelig skattegæld og selektive betalinger umiddelbart før konkurs 21.12.2022 Landsretten · Frifindelse i sag om konkurskarantæne 30.03.2021 Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt direktør i gulvfirma efter ulovlige lån og manglende skattebetaling 31.05.2019 Sø- og Handelsretten · Kendelse om konkurskarantæne grundet groft uforsvarlig forretningsførelse ved manglende skattebetaling og drift efter håbløshedstidspunktet 06.02.2019		

§ 6 Den 1-årige vinduesperiode og helhedsvurderingen

Karantæne kan kun pålægges den, der har deltaget i ledelsen **senere end 1 år før frisdagen**, jf. [§ 157, stk. 1](#). Var selskabet under tvangsopløsning, da konkursen indtrådte, regnes 1-årsfristen fra beslutningen om tvangsopløsning. Konkursrådet valgte bevidst en fast frist for at undgå omgåelse ved, at en leder træder ud kort før konkursen ([betænkning nr. 1525/2011, s. 90](#)). Bedømmelsesperioden regnes i praksis fra 1 år før skifterettens modtagelse af konkursbegæringen, jf. [BS-36963/2019-OLR](#).

Forhold uden for 1-årsperioden er dog ikke uden betydning. Højesteret fastslog i [Sag 65/2017](#), at der ved helhedsvurderingen også kan lægges vægt på, om ledelsen har undladt at rette op på tidligere udviste grove forhold:

[D]er ved vurderingen af, om der er udvist groft uforsvarlig adfærd i perioden mindre end et år før frisdagen, også lægges vægt på, om ledelsen har undladt at rette op på groft uforsvarlige forhold, der er udvist på et tidligere tidspunkt.

Dette princip – udviklet i U 2016.1473 H og fulgt i [Sag 65/2017](#) – er ved 2024-reformen skrevet direkte ind i [§ 157, stk. 1](#) ("eller har undladt at rette op på en groft uforsvarlig forretningsførelse, der er udvist tidligere end 1 år før frisdagen"). Konkursrådet begrundede kodificeringen med, at reglen ellers kunne omgås ved bevidst at holde et selskab "kunstigt i live" ([betænkning nr. 1582/2023, s. 37](#)). Vestre Landsret bekræftede i kæresagen [BS-157/2016-VLR](#), at kurator ikke kan afskæres fra at fremlægge bilag om ældre forhold. Reel ledelse i flere koncernforbundne selskaber og fortolkningen af koncernbegrebet indgik i [Sag 90/2018](#), jf. [Sag 90/2018](#).

LOV	Konkursloven § 157, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om konkurskarantæne, reel ledelse og fortolkning af koncernbegrebet 24.04.2019

Højesteret · Højesterets stadfæstelse af konkurskarantæne for groft uforsvarlig forretningsførelse og tømning af selskaber	11.01.2018
Landsretten · Direktør idømt 3 års konkurskarantæne for groft uforsvarlig forretningsførelse og private hævnninger	02.01.2020
Landsretten · Kæresag om bilag i konkurskarantænesag ved Vestre Landsret	11.02.2016

Personkredsen: registrerede og faktiske ledere, skyggedirektører og stråmænd

§ 7

Karantæne kan pålægges enhver, der har **deltaget i ledelsen** – ikke kun den formelt registrerede direktør eller bestyrelse. Efter [§ 157, stk. 2, nr. 4-5](#) anses det udtrykkeligt for groft uforsvarligt både at være registreret som ledelsesmedlem, men overlade hvervet til en anden (stråmand), og reelt at fungere som leder uden at være registreret (skyggedirektør). Konkursrådet fremhævede, at stråmandsvirksomhed er en særlig udfordring, fordi en karantæne, der kun rammer stråmanden, er virkningsløs, hvis bagmanden fortsætter med en ny frontfigur ([betænkning nr. 1525/2011, s. 85](#)).

Den faktiske leder rammes uanset manglende registrering. I [B-88-14](#) var en person ikke længere registreret som direktør, men havde enefuldmagt til bankkontoen:

[R]etten [lægger] som ubestridt til grund, at X havde enefuldmagt til selskabets bankkonto, og dermed de facto fungerede som ledelse i selskabet frem til selskabets [likvidation], herunder i den periode, som er relevant for bedømmelse af konkurskarantæne i henhold til konkurslovens § 157, stk. 1.

Både den reelle leder og stråmanden blev ramt i [B-110-14](#) og [B-111-14](#), hvor den registrerede direktør troede, han havde solgt selskabet, mens den reelle nøgleperson forsøgte at slippe med henvisning til, at han blot var "kontorhjælp":

Retten finder det godtgjort, at X1 deltog i ledelsen af selskabet og dermed er omfattet af personkredsen i konkurslovens § 157.

Samme mønster ses i [B-53-15](#) og [B-54-15](#) og [BS-10676/2018-SHR](#), hvor både registreret direktør og reel ledelse blev pålagt karantæne.

Omvendt sætter praksis grænser for det passive bestyrelsesansvar. Højesteret afviste i [BS-34123/2021-HJR](#) karantæne til en bestyrelsesformand i en såkaldt "tantebestyrelse" – et rent formelt, passivt bestyrelseshvert – under henvisning til bestyrelsens tilsynsforpligtelser i [selskabsloven § 115](#). Og hvor den reelle leder frifindes, frifindes de rent formelle ledelsesmedlemmer også, jf. Vestre Landsret i [BS-640/2017-VLR](#), hvor to formelle direktører uden reel indflydelse blev frifundet, da den reelle drivkraft blev det.

LOV	Konkursloven § 157, stk. 2	Selskabsloven § 10	Selskabsloven § 115	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afvisning af konkurskarantæne til bestyrelsesformand i 'tantebestyrelse'			21.12.2022
	Højesteret · Højesterets afgørelse om konkurskarantæne, reel ledelse og fortolkning af koncernbegrebet			24.04.2019
	Landsretten · Frifindelse for Konkurskarantæne trods Manglende Momsafregning og Drift med Negativ Egenkapital			30.10.2017
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt både registreret direktør og reel ledelse grundet groft uforsvarlig forretningsførelse			08.04.2019

Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt de facto-leder og registreret direktør efter omfattende pantsvig og mangelfuld bogføring	18.11.2015
Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til ledelsen i S ApS for groft uforsvarlig forretningsførelse og skatteunddragelse	16.07.2015
Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt tidligere direktør med fuldmagt til selskabets bankkonto	06.07.2015

§ 8 Virksomhedsbegrebet: hvilke konkurser tæller med

Reglerne retter sig mod ledelse af **erhvervsvirksomhed** med begrænset hæftelse, i praksis navnlig aktie- og anpartsselskaber, som Konkursrådet betegnede som kerneområdet ([betænkning nr. 1525/2011, s. 88](#)). Tvangsopløste selskaber er kun omfattet, hvis de faktisk erklæres konkurs. Efter [§ 157, stk. 1, 3. pkt.](#), finder reglerne ikke anvendelse på fonde eller foreninger, der alene udøver erhvervsvirksomhed af begrænset omfang.

Grænserne for virksomhedsbegrebet er præciseret af Højesteret. I [BS-36905/2020-HJR](#) tog Højesteret stilling til, om en andelsboligforening kan udgøre en erhvervsvirksomhed omfattet af [§ 157](#), og til rækkevidden af [§ 159](#). Afgørelsen viser, at virksomhedsbegrebet fortolkes bredt, men at det stadig skal afgrænses konkret. Registrerings- og afgiftspligt spiller ind ved siden af selskabsformen; i [B-114-15](#) indgik manglende registrering efter chokoladeafgiftsloven i grovhedsvurderingen. At der drives virksomhed i en branche med sædvanlig risiko er derimod ikke i sig selv problematisk – frifindelsen i ejendomsselskabet [B-24-15](#) illustrerer, at selve virksomhedstypen ikke afgør sagen.

LOV	Konkursloven § 157, stk. 1	Konkursloven § 159	
PRAKSIS	Højesteret · Konkurskarantæne for bestyrelsesformand i andelsboligforening: Fortolkning af virksomhedsbegrebet i konkurslovens § 157		27.01.2021
	Sø- og Handelsretten · Frifindelse for konkurskarantæne for tidligere direktør i ejendomsselskab		14.01.2016
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til direktør for slikgrossist efter manglende bogføring og afgiftsregistrering		16.06.2015

§ 9 Grænsen nedad: hvornår frifindes der?

Karantæne forudsætter egentlig grovhed og misbrug. Konkursrådet understregede, at reglerne ikke er møntet på den blot udygtige erhvervsdrivende:

Efter Konkursrådets opfattelse bør regler om konkurskarantæne således ikke være møntet på den blot udygtige erhvervsdrivende, heller ikke når en person flere gange efter hinanden går konkurs med en virksomhed på grund af, hvad der må betegnes som forretningsmæssig udygtighed ([betænkning nr. 1525/2011, s. 96](#)).

Denne grænse fastholdes i praksis. I [BS-640/2017-VLR](#) frifandt Vestre Landsret trods drift med vedvarende negativ egenkapital og manglende momsafregning:

Uanset at selskabets fortsatte drift i løbet af 2016 fremstod som usikker, og selskabets manglende momsafregning derfor må anses for [uforklarlig], foreligger der efter en samlet vurdering ikke forhold af en sådan karakter eller grovhed, at der er grundlag for at fastslå, at [den reelle leder] har udvist groft uforsvarlig forretningsførelse omfattet af konkurslovens § 157.

Der blev lagt vægt på formildende omstændigheder: økonomisk bedring, gentagne private kapitalindskud, alvorlig sygdom og fravær af bogføringssvigt. På samme måde frifandt landsretten i [BS-3497/2021-VLR](#), og Sø- og Handelsretten frifandt i ejendomssagen [B-24-15](#). Også Højesteret har markeret en høj tærskel: i [BS-34119/2021-HJR](#) var betydelig skattegæld og selektive betalinger umiddelbart før konkursen ikke tilstrækkeligt, og i "tantebestyrelses"-sagen [BS-34123/2021-HJR](#) blev en passiv bestyrelsesformand frifundet. Samlet illustrerer sagerne, at helhedsvurderingen kan føre til frifindelse, selv om enkeltforhold isoleret set er uforsvarlige.

LOV	Konkursloven § 157, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Ingen konkurskarantæne til direktør trods betydelig skattegæld og selektive betalinger umiddelbart før konkurs	21.12.2022
	Højesteret · Højesterets afvisning af konkurskarantæne til bestyrelsesformand i 'tantebestyrelse'	21.12.2022
	Landsretten · Frifindelse i sag om konkurskarantæne	30.03.2021
	Landsretten · Frifindelse for Konkurskarantæne trods Manglende Momsafregning og Drift med Negativ Egenkapital	30.10.2017
	Sø- og Handelsretten · Frifindelse for konkurskarantæne for tidligere direktør i ejendomsselskab	14.01.2016

§ 10 Varigheden: 3 år som udgangspunkt – kortere, længere eller bortfald

Karantæne pålægges efter [§ 158, stk. 1](#) for **3 år**. Efter [§ 158, stk. 2](#) kan der fastsættes en kortere periode ved særlige omstændigheder, og ved ganske særlige omstændigheder kan karantænen helt bortfalde. 2024-reformen tilføjede i [§ 158, stk. 3](#) mulighed for **5 år** ved særdeles groft uforsvarlig forretningsførelse, og [§ 158, stk. 4](#) regulerer gentagelse: er en tidligere karantæne ikke udløbet, regnes den nye tidligst fra udløbet, dog med et loft på 10 år fra seneste endelige afgørelse.

Den praktisk vigtigste nedsættelsesgrund er **lang sagsbehandlingstid**. Er der gået mere end ca. 1 år fra konkursdekretet til afgørelsen, uden at forsinkelsen kan tilskrives den pågældende, nedsættes karantænen typisk til 2 år:

Sag	Instans	Resultat	Begrundelse for varighed
B-189-17	Sø- og Handelsretten	2 år	> 1 år siden dekret; personlige tragedier
B-369-17	Sø- og Handelsretten	2 år	Ca. 2½ år siden dekret
BS-26071/2018-SHR	Sø- og Handelsretten	2 år	Ca. 1 år og 6 mdr. siden dekret
B-110-14 og B-111-14	Sø- og Handelsretten	2 år	Forløben tid siden dekret
BS-18042/2021-VLR	Landsretten	1 år	Stadfæstelse af skifterettens 1-årige karantæne
BS-18877/2018-SHR	Sø- og Handelsretten	3 år	Ca. 14 mdr. ikke nok; skyldner medvirkede selv til forsinkelse

Nedsættelsen forudsætter altså, at forsinkelsen ikke skyldes den pågældende selv – i [BS-18877/2018-SHR](#) fastholdt retten de fulde 3 år, netop fordi direktøren først sent fremlagde bogføringsmaterialet. Gentagne tidligere konkurser kan skærpe rimelighedsvurderingen, men er en biomstændighed, der ikke i sig selv begrunder karantæne. Endelig kan en sag afvises, hvis den pågældende for de samme forhold allerede er frakendt retten til at drive virksomhed strafferetligt, jf. [BS-1900/2016-SHR](#).

LOV	Konkursloven § 158, stk. 1, 2, 3, 4	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets stadfæstelse af konkurskarantæne for groft uforsvarlig forretningsførelse og tømning af selskaber	11.01.2018
	Landsretten · Konkurskarantæne stadfæstet ved Vestre Landsret efter groft uforsvarlig forretningsførelse	09.06.2021
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantænesag afvist grundet tidligere rettighedsfrakendelse og sagsbehandlingstid	25.06.2021
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt direktør i gulvfirma efter ulovlige lån og manglende skattebetaling	31.05.2019
	Sø- og Handelsretten · Kendelse om konkurskarantæne grundet groft uforsvarlig forretningsførelse ved manglende skattebetaling og drift efter håbløshedstidspunktet	06.02.2019
	Sø- og Handelsretten · Konkursboets krav om omstødelse af usædvanlige betalinger i henhold til Konkursloven	07.01.2019
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt direktør efter groft uforsvarlig forretningsførelse trods personlige omstændigheder	04.04.2018
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt de facto-leder og registreret direktør efter omfattende pantsvig og mangelfuld bogføring	18.11.2015

§ 11 Kurators proces, bevisbyrde og retsmidler

En sag om konkurskarantæne anlægges af **kurator**, jf. § 160, stk. 1. Efter § 161, stk. 1 skal kurator indlevere stævning til skifteretten senest **4 uger** efter skifterettens modtagelse af kurators endelige begrundede meddelelse efter § 125, stk. 3, medmindre fristen forlænges. Stævningen skal indeholde påstand, en udførlig fremstilling og bevisangivelse. Den, der begæres pålagt karantæne, kan indlevere svarskrift og anmode om mundtlig forhandling efter § 162 og få beskikket advokat efter § 163, hvis de økonomiske betingelser i retsplejelovens § 325 er opfyldt. Udebliver eller tier den pågældende, kan det efter § 162, stk. 5 tillægges bevisvirkning til skade for vedkommende. I flere sager blev karantæne pålagt, netop fordi den pågældende tog bekræftende til genmæle eller forholdt sig passivt, jf. B-114-15, B-62-14 og B-53-15 og B-54-15.

Sager om ledelse af flere nærtstående erhvervsvirksomheder behandles samlet efter § 160, stk. 2-4, men en sag mod én person kan ikke sammenlægges med sager mod andre. Skyldnerens oplysningspligt efter § 100, jf. § 105, spiller en central bevismæssig rolle – og manglende opfyldelse af den kan i sig selv indgå som groft uforsvarligt forhold, som det skete i U 2019.2565 V (BS-226/2018-VLR), hvor en direktør konsekvent nægtede at udlevere bogføringsmaterialet:

[L]andsretten [tiltræder], at [direktøren] ved den manglende udlevering af det fuldstændige bogførings- og regnskabsmateriale og ved den konsekvente og langvarige nægtelse af at udlevere materialet til kurator særdeles groft har tilsidesat sine forpligtelser som direktør i selskabet.

Retsmidlerne er præciseret af Højesteret. Kære af en beslutning om **kuratorvederlag** efter § 166 er ikke en afgørelse om sagsomkostninger og er derfor ikke undergivet karebegrænsningen i retsplejelovens § 389, stk. 2, jf. Sag 152/2015:

Højesteret finder, at en afgørelse efter konkurslovens § 166 om, hvilket vederlag kurator skal have for førelsen af en sag om konkurskarantæne, ikke er en "beslutning om sagsomkostninger", jf. retsplejelovens § 389, stk. 2.

Anvendelsen af de almindelige kærebegrænsningsregler i karantænesager blev behandlet i [BS-37557/2018-HJR m.fl.](#), og genoptagelse af en afgjort karantænesag kræver tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, jf. [BS-13971/2021-VLR](#).

LOV	Konkursloven § 100	Konkursloven § 160, stk. 1	Konkursloven § 161, stk. 1
	Konkursloven § 162, stk. 5	Konkursloven § 163	
PRAKSIS	Højesteret · Anvendelse af kærebegrænsningsregler i sager om konkurskarantæne 11.04.2019 Højesteret · Kære af afgørelse om kuratorvederlag i konkurskarantænesager er ikke omfattet af kærebegrænsningen i retsplejelovens § 389, stk. 2 28.04.2016 Landsretten · Vestre Landsrets afvisning af kæremål om genoptagelse af konkurskarantænesag uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet 27.04.2021 Landsretten · Konkurskarantæne stadfæstet grundet groft uforsvarlig forretningsførelse 04.04.2019 Landsretten · Kæresag om bilag i konkurskarantænesag ved Vestre Landsret 11.02.2016 Sø- og Handelsretten · Konkursboets krav om omstødelse af usædvanlige betalinger i henhold til Konkursloven 07.01.2019 Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til ledelsen i S ApS for groft uforsvarlig forretningsførelse og skatteunddragelse 16.07.2015 Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til direktør for slikgrossist efter manglende bogføring og afgiftsregistrering 16.06.2015 Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og manglende bogføring 11.06.2015		

§ 12 Karantænens rækkevidde og konkurskarantæneregisteret (§ 159)

Den, der er pålagt konkurskarantæne, må efter [§ 159](#) ikke deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed **uden at hæfte personligt og ubegrænset** for virksomhedens forpligtelser. Forbuddet rammer direktion, bestyrelse og prokura i selskaber med begrænset hæftelse og gælder tillige ledelse af erhvervsvirksomhed i udlandet. Derimod afskærer en almindelig karantæne ikke den pågældende fra at drive personlig erhvervsvirksomhed med fuld personlig hæftelse eller fra passivt at eje anparter/aktier. Ved gentagelse og ved den 5-årige karantæne for særdeles grove forhold kan det efter [§ 159](#), 2.-3. pkt., bestemmes, at forbuddet også omfatter deltagelse i ledelsen af virksomhed med personlig hæftelse. Karantænens rækkevidde efter [§ 159](#) indgik bl.a. i Kasi-sagen [BS-38364/2020-SHR m.fl.](#) og i Højesterets afgørelse om andelsboligforeningen [BS-36905/2020-HJR](#).

2024-reformen skabte hjemmel til et **konkurskarantæneregister**, der føres af Erhvervsstyrelsen, jf. [bekendtgørelse om førelse af et register over pålagte konkurskarantæner](#) (BEK nr. 866 af 29. juni 2024). Skifteretten indberetter den endelige afgørelse, jf. [§ 2](#), og Erhvervsstyrelsen sikrer efter [§ 7](#), at en karantæneramt ikke kan registreres som ledelsesmedlem, ligesom eksisterende registreringer afregistreres. "Ledelsesmedlem" defineres bredt: direktør, bestyrelses- og tilsynsrådsmedlem, likvidator, filialbestyrer, generalagent eller lignende person, der faktisk varetager ledelsesbeføjelser, samt suppleanter. Er der pålagt den udvidede karantæne efter konkurslovens § 159, 2. pkt., sikrer Skatteforvaltningen efter [§ 9](#), at den pågældende ikke kan blive moms- eller arbejdsgiverregistreret. Registeret kan endvidere tilgås af bl.a. politiet og anklagemyndigheden samt anvendes i Erhvervsstyrelsens kontrol med revisorgodkendelse.

LOV	Konkursloven § 159	
PRAKSIS	Højesteret · Konkurskarantæne for bestyrelsesformand i andelsboligforening: Fortolkning af virksomhedsbegrebet i konkurslovens § 157 27.01.2021	

§ 13 Overtrædelse af karantænen: personlig hæftelse efter §§ 167-168

Reglerne har tænder, hvis karantænen overtrædes. Efter [§ 167, stk. 1](#) hæfter den, der i strid med en pålagt konkurskarantæne har deltaget i ledelsen af et selskab, personligt for den del af selskabets gæld, som ikke dækkes af konkursmassen, **hvis fristdagen for det nye selskabs konkurs ligger inden karantænens udløb**. Skifteretten kan efter [§ 167, stk. 2](#) helt eller delvis fritage for hæftelsen og kan efter [§ 167, stk. 3](#) omvendt pålægge hæftelse, selv om fristdagen først ligger inden for 1 år efter karantænens udløb. Ved afgørelsen skal der efter [§ 167, stk. 4](#) lægges vægt på, om det under hensyn til de vigtigste årsager til konkursen og den pågældendes andel heri er rimeligt at pålægge hæftelse.

Processuelt kan hæftelse efter [§ 168](#) kun pålægges, hvis **kurator i det nye konkursbo** indleverer stævning herom, inden skifteretten indkalder til afsluttende skiftesamling; sagen behandles efter konkurslovens kapitel 31. Hæftelsesbestemmelserne supplerer registerspærringen og skal fjerne det økonomiske incitament til at fortsætte i ledelsen gennem et nyt selskab under dæknavn eller ved stråmand. Der foreligger kun sparsom offentliggjort retspraksis om selve hæftelsen efter §§ 167-168 – hovedparten af de trykte og utrykte afgørelser vedrører selve pålægget af karantæne efter §§ 157-158 – men bestemmelsernes samspil med personkredsreglerne betyder, at en bagmand, der driver videre via en stråmand, både risikerer en ny karantæne (jf. afsnittet om personkredsen) og personlig hæftelse for det nye selskabs udækkede gæld.

LOV

[Konkursloven § 167, stk. 1, 3](#)[Konkursloven § 168, stk. 1](#)

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Konkursloven § 157	stk. 1, 2	Konkursloven § 158	stk. 1
Konkursloven § 159		Konkursloven § 160	stk. 1
Konkursloven § 161	stk. 1	Konkursloven § 167	stk. 1
Konkursloven § 168	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

35 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

7

21.12.2022	Ingen konkurskarantæne til direktør trods betydelig skattegæld og selektive betalinger umiddelbart før konkurs	bs-34119-2021-hjr
21.12.2022	Højesterets afvisning af konkurskarantæne til bestyrelsesformand i 'tantebestyrelse'	bs-34123-2021-hjr
27.01.2021	Konkurskarantæne for bestyrelsesformand i andelsboligforening: Fortolkning af virksomhedsbegrebet i konkurslovens § 157	bs-36905-2020-hjr

24.04.2019	Højesterets afgørelse om konkurskarantæne, reel ledelse og fortolkning af koncernbegrebet	90-2018
11.04.2019	Anvendelse af kærebegrænsningsregler i sager om konkurskarantæne	bs-37557-2018-hjr-bs-37560-2
11.01.2018	Højesterets stadfæstelse af konkurskarantæne for groft uforsvarlig forretningsførelse og tømning af selskaber	65-2017
28.04.2016	Kære af afgørelse om kuratorvederlag i konkurskarantænesager er ikke omfattet af kærebegrænsningen i retsplejelovens § 389, stk. 2	152-2015
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		7
09.06.2021	Konkurskarantæne stadfæstet ved Vestre Landsret efter groft uforsvarlig forretningsførelse	878-983
27.04.2021	Vestre Landsrets afvisning af kæremål om genoptagelse af konkurskarantænesag uden tilladelse fra Procesbevillingsnævnet	666-759
30.03.2021	Frifindelse i sag om konkurskarantæne	2495-2975
02.01.2020	Direktør idømt 3 års konkurskarantæne for groft uforsvarlig forretningsførelse og private hævninger	3957-4771
04.04.2019	Konkurskarantæne stadfæstet grundet groft uforsvarlig forretningsførelse	1697-2038
30.10.2017	Frifindelse for Konkurskarantæne trods Manglende Momsafregning og Drift med Negativ Egenkapital	12-12
11.02.2016	Kæresag om bilag i konkurskarantænesag ved Vestre Landsret	701-796
SØ- OG HANDELSRET TEN · SPECIALRET		21
17.09.2021	Konkurskarantæne pålagt ledelsen i Kasi ApS for groft uforsvarlig forretningsførelse og brud på tavshedspligt	BS-38364/2020-SHR, BS-38366/2020-SHR, BS-38367/2020-SHR
25.06.2021	Konkurskarantænesag afvist grundet tidligere rettighedsfrakendelse og sagsbehandlingstid	BS-1900/2016-SHR
31.05.2019	Konkurskarantæne pålagt direktør i gulvfirma efter ulovlige lån og manglende skattebetaling	BS-26071/2018-SHR
10.04.2019	Karantænesag om groft uforsvarlig forretningsførelse med ulovligt kapitalejrlån og manglende bogføring	BS-7129/2018-SHR
08.04.2019	Konkurskarantæne pålagt både registreret direktør og reel ledelse grundet groft uforsvarlig forretningsførelse	BS-10676/2018-SHR og BS-10674/2018-SHR
06.02.2019	Kendelse om konkurskarantæne grundet groft uforsvarlig forretningsførelse ved manglende skattebetaling og drift efter håbløshedstidspunktet	BS-18877/2018-SHR
11.01.2019	Konkurskarantæne pålagt direktør efter groft uforsvarlig forretningsførelse med manglende bogføring og ulovligt lån	BS-17477/2018-SHR
07.01.2019	Konkursboets krav om omstødelse af usædvanlige betalinger i henhold til Konkursloven	B-369-17

04.01.2019	Konkurskarantæne pålagt ledelsen for groft uforsvarlig forretningsførelse i Virksomhed A/S konkurs	BS-8104/2018-SHR og BS-8071/2018-SHR
05.07.2018	Konkurskarantæne pålagt tidligere ledelse i byggefirma grundet groft uforsvarlig forretningsførelse	B-3-17 og B-4-17
04.04.2018	Konkurskarantæne pålagt direktør efter groft uforsvarlig forretningsførelse trods personlige omstændigheder	B-189-17
16.03.2018	Konkurskarantænesag vedrørende ledelsesansvar og groft uforsvarlig forretningsførelse i vagtselskab	B-143-17 og B-144-17
14.01.2016	Frifindelse for konkurskarantæne for tidligere direktør i ejendomsselskab	B-24-15
18.11.2015	Konkurskarantæne pålagt de facto-leder og registreret direktør efter omfattende pantsvig og mangelfuld bogføring	B-110-14 og B-111-14
03.08.2015	3 års konkurskarantæne til direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og bogføringssvigt	B-200-15
16.07.2015	Konkurskarantæne til ledelsen i S ApS for groft uforsvarlig forretningsførelse og skatteunddragelse	B-53-15 og B-54-15
14.07.2015	Konkurskarantæne til direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og manglende bogføring	B-102-14
06.07.2015	Konkurskarantæne pålagt tidligere direktør med fuldmagt til selskabets bankkonto	B-88-14
30.06.2015	Konkurskarantæne pålagt direktør for manglende ledelsesansvar og groft uforsvarlig forretningsførelse	B-80-15
16.06.2015	Konkurskarantæne til direktør for slikgrossist efter manglende bogføring og afgiftsregistrering	B-114-15
11.06.2015	Konkurskarantæne pålagt direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og manglende bogføring	B-62-14

FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Betænkning om konkurskarantæne

nr. 1525 · 2011 · Justitsministeriet

Betænkning om revision af konkurskarantænereglerne

nr. 1582 · 2023 · Justitsministeriet

05

PRAKSISOVERSIGT · INSOLVENSRET

Praksisoversigt over konkursordenen og fordringers placering (konkursloven §§ 93-99)

Massekrav, lønprivilegium og fordringers rangorden ved fordringsprøvelsen

Version 2 · Opdateret 22. jul. 2026 · 32 afgørelser · 2007-2026

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

Konkurslovens kapitel 10 (§§ 93-99) fastlægger konkursordenen – den udtømmende rangorden, hvori boets midler fordeles mellem fordringshaverne, og som samtidig afgør, om en anmeldt fordring overhovedet bliver prøvet, og om kreditor har stemmeret i boet. Praksis viser et klart tyngdepunkt: afgrænsningen af det privilegerede lønkrav i § 95 – herunder hvem der er ansat "i skyldnerens tjeneste", hvilke ydelser der er vederlag for arbejde, og hvor grænsen går mellem fortrinsstillet krav og simpelt krav efter § 97. Højesteret har i Top-Toy-sagen fastslået, at en ren fastholdelsesbonus hverken er massekrav eller lønprivilegeret, og i pilot-sagen at Lønmodtagernes Garantifonds dækning forudsætter et reelt ansættelsesforhold med den konkursramte arbejdsgiver.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01 Konkursordenen er en lukket rangordning i seks klasser: krav i en lavere klasse får kun dividende, i det omfang samtlige krav i højere klasser er fuldt dækket.
- 02 En fordrings placering i konkursordenen afgør ikke kun dividenden, men også om kravet overhovedet prøves, jf. konkurslovens § 130, stk. 3, og om kreditor er stemmeberettiget ved kuratorvalg, jf. § 120, stk. 1.
- 03 Højesteret har dog fastslået, at § 130, stk. 3, ikke kan bruges til at afvise prøvelse, når kreditor har en væsentlig økonomisk interesse i prøvelsen (fx udløsning af en bankgaranti) og tilbyder at betale og stille sikkerhed for boets omkostninger.
- 04 Massekrav efter § 93 forudsætter, at kravet er pådraget boet under bobehandlingen; ved boets indtræden i en aftale om løbende ydelse omfatter § 93 alene vederlag for tiden efter konkursbehandlingens indledning samt krav vedrørende boets faktiske dispositioner, jf. § 56, stk. 2.
- 05 En fastholdelsesbonus, der alene er betinget af at forblive i stillingen, er ikke vederlag for arbejde udført for boet og opnår derfor hverken massekravsstatus efter § 93 eller lønprivilegium efter § 95.
- 06 Kurator har som udgangspunkt en vis rimelig tid til at rydde et lejemål uden derved stiltiende at indtræde i lejeaftalen; en rydningsperiode på ca. 3½ måned var i overkanten, men udløste ikke massekrav.

- 07** Lønprivilegiet i § 95 dækker krav på løn og andet vederlag forfaldet i tidsrummet fra 6 måneder før fristdagen til dekretets afsigelse, mens krav på feriegodtgørelse efter nr. 4 dækkes uden hensyn til forfaldstidspunkt.
- 08** Ældre lønkrav bevarer kun fortrinsret efter § 95, stk. 1, nr. 5, hvis de er søgt gennemført uden ugrundet ophold – og retspraksis stiller strenge krav hertil.
- 09** Dækning fra Lønmodtagernes Garantifond forudsætter, at lønmodtageren har udført arbejde i skyldnerens tjeneste; en pilot, der arbejdede for det konkursramte flyselskab på grundlag af en "contractor's agreement" med et udenlandsk bemanningsselskab, var ikke omfattet.
- 10** Det EU-retlige arbejdstagerbegreb kræver, at medlemsstaten anvender sit almindelige nationale arbejdstager- og arbejdsgiverbegreb uden en indsnævring, der bringer insolvensdirektivets sociale målsætning i fare.
- 11** Skifteretten kan efter § 95, stk. 2, nægte skyldnerens nærtstående fortrinsret efter en konkret vurdering af løn- og arbejdsvilkår, ydet henstand og økonomisk interesse i driften – bestemmelsen er ikke en automatisk udelukkelse.
- 12** Skatteforvaltningens krav på A-skat og arbejdsmarkedsbidrag følger lønkravet op i § 95, stk. 3; anmeldes nettolønkravet ikke, falder skattedelen ned som simpelt krav efter § 97.
- 13** Når en lønmodtager både har § 95-privilegerede og simple § 97-krav, skal sagsomkostninger til inddrivelse fordeles forholdsmæssigt – konkursordenen må ikke tilsidesættes ad omvejen via omkostningsdækningen.
- 14** Efterstillede krav efter § 98 dækkes i tre indbyrdes rangordnede undergrupper: renter påløbet efter dekret og finansiel leasings løbende ydelser, dernæst bøder, tvangsbøder, værdikonfiskation, skattetillæg og konventionalbod, og sidst gaveløfter.
- 15** Skifteretten har efter § 242 kompetence til at afgøre enhver tvist om fordringer rettet mod boet – også indsigelser i form af et modkrav gjort gældende til compensation, uanset at der ikke er selvstændigt værneting for boets krav i Danmark.

§ 1 Konkursordenens seks klasser og deres retlige funktion

Konkurslovens [kapitel 10](#) indeholder reglerne om konkursordenen. Loven hviler på et hovedprincip om ligelig fordeling af skyldnerens aktiver, men kapitel 10 gør undtagelse herfra ved at opdele kravene i indbyrdes rangordnede klasser. Lovgiver har i forarbejderne til frit valg-reformen beskrevet systemet præcist:

Reglerne i kapitel 10 indebærer dog visse undtagelser fra hovedprincippet om ligelig fordeling af skyldnerens aktiver til dækning af gælden, idet der foretages en opdeling af kreditorernes krav i seks såkaldte konkursklasser, der er indbyrdes rangordnede i hver sin paragraf. Alle krav i samme kategori behandles ens, og krav, der tilhører en lavere kategori af krav, modtager kun dividende, i det omfang kravene i de højerestående kategorier har opnået fuld dækning.

Rangordenen er:

Klasse	Bestemmelse	Indhold
1	§ 93	Massekrav: omkostninger ved konkursens indtræden, ved boets behandling og gæld pådraget boet under behandlingen (dog ikke pålignet indkomstskat)
2	§ 94	Sekundære massekrav: rimelige rekonstruktions-/afviklingsomkostninger, gæld pådraget med rekonstruktørens samtykke, likvidationsomkostninger og retsafgiften
3	§ 95	Lønprivilegiet
4	§ 96	Leverandørprivilegiet for punktafgifter af varer leveret inden for 12 måneder før fristdagen
5	§ 97	Simple krav – "de øvrige fordringer, bortset fra de i § 98 nævnte"
6	§ 98	Efterstillede krav i tre undergrupper

Om lønprivilegiets plads og formål hedder det i samme forarbejder:

Det såkaldte lønprivilegium i konkurslovens § 95 giver således dækning for lønkrav mv. efter krav omfattet af §§ 93 og 94, men forud for krav omfattet af §§ 96-98. Lønprivilegiet har til formål at varetage sociale hensyn til skyldneren og at sikre, at virksomheden ikke affolkes, når konkurs nærmer sig.

Den samlede systematik er beskrevet tilsvarende i Konkursrådets [betænkning nr. 1555/2015 om ansattes retsstilling under insolvensbehandling](#), s. 23 og i [betænkning nr. 1459/2005 om virksomhedspant](#), der sammenfatter, at §§ 93-98 regulerer dækningsrækkefølgen for fordringer, som ikke er sikret ved pant eller lignende. Den historiske baggrund for den nuværende orden er lagt i Konkurslovsudvalgets [betænkning nr. 423/1966 om konkursordenen](#), hvor udvalget foreslog en gennemgribende oprydning i de spredte privilegier – bl.a. ophævelse af medhjælperlovens §§ 30-31 og af funktionærlovens dagældende § 2 a, stk. 4, og § 3, stk. 5, om privilegium for godtgørelses- og erstatningskrav, samt en almindelig bestemmelse, hvorefter "alle ikke særlig nævnte lovregler, der hjemler konkursprivilegium, ophæves". Udvalget bemærkede udtrykkeligt, at en sådan generel ophævelsesregel **ikke** omfatter bestemmelser, der giver fordringer stilling som massekrav.

Fortrinsretten er knyttet til kravet og ikke til personen: efter [§ 99, stk. 1](#) følger fortrinsretten kravet ved overdragelse eller anden overførelse, og efter [§ 99, stk. 2](#) går fortrinsretten ved indfrielse over på den indfrierendes eventuelle regreskrav mod skyldneren.

LOV

[Konkursloven § 93](#)

[Konkursloven § 94](#)

[Konkursloven § 95](#)

[Konkursloven § 96](#)

[Konkursloven § 97](#)

[Konkursloven § 98](#)

[Konkursloven § 99, stk. 1, 2](#)

Konkursordenens processuelle konsekvenser: prøvelse, stemmeret og udlodning

Placeringen i konkursordenen har konsekvenser længe før udlodningen. Efter [konkurslovens § 130, stk. 3](#) prøves fordringer, "der er således stillet i konkursordenen, at de ikke vil kunne opnå dividende", slet ikke. Højesteret har imidlertid i [BS-7433/2020-HJR](#) af 12. april 2021 sat en grænse for kurators brug af bestemmelsen. En underentreprenør havde anmeldt 436.997,50 kr. i et bo uden udsigt til dividende, men havde brug for prøvelsen for at kunne aktivere en bankgaranti. Højesteret udtalte:

På den baggrund, og da Holmegaard Anlægsgartner ... har tilbudt at betale og stille sikkerhed for konkursboets omkostninger ved en prøvelse af det anmeldte krav, finder Højesteret, at hverken undtagelsesbestemmelsen i § 130, stk. 3, eller konkursretlige hensyn kan føre til, at kurator afviser at prøve kravet.

Proceduren er samtidig obligatorisk den anden vej: i [P-30-06](#) afviste Sø- og Handelsrettens skifteret et søgsmål om anerkendelse af et krav som massekrav efter § 93, subsidiært § 94, fordi kurator endnu ikke havde prøvet kravet:

Da det er en betingelse for at indbringe en sag for skifteretten, at kurator forinden har foretaget prøvelse af kravet, hvilket også omfatter massekrav, finder skifteretten, at der ikke for tiden har været grundlag for at indbringe sagen, hvorfor denne vil være at afvise.

Konkursordenen styrer også den kreditordemokratiske indflydelse. I [SKS-20315/2016-ARH](#) formulerede skifteretten i Aarhus princippet skarpt:

Det følger af konkurslovens regler, at såfremt der udelukkende kan forventes at være dækning til § 95 krav efter reglerne om konkursorden, så er det udelukkende kreditorer i denne klasse, der er stemmeberettigede i valget af kurator.

Såfremt der i boet ikke er midler til andet, end at dække boets behandling efter konkurslovens § 93 er der ikke nogen stemmeberettigelse kreditorer efter konkurslovens § 94-99.

Skifteretten udpegede derfor den kurator, som Skattestyrelsen – kreditor med den største og væsentligste interesse – pegede på, idet lønmodtagerkravet efter § 95 kunne opnå dækning uden for boet gennem Lønmodtagernes Garantifond. Tilsvarende blev en kreditor i [SKS-20953/2015-ARH](#) nægtet stemmeret efter [§ 120, stk. 1](#), fordi der ikke var konkret begrundet udsigt til dividende til § 97-kravene – boets aktiver udgjorde ca. 36.400 kr. mod anmeldte § 97-krav på ca. 2,6 mio. kr. Landsretspraksis om samme spørgsmål ses i [BS-587/2016-VLR](#) og [BS-2018/2015-VLR](#).

Endelig sætter konkursordenen en realøkonomisk grænse for kurators eget salær: i [SKS-264/2016-VIB](#) nedsatte skifteretten et salærkrav på 634.065,61 kr. inkl. moms til 425.000 kr. med tillæg af moms efter [§ 239, stk. 2](#), netop fordi det ansøgte beløb oversteg, hvad aktivmassen på 534.258,98 kr. kunne bære, hvis der samtidig skulle blive dividende til kreditorerne.

LOV

[Konkursloven § 93](#)[Konkursloven § 97](#)[Konkursloven § 120, stk. 1](#)[Konkursloven § 130, stk. 3](#)[Konkursloven § 239, stk. 2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Kurators pligt til fordringsprøvelse ved bankgaranti trods manglende dividende i konkursboet	12.04.2021
Landsretten · Landsrettens kendelse om kuratorvalg i konkursbo	09.05.2016
Landsretten · Afvisning af kæremål vedrørende stemmeret ved kuratorvalg i konkursbo	28.01.2016
Sø- og Handelsretten · Afvisning af sag om massekrav mod konkursbo grundet manglende prøvelse	29.06.2007
Byretten · Skifterettens nedsættelse af kuratorsalær i konkursbo med ejendomme i ind- og udland	20.11.2018
Byretten · Konkursbegæring og valg af kurator	31.03.2016
Byretten · Konkurs sag: Kreditors stemmeret ved kuratorvalg nægtet grundet manglende udsigt til dividende	08.12.2015

§ 3 Hvilke krav kan overhovedet gøres gældende – konkursfordringens afgrænsning efter §§ 38-41 og § 140

Før placeringen i konkursordenen skal det afgøres, om kravet overhovedet er en konkursfordring. Efter [konkurslovens § 38](#) anvendes konkursmassen til fyldestgørelse af dem, der **ved konkursdekretets afsigelse** havde krav mod skyldneren, samt af krav på indkomstskat efter selskabsskatteloven og fondsbeskatningsloven vedrørende indkomstår, der udløber efter dekretet. Skæringstidspunktet suppleres af [§ 39](#), hvorefter et regreskrav opstået ved indfrielse af skyldnerens forpligtelse anses for opstået samtidig med denne forpligtelse.

Alle krav omregnes til penge: efter [§ 40, stk. 1](#) kan boet fordre alle krav, der skal fyldestgøres af konkursmassen, omsat til penge, og efter [§ 40, stk. 2](#) omsættes fordringer i fremmed mønt til dansk mønt efter kursen på dekretdagen. Uforfaldne krav volder ikke problemer, fordi boet efter [§ 41](#) kan erlægge en ydelse eller foretage udlodning, selv om skyldneren endnu ikke var berettiget til at frigøre sig ved erlæggelse. Modstykket er [§ 140](#): krav, som ikke vedrører boet, kan skyldneren gøre gældende uden hensyn til konkursen.

Afgrænsningen mellem konkursmassen og andre formuemasser kan være vanskelig. I [SKS-1667/2012-SVE](#) døde skyldneren under en verserende personlig konkurs, og skifteretten i Svendborg fastslog, at aktiver, der først frigøres ved dødsfaldet, tilfalder dødsboet og ikke konkursboet:

Efter konkurslovens § 32 omfatter konkursmassen, hvad der under konkursen tilfalder skyldner. Bestemmelsen omfatter sprogligt ikke aktiver, der ikke tilfalder skyldner, men hans dødsbo, og de aktiver, der foreligger eller frigøres ved dødsfaldet undergives en særlig behandling i dødsboet og skal fordeles blandt kreditorerne i dødsboet, og der kan være, men behøver ikke at være, identitet mellem kreditorgruppen i henholdsvis konkursboet og dødsboet, jfr konkurslovens § 38.

Krav, der har karakter af separatistkrav eller i øvrigt ikke retter sig mod konkursmassen, falder helt uden for konkursordenen. Østre Landsret tog i [BS-24178/2024-OLR](#) stilling til, hvem godtgørelse af tinglysningsafgift tilkom ved aflysning af skøde, i et konkursbo hvor også [§ 82](#) var påberåbt. Og hvor et krav rettes mod boet uden at dette indtræder i sagen, kan boet dømmes efter kreditors påstand uden nærmere prøvelse af placeringen, jf. [BS-27705/2022-ROS](#), hvor kurator meddelte, at boet ikke indtrådte i sagen.

Skattekrav har en særlig plads. Told- og skatteforvaltningens krav på skatter for indkomstår forud for dekretåret anmeldes som simple krav, mens personskatter for indkomstår, der afsluttes efter dekretet, slet ikke vedrører boet. Det fremgår udtrykkeligt af [cirkulære om visse skattemæssige forhold ved konkurs, pkt. 25](#). Fristerne for skatteansættelse i konkursboer følger konkursskattelovens særregler, jf. Landsskatterettens afgørelse i sag [12-0191338](#). De skatteretlige spændinger mellem fiskale hensyn og kreditorligheden er behandlet i Skattelovrådets [betænkning nr. 1101/1987 om skat ved konkurs og akkord](#).

LOV

[Konkursloven § 32](#)[Konkursloven § 38](#)[Konkursloven § 39](#)[Konkursloven § 40, stk. 1, 2](#)[Konkursloven § 41](#)[Konkursloven § 140](#)

PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens afgørelse om godtgørelse af tinglysningsafgift og separatistkrav i konkursbo	31.01.2025
	Byretten · Konkursbo dømt til at betale for transportydelser efter ikke at være indtrådt i sag	13.03.2023
	Byretten · Kendelse om boudlæg og konkursboers forhold ved dødsfald	21.10.2013
	Landsskatteretten · Stadfæstelse af skønsmæssige forhøjelser og afvisning af ugyldighedspåstand vedrørende konkursbo	14.11.2013

§ 4 Massekrav efter § 93 – hvad boet selv pådrager sig

[Konkurslovens § 93](#) placerer forud for anden gæld og i lige forhold: omkostninger ved konkursens indtræden (nr. 1), omkostninger ved boets behandling (nr. 2) og gæld, der pådrages boet under dets behandling, bortset fra krav på indkomstskat, som pålignes skyldneren (nr. 3).

Undtagelsen for indkomstskat er resultatet af to nyaffattelser af nr. 3. Ved **lov nr. 363 af 6. juni 1991 om ændring af forskellige skattelove og konkursloven** mistede selskabsskattekrav, der opstår efter konkursen, deres fortrinsstilling som massegæld og blev stillet som simple krav; formålet var at skabe større ligestilling med retsstillingen for personer i konkurs. Ændringen er beskrevet i [cirkulære om visse skattemæssige forhold ved konkurs, pkt. 1](#), hvor det hedder, at der er "gennemført en ændring af konkursordningen, som fjerner grundlaget for at indrømme fortrinsstilling i konkursboet for krav på selskabsskat, der opstår efter konkursen". Ved **lov af 28. december 1996 om ændring af forskellige skatte- og afgiftslove og konkursloven** (dødsboskiftereformen) blev fortrinsretten tilsvarende fjernet for krav på indkomstskat pålagt skyldneren i insolvente dødsboer.

Den praktisk vigtigste afgrænsning er, hvornår boet har "pådraget sig" gæld. Ved boets indtræden i gensidigt bebyrdende aftaler er reglen i [§ 56, stk. 2](#), at der ved løbende ydelser alene omfattes af § 93 medkontrahentens krav på vederlag for tiden efter konkursbehandlingens indledning og indtil en eventuel opsigelse, samt krav vedrørende faktiske dispositioner foretaget af konkursboet. Konkursrådet har i [betænkning nr. 1579/2022 om revision af reglerne om rekonstruktion, s. 341](#) fremhævet, at bestemmelsen efter den foreslåede affattelse "gør ... udtømmende op med, hvilke krav, der opnår status som et massekrav, hvis konkursboet viderefører en aftale om en løbende ydelse".

Højesteret præciserede rækkevidden i **Top-Toy-sagen, BS-27519/2022-HJR** af 23. maj 2023. Tre medarbejdere havde i 2017 fået tilsagn om fastholdelsesbonus på op til tre måneders løn betinget af, at de forblev i stillingen til udgangen af januar 2019. Selskabet gik konkurs 28. december 2018, og boet indtrådte i ansættelsesforholdene 10. januar 2019. Højesteret fastslog, at boets indtræden også omfattede bonusaftalerne, men at massekravsstatus forudsætter vederlag for arbejde udført for boet:

Efter bevisførelsen lægger Højesteret til grund, at udbetaling af fastholdelsesbonus [...] alene var betinget af, at de forblev i deres stilling og udførte deres arbejdsopgaver som hidtil indtil udgangen af januar 2019. Bonusen blev efter aftalerne ikke tillagt feriepenge, pension eller andre lønrelaterede betalinger, og der var ikke tale om honorering for en særlig arbejdsindsats. Højesteret finder derfor, at fastholdelsesbonusen ikke havde karakter af løntillæg med udskudt betaling, men at den [...] udgjorde en præmiering ("award") for at forblive i stillingen i en kritisk periode for virksomheden.

Kravet var derfor hverken massekrav efter § 93 eller – som konkursboet subsidiært anførte med henvisning til praksis om § 95 – lønprivilegeret. Dommen skal ses i sammenhæng med Højesterets rent ansættelsesretlige praksis om samme bonustype i [Sag 134/2016](#), hvor en tilsvarende ordning uden for konkurs blev anset for vederlæggelse for arbejde efter [funktionærlovens § 17 a](#).

Også **stiltiende** indtræden kan udløse massekrav, men tærsklen er høj. I [P-11-14](#) havde kurator dagen efter dekretet meddelt, at boet ikke indtrådte i et erhvervslejemål, men brugte ca. 3½ måned på at rydde tunge trykkerimaskiner. Udlejer krævede fire måneders leje (477.083,35 kr.) anerkendt som massekrav. Sø- og Handelsrettens skifteret frifandt boet:

Skifteretten finder, at kurator normalt må have en vis rimelig tid til at rydde et konkursbos lejemål, uden at dette nødvendigvis er udtryk for en stiltiende indtræden i lejekontrakten.

Perioden var "i overkanten af det sædvanlige", men udløste hverken massekrav efter § 55 eller erstatningsmæssigt massekrav efter § 93; kravet var simpelt efter § 97. Tilsvarende grænsedragninger mellem § 93/§ 97 er behandlet i [BS-55261/2019-SHR](#) om ikke-afskrevet indretningstilskud ved boets indtræden i et erhvervslejemål og i [P-33-11](#).

For ansatte gælder en særlig periodiseringsregel i [§ 63, stk. 2](#): erklærer boet inden to uger efter dekretet ikke at ville indtræde i arbejdsaftalen, stilles krav på arbejdsvederlag for tiden fra dekretet til erklæringen som vederlag for den forudgående periode – men krav på vederlag for den tid, den ansatte **faktisk har udført arbejde for boet**, er altid massekrav.

LOV

[Funktionærloven § 17a](#)[Konkursloven § 55](#)[Konkursloven § 56, stk. 2](#)[Konkursloven § 63, stk. 2](#)[Konkursloven § 93](#)[Konkursloven § 97](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler	23.05.2023
	Højesteret · Ret til forholdsmæssig fastholdelsesbonus efter funktionærloven ved fratræden	30.06.2017
	Sø- og Handelsretten · Dom om status for indretningstilskud som massekrav ved konkursboets indtræden i erhvervslejemål	30.09.2020
	Sø- og Handelsretten · Fordringsprøvelse i konkursbo: Spørgsmål om stiltiende indtræden i lejeaftale og massekrav	19.12.2014
	Sø- og Handelsretten · Tviste om massekrav vs. simpelt krav i konkursbo vedrørende autocamperhandel	16.03.2012

§ 5 § 94 – omkostninger ved rekonstruktions- og afviklingsforsøg

[Konkurslovens § 94](#) placerer i anden klasse og i lige forhold: rimelige omkostninger ved forsøg på at tilvejebringe en samlet ordning af skyldnerens økonomiske forhold ved rekonstruktion, afvikling, akkord eller på anden måde (nr. 1); anden gæld, som skyldneren efter fristdagen har pådraget sig med samtykke af en rekonstruktør beskikket af skifteretten (nr. 2); rimelige omkostninger ved påbegyndt likvidation af et aktie- eller anpartsselskab (nr. 3); og retsafgiften (nr. 4).

Bestemmelsens nr. 2 blev sprogligt tilpasset ved **lov nr. 718 af 25. juni 2010 om ændring af konkursloven og forskellige andre love (Rekonstruktion m.v.)**, hvor "et af skifteretten beskikket tilsyn" blev ændret til "en rekonstruktør, der er beskikket af skifteretten" som konsekvens af rekonstruktionsreformen.

Praksis om § 94 kredser navnlig om, hvad der er "rimelige omkostninger" ved et ordningsforsøg. I [P-15-15](#) tog Sø- og Handelsrettens skifteret stilling til anerkendelse af advokatsalær for en **udenretlig** rekonstruktion som krav efter § 94, stk. 1, over for boets synspunkt om § 97-placering. I [P-4-09](#) blev spørgsmålet om krav på manglende konsignationsvarer opstået under betalingsstandsning prøvet som § 94-krav over for § 97.

Størrelsesordenen kan være betydelig: i [BS-21/2008-SHR](#) havde Medtronic A/S anmeldt et privilegeret krav efter § 94 på 4.064.846,17 kr. i TriVirix Denmark ApS' konkursbo på grundlag af en deponeringsaftale indgået under betalingsstandsningen – kurator anerkendte kravet, men gjorde modregning gældende med et modkrav på 9.958.125 kr.

§ 94-krav har også en særlig plads i garantiordningen. Efter [lov om Lønmodtagernes Garantifond § 2, stk. 2](#) omfatter garantien tillige tilsvarende krav, der kan støttes på konkurslovens § 94, nr. 2, såfremt skifteretten attesterer, at boet ikke for tiden er i stand til at opfylde kravene. Konkursrådet har i [betænkning nr. 1555/2015, s. 276](#) foreslået attestkravet ophævet, fordi det efter rådets oplysninger aldrig eller kun sjældent anvendes, og har samtidig fremhævet det grundlæggende: "LG skal således fortsat aldrig dække krav omfattet af konkurslovens § 93."

Betænkningen peger desuden på en asymmetri, der har praktisk betydning for opgørelsen: dækning af § 94-krav fra LG er begrænset af det samlede beløbsloft, mens ansattes krav på dækning af § 94-krav **fra konkursboet** ikke er beløbsmaksimeret.

LOV	Konkursloven § 94	Konkursloven § 97	Lov om Lønmodtagernes Garantifond § 2, stk. 2
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Anerkendelse af advokatsalær for udenretlig rekonstruktion som massekrav i konkursbo 22.03.2016 Sø- og Handelsretten · Anerkendelse af krav på manglende konsignationsvarer som massekrav (§ 94) under betalingsstandsning 26.02.2010 Sø- og Handelsretten · Kompetence vedrørende modkrav i fordringsprøvelsessag 27.11.2009		

§ 6 Lønprivilegiet i § 95, stk. 1 – de seks kravtyper og 6-måneders-perioden

[Konkurslovens § 95, stk. 1](#) opregner seks kravtyper, der dækkes i lige forhold:

- **Nr. 1:** krav på løn og andet vederlag for arbejde i skyldnerens tjeneste, forfaldet i tidsrummet fra 6 måneder før fristdagen indtil konkursdekretets afsigelse – samt krav ifølge en uforrentet opsparingsordning (frit valg-ordning).
- **Nr. 2:** krav på erstatning for afbrydelse af arbejdsforholdet, dog ikke erstatning for løn, som ville være forfaldet mere end 6 måneder før fristdagen.
- **Nr. 3:** krav på godtgørelse, for så vidt opsigelsen eller afbrydelsen har fundet sted inden for de sidste 6 måneder før fristdagen.
- **Nr. 4:** krav på feriegodtgørelse.
- **Nr. 5:** ældre krav som nævnt i nr. 1-3, hvis fordringshaveren efter skifterettens skøn har søgt kravet gennemført uden ugrundet ophold uden at have kunnet nå et udlæg, der opretholdes over for boet.
- **Nr. 6:** Lønmodtagernes Fond for Tilgodehavende Feriemidlers krav på tilgodehavende feriemidler.

Fristdagen defineres i [§ 1, stk. 1](#) – typisk den dag, skifteretten modtog begæring om rekonstruktionsbehandling, konkurs eller gældssanering.

Lovgiver har i forarbejderne til frit valg-ændringen beskrevet nr. 4's særstilling: i modsætning til beløbene efter nr. 1-3 dækkes krav på feriegodtgørelse "uden hensyn til forfaldstidspunktet og uden hensyn til, om lønmodtageren har gjort kravet gældende uden ugrundet ophold". Om nr. 5 hedder det i samme forarbejder, at der er overladt skifteretten et vidt skøn, men at

... den ansatte for at bevare fortrinsretten skal have gjort alt, hvad der med rimelighed kan forlanges, for at få lønnen mv. betalt, f.eks. have foretaget egentlige retsskridt, haft reelle forligsforhandlinger med arbejdsgiveren eller forfulgt kravet fagretligt. I retspraksis stilles der strenge krav til lønmodtageren.

Frit valg-ordninger. Ved **lov nr. 1391 af 21. december 2009 om ændring af konkursloven (Behandlingen i konkurs af indeståender på frit valg-ordninger)** blev det præciseret, at krav ifølge en uforrentet opsparingsordning er omfattet af nr. 1, når de kræves udbetalt i 6-måneders-perioden, eller når de – uanset optjening før dekretet – først kræves udbetalt efter dette tidsrum. Baggrunden var, at LO og DA i 2007-overenskomsterne havde aftalt en Fritvalgs Lønkonto, mens Lønmodtagernes Garantifond i et notat af 12. marts 2008 havde vurderet det "yderst usikkert", om indeståender var privilegerede. Konkursrådet fandt, at afgørende var, om ordningen måtte anses for et **lån** eller en **henstand** til arbejdsgiveren – i så fald ikke privilegeret, jf. den ældre praksis i **UFR 1950.943 SH** – eller for en forudgående aftale om udsat/fleksibel udbetaling af løntilgodehavendet. Justitsministeren har med hjemmel i [§ 95, stk. 4](#) udstedt [bekendtgørelse om frit valg-ordninger i konkurs § 1](#), hvorefter kravet kun er privilegeret, når beløbene skal indgå på ordningen i medfør af kollektiv overenskomst, lokalaftale eller individuel ansættelsesaftale, og hvor beløbet træder i stedet for løn eller andet vederlag, som ikke kunne være krævet betalt tidligere. Bekendtgørelsen indeholder også en misbrugsværn: er der efter individuel aftale indgået et "uforholdsmæssigt stort beløb" på ordningen, er det overskydende ikke privilegeret, og der lægges herved navnlig vægt på, om aftalen reelt har til formål at yde arbejdsgiveren en betydelig kredit.

Feriemidler. Nr. 6 blev indsat i forbindelse med overgangen til samtidighedsferie. Ferielovsudvalget beskrev i [betænkning nr. 1568/2017, s. 424](#) Konkursrådets udtalelse:

Selv om tilgodehavende feriemidler formentlig må anses som omfattet af lønprivilegium, jf. konkurslovens § 95, stk. 1, nr. 4, finder Konkursrådet det alligevel hensigtsmæssigt for at undgå usikkerhed, at der indføres eksplicit hjemmel hertil i konkursloven.

Konkursrådet advarede samtidig om, at ordningen i en årrække ville give **mindre dækning til simple fordringshavere**, fordi et større antal krav ville være omfattet af [§ 95](#).

Godtgørelser. Godtgørelser i anledning af opsigelse eller afbrydelse rummer en betydelig fortolkningsflade. Konkursrådet har i [betænkning nr. 1555/2015, s. 114](#) anført, at godtgørelser, der efter retspraksis kan anses som et forlænget opsigelsesvarsel, må anerkendes som privilegerede, og at der ikke er grund til at skelne mellem lovbestemte og aftalebestemte godtgørelser – med henvisning til bl.a. **UFR 2000.982 Ø**. Østre Landsret har i **BS-28125/2022-OLR** af 19. marts 2024 taget stilling til godtgørelse efter [funktionærlovens § 2 b](#) ved lønmodtagerens **egen** berettigede ophævelse af ansættelsesforholdet – en situation, der er central for, om kravet kan henføres under [§ 95, stk. 1, nr. 3](#).

Omvendt viser Top-Toy-dommen, **BS-27519/2022-HJR**, at ydelser uden karakter af vederlag for arbejde falder uden for både [§ 93](#) og [§ 95](#). Konkursboet gjorde her – subsidiært – gældende, at kravet i givet fald kunne

konkursreguleres efter § 61. Konkursrådet har i [betænkning nr. 1555/2015, s. 246](#) foreslået, at der ikke skal være adgang til at konkursregulere opsigelsesvarsler, i det omfang krav ifølge aftalen er omfattet af fortrinsretten i § 95, mens krav omfattet af § 97 fortsat skal kunne konkursreguleres.

LOV

[Funktionærloven § 2b](#)[Konkursloven § 1, stk. 1](#)[Konkursloven § 61](#)[Konkursloven § 95, stk. 1, 4](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler

23.05.2023

Landsretten · Godtgørelse efter funktionærlovens § 2 b ved egen ophævelse af ansættelsesforhold

19.03.2024

§ 7 Personkredsen i § 95 – "arbejde i skyldnerens tjeneste" og nægtelse af fortrinsret til nærtstående

Lønprivilegiet forudsætter arbejde i **skyldnerens tjeneste**. Højesteret afgrænsede kravet i [BS-11807/2024-HJR](#) af 6. november 2024. En pilot fløj efter det konkursramte flyselskabs vagtplaner og gennemgik selskabets træning, men var kontraktligt knyttet til et bemandingsselskab på Guernsey via en "contractor's agreement" og modtog løn og lønsedler derfra. Højesteret udtalte:

Under hensyn hertil og i øvrigt af de grunde, der er anført af landsretten, tiltræder Højesteret, at Appellant ikke har godtgjort, at han var ansat som lønmodtager i Virksomhed A/S. Hans krav er derfor ikke omfattet af garantien i § 2 i lov om Lønmodtagernes Garantifond.

Dommen er også central for det EU-retlige spørgsmål. [Insolvensdirektivet, artikel 2, stk. 2](#) overlader definitionen af "arbejdstager" og "arbejdsgiver" til national ret, men Højesteret fastslog under henvisning til EU-Domstolens domme i **C-311/13 (Tümer)** og **C-101/21**:

Det følger heraf, at en medlemsstat skal anvende det almindelige nationale arbejdstager- og arbejdsgiverbegreb, og at der ikke må ske en indsnevring heraf, der bringer insolvensdirektivets sociale målsætning i fare.

Højesteret afslog en anmodning om præjudiciel forelæggelse, fordi der ikke bestod rimelig tvivl om fortolkningen, og lagde til grund, at ansættelsesforholdet med bemandingsselskabet ikke var proforma.

Også ledelsesmedlemmers stilling volder problemer. Østre Landsret anerkendte i [BS-1682/2010-OLR](#) en direktørs løn- og feriepengekrav som **ikke-privilegeret** i konkursboet, jf. § 95.

§ 95, stk. 2 giver skifteretten adgang til at nægte skyldnerens nærtstående fortrinsret, "såfremt denne under hensyn til løn- og arbejdsvilkår, til ydelse af henstand samt til eventuel økonomisk interesse i virksomhedens drift ikke findes rimeligt begrundet". Bestemmelsen er bevidst udformet som et konkret skøn og ikke som en automatisk udelukkelse. Det fremgår af de oprindelige forarbejder til konkursloven:

I betækningsudkastets § 92, stk. 2, indeholdes en regel, hvorefter skyldnerens nærtstående ubetinget nægtes fortrinsret for lønkrav. Justitsministeriet finder det rigtigst, at det ligesom efter den gældende bestemmelse overlades til skifteretten i det enkelte tilfælde at afgøre, om fortrinsret skal nægtes. [...] Har f. eks. skyldnerens søn eller anden nær slægtning ydet samme arbejde til samme løn som andre ansatte i virksomheden, og har han ikke i videre udstrækning end disse ladet sin løn indestå i firmaet, kan dette tale for at fyldestgøre ham på lige fod med de øvrige ansatte. Større betænkelighed møder et krav om fortrinsret fra en hovedaktionær, som uden at høre til selskabets

ledelse har haft ansættelse i selskabets tjeneste. Efter forslaget har skyldnerens nærstående fortrinsret, medmindre skifteretten træffer anden afgørelse.

Denne nationale skønsregel har direkte modstykke i [insolvensdirektivets artikel 12, litra b](#) og [litra c](#), der tillader medlemsstaterne at afvise eller begrænse garantipligten ved særlige forbindelser og sammenfaldende interesser mellem arbejdstager og arbejdsgiver, eller hvor arbejdstageren alene eller sammen med nære slægtninge ejede en væsentlig del af virksomheden og havde betydelig indflydelse. Lønmodtagernes Garantifond træffer selv afgørelse om anvendelsen af § 95, stk. 2, i virksomhedsophørssituationer, jf. [LG-lovens § 2, stk. 3](#).

LOV	Konkursloven § 95, stk. 1, 2	Lov om Lønmodtagernes Garantifond § 2, stk. 2, 3
PRAKSIS	Højesteret · Pilot ansat gennem bureau kunne ikke gøre lønkrav gældende mod Lønmodtagernes Garantifond efter flyselskabs konkurs	06.11.2024
	Landsretten · Løn- og feriepengekrav fra direktør anerkendt som ikke-privilegeret i konkursbo	31.03.2011

§ 8 Skatteforvaltningens A-skat og AM-bidrag følger lønkravet op i § 95, stk. 3

Ved **lov nr. 550 af 30. april 2021 om ændring af konkursloven, lov om Lønmodtagernes Garantifond og lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse** blev der indsat et nyt [§ 95, stk. 3](#), hvorefter fortrinsstillingen for løn m.v. også omfatter skatteforvaltningens krav på A-skat og arbejdsmarkedsbidrag af lønnen. Forarbejderne beskriver bestemmelsen som en udtrykkelig fastslåelse af gældende ret og forklarer mekanismen konkret:

Den foreslåede bestemmelse indebærer i det hele taget, at et lønkrav, der kan anmeldes i konkursboet som omfattet af § 95, trækker skattedelen heraf med op i privilegiet. Bruttolønnen skal således anmeldes i boet, som betaler både nettolønnen og skattekravet fuldt ud, medmindre der kun er dividende til delvis dækning. Anmeldes et bruttokrav på 100.000 kr., hvoraf skattedelen udgør 40.000 kr., og er der 50 pct. dividende til § 95-krav, udlodder konkursboet således 30.000 kr. til den ansatte eller Lønmodtagernes Garantifond og 20.000 kr. til skatteforvaltningen.

Bestemmelsen er accessorisk. Forarbejderne fastslår udtrykkeligt, at skatteforvaltningens krav kun er omfattet af § 95, i det omfang der anmeldes et nettolønkrav omfattet af § 95:

Undlader Lønmodtagernes Garantifond således at anmelde et regreskrav i den tro, at der ikke er dividende til § 95-krav, omfattes skattedelen af de af Lønmodtagernes Garantifond udbetalte krav dermed ikke af § 95. Det samme gør sig gældende i forhold til skattedelen af lønkrav, hvor nettodelen er betalt til den ansatte af arbejdsgiveren inden indledning af rekonstruktions- eller konkursbehandling. Skatteforvaltningens krav vil i disse tilfælde ligesom efter gældende ret være omfattet af konkurslovens § 97.

Bestemmelsen ændrer heller ikke på, at A-skat og AM-bidrag af lønkrav omfattet af [§ 93](#) eller [§ 94](#) følger disse bestemmelser. Den samme lov gennemførte i øvrigt en konsekvensændring af henvisningen i § 95, stk. 1, nr. 1, 2. pkt., fra stk. 3 til stk. 4, fordi det hidtidige stk. 3 om bemyndigelsen til at fastsætte regler om frit valg-ordninger blev til stk. 4.

Selve garantien fra Lønmodtagernes Garantifond omfatter derimod **ikke** den del af kravet, som arbejdsgiveren skulle have indeholdt i kildeskat eller ved lønindeholdelse efter kildeskattelovens § 73, jf. [LG-lovens § 2, stk.](#)

1. Der er altså tale om, at LG udbetaler netto, mens boet skal håndtere bruttokravet med skattedelen placeret i samme klasse.

LOV

Konkursloven § 95, stk. 3

Konkursloven § 97

Lov om Lønmodtagernes Garantifond § 2, stk. 1

§ 9 Lønmodtagernes Garantifond: indtræden, dækningsloft og afgrænsningen mod simple § 97-krav

Lønprivilegiet og LG-ordningen er spejlbilleder. Efter [LG-lovens § 2, stk. 2](#) forudsætter garantien ved konkurs, død og virksomhedsophør, at kravene er eller ville være omfattet af [konkurslovens § 63, stk. 2, 1. pkt.](#) eller [§ 95, stk. 1, nr. 1-5, jf. stk. 2](#). Efter [LG-lovens § 3, stk. 1](#) kan fonden i det enkelte tilfælde højst udbetale 160.000 kr. til hver lønmodtager for krav nævnt i [§ 94, nr. 2](#), og [§ 95, stk. 1, nr. 1-3 og 5](#) – mens krav ifølge en frit valg-ordning ikke er omfattet af loftet. Efter [LG-lovens § 7, stk. 1](#) indtræder fonden i lønmodtagerens krav mod arbejdsgiveren, og efter [konkurslovens § 99, stk. 2](#) går fortrinsretten over på regreskravet. Konkursrådet sammenfatter i [betænkning nr. 1555/2015, s. 27](#):

LG indtræder i den ansattes krav mod konkursboet med den status i konkursordningen, som de pågældende krav havde, jf. LG-lovens § 7, stk. 1, og konkurslovens § 99, stk. 2. Den beskrevne symmetri mellem LG-loven og konkurslovens regler om ansattes privilegerede stilling i konkursordningen betyder, at administrationen af LG-ordningen i høj grad baseres på retspraksis vedrørende konkursloven.

Denne symmetri gør afgrænsningen mellem [§ 95](#) og [§ 97](#) til et spørgsmål med direkte økonomisk virkning for lønmodtageren. Østre Landsret afgjorde i [BS-20702/2022-OLR](#) af 15. maj 2023 en sag, hvor en lønmodtager havde ført sag mod sin senere konkursramte arbejdsgiver om både manglende løn og godtgørelse for mangelfuldt ansættelsesbevis. Kun nettolønkravet var fortrinsstillet efter [§ 95](#), mens godtgørelsen for det mangelfulde ansættelsesbevis var et simpelt krav efter [§ 97](#) – og dermed uden for LG-garantien. Landsretten fandt, at LG alene skulle dække en **forholdsmæssigt** beregnet del af de tilkendte sagsomkostninger, opgjort efter størrelserne af de pådømte krav, fordi denne metode inden for rammerne af [LG-lovens § 2, stk. 1 og 2](#), jf. [konkurslovens § 95, stk. 1, nr. 1-5, jf. stk. 2](#), førte til den mest korrekte fordeling. Kæremålsomkostninger fastsat ved Højesterets kendelse angik derimod ikke direkte det materielle krav og var ikke omfattet af garantien. Pointen er principiel: konkursordningen må ikke tilsidesættes ad omvejen via omkostningsdækningen.

Spørgsmålet er ikke endeligt afklaret. Procesbevillingsnævnet meddelte den 8. november 2023 i sag [23/19918 3.-instansbevilling](#) til Højesteret, jf. [retsplejeloven § 371](#), netop om (i) efter hvilken metode den forholdsmæssige andel af tilkendte sagsomkostninger skal beregnes – forholdsmæssigt efter kravenes størrelse over for en skønsmæssig fastsættelse – og (ii) om kæremålsomkostninger vedrørende omkostningsfastsættelsen er omfattet af garantien. Byretten havde i den sag fastsat beløbet skønsmæssigt til det, lønmodtageren ville være blevet tilkendt, hvis der alene var ført sag om lønkravet, mens LG selv havde opgjort den dækkede andel til ca. 57 % svarende til lønkravets andel af påstanden.

Garantien har også en institutionel grænse. I [Sag 51.2024](#) afviste Tvistighedsnævnet ex officio en sag om godtgørelse på 53.000 kr., fordi virksomheden var tvangsopløst – selv om forbundet netop ønskede en kendelse for at kunne gøre kravet gældende over for LG:

Det fremgår af CVR, at virksomheden er ophørt med at eksistere. Da der således ikke eksisterer en juridisk person, som sagen kan føres imod, afviser Tvistighedsnævnet ex officio sagen fra behandling ved nævnet.

Omvendt kan spørgsmålet om, hvem der er rette forpligtede, flytte kravet helt væk fra garantien: i [BS-37405/2023-OLR](#) fik handicaphjælpere medhold i, at et BPA-bureau havde overtaget dem ved virksomhedsoverdragelse efter konkursen, hvorefter Lønmodtagernes Garantifond blev frifundet.

Endelig gælder, at en lønmodtager, hvis krav overstiger LG's beløbsloft eller ikke dækkes for hele opsigelsesperioden, har et **restkrav mod boet**, der må anmeldes og dividendebehandles efter konkursordenen. Det er beskrevet i [vejledning om udbetaling af dagpenge og efterløn som lån mod overdragelse af krav mod Lønmodtagernes Garantifond, pkt. 18](#): kravet "skal anmeldes af a-kassen i boet med ret til udlodning fra boet efter konkurslovens regler".

LOV

[Konkursloven § 63, stk. 2](#)[Konkursloven § 95, stk. 1, 2](#)[Konkursloven § 97](#)[Konkursloven § 99, stk. 2](#)[Lov om Lønmodtagernes Garantifond § 2, stk. 1, 2](#)[Lov om Lønmodtagernes Garantifond § 3, stk. 1](#)[Lov om Lønmodtagernes Garantifond § 7, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Pilot ansat gennem bureau kunne ikke gøre lønkrav gældende mod Lønmodtagernes Garantifond efter flyselskabs konkurs	06.11.2024
	Landsretten · Handicaphjælpere fik medhold i, at BPA-bureau overtog dem ved virksomhedsoverdragelse efter konkurs – Lønmodtagernes Garantifond frifundet	25.03.2026
	Landsretten · Landsrettens dom i sag om Lønmodtagernes Garantifonds dækning af sagsomkostninger	15.05.2023
	Procesbevillingsnævnet · 3.-instansbevilling om Lønmodtagernes Garantifonds dækning af sagsomkostninger og kæremålsomkostninger ved inddrivelse af lønkrav	08.11.2023
	Tvistighedsnævnet · Afvisning af sag om godtgørelse for ophævelse af uddannelsesaftale som følge af virksomhedens tvangsopløsning	22.04.2025

§ 10 Leverandørprivilegiet i § 96 og opsamlingsklassen i § 97

[Konkurslovens § 96, stk. 1](#) fyldestgør i lige forhold leverandørers krav på afgiften af varer, der er afgiftspligtige efter de i [stk. 2](#) udtømmende opregnede 16 afgiftslove, og som i afgiftsberigtiget stand er leveret skyldneren til videresalg inden for et tidsrum af 12 måneder før fristdagen. Kredsen omfatter bl.a. forbrugsafgifter, øl- og vinafgift, tobaksafgift, chokolade- og sukkervareafgift, spiritusafgift, mineralolieafgift, kuldioxidafgift og bekæmpelsesmiddelafgift. Bestemmelsen er en snæver, teknisk undtagelse, og der er kun sparsom offentliggjort domspraksis om den.

[§ 97](#) er opsamlingsklassen: "Derefter betales i lige forhold de øvrige fordringer, bortset fra de i § 98 nævnte." Bestemmelsen er kort, men er den klasse, hvor langt de fleste krav ender – og hvor de fleste tvister om placering reelt har deres modpol. Sø- og Handelsrettens skifteret anerkendte i [P-23-08](#) et moderselskabs mellemregningskrav på 5.414.652,58 kr. som simpelt krav efter § 97 og forkastede boets indsigelser om passivitet og stiltiende tilbagetrædelseserklæring:

Der var i perioden ingen midler i H.J.B. af 28/11 1992 A/S til at indfri moderselskabets fordring, hvorfor det ikke findes godtgjort, at mellemregningen skulle være opgivet ved passivitet eller i øvrigt være forældet.

Sagen illustrerer, at § 97-placeringen ikke i sig selv svækker kravet: retten bemærkede udtrykkeligt, at selv hvis likvidator måtte have overtrådt pligten til at indgive konkursbegæring, er en sådan overtrædelse ikke sanktioneret med bortfald af moderselskabets krav til fordel for en anden kreditor.

De centrale § 97-afgrænsninger i praksis er:

- **Mod § 93:** kravet er opstået før dekretet eller vedrører ikke boets egne dispositioner – jf. [P-11-14](#) og [BS-55261/2019-SHR](#).
- **Mod § 94:** kravet kan ikke henføres til et rimeligt ordningsforsøg – jf. [P-15-15](#) og [P-4-09](#).
- **Mod § 95:** kravet er ikke vederlag for arbejde i skyldnerens tjeneste eller falder uden for de opregnede opsigelseskrav – jf. [BS-27519/2022-HJR](#), [BS-11807/2024-HJR](#), [BS-1682/2010-OLR](#) og [BS-20702/2022-OLR](#).

LOV	Konkursloven § 96, stk. 1, 2	Konkursloven § 97	Konkursloven § 98
PRAKSIS	Højesteret · Pilot ansat gennem bureau kunne ikke gøre lønkrav gældende mod Lønmodtagernes Garantifond efter flyselskabs konkurs 06.11.2024 Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler 23.05.2023 Landsretten · Landsrettens dom i sag om Lønmodtagernes Garantifonds dækning af sagsomkostninger 15.05.2023 Landsretten · Løn- og feriepengekrav fra direktør anerkendt som ikke-privilegeret i konkursbo 31.03.2011 Sø- og Handelsretten · Dom om status for indretningstilskud som massekrav ved konkursboets indtræden i erhvervslejemål 30.09.2020 Sø- og Handelsretten · Anerkendelse af advokatsalær for udenretlig rekonstruktion som massekrav i konkursbo 22.03.2016 Sø- og Handelsretten · Fordringsprøvelse i konkursbo: Spørgsmål om stiltiende indtræden i lejeaftale og massekrav 19.12.2014 Sø- og Handelsretten · Anerkendelse af krav på manglende konsignationsvarer som massekrav (§ 94) under betalingsstandsning 26.02.2010 Sø- og Handelsretten · Anerkendelse af simpelt krav i konkursbo – Passivitet og forældelse 07.05.2009		

De efterstillede krav i § 98 – rentestop, finansiel leasing, bøder og gaveløfter

§ 11

[Konkurslovens § 98](#) opregner tre indbyrdes rangordnede undergrupper, der først dækkes "efter alle andre fordringer":

1. **Nr. 1:** krav på renter, som påløber efter konkursdekretets afsigelse, samt krav ifølge en leasingaftale, der pålægger skyldneren at anvise en køber af det leasede aktiv eller i øvrigt må anses for finansiel leasing, på løbende ydelser vedrørende perioden efter dekretdagen – i det omfang fordringshaveren ikke kan godtgøre, at ydelserne må sidestilles med afdrag. Bestemmelsen gælder dog ikke renter af krav og løbende ydelser omfattet af §§ 93 eller 94.
2. **Nr. 2:** krav på bøder, tvangsbøder og værdikonfiskation, krav på betaling af tillæg til skat som følge af urigtig eller undladt afgivelse af oplysninger til told- og skatteforvaltningen efter [skattekontrollovens § 2](#), samt krav på konventionalbod i det omfang, boden ikke er erstatning for lidt tab.
3. **Nr. 3:** krav ifølge gaveløfter.

Det reelle **rentestop** ligger i nr. 1: renter påløbet efter dekretet får kun dividende, hvis alle simple krav er fuldt dækket – hvilket i praksis er sjældent. Konkursrådet fremhæver konsekvensen for ansatte i [betænkning nr. 1555/2015, s. 72](#):

Det bemærkes, at renter af lønkrav er efterstillede efter konkurslovens § 98, nr. 1, hvis rentekravet angår perioden efter konkursdekretets afsigelse. Privilegiet finder således kun anvendelse for den del af renterne, der påløber indtil konkursdekretets afsigelse.

Leasingdelen af nr. 1 blev indsat ved **lov nr. 718 af 25. juni 2010 om ændring af konkursloven og forskellige andre love (Rekonstruktion m.v.)**, hvor bestemmelsen blev nyaffattet for at præcisere behandlingen af leasingaftaler i konkursordenen. Konstruktionen er interessant, fordi den vender bevisbyrden: den finansielle leasinggivers løbende ydelser efter dekretdagen er som udgangspunkt efterstillede, medmindre leasinggiveren kan godtgøre, at ydelserne må sidestilles med afdrag – altså at der reelt er tale om en finansieringsordning med kreditkrav i stedet for en løbende brugsret.

Nr. 2 blev senest sprogligt tilpasset ved **lov nr. 1682 af 26. december 2017 om ændring af aktieavancebeskatningsloven, kildeskatteloven, skattekontrolløven og forskellige andre love**, hvor begrebet "selvangivelse" blev erstattet af en henvisning til skattekontrolløvens oplysningsbegreb som konsekvens af afskaffelsen af selvangivelsesbegrebet. Bestemmelsen med virkning fra 1. januar 2019 er den, der gælder i dag.

At en fordring er efterstillet, har direkte betydning ved fordringsprøvelsen. Efter [§ 130, stk. 1](#) skal kurator udtrykkeligt angive, hvis en fordring indstilles til anerkendelse som fortrinsberettiget eller **efterstillet** – og efter [§ 130, stk. 3](#) prøves efterstillede fordringer typisk slet ikke, netop fordi de er stillet således i konkursordenen, at de ikke vil kunne opnå dividende. Undtagelsen er den, Højesteret opstillede i [BS-7433/2020-HJR](#).

LOV

[Konkursloven § 93](#)[Konkursloven § 94](#)[Konkursloven § 98](#)[Konkursloven § 130, stk. 1, 3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Kurators pligt til fordringsprøvelse ved bankgaranti trods manglende dividende i konkursboet

12.04.2021

Skifterettens kompetence efter § 242 og vejen til prøvelse af placeringen

§ 12

Twister om placeringen i konkursordenen afgøres af skifteretten. Efter [konkurslovens § 242, stk. 1](#) prøver skifteretten betingelserne for iværksættelse af foranstaltninger henlagt til skifteretterne og afgør "tvist om boernes behandling eller om fordringer og krav, der rettes mod et konkursbo", samt efter parternes vedtagelse tvist om krav, der gøres gældende af konkursboet. Efter [§ 242, stk. 2](#) kan der ikke gives selvstændig dom for boets modfordringer, medmindre modparten samtykker.

Rækkevidden er betydelig. I [BS-21/2008-SHR](#) havde parterne aftalt værneting i Minnesota, USA, og både Retten i Glostrup og Østre Landsret havde afvist boets selvstændige søgsmål om modkravet. Skifteretten fastslog alligevel sin kompetence, når modkravet alene gøres gældende til kompensation:

Skifteretten har i medfør af konkurslovens § 242 kompetence til at afgøre tvister om den fordring, som Medtronic har rettet mod boet. Boets fremsættelse af et modkrav til kompensation i fordringen mod boet må sidestilles med andre indsigelser mod fordringen. Skifteretten har som følge heraf kompetence til under fordringsprøvelsessagen at tage

stilling til det rejste modkrav i det omfang, det gøres gældende til kompensation, uanset at der ikke er selvstændigt værneting for boets krav i Danmark.

Kompetencen er dog ikke ubetinget eksklusiv. Tvistighedsnævnet fastslog i sagen [26/00534](#) af 4. februar 2026 – hvor en tømrerlærings uddannelsesaftale blev ophævet otte arbejdsdage før svendeprøven som følge af virksomhedens konkurs – at den særlige regel i [erhvervsuddannelsesloven § 63, stk. 3](#), der tildeler nævnet eksklusiv kompetence over tvister mellem lærlinge og lærepladser, går forud for konkurslovens § 242 på grund af nævnets særlige faglige sagkundskab. Lærlingen blev tilkendt fuld godtgørelse på 40.000 kr., idet virksomheden må bære risikoen for egne økonomiske forhold.

Processuelt er vejen fra fordringsprøvelse til endelig afgørelse afstukket i [§ 133](#) (sagsanlæg inden 3 måneder efter prøvelsesmødet) og i appelreglerne. Højesteret afviste i [BS-41325/2024-HJR](#) af 23. maj 2025 en direkte anke fra Sø- og Handelsrettens skifteret i en fordringsprøvelsessag, jf. [§ 252](#) sammenholdt med [retsplejeloven § 368, stk. 4](#) og [stk. 5](#).

Endelig sætter konkursordenen ikke grænser for, hvad boet kan gøre gældende over for tredjemand. Højesteret fastslog i [BS-61935/2023-HJR](#) af 14. november 2024, at et interessentskab ophørte ved den ene interessents konkurs, fordi konkursboet efter aftalens beskaffenhed, jf. [§ 53](#), ikke indtrådte som interessent, og at boet derfor havde krav på indbetaling af medinteressentens negative kapitalkonto på 1.400.679 kr.

LOV	Erhvervsuddannelsesloven § 63, stk. 3	Konkursloven § 53	Konkursloven § 133
	Konkursloven § 242, stk. 1, 2	Konkursloven § 252	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afvisning af direkte anke fra Sø- og Handelsrettens Skifteret i sag om fordringsprøvelse		23.05.2025
	Højesteret · Højesterets dom om ophør af interessentskab ved en interessents konkurs og opgørelse af negativ kapitalkonto		14.11.2024
	Sø- og Handelsretten · Kompetence vedrørende modkrav i fordringsprøvelsessag		27.11.2009
	Sø- og Handelsretten · Afvisning af sag om massekrav mod konkursbo grundet manglende prøvelse		29.06.2007
	Tvistighedsnævnet · Godtgørelse for ophævelse af uddannelsesaftale kort før svendeprøve som følge af virksomhedens konkurs		04.02.2026

§ 13 EU-retlig ramme og reformperspektiver for konkursordenen

Den danske konkursorden er national ret, men lønprivilegiets praktiske virkning er tæt forbundet med [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/94/EF om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens](#). Direktivet forpligter efter [artikel 3](#) medlemsstaterne til at etablere garantiinstitutioner, der sikrer arbejdstagerne betaling af tilgodehavender fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesgodtgørelse hvor der er hjemmel i national ret. Efter [artikel 4](#) kan medlemsstaterne begrænse betalingspligten både tidsmæssigt og beløbsmæssigt, men den dækkede periode kan ikke være kortere end lønnen for de seneste tre måneder, eventuelt indregnet i en referenceperiode på mindst seks måneder – hvilket netop svarer til den danske konstruktion med 6-måneders-perioden før fristdagen i [§ 95, stk. 1, nr. 1-3](#). Løfter over garantiinstitutionens betalinger "skal mindst være på et socialt niveau, der er foreneligt med dette direktivs sociale målsætning", jf. [artikel 4, stk. 3](#).

Denne sociale målsætning er den fortolkningsnøgle, Højesteret anvendte i pilot-sagen [BS-11807/2024-HJR](#): medlemsstaternes skønsmargin ved definitionen af arbejdstagerbegrebet er ikke ubegrænset, men skal udøves i lyset af direktivets sociale målsætning om en EU-retlig minimumsbeskyttelse.

På dansk plan har Konkursrådet foreslået en gennemgribende omlægning af lønprivilegiets afgrænsning. I [betænkning nr. 1555/2015, s. 44](#) foreslås 6-månederskriteriet i § 95, stk. 1, nr. 1-3, og betingelsen om at forfølge kravet uden ugrundet ophold ophævet til fordel for en **beløbsmæssig** afgrænsning med dækningslofter:

Konkursrådet har endvidere lagt vægt på, at en beløbsmæssig afgrænsning er mere socialt velbegrunder end en tidsmæssig afgrænsning, idet det vil være de højest betalte ansatte, der har størst risiko for ikke at få privilegium for hele deres lønkrav.

Rådet er samtidig opmærksomt på modhensynet, jf. [s. 41](#), hvor det anføres, at det "også vil kunne forekomme stødende, hvis denne afgrænsning ophæves med den følge, at visse ansatte kan få dækket flere år gamle lønkrav forud for simple kreditorers krav". Konkursrådet afviste i sin udtalelse fra juni 2009 at indføre en særlig regulering af pensionsbidrag i § 95, fordi en ophævelse af 6-måneders-grænsen for pensionsbidrag isoleret set ville indebære en fundamental ændring af privilegiet.

På EU-plan er der desuden vedtaget [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv \(EU\) 2026/799 om harmonisering af visse aspekter af insolvensret](#), der udtrykkeligt overlader definitionen af "insolvens" og "virksomhedsledere" til national ret, jf. [artikel 2](#).

LOV

Konkursloven § 95, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Pilot ansat gennem bureau kunne ikke gøre lønkrav gældende mod Lønmodtagernes Garantifond efter flyselskabs konkurs

06.11.2024

§ 14 Sammenfatning – de bærende linjer i praksis

Praksis om konkursordenen kan sammenfattes i seks linjer:

1. Konkursordenen er lukket og streng. Krav i en lavere klasse får kun dividende, når alle højere klasser er fuldt dækket. Der er ikke plads til billighedsbetragtninger, og domstolene afviser konsekvent forsøg på at flytte krav op i ordenen ad omvejen – hvad enten det sker via en påstand om stiltiende indtræden ([P-11-14](#)) eller via omkostningsdækningen ([BS-20702/2022-OLR](#)).

2. Massekrav kræver, at boet selv har pådraget sig forpligtelsen. [§ 56, stk. 2](#) gør udtømmende op med, hvad boets indtræden i en aftale om løbende ydelse medfører af § 93-krav. Højesterets Top-Toy-dom, [BS-27519/2022-HJR](#), er det centrale prejudikat: boet kan godt være **berettiget og forpligtet** på aftalens vilkår efter [§ 56, stk. 1](#), uden at kravet dermed bliver massekrav.

3. Lønprivilegiet er funktionelt, ikke formelt. Det afgørende er, om ydelsen er vederlag for arbejde i skyldnerens tjeneste – ikke hvad den kaldes. En "retention bonus" er en præmiering, ikke løn; en frit valg-opsparring er privilegeret, hvis den er udsat løn, men ikke hvis den reelt er et lån eller en kredit til arbejdsgiveren, jf. [bekendtgørelse om frit valg-ordninger i konkurs](#).

4. Personkredsen afgrænses efter realiteten i ansættelsesforholdet. Højesteret har i [BS-11807/2024-HJR](#) fastholdt, at faktisk arbejdsledelse ikke i sig selv skaber et ansættelsesforhold, når kontrakt og løn ligger hos

en mellemmand og ordningen ikke er proforma. Modsat kan ledelsesmedlemmer og nærtstående blive nægtet privilegium efter en konkret vurdering, jf. § 95, stk. 2 og BS-1682/2010-OLR.

5. Placeringen har processuelle følger allerede før udlodningen. Den styrer, om kravet prøves (§ 130, stk. 3, modificeret af BS-7433/2020-HJR), og hvem der har stemmeret ved kuratorvalg (§ 120, stk. 1-, SKS-20315/2016-ARH og SKS-20953/2015-ARH).

6. Skifteretten er det samlende forum. § 242 giver skifteretten kompetence til at afgøre enhver tvist om fordringer mod boet – inklusive indsigelser i form af modkrav til kompensation og på tværs af værnetingsaftaler, jf. BS-21/2008-SHR – men viger for særlige nævnskompetencer med faglig sagkundskab, jf. 26/00534.

For de tilgrænsende spørgsmål henvises til praksisoversigterne om [konkurs](#) (fordringsanmeldelse og bobehandling), [omstødelse-konkurs](#), [modregning-betingelser-konneksitet-konkurs](#), [rekonstruktion](#), [gældssanering](#), [insolvent-doedsbo-insolvensbehandling](#), [virksomhedspant-tinglysningsloven-47c](#) og [haandpant-raadighedsberoevelse-realisation](#).

LOV	Konkursloven § 56, stk. 1, 2	Konkursloven § 95, stk. 2	Konkursloven § 120, stk. 1
	Konkursloven § 130, stk. 3	Konkursloven § 242	
PRAKSIS	Højesteret · Pilot ansat gennem bureau kunne ikke gøre lønkrav gældende mod Lønmodtagernes Garantifond efter flyselskabs konkurs		06.11.2024
	Højesteret · Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler		23.05.2023
	Højesteret · Kurators pligt til fordringsprøvelse ved bankgaranti trods manglende dividende i konkursboet		12.04.2021
	Landsretten · Landsrettens dom i sag om Lønmodtagernes Garantifonds dækning af sagsomkostninger		15.05.2023
	Landsretten · Løn- og feriepengekrav fra direktør anerkendt som ikke-privilegeret i konkursbo		31.03.2011
	Sø- og Handelsretten · Fordringsprøvelse i konkursbo: Spørgsmål om stiltiende indtræden i lejeaftale og massekrav		19.12.2014
	Sø- og Handelsretten · Kompetence vedrørende modkrav i fordringsprøvelsessag		27.11.2009
	Byretten · Konkursbegæring og valg af kurator		31.03.2016
	Byretten · Konkursag: Kreditors stemmeret ved kuratorvalg nægtet grundet manglende udsigt til dividende		08.12.2015
	Tvistighedsnævnet · Godtgørelse for ophævelse af uddannelsesaftale kort før svendepreve som følge af virksomhedens konkurs		04.02.2026

REFERENCE Lovgrundlag

10 paragraffer

Konkursloven § 38	Konkursloven § 93
Konkursloven § 94	Konkursloven § 95 stk. 1-4
Konkursloven § 96	Konkursloven § 97
Konkursloven § 98	Konkursloven § 99
Konkursloven § 242 stk. 1	Lov om Lønmodtagernes Garantifond § 2 stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser

32 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

7

28.10.2025	Højesterets afgørelse om lønforskrivning i tjenestemandspension som pantesikret fordring ved gældssanering	10467-12331
23.05.2025	Højesterets afvisning af direkte anke fra Sø- og Handelsrettens Skifteret i sag om fordringsprøvelse	41325-2024
14.11.2024	Højesterets dom om ophør af interessentskab ved en interessents konkurs og opgørelse af negativ kapitalkonto	6556-7871
06.11.2024	Pilot ansat gennem bureau kunne ikke gøre lønkrav gældende mod Lønmodtagernes Garantifond efter flyselskabs konkurs	6504-7807
23.05.2023	Højesterets dom om fastholdelsesbonus og konkursboets indtræden i ansættelsesaftaler	3251-3877
12.04.2021	Kurators pligt til fordringsprøvelse ved bankgaranti trods manglende dividende i konkursboet	bs-7433-2020-hjr
30.06.2017	Ret til forholdsmæssig fastholdelsesbonus efter funktionærloven ved fratræden	134-2016

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

7

25.03.2026	Handicaphjælper fik medhold i, at BPA-bureau overtog dem ved virksomhedsoverdragelse efter konkurs – Lønmodtagernes Garantifond frifundet	10895-14017
31.01.2025	Landsrettens afgørelse om godtgørelse af tinglysningsafgift og separatistkrav i konkursbo	9582-11168
19.03.2024	Godtgørelse efter funktionærlovens § 2 b ved egen ophævelse af ansættelsesforhold	4852-5851
15.05.2023	Landsrettens dom i sag om Lønmodtagernes Garantifonds dækning af sagsomkostninger	5415-6496
09.05.2016	Landsrettens kendelse om kuratorvalg i konkursbo	5867-7008
28.01.2016	Afvisning af kæremål vedrørende stemmeret ved kuratorvalg i konkursbo	6920-8311
31.03.2011	Løn- og feriepengekrav fra direktør anerkendt som ikke-privilegeret i konkursbo	2562-3052

SØ- OG HANDELSRETTE · SPECIALRET

8

30.09.2020	Dom om status for indretningstilskud som massekrav ved konkursboets indtræden i erhvervslejemål	BS-55261/2019-SHR
22.03.2016	Anerkendelse af advokatsalær for udenretlig rekonstruktion som massekrav i konkursbo	P-15-15
19.12.2014	Fordringsprøvelse i konkursbo: Spørgsmål om stiltiende indtræden i lejeaftale og massekrav	P-11-14
16.03.2012	Tviste om massekrav vs. simpelt krav i konkursbo vedrørende autocamperhandel	P-33-11
26.02.2010	Anerkendelse af krav på manglende konsignationsvarer som massekrav (§ 94) under betalingsstandsning	P-4-09
27.11.2009	Kompetence vedrørende modkrav i fordringsprøvelsessag	4770-5741

07.05.2009	Anerkendelse af simpelt krav i konkursbo – Passivitet og forældelse	P-23-08
29.06.2007	Afvisning af sag om massekrav mod konkursbo grundet manglende prøvelse	P-30-06
BYRET TEN · FØRSTE INSTANS		5
13.03.2023	Konkursbo dømt til at betale for transportydelser efter ikke at være indtrådt i sag	9849-11520
20.11.2018	Skifterettens nedsættelse af kuratorsalær i konkursbo med ejendomme i ind- og udland	706-801
31.03.2016	Konkursbegæring og valg af kurator	5837-6971
08.12.2015	Konkurssag: Kreditors stemmeret ved kuratorvalg nægtet grundet manglende udsigt til dividende	6919-8310
21.10.2013	Kendelse om boudlæg og konkursboers forhold ved dødsfald	5033-6053
LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS		1
14.11.2013	Stadfæstelse af skønsmæssige forhøjelser og afvisning af ugyldighedspåstand vedrørende konkursbo	12-0191338
TVISTIGHEDSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		2
04.02.2026	Godtgørelse for ophævelse af uddannelsesaftale kort før svendep prøve som følge af virksomhedens konkurs	26/00534
22.04.2025	Afvisning af sag om godtgørelse for ophævelse af uddannelsesaftale som følge af virksomhedens tvangsopløsning	Sag 51.2024
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
31.03.2025	Afgift for parkering uden for markeret bås opretholdt trods klage over blokeret fremkørsel og slidte markeringer	park-7807
PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
08.11.2023	3.-instansbevilling om Lønmodtagernes Garantifonds dækning af sagsomkostninger og kæremålsomkostninger ved inddrivelse af lønkrav	23/19918

FORARBEJDE Betænkninger

8 referencer

Skat ved konkurs og akkord - Skattelovrådets udtalelse om de skattemæssige regler i forbindelse med konkurs og akkord m.v.

nr. 1101 · 1987 · Ministeriet for Skatter og Afgifter

Betænkning om skifte af dødsboer (Betænkning nr. 1270)

nr. 1270 · 1994 · Justitsministeriet

Betænkning om virksomhedspant

nr. 1459 · 2005 · Justitsministeriet

Ansattes retsstilling under insolvensbehandling – Betænkning nr. 1555

nr. 1555 · 2015 · Justitsministeriet

Ny ferielov og overgang til samtidighedsferie – Betænkning nr. 1568

nr. 1568 · 2017 · Beskæftigelsesministeriet

Betænkning om revision af reglerne om rekonstruktion, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet

nr. 1579 · 2022 · Justitsministeriet

Konkursordenen – Betænkning I

nr. 423 · 1966 · Justitsministeriet

Konkurs og Tvangsakkord - Betænkning II (Betænkning nr. 606/1971)

nr. 606 · 1971 · Justitsministeriet

06

PRAKSISOVERSIGT · INSOLVENSRET

Praksisoversigt over omstødelse i konkurs (konkurslovens kapitel 8, §§ 64-81)

Kurators tilbageføring af skyldnerens dispositioner efter konkurslovens §§ 64-81

Version 1 · Opdateret 6. jun. 2026 · 12 afgørelser · 2008-2024

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Omstødelse er det centrale boberetlige værktøj, hvorved kurator kan kræve tilbageførsel af dispositioner, som skyldneren har foretaget forud for konkursdekretets afsigelse, og som har forringet kreditorernes fyldestgørelsesmuligheder. Reglerne findes i konkurslovens [kapitel 8 \(§§ 64-81\)](#) og sonderer grundlæggende mellem objektive omstødsregler ([§§ 64-71](#)), hvor omstødelse kan ske uden hensyn til modpartens gode eller onde tro, og den subjektive generalklausul ([§ 74](#)), hvor kurator skal godtgøre både utilbørlighed og modpartens kendskab til insolvens. Praksis fra Højesteret, landsretterne og Sø- og Handelsretten viser, at omstødsager er blandt de hyppigste principielle insolvensretlige sager, med særligt fokus på gavebegrebet ved selskabsbetalinger, sikkerhedsstillelse for gammel gæld i bankforhold, tredjemandsbetaling i koncernforhold samt frist- og forældelsesspørgsmål.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Gavebegrebet i konkurslovens § 64 omfatter vederlagsfrie overførsler af formuegoder, herunder et selskabs betaling af ejerens private gæld, når betalingen ikke er forretningsmæssigt begrundet og modtageren vidste eller burde vide dette (BS-6044/2021-HJR).
- 02** Gaver fuldbyrdet inden 6 måneder før fristdagen kan omstødes uden videre; mellem 6 måneder og 1 år kan omstødelse kun afværges ved at godtgøre solvens; for nærtstående gælder en 2-årsfrist (§ 64, stk. 1-2).
- 03** Gaver til nærtstående i åbenbart misforhold til skyldnerens økonomiske forhold kan omstødes uden tidsbegrænsning, medmindre modtageren godtgør solvens og tilstrækkelige midler (§ 64, stk. 4, indsat 2018).
- 04** Betaling af gæld kan omstødes efter § 67, stk. 1, hvis den er sket med usædvanlige betalingsmidler, før normal betalingstid eller med beløb der afgørende har forringet betalingsevnen – medmindre betalingen fremtrådte som ordinær.
- 05** Sikkerhedsstillelse for gammel gæld (§ 70) omfatter også den nettonedbringelse af pantsikret gæld, der sker ved indfrielse af pantsikrede fordringer i omstødsperioden – uanset om panthaver har tiltrådt pantet (BS-136/2012-HJR).

- 06** Uomstødeligt virksomhedspant med tilstrækkelig ramme kan udelukke omstødelse af kassekreditnedbringelse, da banken ikke beriges ud over sin sikkerhedsstilling (BS-51059/2020-HJR).
- 07** Forsinkelse med supplerende sikkerhedsstillelse grundet likviditetsproblemer opfylder ikke kravet om stillelse 'uden unødigt ophold', og betalingerne er omstødelige (BS-24860/2018-HJR).
- 08** Den subjektive generalklausul i § 74 kræver, at kurator godtgør tre kumulative betingelser: (1) dispositionen var utilbørlig, (2) skyldneren var eller blev insolvent, og (3) den begunstigede kendte eller burde kende insolvensen og utilbørligheden.
- 09** Tredjemandsbetalinger fra koncernforbundne selskaber kan omstødes efter § 74, når den begunstigede kreditor var bekendt med, at ejeren brugte sin rådighed over koncernens selskaber til at betale det insolvente selskabs gæld (BS-20461/2022-HJR).
- 10** Søgsmålsfristen i § 81, stk. 1, på 12 måneder regnes fra det konkursbo der anlægger sagen – ikke fra et eventuelt tidligere dekret over en relateret skyldner (BS-25020/2021-HJR).
- 11** Forældelsefristen for omstødelseskraav efter § 76 begynder tidligst at løbe fra konkursdekretets afsigelse, da kravet først kan gøres gældende når et konkursbo er etableret (BS-25020/2021-HJR).
- 12** Objektiv omstødelse efter §§ 64-71 udløser et berigelseskraav (§ 75): den begunstigede skal fralægge sig den modtagne berigelse, dog ikke ud over boets tab. Subjektiv omstødelse efter § 74 udløser erstatning efter almindelige regler (§ 76).
- 13** Omstødelse af betalinger efter fristdagen (§ 72) kræver ikke bevis for utilbørlighed – betalingen kan kun opretholdes, hvis den var nødvendig for at afværge tab eller modtageren hverken kendte eller burde kende omstændighederne.
- 14** Skifteretten har kompetence til at behandle konkursbegæringer støttet på omstødelseskraav; konkurslovens § 135 udelukker ikke prøvelse af et andet bos omstødelseskraav (Sag 106/2012).

Omstødelsesreglernes systematik og sonvringen mellem objektiv og subjektiv omstødelse

§ 1

Konkurslovens [kapitel 8](#) (§§ 64-81) indeholder et samlet regelsæt, der giver kurator mulighed for at tilbageføre dispositioner, som skyldneren har foretaget forud for konkursdekretets afsigelse, og som har forringet kreditorernes fyldestgørelsesmulighed eller forrykket fordelingen mellem dem.

Reglerne opdeles i to hovedkategorier:

- **Objektive omstødelsesregler (§§ 64-71):** Her kan omstødelse ske, uden at kurator behøver at godtgøre modpartens onde tro eller dispositionens utilbørlighed. Det afgørende er dispositionens art (gave, usædvanlig betaling, sikkerhedsstillelse for gammel gæld mv.) og tidspunktet i forhold til fristdagen. Den begunstigede kan i visse tilfælde afværge omstødelse ved at godtgøre skyldnerens solvens.

Den subjektive generalklausul (§ 74): Her kræves det, at kurator godtgør tre kumulative betingelser: (1) dispositionen var utilbørlig, (2) skyldneren var eller blev insolvent, og (3) den begunstigede kendte eller burde kende insolvensen og de omstændigheder, der gjorde dispositionen utilbørlig. Til gengæld gælder ingen faste tidsfrister – omstødelse kan rækkes tilbage ud over de 3 måneder / 2 år, der begrænser de objektive regler, kun begrænset af forældelsesreglerne.

Virkningen af omstødelse afhænger af hjemmelen: Ved objektiv omstødelse (§§ 64-71) skal den begunstigede fralægge sig den modtagne berigelse, dog ikke ud over boets tab (§ 75). Ved subjektiv omstødelse (§ 74) og ved omstødelse af betalinger efter fristdagen (§ 72) skal den begunstigede svare erstatning efter almindelige regler (§ 76).

Sondringen er afgørende for kurators sagsoplæg: De objektive regler kræver kun bevis for dispositionens ydre kendetegn og tidsmæssige placering, mens den subjektive generalklausul kræver en langt mere omfattende bevisførelse om modpartens viden.

LOV

Konkursloven § 64

Konkursloven § 74

Konkursloven § 75

Konkursloven § 76

§ 2 Omstødelse af gaver – § 64 og gavebegrebet i Højesterets praksis

Konkurslovens § 64 er den centrale bestemmelse om omstødelse af gaver og rummer et differentieret fristsystem:

Periode før fristdagen	Hovedregel	Nærstående
0-6 måneder	Omstødelse uden videre (stk. 1)	Omstødelse uden videre (stk. 1)
6 mdr. - 1 år	Omstødelse medmindre solvens godtgøres (stk. 2)	Omstødelse medmindre solvens godtgøres (stk. 2)
1 år - 2 år	Ingen omstødelse	Omstødelse medmindre solvens godtgøres (stk. 2)
Åbenbart misforhold	–	Omstødelse uden tidsbegrænsning (stk. 4)

Lejlighedsgaver og understøttelser, der ikke stod i misforhold til skyldnerens økonomiske forhold, er undtaget (§ 64, stk. 3).

Ved ændringsloven af 31. maj 2017 (ikraft 1. januar 2018) blev § 64 udvidet med nye stk. 4 og 5. **Stk. 4** muliggør omstødelse af gaver til nærstående i åbenbart misforhold til skyldnerens økonomi *uden tidsbegrænsning*, medmindre modtageren godtgør, at skyldneren både var solvent og utvivlsomt havde tilstrækkelige midler. **Stk. 5** udvider gavebegrebet til at omfatte løbende betalinger til eller for ægtefælle/samlever ud over rimelige bidrag til familiens forsørgelse. Ifølge forarbejderne indebærer dette, at solvensvurderingen nu skal ske ud fra både illikviditet og insufficiens – det er altså ikke tilstrækkeligt at vise, at skyldneren kunne dække løbende forpligtelser.

Gavebegrebet ved selskabsbetalinger af ejerens private gæld

Højesteret præciserede i **BS-6044/2021-HJR** (10. januar 2022) gavebegrebet i § 64. Sagen omhandlede fem afdrag á 50.000 kr., som et anpartsselskab betalte til et andet selskab til dækning af hovedanpartshaverens personlige gæld. Højesteret fastslog:

Hverken konkursloven eller dennes forarbejder indeholder nogen definition af, hvad der skal forstås ved "gaver". Fastlæggelsen af dette udtryk må derfor ske med udgangspunkt i det civilretlige gavebegreb, hvorefter der er tale om en gave, når der foreligger en vederlagsfri overførsel af et formuegode, der er udslag af gavmildhed. Der må imidlertid tages hensyn til, at formålet med reglerne om omstødelse i [konkurslovens § 64](#) er at beskytte boets kreditorer.

Højesteret opstillede tre kriterier for omstødelse af tredjemandsbetalinger som gaver:

- Betalingen skal udgøre en vederlagsfri overførsel af et formuegode
- Betalingen må ikke være forretningsmæssigt begrundet for selskabet
- Modtageren skal vide eller burde vide, at overførslen er vederlagsfri

Da overførslerne skyldtes ejerens interesse i at nedbringe privat gæld og ikke var forretningsmæssigt begrundede for selskabet, og modtagerselskabet selv havde indgivet konkursbegæring mod ejeren, var omstødelse berettiget. Selskabet blev dømt til at tilbagebetale 250.000 kr. til konkursboet.

LOV

[Konkursloven § 64](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om omstødelse af selskabsbetalinger af ejers private gæld som gaver

10.01.2022

Omstødelse af betalinger – § 67 og sontringen mellem ordinære og ekstraordinære betalinger

[Konkurslovens § 67, stk. 1](#) hjemler omstødelse af gældsbetalinger foretaget senere end 3 måneder før fristdagen, når betalingen opfylder mindst ét af tre alternative kriterier:

- Betaling med **usædvanlige betalingsmidler** (fx overførsel af aktiver i stedet for penge)
- Betaling **før normal betalingstid** (förtidig indfrielse)
- Betaling med beløb, der **afgørende har forringet** skyldnerens betalingsevne

Omstødelse er dog udelukket, hvis betalingen under hensyn til omstændighederne fremtrådte som **ordinær**. Ordinærreservationen er central i praksis: løbende betalinger af forfalden gæld inden for normale handelsvilkår vil typisk være beskyttede, mens store enkeltstående indbetalinger i en insolvenssituation sjældent vil være det.

For nærstående gælder en udvidet 2-årsfrist ([§ 67, stk. 2](#)), medmindre det godtgøres, at skyldneren hverken var eller ved betalingen blev insolvent.

Kassekreditnedbringelse og virksomhedspant – BS-51059/2020-HJR

Højesteret tog i [BS-51059/2020-HJR](#) (14. december 2021) stilling til, om en nettonedbringelse på 431.570 kr. af en kassekredit kunne omstødes, når banken havde et uomstødeligt virksomhedspant med en ramme på 1 mio. kr. Højesteret fandt, at indbetalingerne i væsentligt omfang udgjorde betalinger af fordringer eller salg af aktiver, der var omfattet af virksomhedspantet:

Højesteret finder efter det foreliggende, at det må lægges til grund, at disse indbetalinger på i alt ca. 720.000 kr. i væsentligt omfang udgjorde enten betalinger af fordringer omfattet af bankens virksomhedspant eller betalinger i forbindelse med salg af varer og andre aktiver, der forinden havde været omfattet af virksomhedspantet.

Da banken allerede havde sikkerhed i de underliggende værdier, medførte nedbringelsen ikke en utilbørlig forskydning mellem kreditorerne. Banken blev frifundet.

LOV

Konkursloven § 67, stk. 1, 2

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets afgørelse om omstødelse af kassekreditnedbringelse ved eksisterende virksomhedspant

14.12.2021

Omstødelse af sikkerhedsstillelse for gammel gæld – § 70 og nettometoden

§ 4

Konkurslovens § 70, stk. 1 rammer panteret eller anden sikkerhedsret, der ikke er tilsagt fordringshaveren ved gældens stiftelse, eller som ikke er sikret mod retsforfølgning uden unødigt ophold efter gældens stiftelse. Kernetilfældet er pant for allerede eksisterende gæld – dvs. efterfølgende sikkerhedsstillelse, der forrykker den usikrede kreditors stilling.

Omstødelse forudsætter, at sikringsakten er foretaget senere end 3 måneder før fristdagen. For nærstående gælder en 2-årsfrist med mulighed for afværgelse ved godtgørelse af solvens (§ 70, stk. 2). Virksomhedspant tinglyst senest 3 måneder før fristdagen er beskyttet mod omstødelse (§ 70, stk. 3).

Nettometoden ved fordringspant – BS-136/2012-HJR

Højesteret afgjorde i BS-136/2012-HJR (21. marts 2014) et grundlæggende spørgsmål: Omfatter omstødelse af et fordringspant for gammel gæld også den nettonedbringelse af den pantsikrede gæld, der sker ved indfrielse af pantsikrede fordringer? Flertallet (3-2) svarede ja:

Omstødelse af et fordringspant for gammel gæld efter konkurslovens § 70, stk. 1, indebærer, at pant i udestående fordringer falder bort. Omstødelse indebærer endvidere efter vores opfattelse, at banken skal fralægge sig den nettonedbringelse af den pantsikrede gæld, som har fundet sted i omstødelsesperioden ved indfrielse af pantsikrede fordringer.

Flertallet lagde vægt på, at forarbejderne tilsigter en sidestilling af fordringspant med traditionelle fakturabelåningsarrangementer, hvor nettonedbringelse er omfattet (jf. U 1984.981 H). Det var uden betydning, at banken ikke havde tiltrådt pantet inden konkursen. Totalbanken blev dømt til at betale 1.341.261 kr. til konkursboet.

Sikkerhedsstillelse for løbende gæld – BS-503/2006-HJR

I BS-503/2006-HJR (20. maj 2008) fastslog Højesteret omvendt, at en rammeaftale om løbende sikkerhedsstillelse i form af overdragelse af flyruteindtægter ikke var omstødelig, fordi sikkerheden blev stillet til dækning af løbende, samtidig stiftet gæld – ikke gammel gæld. Fakturameddelelserne opfyldte kravene til denuntiation, og banken blev frifundet.

Supplerende sikkerhedsstillelse og 'uden unødigt ophold' – BS-24860/2018-HJR

I BS-24860/2018-HJR (21. marts 2019) fastslog Højesteret, at forsinkelser på 3-4 dage med margin calls, der skyldtes skyldnerens likviditetsproblemer, ikke opfyldte kravet om stillelse "uden unødigt ophold" i den dagældende værdipapirhandelslovs § 58 l, stk. 2. Betalingerne kunne derfor omstødes efter § 70. Retten afviste en præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen.

LOV

Konkursloven § 70, stk. 1, 2, 3

Tinglysningsloven § 47c, stk. 3

Tinglysningsloven § 47d, stk. 1

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om omstødelse af supplerende sikkerhedsstillelse i henhold til værdipapirhandelsloven	21.03.2019
	Højesteret · Omstødelse af fordringspant	21.03.2014
	Højesteret · Sag om omstødelse af betalinger efter Konkursloven § 70	20.05.2008

§ 5 Den subjektive generalklausul – § 74 og kravene til utilbørlighed og ond tro

Konkurslovens § 74 er den bredeste omstødelseshjemmel og fanger dispositioner, der falder uden for de objektive regler – enten fordi de tidsmæssigt ligger uden for de faste frister, eller fordi de ikke opfylder de objektive reglers særlige krav til dispositionens art. Bestemmelsen kræver, at kurator godtgør:

1. Dispositionen var **utilbørlig** – den begunstigede en fordringshaver på de øvriges bekostning, unddrager skyldnerens ejendele fra fyldestgørelse, eller forøger gælden til skade for kreditorerne
2. Skyldneren **var eller blev insolvent** ved dispositionen
3. Den begunstigede **kendte eller burde kende** skyldnerens insolvens og de omstændigheder, der gjorde dispositionen utilbørlig

Tredjemandsbetaling i koncernforhold – BS-20461/2022-HJR

Højesteret fastslog i [BS-20461/2022-HJR](#) (24. november 2022), at en tredjemandsbetalings fra et sundt koncernforbundet selskab til en kreditor for det insolvente selskabs gæld kunne omstødes efter § 74. Kreditor Y A/S havde betinget fortsatte leverancer til Z A/S af, at Z A/S også indfrie X A/S' gæld på 125.000 kr. Højesteret fandt, at Y A/S var i ond tro:

Højesteret finder, at det efter parternes dialog om betalingen og forklaringen fra direktør i Y A/S, B, må lægges til grund, at Y A/S var bekendt med eller burde have været bekendt med, at A reelt var enerådende i både Z A/S og X A/S, og at han benyttede sin rådighed over koncernens selskaber til at anvende likvide midler i Z A/S til at betale X A/S' gæld til Y A/S.

Y A/S blev dømt til at tilbagebetale 125.000 kr. med procesrente.

Utilbørlig begunstigelse af bank – BS-25020/2021-HJR

I [BS-25020/2021-HJR](#) (1. juni 2022) omstødte Højesteret en kassekreditaftale, et ejerpantebrev og en delvis gældsindfrielse som utilbørlig begunstigelse af Sparekassen Vendsyssel. Skyldneren A havde modtaget en ejendom som gave fra sin ægtefælle, der var under skatteundersøgelse. Banken var bekendt med undersøgelsen og burde have forudset, at gaven kunne omstødes, og at A derved ville blive insolvent. Sparekassen blev dømt til at betale 2,9 mio. kr. til konkursboet.

Kassekreditnedbringelse med virksomhedspant – frifindelse i BS-51059/2020-HJR

I kontrast hertil frifindes banken i [BS-51059/2020-HJR](#), fordi et uomstødeligt virksomhedspant allerede dækkede de værdier, der blev indfriet. Højesteret lagde vægt på, at boet ikke havde løftet bevisbyrden for

berigelse eller tab, da indbetalingerne i væsentligt omfang stammede fra pantsatte aktiver. Disse to sager illustrerer tilsammen den afgørende betydning af, om banken allerede har fuldgod sikkerhed.

LOV

Konkursloven § 74

PRAKSIS

Højesteret · Omstødelse af tredjemandsbetaling i koncernforhold efter konkurslovens § 74

24.11.2022

Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstiggelse af bank

01.06.2022

Højesteret · Højesterets afgørelse om omstødelse af kassekreditnedbringelse ved eksisterende virksomhedspant

14.12.2021

§ 6 Betalinger efter fristdagen – § 72 og den særlige omstødelsesadgang

Konkurslovens § 72 regulerer omstødelse af dispositioner foretaget *efter* fristdagen – altså i perioden mellem fristdagens fastlæggelse og dekretets afsigelse. Bestemmelsen er skærpet i forhold til de øvrige regler, idet udgangspunktet er, at alle betalinger og dispositioner efter fristdagen kan omstødes. Modtageren kan kun forsvare sig med, at:

- Gæld er dækket efter reglerne om konkursordenen (§ 72, stk. 1)
- Betaling var nødvendig for at afværge tab
- Modtageren hverken kendte eller burde kende de omstændigheder, der dannede grundlag for fristdagen

For andre dispositioner efter fristdagen kræves det, at dispositionen var nødvendig af hensyn til bevarelse af virksomheden, rimelig varetagelse af kreditorernes fælles interesser eller dagliglivets fornødenheder (§ 72, stk. 2).

Har en rekonstruktør beskikket af skifteretten godkendt betalingen, kan omstødelse kun ske, hvis rekonstruktøren åbenbart har overskredet sine beføjelser (§ 72, stk. 3).

LOV

Konkursloven § 72

§ 7 Omstødelsens virkning – §§ 75-76 og sontringen mellem berigelseskrav og erstatning

Virkningen af omstødelse afhænger af, om omstødelse sker efter de objektive regler eller den subjektive generalklausul:

Objektiv omstødelse (§§ 64-71) → berigelseskrav (§ 75)

Den begunstigede skal fralægge sig den berigelse, vedkommende har vundet, dog ikke ud over boets tab. Har modtageren modtaget kontante penge, påvirkes kravet ikke af den måde, pengene er anvendt – modtageren kan altså ikke påberåbe sig, at beløbet er forbrugt. Udbytte oppebåret efter omstødelsessagens anlæg skal tilsvares (§ 75, stk. 2).

Subjektiv omstødelse (§ 74) og betalinger efter fristdagen (§ 72) → erstatning (§ 76)

Ved omstødelse efter den subjektive generalklausul eller § 72 skal den begunstigede svare erstatning efter almindelige regler. Krav efter § 76 er fordringer omfattet af forældelsesloven, men som Højesteret fastslog i BS-25020/2021-HJR:

Sådanne fordringer kan tidligst kræves opfyldt, når der er afsagt konkursdekret og således etableret et konkursbo, der kan fremsætte kravet.

Forældelsesfristen begynder altså tidligst at løbe fra dekretets afsigelse – ikke fra dispositionstidspunktet.

LOV

Forældelsesloven § 2, stk. 1

Konkursloven § 75

Konkursloven § 76

PRAKSIS

Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstigelse af bank 01.06.2022

§ 8 Søgsmålsfrister og forældelse – §§ 79-81 og kundskabstidspunktet

Konkurslovens § 81 fastsætter to kumulative frister for omstødelsessagens anlæg:

1. **12-månedersfristen** (stk. 1, 1. pkt.): Retssag kan anlægges indtil 12 måneder efter konkursdekretets afsigelse.
2. **6-månedersfristen** (stk. 1, 2. pkt.): Sag kan endvidere anlægges inden 6 måneder efter, at boets bestyrelse (kurator) må antages at være blevet i stand til at gøre kravet gældende – det såkaldte kundskabstidspunkt.

Fristerne gælder ikke for indsigelser mod anmeldte fordringer eller andre krav mod boet (§ 81, stk. 2).

I BS-25020/2021-HJR fastslog Højesteret to væsentlige principper:

- **12-månedersfristen regnes fra det konkursbo, der anlægger sagen:** Fristen regnes fra afsigelsen af dekret over den skyldner, hvis bo anlægger sagen – ikke fra et eventuelt tidligere dekret over en relateret skyldner. At et andet bo teoretisk kunne have rejst kravet er irrelevant.
- **Forældelsesfristen begynder ved dekretets afsigelse:** Krav efter § 76 er omfattet af forældelsesloven, men kan tidligst kræves opfyldt, når et konkursbo er etableret. Fristen efter forældelseslovens § 2, stk. 1 løber derfor først fra dekretdagen.

Betænkning nr. 1484/2006 om hurtigere behandling af konkursboer bemærkede, at fristreglerne i § 81 i sig selv er uden betydning for bobehandlingens varighed, og at omstødelsesretssager kun forekommer i ganske få tilfælde i praksis – men at sagsbehandlingstiden for disse sager kan bidrage til forlængelse af den samlede bobehandlingstid.

LOV

Forældelsesloven § 2, stk. 1

Forældelsesloven § 3, stk. 1

Konkursloven § 81, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstigelse af bank 01.06.2022

§ 9 Skifterettens kompetence og retlig interesse ved omstødelseskrav

Omstødelseskrav rejses af kurator på konkursboets vegne og anlægges som udgangspunkt ved de almindelige domstole ([konkurslovens § 135](#)). Et centralt kompetencespørgsmål er, om skifteretten kan behandle en konkursbegæring, der støttes på et omstødelseskrav.

Højesteret tog stilling til dette i [Sag 106/2012](#) (29. november 2012), hvor Vestre Landsret havde afvist en konkursbegæring fra et konkursbo med den begrundelse, at omstødelseskrav hører under de almindelige domstole. Højesteret omstødte landsrettens kendelse:

Det bemærkes herved, at konkurslovens § 135 på baggrund af bestemmelsens forarbejder må antages at være indsat med henblik på at fastholde grundsætningen om, at sager som udgangspunkt skal føres dér, hvor den sagsøgte part har sit hjemting.

Bestemmelsen kan derfor ikke antages at være til hinder for, at en skifteret efter reglerne i [konkurslovens kapitel 16](#), herunder [§ 133](#), prøver berettigelsen af et andet konkursbos omstødelseskrav.

Sagen blev hjemvist til Vestre Landsret til fortsat behandling.

I [Sag 58/2019](#) (24. februar 2020) fastslog Højesteret, at en bank havde den fornødne retlige interesse i at få afsagt konkursdekret over en skyldner, der kort efter bankgældens fastslåelse havde overdraget sin halvdel af fælles ejendom til ægtefællen og løbende indbetalte betydelige beløb til en fælles budgetkonto. Højesteret fandt, at det ikke kunne udelukkes, at der forelå omstødelige dispositioner, og at banken derfor havde den fornødne retlige interesse i en konkursbehandling.

LOV

[Konkursloven § 133](#)[Konkursloven § 135](#)

PRAKSIS

Højesteret · Konkursbegæring og retlig interesse ved mistanke om omstødelige dispositioner til ægtefælle	24.02.2020
Højesteret · Højesterets afklaring af skifterettens kompetence til at behandle konkursbegæring baseret på omstødelseskrav	03.12.2012
Højesteret · Højesterets afgørelse om konkursboets ret til at indgive konkursbegæring	29.11.2012

§ 10 Omstødelsesreglernes samspil med rekonstruktion og afgrænsning

[Betænkning nr. 1579/2022](#) om revision af reglerne om rekonstruktion behandlede specifikt omstødelsesreglernes anvendelse ved forebyggende rekonstruktionsbehandling. Konkursrådet vurderede, at der bør etableres fristdag fra det tidspunkt, hvor skifteretten træffer bestemmelse om fyldestgørelsesforbud, og at konkurslovens omstødelsesregler bør finde anvendelse – dog begrænset til tilfælde, hvor der er stadfæstet en tvangsakkord, da der under forebyggende rekonstruktion ikke nødvendigvis er sikkerhed for insolvens.

[Betænkning nr. 1273/1994](#) om rationalisering og modernisering af konkursbehandlingen understregede behovet for, at kurator systematisk gennemgår dispositioner foretaget forud for dekretet med henblik på omstødelse, og at kurators øgede selvstændige stilling nødvendiggør effektive tilsynsmekanismer.

Kurators pligt til at vurdere omstødelse er desuden reguleret i [bekendtgørelse om tilsyn med konkursboer](#), der pålægger kurator at forvalte boets midler på betryggende måde og føre detaljeret bogholderi.

Afgrænsning

Omstødelsesreglerne i [kapitel 8](#) afgrænses fra flere tilgrænsende retsområder: [rekonstruktion](#) reguleres selvstændigt i [konkurslovens kapitel 2 a-2 d](#); [gældssanering](#) i [kapitel 25-28](#); [konkurskarantæne](#) i [kapitel 19 a](#).

De strafferetlige paralleller i form af [mandatsvig](#) og [bedrageri](#) kan være relevante sideløbende med civilretlig omstødelse, men reguleres af straffeloven.

LOV

Konkursloven § 110, stk. 1

§ 11 Sammenfatning af centrale mønstre i omstødelsespraksis

Retspraksis om omstødelse i konkurs viser følgende overordnede mønstre:

- **Gavebegrebet fortolkes bredt i konkursretlig sammenhæng:** Højesteret har udvidet gavebegrebet til at omfatte selskabsbetalinger af ejerens private gæld, og lovgiver har med [§ 64, stk. 4-5](#) (ikraft 2018) yderligere udvidet omstødelsesadgangen ved gaver til nærstående i åbenbart misforhold og ved løbende forsørgelsesbidrag ud over det rimelige.
- **Sikkerhedsstillelse for gammel gæld er et genkommende tvistepunkt i bankforhold:** Nettometoden (nettonedbringelse ved indfrielse af pantsikrede fordringer) er fastslået som omstødelig efter [§ 70](#), men uomstødeligt virksomhedspant kan beskytte banken, hvis pantet dækker de indfrie værdier.
- **Den subjektive generalklausul (§ 74) er et stærkt redskab for kurator:** Uden faste tidsfrister (bortset fra forældelse) kan [§ 74](#) nå dispositioner, der falder uden for de objektive reglers rammer – men bevisbyrden for modpartens ond tro er betydelig.
- **Tredjemandsbetaling i koncernforhold** er et voksende fokusområde, hvor Højesteret har fastslået, at betalinger med koncernforbundne selskabers midler kan omstødes, når kreditoren kendte eller burde kende de interne koncernforhold.
- **Frister og forældelse** er ofte tvistepunktet: 12-månedersfristen i [§ 81](#) regnes fra det konkursbo, der anlægger sagen, og forældelsen begynder tidligst ved dekretets afsigelse.
- **Processuel kompetence:** Skifteretten kan behandle konkursbegæring baseret på omstødelseskrav, og en kreditors retlige interesse i konkursbehandling kan begrundes med mistanke om omstødelige dispositioner.

Samlet illustrerer praksis, at omstødelsesreglerne er et centralt og dynamisk retsområde, der løbende afklares af Højesteret – senest med markante afgørelser i 2021-2022 om gavebegrebet, tredjemandsbetaling, virksomhedspant og forældelse.

LOV

Konkursloven § 64, stk. 4

Konkursloven § 70, stk. 1

Konkursloven § 74

Konkursloven § 81, stk. 1

PRAKSIS	Højesteret · Omstødelse af tredjemandsbetaling i koncernforhold efter konkurslovens § 74	24.11.2022
	Højesteret · Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstiggelse af bank	01.06.2022
	Højesteret · Højesterets dom om omstødelse af selskabsbetalinger af ejers private gæld som gaver	10.01.2022
	Højesteret · Højesterets afgørelse om omstødelse af kassekreditnedbringelse ved eksisterende virksomhedspant	14.12.2021
	Højesteret · Omstødelse af fordringspant	21.03.2014

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Konkursloven § 64		Konkursloven § 67	stk. 1
Konkursloven § 70	stk. 1	Konkursloven § 74	
Konkursloven § 75		Konkursloven § 76	
Konkursloven § 81	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

11 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

10

24.11.2022	Omstødelse af tredjemandsbetaling i koncernforhold efter konkurslovens § 74	bs-20461-2022-hjr
01.06.2022	Højesteretsdom om omstødelse af sikkerhedsstillelse og gældsafvikling grundet utilbørlig begunstigelse af bank	2104-2508
10.01.2022	Højesterets dom om omstødelse af selskabsbetalinger af ejers private gæld som gaver	bs-6044-2021-hjr
14.12.2021	Højesterets afgørelse om omstødelse af kassekreditnedbringelse ved eksisterende virksomhedspant	bs-51059-2020-hjr
24.02.2020	Konkursbegæring og retlig interesse ved mistanke om omstødelige dispositioner til ægtefælle	58-2019
21.03.2019	Højesterets dom om omstødelse af supplerende sikkerhedsstillelse i henhold til værdipapirhandelsloven	bs-24860-2018-hjr
21.03.2014	Omstødelse af fordringspant	5435-6518
03.12.2012	Højesterets afklaring af skifterettens kompetence til at behandle konkursbegæringer baseret på omstødelseskra	106-2012
29.11.2012	Højesterets afgørelse om konkursboets ret til at indgive konkursbegæring	620-712
20.05.2008	Sag om omstødelse af betalinger efter Konkursloven § 70	591-682

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

16.12.2024	Kontrolafgift annulleret: Korrekt p-skiveindstilling ved parkering før tidsbegrænsningens start	park-6518
------------	---	-----------

FORARBEJDE Betænkninger

3 referencer

Rationalisering og modernisering af konkursbehandlingen

nr. 1273 · 1994 · Justitsministeriet

Betænkning om hurtigere behandling af konkursboer

nr. 1484 · 2006 · Justitsministeriet

Betænkning om revision af reglerne om rekonstruktion, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet

nr. 1579 · 2022 · Justitsministeriet

07

PRAKSISOVERSIGT · INSOLVENSRET

Praksisoversigt over personlig konkurs (konkurs af fysiske personer)

Insolvensbetingelsen, boets afgrænsning over for personen og den fortsatte hæftelse efter § 156

Version 2 · Opdateret 22. jul. 2026 · 45 afgørelser · 2002-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Konkurs af en fysisk person – en privatperson eller en personligt drevet erhvervsdrivende – adskiller sig grundlæggende fra selskabskonkursen ved, at skyldneren overlever sit konkursbo. Hvor kapitalselskabet opløses, står privatpersonen tilbage efter boets slutning og hæfter efter [konkurslovens § 156](#) fortsat for hele den del af gælden, der ikke blev dækket ved udlodning. Praksis fra Højesteret, landsretterne, skifteretterne og en række nævn viser derfor et gennemgående mønster: konkursen bruges over for fysiske personer først og fremmest som et redskab til at afdække og omstøde dispositioner, mens den varige gældslettelse må søges gennem gældssanering – og de to instituttyper hviler på hvert sit insolvensbegreb.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Insolvens efter konkurslovens § 17, stk. 2 er en likviditetsprøve, ikke en balanceprøve: afgørende er, om skyldneren kan opfylde sine forpligtelser efterhånden som de forfalder, og om betalingsudygtigheden blot er forbigående.
- 02** Formodningerne i § 18 – herunder skyldnerens egen erkendelse af insolvens – er alene almindelige formodninger, der kan afkræftes; de erstatter ikke den konkrete vurdering efter § 17, stk. 2.
- 03** Ved en fordringshavers konkursbegæring mod en fysisk person skal kreditor forinden foretage rimelige og nødvendige undersøgelser af, om fordringen er uomtvistet, om der er retlig interesse, og om skyldneren er insolvent – Advokatnævnet har givet bøde for at true med personlig konkurs uden dette grundlag.
- 04** Retlig interesse er den praktisk afgørende hurdle: udsigten til omstødelige dispositioner over til ægtefælle eller nærtstående kan i sig selv begrunde kreditors retlige interesse i konkursbehandling af en privatperson.
- 05** Ønsket om at opnå gældssanering er ikke i sig selv en retlig interesse, der kan bære skyldnerens egen konkursbegæring, når boet ikke rummer udsigt til fordeling eller omstødelse.

- 06** Skifteretten kan efter § 26, stk. 1 fratage skyldneren rådigheden allerede før dekret – og efter Højesterets praksis kan det ske uden forudgående underretning, når hensynet til kreditorernes dækning taler for det.
- 07** Efter § 27, stk. 2, nr. 1 kan skifteretten lade statskassen indestå for boomkostningerne, når særlige hensyn til skyldneren eller en fordringshaver taler for det; ellers sluttet boet uden dækning efter § 143.
- 08** Konkursmassen omfatter efter § 32 formuen ved dekretet og hvad der siden tilfalder skyldneren, mens § 33 holder skyldnerens indtægter ved egen virksomhed og arbejde under konkursen uden for massen.
- 09** Udlægss frie aktiver – transgbeneficiet efter retsplejelovens §§ 509-516 – indgår efter § 36 kun i massen, når det særligt er bestemt; transgbeneficiet gælder dermed fuldt ud også i konkurs.
- 10** Oplysnings- og mødepligten efter § 100 og personkredsen i § 105, stk. 1 er funktionelt bestemt: det afgørende er, om den pågældende faktisk har varetaget direktørlignende opgaver, ikke om vedkommende er registreret.
- 11** Kurator kan efter § 112, stk. 1 sættes i besiddelse af boets materiale – også når det ligger i digitale aktiver som e-mailkonti hos en udenlandsk tjenesteudbyder.
- 12** Personlige indgreb mod fallenten – udrejseforbud og pasinddragelse efter § 101 samt postspærring efter § 104 a – skal være proportionale og kan ophæves, når betingelserne ikke længere er opfyldt.
- 13** Konkurslovens § 156 er ubetinget: fordringshaveren beholder sin ret mod skyldneren for den udækkede del, og kravet kan efter boets slutning forfølges ved nye udlæg, indtil det er forældet.
- 14** Gældssaneringens insolvensbegreb i § 197, stk. 1 er strengere og fremadrettet – ingen udsigt inden for de nærmeste år – og kræver tillige udsigt til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.
- 15** Uafklarede forhold, der skyldes konkursen, spærrer efter § 197 a ikke for gældssanering, men kendelse kan tidligst afsiges, når kurator har afgivet endelig indstilling efter § 202, stk. 3, jf. § 216 a, stk. 1.
- 16** Efter § 230, stk. 1 har fordringshaverne krav på dividende i konkursboet uden hensyn til en gældssaneringskendelse, og en senere ny konkurs genopliver efter stk. 2 kravene uden hensyn til den skete nedskrivning.

Den personlige konkurs som selvstændig figur – hvad der adskiller den fra selskabskonkursen

§ 1

Konkurslovens regler er fælles for fysiske og juridiske personer, men en række bestemmelser giver kun mening – eller får en helt anden betydning – når skyldneren er et menneske. Det gælder § 33 om skyldnerens indtægter ved egen virksomhed under konkursen, § 36 om udlægss frie aktiver, § 37 om skyldnerens boliglejemål, § 101 om udrejseforbud og pasinddragelse – og frem for alt § 156, hvorefter fordringshaveren beholder sin ret mod skyldneren for den udækkede del af fordringen.

Forskellen slår igennem allerede ved boets slutning. Har et aktie- eller anpartsselskab været under konkurs, giver skifteretten efter § 155, stk. 2 meddelelse til Erhvervsstyrelsen, og selskabet ophører. Den fysiske person står derimod tilbage – med sin gæld i behold. Allerede i 1956 blev skifteretterne pålagt inden tre dage at underrette skattevæsenet i skyldnerens bopælskommune, når "en persons bo tages under konkursbehandling", jf. [cirkulære om meddelelse af dødsfald og konkurs til folkeregister og skattevæsen](#) – netop fordi personen fortsat er et skattesubjekt efter konkursen.

De fysiske personers konkurser er i praksis små. Skifteretten i Hjørring afsagde således i [SKS-532/2012-HJO](#) konkursdekret over en VVS-installatør, hvis samlede aktiver var en firmabil til 25.000-30.000 kr., værktøj for ca. 5.000 kr. og en udlejningsejendom uden friværdis; skifteretten udpegede kurator efter § 107, etablerede postspærring efter § 104 a, stk. 1 og fritog kurator for sikkerhedsstilling – jf. [SKS-532/2012-HJO](#). Den type bo giver typisk hverken dividende eller reel gældslettelse, og det er baggrunden for, at spørgsmålet om **retlig interesse** fylder så meget i praksis.

Retsgrundlaget hviler på **Betænkning nr. 606/1971 om konkurs og tvangsakkord**, der som beskrevet i de almindelige bemærkninger til [forslaget til konkurslov af 3. marts 1977](#) blev afgivet af et nordisk samarbejdende udvalg og lagt til grund for den gældende lov. Betænkningen citeres fortsat direkte af Højesteret, jf. afsnittet om skyldnerens pligter nedenfor.

LOV

[Konkursloven § 33](#)[Konkursloven § 36](#)[Konkursloven § 37, stk. 1](#)[Konkursloven § 101](#)[Konkursloven § 104a, stk. 1](#)[Konkursloven § 155, stk. 2](#)[Konkursloven § 156](#)PRAKSIS **Byretten** · Konkursbehandling og Udpegning af Kurator

24.09.2012

Insolvensbetingelsen i § 17, stk. 2 – likviditetsprøven og de § 2 forbigående vanskeligheder

Efter [konkurslovens § 17, stk. 1](#) skal en insolvent skyldners bo tages under konkursbehandling, når det begæres af skyldneren eller en fordringshaver. Insolvensbegrebet defineres i [§ 17, stk. 2](#):

En skyldner er insolvent, hvis han ikke kan opfylde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder, medmindre betalingsudlygtigheden må antages blot at være forbigående.

Det er altså en **likviditetsprøve**, ikke en balanceprøve. En positiv formueopgørelse udelukker ikke insolvens, hvis skyldneren de facto ikke kan betale; omvendt er en negativ egenkapital ikke i sig selv nok, hvis forpligtelserne fortsat honoreres, eller vanskelighederne er forbigående. Bevisbyrden for insolvensen påhviler den, der begærer konkursen.

Domstolene foretager en samlet, konkret vurdering. Vestre Landsret lagde i [BS-647/2014-VLR](#) vægt på skyldnerens forhold på fuldbyrdelsestidspunktet ved bedømmelsen af insolvens efter [§ 17, stk. 2](#) i en omstødelsessag om en gaveoverdragelse af fast ejendom, og tilsvarende blev insolvensspørgsmålet afgjort konkret i [BS-706/2008-OLR](#), hvor Østre Landsret ændrede byrettens dom og frifandt for omstødelse. Retten i Holstebro nåede i [BS-766/2012-HOL](#) det modsatte resultat og omstødte en gaveoverdragelse af fast ejendom fra en insolvent fysisk person.

Insolvensbedømmelsen forudsætter desuden, at **fordringen selv er tilstrækkelig klar**. Højesteret fandt i [Sag 48/2015](#), at et krav på sagsomkostninger i en afvist og genanlagt sag manglede den fornødne klarhed til, at

der kunne afsiges konkursdekret efter [§ 17, stk. 1](#). Omvendt er en verserende anke eller et påberåbt modkrav ikke uden videre til hinder for dekret; Sø- og Handelsrettens skifteret afsagde i [K-839/11-B](#) konkursdekret på grundlag af SKATs krav trods skyldnerens indsigelser om modkrav og anke.

LOV	Konkursloven § 17, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Højesteret · Krav på sagsomkostninger i en afvist og genanlagt sag manglede fornøden klarhed til afsigelse af konkursdekret	16.07.2015
	Landsretten · Omstødelse af gaveoverdragelse - Insolvensvurdering på fuldbyrdelsestidspunktet	15.09.2015
	Landsretten · Frifindelse for omstødelse af ejendomsoverdragelse - Østre Landsret ændrer byretsdom	13.10.2009
	Sø- og Handelsretten · Konkursdekret afsagt på baggrund af SKATs krav trods skyldners indsigelser om modkrav og anke	01.01.2011
	Byretten · Omstødelse af gaveoverdragelse af fast ejendom grundet insolvens	11.03.2014

§ 3 Formodningerne i § 18 og skyldnerens egen begæring

[Konkurslovens § 18](#) opstiller fire situationer, hvor "insolvens antages i almindelighed at foreligge":

Nr.	Formodningsgrundlag
1	Skyldneren erkender at være insolvent
2	Skyldneren er eller har inden for de seneste 3 uger været under rekonstruktionsbehandling
3	Skyldneren har standset sine betalinger
4	Forgæves udlæg inden for de sidste tre måneder før skifterettens modtagelse af konkursbegæringen

Ordvalget "i almindelighed" er afgørende: der er tale om **almindelige formodninger**, ikke om uafkræftelige præsumptioner. Når en fysisk person selv indgiver konkursbegæring og i den forbindelse erkender sin insolvens, skaber det en formodning efter [§ 18, nr. 1](#), men skifteretten skal fortsat foretage den selvstændige prøvelse efter [§ 17, stk. 2](#). Skyldneren skal efter [§ 22, stk. 1](#) vedlægge sin egen begæring en opgørelse over aktiver og passiver og en fordringshaverliste, og skifteretten indkalder efter [§ 22, stk. 2](#) skyldneren til møde; udebliver skyldneren, bortfalder begæringen efter [§ 22, stk. 3](#).

I praksis ses skyldnerens erkendelse ofte kombineret med skifterettens egen konstatering. I [SKS-532/2012-HJO](#) mødte debitor personligt og erkendte, at konkursbetingelserne var opfyldt, hvorefter skifteretten "foretog en konkret vurdering af debtors økonomiske situation" og konstaterede, at forudsætningerne for dekret var til stede.

Formodningen i [§ 18, nr. 1](#) kan også optræde som et **bevismiddel over for kreditorbegæringen**. Vestre Landsret lagde i [BS-1225/2011-VLR](#) vægt på, at skyldneren havde erkendt insolvens, og hjemviste sagen til fortsat behandling i skifteretten. Vestre Landsret har omvendt i [BS-149/2014-VLR](#) og i [BS-1521/2017-VLR](#) stadfæstet skifterettens afvisning af konkursbegæring, hvor betingelserne ikke var opfyldt.

LOV	Konkursloven § 17, stk. 2	Konkursloven § 18	Konkursloven § 22, stk. 1-3	
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens stadfæstelse af afvisning af konkursbegæring			25.01.2018
	Landsretten · Landsretten hjemviser konkurssag efter nægtelse af fremme i skifteretten			06.06.2011

§ 4 Retlig interesse – den praktisk afgørende hurdle ved konkurs af privatpersoner

Ved siden af insolvenskravet stiller praksis et krav om, at rekvirenten har **retlig interesse** i konkursbehandlingen. Kravet rammer begge veje.

Kreditorens interesse. Når privatpersonen ingen aktiver har, er kreditorens interesse typisk knyttet til udsigten til omstødelse. Højesteret fastslog i [Sag 58/2019](#), at en bank havde den fornødne retlige interesse i konkurs af en privatperson, der kort efter at bankens krav var endeligt fastslået havde overdraget sin andel af ægtefællernes fælles ejendom til ægtefællen uden at blive frigjort for realkreditgælden:

Højesteret finder på den baggrund og på baggrund af husstandens størrelse og parternes indtægtsforhold, at det ikke kan udelukkes, at der kan foreligge omstødelige dispositioner, og at Jutlander Bank derfor har den fornødne retlige interesse i, at der gennemføres en konkursbehandling.

Sagen blev hjemvist til skifteretten med henblik på afsigelse af konkursdekret. Samme linje følger Vestre Landsret i [BS-41/2018-VLR](#), hvor muligheden for omstødelse af en ejendomsoverdragelse begrundede kreditors retlige interesse, jf. [§ 18, stk. 1](#) og [§ 64, stk. 1](#). Omvendt er konkursbegæringer afvist, hvor der ikke forelå en væsentlig kreditorinteresse – se [SKS-4347/2018-SHR](#) og [SKS-21395/2017-ARH](#), begge med henvisning til [§ 17, stk. 2](#). Og i [BS-2914/2011-VLR](#) ophævede Vestre Landsret et allerede afsagt konkursdekret, fordi omstødelseskrauet kunne behandles på anden vis.

Skyldnerens egen interesse. Skifteretten i Horsens afviste i [SKS-701/2010-HRS](#) en privatpersons egen konkursbegæring efter [§ 22](#). Skyldneren havde alene 30.000 kr. kontant, og hans motiv var udelukkende at kunne opnå gældssanering i tilknytning til konkursen:

Efter de fremkomne oplysninger om skyldnerens aktiver består de alene af en kontantbeholdning på 30.000,- kr. Der er ikke oplysninger om dispositioner, der gennem omstødelse kan bringe aktiver til veje. Skyldnerens interesse i en konkursbehandling af sit bo er alene muligheden for at opnå gældssanering i tilknytning til konkurs. Skyldneren findes herefter ikke at have nogen retlig interesse i konkurs.

Afgørelsen illustrerer en central pointe for hele området: **konkurs er ikke vejen til gældslettelse for en privatperson**. Den vej går gennem gældssaneringsreglerne, jf. afsnittet herom nedenfor.

LOV

[Konkursloven § 17, stk. 2](#)
[Konkursloven § 18](#)
[Konkursloven § 22](#)
[Konkursloven § 64, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Konkursbegæring og retlig interesse ved mistanke om omstødelige dispositioner til ægtefælle	24.02.2020
	Landsretten · Landsretten hjemviser konkursbegæring: Mulighed for omstødelse af ejendomsoverdragelse begrunder kreditors retlige interesse	21.02.2018
	Landsretten · Afvisning af konkursbegæring og ophævelse af konkursdekret grundet omstødelseskraus behandling	16.12.2011
	Sø- og Handelsretten · Afvisning af Konkursbegæring grundet Manglende Væsentlig Kreditorinteresse	20.08.2019
	Byretten · Konkursbegæring afvist grundet manglende væsentlig interesse	09.01.2018

§ 5 Kreditors undersøgelsespligt før en personlig konkursbegæring – Advokatnævnets praksis

Truslen om personlig konkurs er et hårdt inkassomiddel, og Advokatnævnet har opstillet en klar undersøgelsesstandard for den advokat, der indgiver eller truer med en konkursbegæring mod en fysisk person. Nævnet lagde i 2023-1954 til grund, at det er en betingelse for at imødekomme en konkursbegæring, at der ikke er rimelig tvivl om fordringens eksistens, at kreditor har retlig interesse i et konkursdekret, og at debitor er insolvent – og at advokaten derfor forinden skal undersøge, om disse betingelser er opfyldt.

Advokaten havde skrevet til modpartens advokat:

Såfremt din klient er insolvent og måske bliver fristet til at lave 'konefinten' eller lignende manøvre, kan jeg allerede nu varsle, at jeg snarest muligt vil begære din klient personligt konkurs ved Skifteretten i [by 2] og søge fyldestgørelse for kravet i samarbejde med kurator i din klients personlige formue.

Nævnet fandt, at en tingbogsundersøgelse af adkomsten til den ejendom, muremesteren boede og drev virksomhed fra, ikke i sig selv gav den fornødne indsigt i hans økonomiske forhold, og at heller ikke den udeblevne betaling efter påkrav, sagens varighed eller en CVR-undersøgelse kunne bære en konklusion om insolvens. Advokaten blev pålagt en **bøde på 10.000 kr.** for tilsidesættelse af god advokatskik, jf. [retsplejelovens § 126, stk. 1](#) og [§ 147 c, stk. 1](#).

Med tilstrækkelige forudgående undersøgelser går advokaten derimod fri. Nævnet frifandt i [2021-2056](#) og i [2020-4009](#) advokater, der havde foretaget tilstrækkelige solvensundersøgelser inden henholdsvis konkursbegæring og trussel herom.

Mønstret er tydeligt: jo tættere man er på en **privatpersons** økonomi, jo mere konkret dokumentation kræves der, før konkursvåbnet må trækkes.

LØV	Konkursloven § 17, stk. 2	Retsplejeloven § 126, stk. 1	Retsplejeloven § 147c, stk. 1
PRAKSIS	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at true modparten med konkursbegæring uden at have godtgjort insolvens		
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for klage over konkursbegæring – tilstrækkelige solvensundersøgelser og risiko for fjernelse af værning		
	Advokatnævnet · Advokat frifundet for trussel om konkursbegæring – tilstrækkelig solvensundersøgelse og lovligt tidspunkt		

Forkyndelse, indkaldelse efter § 23 og rådighedsfratagelse før dekret
§ 6 efter § 26

En fordringshavers konkursbegæring skal efter § 23, stk. 1 angive de omstændigheder, den støttes på. Skifteretten lader efter § 23, stk. 2 straks begæringen forkynde for skyldneren og indkalder med mindst aftens varsel til et møde, der så vidt muligt bør afholdes senest tre dage efter modtagelsen. Forkyndelse kan efter § 23, stk. 3 undlades, hvis skyldneren på anden måde er gjort bekendt med begæringen – en regel, der netop er møntet på den skyldner, der søger at unddrage sig forkyndelse. Udebliver skyldneren uden lovligt forfald, eller

undlader han at give fyldestgørende svar, kan skifteretten efter [§ 23, stk. 5](#) tillægge dette bevisvirkning til fordel for fordringshaverens anbringender og i særlige tilfælde bestemme, at skyldneren skal fremstilles af politiet.

Kan afgørelsen om konkurs ikke træffes straks, kan skifteretten efter [§ 26, stk. 1](#) på kreditors anmodning fratage skyldneren rådigheden over ejendele, der kan inddrages under en eventuel konkursbehandling – bl.a. hvis skyldneren udebliver uden lovligt forfald ([nr. 2](#)), må antages at holde sig skjult ([nr. 3](#)), eller der er fare for, at han vil råde til skade for fordringshaverne ([nr. 4](#)). Begrænsningerne kan efter [§ 26, stk. 2](#) gøres gældende over for en ondtroende tredjemand, og rådighedsfratagelsen bortfalder efter [§ 26, stk. 4](#), hvis begæringen tilbagekaldes eller ikke tages til følge.

Den ledende afgørelse er Østre Landsrets kendelse i [BS-117/2024-OLR](#). Skattestyrelsen havde den 28. september 2023 forhøjet skyldnerens skattepligtige indkomst for 2012-2018 med godt 11,3 mio. kr. på grundlag af en række overførsler fra udlandet til hans private konti. Første delbetaling af restskatten – knap 3 mio. kr. – forfaldt den 20. december 2023, og da den udeblev trods påkrav og rykkere, indgav Gældsstyrelsen konkursbegæring den 2. januar 2024. Skifteretten i Helsingør fratak ved kendelse af 26. januar 2024 skyldneren rådigheden over fire bankkonti, et aktiedepot, en nærmere angiven aktiepost og en fast ejendom, jf. [§ 26, stk. 1](#), sammenholdt med princippet i [retsplejelovens § 493, stk. 2](#). At skyldneren dagen efter påkravet havde påklaget skatteafgørelsen til Skatteankestyrelsen og søgt henstand, ændrede ikke herved.

Højesteret fulgte samme linje ved kendelse af 19. november 2025 i [BS-36205/2024-HJR](#) og stadfæstede i en sag om omfattende skattegæld en rådighedsfratagelse, der var truffet **uden forudgående underretning af skyldneren**. Afgørelsen bygger på [§ 26, stk. 1](#) sammenholdt med [§ 23, stk. 2 og 3](#) og [§ 29](#) samt [retsplejelovens § 493, stk. 2](#), hvorefter underretning kan undlades, når retten finder det ubetænkeligt, eller når muligheden for at opnå dækning ellers vil blive væsentligt forringet.

Retsvirkningen af selve dekretet fremgår af [§ 29](#): skyldneren mister retten til at overdrage eller opgive sine ejendele, modtage betaling, stifte forpligtelser eller i øvrigt råde over sin formue med virkning for boet.

LOV

[Konkursloven § 23, stk. 1-5](#)[Konkursloven § 26, stk. 1-4](#)[Konkursloven § 29](#)[Retsplejeloven § 493, stk. 2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets stadfæstelse af rådighedsfratagelse uden forudgående underretning i sag om omfattende skattegæld 19.11.2025

Landsretten · Kære af Kendelse om Rådighedsfratagelse af Aktiver Før Konkursdekret

06.03.2024

Sikkerhedsstillelse for boomkostningerne (§ 27) og boets slutning uden midler (§ 143)

§ 7

Afsigelse af konkursdekret er efter [§ 27, stk. 1](#) betinget af, at rekvirenten stiller sikkerhed for omkostningerne ved boets behandling. Har flere begæret konkursen, hæfter de solidarisk og indbyrdes lige, og en fordringshaver, der har stillet sikkerhed, hæfter efter [§ 27, stk. 5](#) ikke ud over sikkerhedsstillelsen.

For den personlige konkurs er undtagelsen i [§ 27, stk. 2, nr. 1](#) central: skifteretten kan fritage for sikkerhedsstillelse, **således at statskassen indestår for omkostningerne ved konkursbehandlingen**, hvis særlige hensyn til en fordringshaver eller **skyldneren** taler for det. Bestemmelsen giver skifteretten mulighed for at gennemføre en konkursbehandling, som en fysisk person har behov for – typisk med henblik

på en efterfølgende gældssanering – uden at nogen kreditor vil finansiere den. (Undtagelsen i [nr. 2](#) om tvangsopløsning angår derimod kun selskaber.)

Sikkerhedsstillelsens praktiske betydning viser sig i skifterettens procesledelse. Skifteretten i Odense forlængede i [SKS-70/2009-ODE](#) fristen for rekvirentens sikkerhedsstillelse på 30.000 kr. til 10 dage efter Østre Landsrets afgørelse i en verserende kæresag, jf. [§ 27](#) – så rekvirenten ikke skulle binde midler, mens grundlaget for begæringen var under prøvelse i højere instans.

Viser det sig under bobehandlingen, at sikkerheden ikke rækker, og at boets midler ikke dækker de yderligere omkostninger, **sluttes boet snarest muligt** på en dertil særligt indkaldt skiftesamling, jf. [§ 143](#) – medmindre en fordringshaver stiller sikkerhed for de yderligere omkostninger. For fysiske personer er [§ 143](#)-slutning det typiske forløb. Vestre Landsret hjemviste i [BS-169/2019-VLR](#) en sag om boopgørelse og dækning af gældssaneringsomkostninger med henvisning til bl.a. [§ 143](#), [§ 236, stk. 2](#) og [§ 93, stk. 2](#), og Skifteretten i Esbjerg tog i [SKS-563/2013-ESB](#) stilling til, at der ved fordelingen af aktiverne i et reassumptionsbo ikke var grundlag for forlods at fratrække den stillede sikkerhed i ad hoc kurators vederlag.

En særlig – og for privatpersoner sjælden – slutningsform er [§ 144, stk. 1](#): fremlægger skyldneren efter anmeldelsesfristens udløb samtykke fra samtlige fordringshavere eller bevis for, at de er fyldestgjort, sluttes boet straks, og aktiverne udleveres til skyldneren med fradrag af omkostningerne. Skatterådet har i [SKM2021.259.SR](#) taget stilling til de skattemæssige konsekvenser af et konkursbo efter en afdød person, herunder med henvisning til [§ 144](#).

LOV

[Konkursloven § 27, stk. 1, 2, 5](#)[Konkursloven § 143](#)[Konkursloven § 144, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Konkursbo: Hjemvisning af sag om boopgørelse og dækning af gældssaneringsomkostninger

27.06.2019

Skatterådet · Konkursbo efter afdød person er ikke selvstændigt skattesubjekt

10.05.2021

§ 8 Konkursmassens afgrænsning over for personen – §§ 32-37

Massens ydre grænse trækkes i [§ 32](#): konkursen omfatter skyldnerens formue ved afsigelsen af konkursdekretet **og hvad der under konkursen tilfalder ham**. For en fysisk person er den sidste del vidtrækkende – arv indgår således efter [§ 34, stk. 1](#) i massen, medmindre andet følger af arveladers gyldige bestemmelse, eller boet afstår fra arven, og [§ 35](#) regulerer privat skifte af et dødsbo, hvorfra der tilfalder arv.

Heroverfor står tre begrænsninger, der alle udspringer af hensynet til mennesket bag boet:

- [§ 33](#): skyldnerens indtægter ved egen virksomhed under konkursen, og hvad der træder i stedet derfor, indgår **ikke** i konkursmassen. Fallenten kan altså arbejde og beholde sin løn.
- [§ 36](#): aktiver, hvori udlæg for skyldnerens gæld ikke kan foretages, indgår kun i massen, når dette særligt er bestemt. Transgbeneficiet i [retsplejelovens §§ 509-516](#) slår dermed fuldt igennem i konkursen. Justitsministeriets [vejledning om benådning, udsættelse, eftergivelse og henstand m.v.](#) beskriver transgbeneficiet som "en socialpolitisk nødvendighed", der historisk først blev lovfæstet netop i konkursloven, og [samme vejlednings bilag 11.2](#) fremhæver udtrykkeligt konkurslovens [§ 36](#) som en af de situationer, hvor retsplejelovens regler om transgbeneficiet gælder fuldt ud. Efter [retsplejelovens § 509, stk. 1](#) kan udlæg ikke foretages i aktiver, der er nødvendige til opretholdelse af et beskedent hjem og en beskedent levefod for skyldneren og hans husstand, og skyldneren kan efter [stk. 4](#) ikke gyldigt give samtykke til udlæg heri.

- **§ 37, stk. 1:** skyldnerens boliglejemål kan kun inddrages under boet, når dette **efter skifterettens skøn findes rimeligt begrundet i boets økonomiske interesse i inddragelsen**. Fallenten mister altså ikke automatisk sin bolig.

Grænsedragningen mellem § 32 og § 33 er den hyppigste tvist i personlige konkurser. Det Finansielle Ankenævn behandlede i 588/2023 en sag, hvor en person og hans enkeltmandsvirksomhed blev erklæret konkurs den 17. december 2019. Kurator lod straks alle konti spærre, og i januar-marts 2020 indgik i alt 37.500 kr. på en af kontiene, som banken overførte til kurators klientkonto. Skyldneren gjorde gældende, at beløbene var omfattet af § 33 og derfor ikke skulle i massen, mens banken påberåbte sig § 32. Nævnet afgjorde, at det påhvilede **kurator – ikke banken** – at tage stilling til, om beløbene skulle indgå i boet, og at skyldneren burde have rejst kravet direkte over for konkursboet under bobehandlingen; kravet mod banken var i øvrigt forældet.

Højesteret har i Sag 106/2020 trukket grænserne for skifterettens indgriben i kurators dispositioner efter § 127 i en sag, der efter afgørelsens henvisninger angik samspillet mellem § 29, § 32 og § 36 sammenholdt med retsplejeloens § 514, stk. 1. Og Skifteretten i Svendborg tog i SKS-1667/2012-SVE stilling til samspillet mellem boudlæg og et konkursbo ved skyldnerens død under henvisning til § 32, § 36, § 38 og retsplejeloens § 513, stk. 1.

En særlig personlig dimension er dispositioner mellem ægtefæller. Østre Landsret fastslog i BS-1334/2007-OLR, at friværdien på 23.000 kr. fra fallentens bil, der indgik i ægtefællens bilkøb, udgjorde en ikke sædvanlig gave mellem ægtefæller, som uden ægtepagt var ugyldig og kunne kræves indbetalt til konkursboet – mens den kontante udbetaling ved ægtefællens ejendomskøb ikke indeholdt noget gavemoment.

LOV	Konkursloven § 32	Konkursloven § 33	Konkursloven § 34, stk. 1	Konkursloven § 36
	Konkursloven § 37, stk. 1	Retsplejeloen § 509, stk. 1, 4		
PRAKSIS	Højesteret · Grænser for skifterettens indgriben i kurators dispositioner jf. konkurslovens § 127			26.03.2021
	Landsretten · Omstødelse af gaver mellem ægtefæller ved konkurs: Ugyldighed af bilfinansiering uden ægtepagt			22.08.2008
	Byretten · Kendelse om boudlæg og konkursboers forhold ved dødsfald			21.10.2013
	Det finansielle ankenævn · Indsigelse mod bankens udbetaling af midler til kurator efter konkursdekret			18.04.2024

Skyldnerens oplysnings- og mødepligt, personkredsen i § 105 og § 9 kurators adgang til materiale

Skyldneren skal efter § 100 meddele skifteretten og bostyret alle fornødne oplysninger til behandling af boet og efter tilsigelse møde for skifteretten og ved registreringen af boets aktiver. Er skyldneren et selskab, udstrækkes pligten ved § 105, stk. 1 til direktion, bestyrelse, likvidator, revisor og tidligere indehavere af disse hverv – og skifteretten kan efter § 105, stk. 2 bestemme, at reglerne også skal anvendes på selskabets nærtstående.

Højesteret gav ved kendelse af 5. februar 2025 i BS-14920/2024-HJR personkredsen i § 105, stk. 1 en **funktionel** afgrænsning. Sø- og Handelsrettens skifteret og Østre Landsret havde afvist kurators begæring om spejling af en mobiltelefon, fordi den pågældende aldrig havde været registreret som direktør. Højesteret ændrede dette:

Efter ordlyden af konkurslovens § 105, stk. 1, og forarbejderne til bestemmelsen finder Højesteret, at det ikke er en betingelse for, at en person er omfattet af bestemmelsens personkreds, at den pågældende er eller har været registreret som medlem af direktionen (eller bestyrelsen). Det er tilstrækkeligt, at den pågældende har varetaget opgaver, som sædvanligvis påhviler en direktør (eller bestyrelsen).

Højesteret lagde direkte **Betænkning nr. 606/1971 om konkurs og tvangsakkord** til grund, hvorefter det afgørende ikke er den valgte betegnelse, men "om de har varetaget de opgaver, som sædvanlig påhviler en direktion eller en bestyrelse". Sagen blev hjemvist, så kurator kunne sættes i besiddelse af boets materiale i tre e-mailkonti, jf. § 112, stk. 1, 2. pkt., jf. stk. 2. Afgørelsen er central også for personlige konkurser, fordi den lukker for den stråmandskonstruktion, hvor en fysisk person driver virksomhed gennem et selskab uden selv at være registreret.

Rækkevidden af § 112, stk. 1 er siden udstrakt til rene digitale aktiver. I [BS-33378/2025-HJR](#) fastslog Højesteret, at Google Ireland skulle give kurator adgang til konkursboets Gmail-konti, idet konkurslovens § 112 også omfatter digitale aktiver; afgørelsen inddrager tillige § 104 a, stk. 1, § 110 og retsplejelovens § 299, stk. 1.

De personlige indgreb mod fallenten skal derimod være proportionale. Efter § 101, stk. 1 må skyldneren ikke uden skifterettens tilladelse forlade landet, og efter stk. 2 kan skifteretten tage hans pas i forvaring, hvis der er grund til at frygte, at han uberettiget vil forlade landet. Skifteretten i Hjørring opretholdt i [SKS-611/2016-HJO](#) en pasinddragelse over for en fallent, der aktivt forsøgte at blande sig i overdragelsen af boets aktier:

Af de grunde, der er nævnt i skifterettens tidligere kendelser om pasinddragelse, og da Sagsøgte fortsat forsøger at involvere sig i overdragelsen af boets aktiver, finder skifteretten, at betingelserne i konkurslovens § 101, stk. 2, fortsat er opfyldt. Inddragelsen af passet anses ikke for uproportionel eller i strid med den europæiske menneskerettighedskonvention.

Omvendt ophævede Vestre Landsret i [BS-302/2019-VLR](#) en skifterets beslutning om pasinddragelse efter § 101 – proportionalitetskravet er reelt.

Postspærring efter § 104 a, stk. 1 er derimod ikke automatisk over for en fysisk person: mens forsendelser til en juridisk person **altid** skal udleveres til kurator, kræver spærring over for en person, at det anses for at være af betydning for boets behandling, og afgørelsen træffes efter § 104 a, stk. 2 i et retsmøde, hvor skyldneren skal tilsiges og have lejlighed til at udtale sig. Østre Landsret stadfæstede i [BS-596/2018-OLR](#) skifterettens afvisning af at afsætte kurator, efter at en fallent havde klaget over, at kurators kontor ikke ville udlevere hendes private post med et kreditkort forud for en af kurator godkendt udlandsrejse.

LOV	Konkursloven § 100	Konkursloven § 101, stk. 1, 2	Konkursloven § 104a, stk. 1, 2
	Konkursloven § 105, stk. 1, 2	Konkursloven § 110	Konkursloven § 112, stk. 1, 2
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Google Ireland skal give kurator adgang til konkursboets Gmail-konti – konkurslovens § 112 gælder for digitale aktiver Højesteret · Højesteret hjemviser sag om spejling af mobiltelefon i konkursbo, da reel ledelse er omfattet af oplysningspligt Landsretten · Landsretten ophæver skifterettens beslutning om pasinddragelse efter konkurs Landsretten · Kære af skifterettens afgørelse om kurators fortsættelse Byretten · Kendelse om fortsat pasinddragelse og afvisning af klager over kurator i konkursbo		
	10.04.2026 05.02.2025 16.07.2019 16.05.2018 11.06.2019		

§ 10 § 156 – skyldneren overlever konkursen, og det gør gælden også

Kernebestemmelsen for den personlige konkurs er [§ 156](#):

En fordringshaver beholder sin ret mod skyldneren for den del af fordringen, som ikke er dækket gennem udlodning.

Bestemmelsen er et bevidst lovgivningsvalg. Af de paragraf-specifikke forarbejder til [forslaget til konkurslov af 3. marts 1977](#) fremgår, at Justitsministeriet udtrykkeligt havde overvejet at indføre en discharge-ordning efter engelsk og amerikansk forbillede:

Justitsministeriet har overvejet at stille forslag om en bestemmelse, som i lighed med engelsk og amerikansk ret gav skifteretten mulighed for på grundlag af en vurdering af skyldnerens forhold før og efter konkursen at fritage ham for den del af gælden, som ikke er blevet dækket gennem konkursbehandling. [...] På den anden side kan hæftelsen gøre det vanskeligt for en skyldner at komme økonomisk på fode igen efter en konkurs, som måske skyldes konjunkturer eller uforudsete uheld, og skyldneren kan fristes til omgåelsesforsøg, f. eks. ved at begynde en ny virksomhed i sin ægtefælles navn eller i form af et aktieselskab, hvis kapital ikke formelt tilhører ham, men som dog beherskes af ham.

Forarbejderne henviser i stedet til, at "[p]roblemet står i nær sammenhæng med spørgsmålet om indførelse af en almindelig gældsaneringsordning omfattende også lønmodtagere", og at lovforslaget derfor ikke indeholdt nogen bestemmelse om fritagelse. Dermed er den lovgivningsmæssige arbejdsdeling lagt fast: **konkursen fordeler, gældsssaneringen eftergiver.**

Praksis anvender § 156 uden forbehold. Det Finansielle Ankenævn fastslog i [123/2002](#) i en sag om to interessenter, hvis virksomhed og personlige boer gik konkurs i 1992, at "[g]ælden bortfaldt ikke ved konkursen, jf. [konkurslovens § 156](#)". Banken kunne derfor i 2001 – ni år efter konkursen og fem år efter boernes afslutning – udtage stævning mod den ene interessent for restgælden. Nævnet begrænsede alene kravet ved forældelsesreglerne: hovedstolen var undergivet den daværende 20-årige frist i [Danske Lov 5-14-4](#), mens renter forældedes efter fem år.

Det er derfor **forældelsen, ikke konkursen**, der sætter grænsen for den fortsatte hæftelse. Nævnet gav i [52/2015](#) banken medhold i, at forældelsen af restgælden efter en konkurs var afbrudt ved løbende årsoversigter til skyldneren. Og en fortsat hæftelse indebærer ikke i sig selv et krav på henstand: i [132/2019](#) fandt nævnet ikke, at banken var forpligtet til at bevilge henstand på lån efter en erhvervsmæssig konkurs.

Efter boets slutning kan kreditorerne følgelig gå i fogedretten igen. Højesteret tog i [BS-47285/2025-HJR](#) stilling til dagbladsforkyndelse og Gældsstyrelsens adgang til at foretage udlæg efter processuelt ophævede forretninger – et billede af den efterfølgende inddrivelsesvirkelighed, som den tidligere fallent møder. Efter [§ 144, stk. 2](#) kan skyldneren dog, hvis han efter boets slutning godtgør, at fordringshaverne er fyldestgjort eller har givet afkald, få skifterettens bevis herfor.

LOV	Konkursloven § 144, stk. 2	Konkursloven § 156	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets kendelse om dagbladsforkyndelse og Gældsstyrelsens adgang til at foretage udlæg efter ophævede forretninger		21.01.2026
	Det finansielle ankenævn · Spørgsmål om bankens pligt til at bevilge henstand på lån efter erhvervsmæssig konkurs		16.09.2019
	Det finansielle ankenævn · Danske Bank fik medhold i sag om forældelse af restgæld efter konkurs grundet løbende årsoversigter		20.08.2015
	Det finansielle ankenævn · Tvist om forældelse og renteberegning på erhvervskredit efter konkursbehandling		02.10.2002

Samspillet med gældssanering – §§ 197, 197 a, 202, stk. 3, 216 a og § 11 230

Fordi § 156 lukker for gældslettelse i konkursen, går vejen videre til gældssaneringsreglerne i konkurslovens afsnit IV. **De to instituttyper hviler på hvert sit insolvensbegreb.** Hvor § 17, stk. 2 spørger, om skyldneren kan betale, efterhånden som gælden forfalder, kræver § 197, stk. 1, at skyldneren "ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser" – og siden 2022 tillige, at gældssaneringen "vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold". Kendelse kan efter § 197, stk. 6 kun afsiges over for **fysiske personer**.

Kravet om varig forbedring blev indført ved **lov nr. 896 af 21. juni 2022 om ændring af konkursloven** (L 181, FT 2021/22), der samtidig gennemførte rekonstruktions- og insolvensdirektivet og indsatte den nye § 197 a. Bestemmelsen løser et klassisk dilemma for den fysiske person under konkurs: efter § 197, stk. 2, nr. 1 kan gældssanering i almindelighed ikke gives, når skyldnerens indtægts- og udgiftsforhold er uafklarede – men konkursen skaber i sagens natur uafklarede forhold. Efter § 197 a, stk. 1 er uafklarede forhold, **der skyldes konkursen**, derfor ikke til hinder for kendelse, når skyldneren, dennes ægtefælle eller samlever eller et selskab, som de tilsammen ejer en væsentlig del af, var under konkursbehandling ved forslagets modtagelse. Undtagelsen gælder dog efter § 197 a, stk. 2 ikke, hvis gælden i det væsentlige stammer fra erhvervsmæssig virksomhed, og ledelsen i ikke uvæsentligt omfang har tilsidesat sine forpligtelser med hensyn til bogføring, momsafregning, A-skat mv.

Proceduren er koordineret: er skyldneren under konkursbehandling, anmoder skifteretten efter § 202, stk. 3 kurator om oplysning om, hvorvidt denne er bekendt med omstændigheder, der taler imod gældssanering, og kurator skal afgive erklæringen senest samtidig med redegørelsen efter § 125, stk. 2 og 3. Kendelse om gældssanering kan efter § 216 a, stk. 1 tidligst afsiges, når kurator har afgivet endelig indstilling. Afdragene efter § 216 betales i så fald efter § 216 a, stk. 2 til skifterettens medhjælper, der udlodder til fordringshaverne, når konkursboet er sluttet – og er skyldneren stadig under konkurs ved afdragsperiodens udløb, indbetales beløbet til konkursboet til udlodning efter § 200.

De to ordninger holdes økonomisk adskilt af § 230: er skyldneren under konkursbehandling, når gældssaneringskendelsen afsiges, har fordringshaverne efter stk. 1 krav på dividende i konkursboet **uden hensyn til kendelsen** – nedskrivningen slår altså ikke igennem i boet. Og tages skyldnerens bo senere under konkursbehandling på ny, har de gældssaneringsomfattede fordringshavere efter stk. 2 krav på udlæg i forhold til fordringernes **oprindelige** beløb uden hensyn til nedskrivningen, dog med fradrag af afbetalinger.

Praksis viser forløbet konkret. Skifteretten i Aarhus indledte i **SKS-21138/2010-ARH** gældssanering for en skyldner, hvis konkursbo forventedes afsluttet efter § 143, og vejledte om, at værdien af en privat kapitalpension som udgangspunkt skulle medtages i gældssaneringsforslaget og tilbydes kreditorerne; retten afviste samtidig at udpege konkursboets kurator som medhjælper efter § 235, da opgaverne reelt ville blive varetaget af ansøgerens egen advokat. Spørgsmålet om kurator som medhjælper i gældssaneringssagen blev tilsvarende prøvet af Vestre Landsret i **BS-2182/2010-VLR** under henvisning til § 219, stk. 1. Se yderligere **SKS-20732/2009-ARH** om § 197 og § 231, stk. 2.

Nægtelsesgrundene i § 197, stk. 2 rammer især den tidligere erhvervsdrivende. Sø- og Handelsretten stadfæstede i **G 101/11-D** og **G 107/11-D** skifterettens nægtelse over for et ægtepar, hvor manden havde drevet vognmandsforretning og systematisk oparbejdet skatterestancer, og hvor parret havde stiftet forbrugsgæld tre måneder før ansøgningen, jf. § 197, stk. 2, nr. 2. Sagsbehandlingen skal dog være i orden: Østre Landsret

ophævede i [BS-1087/2018-OLR](#) en gældssaneringsnægtelse på grund af mangelfuld sagsbehandling, jf. [§ 212, stk. 2](#).

Endelig kan det være omtvistet, hvad gældssaneringen overhovedet omfatter. Procesbevillingsnævnet meddelte i [24/21961](#) 3.-instansbevilling om, hvorvidt en lønforskrivning i en tjenstemands optjente pension kan sidestilles med en pantelignende fordring efter [§ 199, stk. 4](#) og dermed falde uden for gældssaneringen; landsretten havde under dissens ophævet og hjemvist skifterettens kendelse i den underliggende sag [SKS-312/2023-KOL](#).

De praktiske rammer for gældssaneringen fastsættes i [bekendtgørelse om gældssanering](#), hvor [§ 11](#) fastsætter rådighedsbeløbet til 6.800 kr. om måneden med et tillæg på 4.730 kr., hvis skyldneren har en ægtefælle, og [§ 2](#) bestemmer, at afdragsperioden efter [konkurslovens § 216](#) påbegyndes den første i måneden efter, at kendelsen er blevet endelig.

LOV	Konkursloven § 197, stk. 1, 2, 6	Konkursloven § 197a, stk. 1, 2	
	Konkursloven § 199, stk. 4	Konkursloven § 202, stk. 3	Konkursloven § 216a, stk. 1, 2
	Konkursloven § 230, stk. 1, 2		
PRAKSIS	Landsretten · Ophævelse af gældssaneringsnægtelse på grund af mangelfuld sagsbehandling		03.10.2018
	Landsretten · Kære af skifterettens kendelse: Udpegning af kurator som medhjælper i gældssaneringssag		05.11.2010
	Sø- og Handelsretten · Nægtelse af gældssanering for ægtepar grundet økonomisk uansvarlighed og manglende udnyttelse af erhvervsevne		16.02.2011
	Byretten · Gældssanering af lån med lønforskrivning for tidligere tjenestemand		04.01.2024
	Byretten · Sag om gældssanering ved Retten i Århus		21.09.2010
	Byretten · Gældssaneringssag behandlet ved Retten i Århus		21.12.2009
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om hvorvidt lønforskrivning i tjenstemandspension er en pantelignende fordring uden for gældssanering		05.03.2025

§ 12 Den skatteretlige side af den personlige konkurs

Fordi personen overlever konkursen, får skatteretten en selvstændig betydning, som ikke findes ved selskabskonkursen. Skattestyrelsens [cirkulære om visse skattemæssige forhold ved konkurs og underskudsbegrænsning ved akkord m.v.](#) formulerer hovedreglen præcist:

Uanset at fysiske personers ikke-betalte skatter for indkomstår, der er afsluttet inden konkursen, kan anmeldes overfor konkursboet, hæfter skyldneren stadigvæk. [...] Skatter, der vedrører senere indkomstår, kan ikke anmeldes overfor konkursboet, idet skattekravene anses for stiftet ved udgangen af de pågældende indkomstår og altså efter konkursdekretets afsigelse. Herfor hæfter skyldneren fortsat.

Det er § 156-logikken oversat til skatteret. Cirkulæret fastlægger tillige [forholdet mellem skyldner og konkursbo](#) – bl.a. at skyldneren beskattes af lejeværdien, hvis han bebor konkursboets ejendom, og at boets lønudbetalinger til skyldneren beskattes hos ham – samt [forholdet mellem skyldnerens ægtefælle og konkursboet](#), hvorefter indkomst fra en virksomhed, som den ene ægtefælle driver, men den anden ejer, fra dekretåret henføres til ejerægtefællen og indgår i konkursindkomsten.

Landsskatterettens praksis udfylder billedet:

•

I [18-0011094](#) blev ratevise udbetalinger fra en andelshaverkonto under gældssanering i konkurs beskattet personligt, med henvisning til bl.a. [konkurslovens § 32](#).

- I [20-0007500](#) fastslog retten, at en indregnet restskat, der var betalt gennem løbende A-skat forud for gældssaneringens indledning, ikke var omfattet af gældssaneringen, mens den ikke-anmeldte rest var bortfaldet efter [§ 208 b](#).
- I [20-0081990](#) blev en gældseftergivelse anset for skattefri, fordi den personligt erhvervsdrivende var insolvent.
- I [22-0037391](#) illustreres den personligt drevne virksomheds konkurs fra lønmodtagerens side: indehaveren af en enkeltmandsvirksomhed indgav egenbegæring, konkursdekret blev afsagt 17. april 2020, og boet sluttede med en dividende på ca. 3,2 %, hvorefter en medarbejder alligevel blev beskattet af hele det tilkendte lønkrav efter retserhvervsprincippet.

Endelig har Skatterådet i [SKM2021.259.SR](#) fastslået, at et konkursbo efter en afdød person ikke er et selvstændigt skattesubjekt – en påmindelse om, at konkursboet efter en fysisk person aldrig får den selvstændige juridiske eksistens, som selskabsboet har.

LOV	Konkursloven § 32	Konkursloven § 156
PRAKSIS	Landsskatteretten · Landsskatterettens afgørelse om skattefri gældseftergivelse ved insolvens	11.09.2023
	Landsskatteretten · Beskatning af løntilgodehavende ved byretsdom trods arbejdsgivers konkurs	16.03.2023
	Landsskatteretten · Indregnet restskat og gældssanering – gyldigheden af skatteansættelse for indkomståret 2016	13.08.2020
	Landsskatteretten · Personlig beskatning af ratevise udbetalinger fra andelshaverkonto under gældssanering i konkurs	26.02.2019
	Skatterådet · Konkursbo efter afdød person er ikke selvstændigt skattesubjekt	10.05.2021

Retstilstanden pr. 1. januar 2026 – vedtagne ændringer og

§ 13 Konkursrådets udtalelse om misbrug

To ændringslove af 29. december 2025 er trådt i kraft den 1. januar 2026 og er endnu ikke fuldt konsolideret ind i lovbekendtgørelsen. De rammer alle direkte den personlige konkurs- og gældssaneringssag.

Digitalisering af skiftesagerne blev gennemført ved [lov nr. 1765 af 29. december 2025](#) om ændring af retsplejeloven, konkursloven, lov om ægtefælleskifte m.v. og forskellige andre love. Ændringen ophæver [§ 23, stk. 1, 2. pkt.](#) og indsætter et nyt stk. 3 i [§ 23](#), hvorefter retsplejelovens regler om forkyndelse finder tilsvarende anvendelse ved forkyndelse af konkursbegæringen, så digital forkyndelse bliver mulig. Samtidig præciseres justitsministerens bemyndigelse i [§ 202, stk. 2](#) fra at kunne kræve en særlig blanket til at kunne fastsætte regler om udfærdigelse af gældssaneringsbegæringen. Lovudkastet var i høring i sommeren 2025, jf. [høringen om flere dommere og omfattende digitalisering af straffe- og skiftesager ved domstolene](#), hvoraf også fremgår, at begæring om skiftesamling efter [§ 108, stk. 2](#) fremover skal fremsættes på domstolenes skifteportal.

Tiltag mod misbrug af insolvenssystemet blev gennemført ved [lov nr. 1767 af 29. december 2025](#) om ændring af konkursloven. Loven indsætter i [§ 197, stk. 2, nr. 6](#) en præcisering af, at skyldnerens undladelse af at bestride **åbenbart grundløse fordringer** kan tale imod gældssanering, og giver i [§ 22, stk. 2](#) skifteretten mulighed for at undlade at indkalde skyldneren til møde under en egenbegæring, når det findes hensigtsmæssigt.

Baggrunden er Konkursrådets udtalelse, der var i høring i foråret 2025, jf. [høringen over Konkursrådets udtalelse om tiltag mod misbrug af insolvenssystemet](#). Af lovudkastet fremgår om den nye regel:

Vurderingen af, om skyldneren har indrettet sig med henblik på gældssanering, herunder ved før eller under gældssaneringssagen at undlade at bestride åbenbart grundløse fordringer, vil skulle foretages af skifteretten på baggrund af sagens oplysninger. Hvis der er tale om mindre beløb, som skyldneren ikke har bestridt, og det må antages, at årsagen til dette er skyldnerens manglende overblik over sin økonomi, vil det som udgangspunkt ikke kunne lægges til grund, at skyldneren har undladt at bestride fordringen for at indrette sig på gældssanering.

Konkursrådet bemærkede udtrykkeligt, at forslaget **ikke** indebærer, at der generelt indføres fordringsprøvelse i gældssaneringssager, og at en skyldner, der bestrider en åbenbart grundløs fordring, men efterfølgende undlader på rimelig vis at bestride den under kreditors sag efter [§ 209, stk. 3](#), efter omstændighederne kan risikere ophævelse af gældssaneringskendelsen efter [§ 229, stk. 1, nr. 1](#).

De her omtalte kernebestemmelser – [§ 17](#), [§ 18](#), [§ 26](#), [§ 27](#), [§§ 32-37](#), [§ 100](#), [§ 105](#), [§ 112](#), [§ 143](#), [§ 156](#), [§ 197 a](#), [§ 216 a](#) og [§ 230](#) – er derimod uændrede af 2025-lovene.

LOV

[Konkursloven § 22, stk. 2](#)[Konkursloven § 23, stk. 1, 3](#)[Konkursloven § 197, stk. 2](#)[Konkursloven § 202, stk. 2](#)

§ 14 Sammenfatning – hovedlinjerne i praksis om personlig konkurs

Praksis om konkurs af fysiske personer tegner et sammenhængende billede, der kan sammenfattes i fem linjer.

1. Adgangen til dekret er reel, men dobbeltbetinget. Der kræves både insolvens efter den konkrete likviditetsprøve i [§ 17, stk. 2](#) og retlig interesse. Formodningerne i [§ 18](#) letter beviset, men afskærer ikke prøvelsen. Kreditors interesse er oftest båret af udsigten til omstødelse – jf. [Sag 58/2019](#) og [BS-41/2018-VLR](#) – mens skyldnerens ønske om gældssanering ikke i sig selv er nok, jf. [SKS-701/2010-HRS](#).

2. Kreditor skal have gjort sit forarbejde. Advokatnævnets afgørelse i [2023-1954](#) opstiller en reel undersøgelsespligt, før en privatperson trues med konkurs.

3. Sikringen af boet må gerne komme før kontradiktionen. Rådighedsfratagelse efter [§ 26, stk. 1](#) kan ske hurtigt og – som stadfæstet i [BS-36205/2024-HJR](#) og illustreret i [BS-117/2024-OLR](#) – uden forudgående underretning, når dækningsmuligheden ellers forringes.

4. Boet må ikke sluge mennesket. [§ 33](#) friholder indtægten ved eget arbejde, [§ 36](#) friholder trangsbeneficiet, [§ 37](#) beskytter boligen mod inddragelse uden økonomisk begrundelse, og de personlige indgreb efter [§ 101](#) og [§ 104 a](#) er undergivet proportionalitet – jf. [BS-302/2019-VLR](#) over for [SKS-611/2016-HJO](#). Omvendt rækker kurators adgang til boets materiale efter [§ 112](#) både til den reelle – ikke blot registrerede – ledelse, jf. [BS-14920/2024-HJR](#), og til digitale aktiver, jf. [BS-33378/2025-HJR](#).

5. Konkursen slutter ikke gælden. [§ 156](#) er ubetinget, og forarbejderne viser, at det var et bevidst fravalg af en discharge-ordning. Kreditor kan forfølge restgælden, indtil den er forældet, jf. [123/2002](#) og [52/2015](#). Den varige løsning ligger i gældssaneringen, hvis særlige insolvensbegreb i [§ 197, stk. 1](#) er strengere end konkursens, og hvis samspil med en verserende konkurs reguleres af [§ 197 a](#), [§ 202, stk. 3](#), [§ 216 a](#) og [§ 230](#).

For de tilgrænsende spørgsmål henvises til praksisoversigterne om fordringsprøvelse og kreditorstilling under [konkurs](#), om [omstødelse i konkurs](#), om [rekonstruktion](#) som alternativ, om de materielle betingelser for [gældssanering](#), om [konkurskarantæne](#) mod den erhvervsdrivende, om [insolvent dødsbo](#), om [forældelse af pengekrav](#) – der sætter den ydre grænse for den fortsatte hæftelse – og om den efterfølgende [fogedretsbehandling](#).

LOV	Konkursloven § 17, stk. 2	Konkursloven § 26, stk. 1	Konkursloven § 33
	Konkursloven § 36	Konkursloven § 156	Konkursloven § 197, stk. 1
			Konkursloven § 197a
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Google Ireland skal give kurator adgang til konkursboets Gmail-konti – konkurslovens § 112 gælder for digitale aktiver 10.04.2026		
	Højesteret · Højesterets stadfæstelse af rådighedsfratagelse uden forudgående underretning i sag om omfattende skattegæld 19.11.2025		
	Højesteret · Højesteret hjemviser sag om spejling af mobiltelefon i konkursbo, da reel ledelse er omfattet af oplysningspligt 05.02.2025		
	Højesteret · Konkursbegæring og retlig interesse ved mistanke om omstødelige dispositioner til ægtefælle 24.02.2020		
	Landsretten · Kære af Kendelse om Rådighedsfratagelse af Aktiver Før Konkursdekret 06.03.2024		
	Landsretten · Landsretten ophæver skifterettens beslutning om pasinddragelse efter konkurs 16.07.2019		
	Landsretten · Landsretten hjemviser konkursbegæring: Mulighed for omstødelse af ejendomsoverdragelse begrunder kreditors retlige interesse 21.02.2018		
	Byretten · Kendelse om fortsat pasinddragelse og afvisning af klager over kurator i konkursbo 11.06.2019		
	Byretten · Afvisning af Konkursbegæring ved Skifteretten i Horsens 16.11.2010		
	Det finansielle ankenævn · Danske Bank fik medhold i sag om forældelse af restgæld efter konkurs grundet løbende årsoversigter 20.08.2015		
	Det finansielle ankenævn · Tvist om forældelse og renteberegning på erhvervskredit efter konkursbehandling 02.10.2002		
	Advokatnævnet · Advokat idømt bøde for at true modparten med konkursbegæring uden at have godtgjort insolvens 30.01.2024		

REFERENCE Lovgrundlag

10 paragraffer

Konkursloven § 17	stk. 2	Konkursloven § 18	
Konkursloven § 26	stk. 1	Konkursloven § 27	stk. 2
Konkursloven § 32		Konkursloven § 33	
Konkursloven § 36		Konkursloven § 156	
Konkursloven § 197a	stk. 1	Konkursloven § 216a	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

45 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		7
10.04.2026	Højesteret: Google Ireland skal give kurator adgang til konkursboets Gmail-konti – konkurslovens § 112 gælder for digitale aktiver	10714-12724

21.01.2026	Højesterets kendelse om dagbladsforkyndelse og Gældsstyrelsens adgang til at foretage udlæg efter ophævede forretninger	10353-12174
19.11.2025	Højesterets stadfæstelse af rådighedsfratagelse uden forudgående underretning i sag om omfattende skattegæld	10314-12121
05.02.2025	Højesteret hjemviser sag om spejling af mobiltelefon i konkursbo, da reel ledelse er omfattet af oplysningspligt	7164-8616
26.03.2021	Grænser for skifterettens indgriben i kurators dispositioner jf. konkurslovens § 127	106-2020
24.02.2020	Konkursbegæring og retlig interesse ved mistanke om omstødelige dispositioner til ægtefælle	58-2019
16.07.2015	Krav på sagsomkostninger i en afvist og genanlagt sag manglede fornøden klarhed til afsigelse af konkursdekret	48-2015
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		13
06.03.2024	Kære af Kendelse om Rådighedsfratagelse af Aktiver Før Konkursdekret	9711-11338
16.07.2019	Landsretten ophæver skifterettens beslutning om pasinddragelse efter konkurs	5866-7007
27.06.2019	Konkursbo: Hjemvisning af sag om boopgørelse og dækning af gældssaneringsomkostninger	6764-8129
03.10.2018	Ophævelse af gældssaneringsnægtelse på grund af mangelfuld sagsbehandling	740-837
16.05.2018	Kære af skifterettens afgørelse om kurators fortsættelse	738-835
21.02.2018	Landsretten hjemviser konkursbegæring: Mulighed for omstødelse af ejendomsoverdragelse begrundet kreditors retlige interesse	742-839
25.01.2018	Landsrettens stadfæstelse af afvisning af konkursbegæring	6757-8120
15.09.2015	Omstødelse af gaveoverdragelse - Insolvensvurdering på fuldbyrdelsestidspunktet	1637-1973
16.12.2011	Afvisning af konkursbegæring og ophævelse af konkursdekret grundet omstødelseskravs behandling	619-711
06.06.2011	Landsretten hjemviser konkurssag efter nægtelse af fremme i skifteretten	5696-6809
05.11.2010	Kære af skifterettens kendelse: Udpegning af kurator som medhjælper i gældssaneringssag	254-294
13.10.2009	Frifindelse for omstødelse af ejendomsoverdragelse - Østre Landsret ændrer byretsdom	7288-8787
22.08.2008	Omstødelse af gaver mellem ægtefæller ved konkurs: Ugyldighed af bilfinansiering uden ægtepagt	6903-8291
SØ- OG HANDELSRET TEN · SPECIALRET		3
20.08.2019	Afvisning af Konkursbegæring grundet Manglende Væsentlig Kreditorinteresse	733-830
16.02.2011	Nægtelse af gældssanering for ægtepar grundet økonomisk uansvarlighed og manglende udnyttelse af erhvervsevne	6 101/11-D og 6 107/11-D

01.01.2011	Konkursdekret afsagt på baggrund af SKATs krav trods skyldners indsigelser om modkrav og anke	K-839/11-B
------------	---	------------

BYRETTE	FØRSTE INSTANS	9
---------	----------------	---

04.01.2024	Gældssanering af lån med lønforskrivning for tidligere tjenestemand	9461-11007
11.06.2019	Kendelse om fortsat pasinddragelse og afvisning af klager over kurator i konkursbo	5840-6974
09.01.2018	Konkursbegæring afvist grundet manglende væsentlig interesse	741-838
11.03.2014	Omstødelse af gaveoverdragelse af fast ejendom grundet insolvens	1605-1936
21.10.2013	Kendelse om boudlæg og konkursboers forhold ved dødsfald	5033-6053
24.09.2012	Konkursbehandling og Udpegning af Kurator	253-293
16.11.2010	Afvisning af Konkursbegæring ved Skifteretten i Horsens	273-314
21.09.2010	Sag om gældssanering ved Retten i Århus	255-295
21.12.2009	Gældssaneringssag behandlet ved Retten i Århus	6982-8378

LANDSSKATTERETTEN	ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS	4
-------------------	----------------------------	---

11.09.2023	Landsskatterettens afgørelse om skattefri gældseftergivelse ved insolvens	20-0081990
16.03.2023	Beskatning af løntilgodehavende ved byretsdom trods arbejdsgivers konkurs	22-0037391
13.08.2020	Indregnet restskat og gældssanering – gyldigheden af skatteansættelse for indkomståret 2016	20-0007500
26.02.2019	Personlig beskatning af ratevise udbetalinger fra andelshaverkonto under gældssanering i konkurs	18-0011094

SKATTERÅDET	ADMINISTRATIV MYNDIGHED	1
-------------	-------------------------	---

10.05.2021	Konkursbo efter afdød person er ikke selvstændigt skattesubjekt	20-1256369
------------	---	------------

DET FINANSIELLE ANKENÆVN	NÆVN / KLAGEINSTANS	4
--------------------------	---------------------	---

18.04.2024	Indsigelse mod bankens udbetaling af midler til kurator efter konkursdekret	588/2023
16.09.2019	Spørgsmål om bankens pligt til at bevilge henstand på lån efter erhvervsmæssig konkurs	132/2019
20.08.2015	Danske Bank fik medhold i sag om forældelse af restgæld efter konkurs grundet løbende årsoversigter	52/2015
02.10.2002	Twist om forældelse og renteberegning på erhvervskredit efter konkursbehandling	123/2002

ADVOKATNÆVNET	NÆVN / KLAGEINSTANS	3
---------------	---------------------	---

30.01.2024	Advokat idømt bøde for at true modparten med konkursbegæring uden at have godtgjort insolvens	2023-1954
21.12.2021	Advokat frifundet for klage over konkursbegæring – tilstrækkelige solvensundersøgelser og risiko for fjernelse af værneting	2021-2056

29.03.2021	Advokat frifundet for trussel om konkursbegæring – tilstrækkelig solvensundersøgelse og lovligt tidspunkt	2020-4009
------------	---	-----------

PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS	1
--	---

05.03.2025	Procesbevillingsnævnet: 3.-instansbevilling om hvorvidt lønforskrivning i tjenestemandspension er en pantelignende fordring uden for gældssanering	24/21961
------------	--	----------

08

PRAKSISOVERSIGT · INSOLVENSRET

Praksisoversigt over rekonstruktion af kriseramte virksomheder (konkurslovens kapitel 1 a-2 e, §§ 9 a-16 e)

Skifterettens praksis efter konkurslovens kapitel 1 a-2 e – fra forebyggende rekonstruktion til tvangsakkord og virksomhedsoverdragelse

Version 3 · Opdateret 21. jul. 2026 · 24 afgørelser · 2012-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Rekonstruktion er den retslige procedure ved skifteretten, hvor en insolvent – eller efter 2022-reformen blot insolvenstruet – men levedygtig virksomhed forsøges reddet ved tvangsakkord, virksomhedsoverdragelse eller andre tiltag. Konkursloven (LBK nr. 1162 af 14. november 2024) rummer i dag to selvstændige institutter: den forebyggende rekonstruktionsbehandling i kapitel 1 a-1 e (§§ 9 a-9 j), indsat ved lov nr. 896 af 21. juni 2022 som dansk gennemførelse af rekonstruktions- og insolvensdirektivet (EU) 2019/1023, og den almindelige rekonstruktionsbehandling i kapitel 2-2 e (§§ 10-15 b). Den offentliggjorte praksis er kvantitativt beskeden, men slående entydig: skifteretterne, landsretterne og Højesteret håndhæver processens korte frister og kreditorbeskyttelsesregler meget strengt, og langt de fleste trykte afgørelser handler om, at rekonstruktionen ophører – ikke om, at den lykkes.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Forebyggende rekonstruktionsbehandling efter konkurslovens § 9 a kan indledes allerede ved "sandsynlighed for at blive insolvent" og kun på skyldnerens egen begæring – den almindelige rekonstruktionsbehandling efter § 11 forudsætter derimod indtrådt insolvens og kan begæres af både skyldner og fordringshaver.
- 02** Ophør af en forebyggende rekonstruktionsbehandling udløser ikke automatisk konkurs; ophør af en almindelig rekonstruktionsbehandling gør det som hovedregel, jf. § 15, stk. 3 – dog ikke hvis behandlingen ophører, uden at der er vedtaget en rekonstruktionsplan.
- 03** Fristerne er absolutte: rekonstruktøren skal have forslag til rekonstruktionsplan klar til fordringshavermødet inden fire uger, og en subjektiv misforståelse af mødets karakter fritager ikke – Vestre Landsret stadfæstede afsættelse af rekonstruktøren i BS-167/2016-VLR.
- 04** Rekonstruktionsbehandlingen – sammenlagt med et forudgående fyldestgørelsesforbud under forebyggende rekonstruktion – kan højst vare ét år, jf. § 15, stk. 1, nr. 5.

- 05 Fordringer, der tilhører skyldnerens nærtstående, giver ikke stemmeret, jf. § 13 d, stk. 4, og reglen kan ikke omgås ved at overdrage fordringen til en tredjemand – det blev fastslået i alle tre instanser i sagskomplekset SKS-24/2018-VIB, BS-305/2018-VLR og BS-31/2019-HJR.
- 06 Pantefordringer har stemmeret uanset udgangspunktet i § 120, stk. 2, og skal efter § 13 d, stk. 5, udgøre en særskilt afstemningsklasse; Højesteret tog i sag 40/2016 stilling til stemmeretten for fordringer sikret ved tredjemands pant.
- 07 Den danske udmøntning af direktivets art. 11 ligger i § 13 d, stk. 5-6: der stemmes i klasser, og forslaget er vedtaget, når et flertal af klasserne stemmer for – en klasse kan altså bindes af de øvrige. Reglen gælder kun, hvis skyldneren har begæret klasseinddeling, eller skyldneren ikke er en SMV, jf. stk. 7.
- 08 Skifteretten skal nægte stadfæstelse, hvis blot én fordringshaver får en ringere grad af fyldestgørelse end under konkurs, jf. § 13 e, stk. 6 – best-interest-of-creditors-testen er en absolut nægtelsesgrund, ikke en skønsregel.
- 09 Aftaler, hvorved skyldneren eller tredjemand giver en fordringshaver større fordele end hjemlet ved tvangsakkorden, er ugyldige efter § 14, stk. 4, og tilsagn om fordele uden for rekonstruktionen er selvstændig nægtelsesgrund efter § 13 e, stk. 3, nr. 3.
- 10 Højesteret fastslog i BS-1590/2020-HJR, at konneksitet kunne begrunde modregning med et krav stiftet før fristdagen i vederlag optjent efter fristdagen; lovgiver reagerede i 2022 ved i § 12 g, stk. 3, at indsætte, at afskæringen ved løbende og successive ydelser gælder, uanset om kravene er konnekse.
- 11 En virksomhedsoverdragelse gennemført på grundlag af et stadfæstet rekonstruktionsforslag kan ikke omstødes, jf. § 14 c, stk. 1, men arbejdsaftaler er undtaget fra den automatiske kontraktovergang og følger i stedet virksomhedsoverdragelsesloven, jf. § 14 c, stk. 3.
- 12 Rekonstruktørens vederlag fastsættes af skifteretten, og det omkostningsskøn, rekonstruktøren selv angav i rekonstruktionsforslaget, skaber en berettiget forventning, der kan begrunde nedsættelse – Vestre Landsret nedsatte i BS-1916/2012-VLR vederlaget fra 375.000 kr. til 225.000 kr.
- 13 Insolvensforordningen (EU) 2015/848 er omfattet af protokol nr. 22 om Danmarks stilling og er hverken bindende for eller gældende i Danmark – grænseoverskridende dansk rekonstruktion beror derfor på almindelige international-privatretlige regler, ikke på forordningens COMI-værneting.

To rekonstruktionsspor i konkursloven – forebyggende rekonstruktion og almindelig rekonstruktionsbehandling

Konkursloven rummer efter 2022-reformen to adskilte procedurer, der begge føres ved skifteretten (i byretten, i Storkøbenhavn ved Sø- og Handelsretten).

Det forebyggende spor ligger i kapitel 1 a-1 e. Efter [konkurslovens § 9 a, stk. 1](#) skal en skyldner tages under forebyggende rekonstruktionsbehandling, når skyldneren begærer det, og skyldneren enten er insolvent eller »som følge af økonomiske vanskeligheder har sandsynlighed for at blive insolvent«. Reglen gælder ikke, hvis

Erhvervsstyrelsen har truffet beslutning om tvangsopløsning, eller hvis skyldneren er en fysisk person uden erhvervsvirksomhed, jf. § 9 a, stk. 2. Skifteretten indleder straks ved begæringens modtagelse, og begæringen kan ikke tilbagekaldes efter indledningen, jf. § 9 a, stk. 3-4.

Det forebyggende spor er bevidst modulopbygget: skyldneren vælger selv, om der skal beskikkes rekonstruktør og regnskabskyndig tillidsmand, og om der skal nedlægges **fyldestgørelsesforbud**, jf. § 9 b. Anmodes der om fyldestgørelsesforbud, anses det tillige for en anmodning om rekonstruktørbeskikkelse, og rekonstruktøren kan derefter ikke afbeskikkes på skyldnerens anmodning, jf. § 9 b, stk. 5. Retsvirkningerne følger af § 9 d: er der beskikket rekonstruktør, gælder § 12, stk. 1-3 tilsvarende, og er der nedlagt fyldestgørelsesforbud, gælder tillige §§ 12 c, 12 f og 12 g – dog ikke over for ansattes krav, der i konkurs omfattes af §§ 94 og 95.

Det almindelige spor ligger i kapitel 2-2 e. Efter § 11, stk. 1 skal en skyldner, der er insolvent efter § 17, stk. 2 og § 18, tages under rekonstruktionsbehandling, når det begæres af skyldneren *eller* en fordringshaver. En begæring er uden virkning, hvis den ikke indeholder forslag til rekonstruktør og en villighedserklæring fra den pågældende, jf. § 11, stk. 2. Indgives begæringen af en fordringshaver uden skyldnerens samtykke, indkaldes skyldneren til møde – og er skyldneren en fysisk person eller en personligt hæftende sammenslutning, anses begæringen for en konkursbegæring, hvis samtykke ikke gives, jf. § 11, stk. 4-5.

Indholdsmæssigt er rammen åben. Efter § 10 skal en rekonstruktion indeholde mindst ét af tre elementer: tvangsakkord (§ 10 a), virksomhedsoverdragelse (§ 10 b) eller »andre tiltag«, der alene eller sammen med de øvrige dele medfører, at skyldneren ophører med at være insolvent.

LOV

Konkursloven § 9a, stk. 1-4

Konkursloven § 9b, stk. 1, 5

Konkursloven § 9d

Konkursloven § 10

Konkursloven § 11, stk. 1-5

§ 2 Fra betalingsstandsning til forebyggende rekonstruktion – de tre reformlag bag reglerne

Nutidens regelsæt er resultatet af tre reformbølger, som det er nødvendigt at kende for at læse ældre praksis rigtigt.

1977-2011: betalingsstandsning og tvangsakkord uden for konkurs. Konkurslovens oprindelige kapitel om anmeldt betalingsstandsning lå i §§ 16 ff. Af den oprindelige § 16 fremgik, at reglerne fandt anvendelse, indtil skyldneren tilbagekaldte anmeldelsen, forhandling om tvangsakkord blev åbnet, konkursdekret blev afsagt, skifteretten bestemte, at virkningerne skulle ophøre, eller der var forløbet tre måneder fra fristdagen – med mulighed for forlængelse i to måneder. Ordningen blev suppleret ved **lov nr. 560 af 24. juni 2005**, der indsatte adgangen til at udskille aktiver omfattet af en omstødelig panteret som led i driften.

2010-reformen. Konkursrådet leverede det dogmatiske fundament i [Betænkning nr. 1512/2009 om rekonstruktion mv.](#), hvor bl.a. den svenske företagsrekonstruktion blev gennemgået som forbillede – herunder at »[r]ekonstruktionsbehandlingen medfører ikke, at skyldneren mister sin indflydelse på virksomheden, og virksomheden fortsætter sine aktiviteter under overvågning af udrederer«, jf. [betænkningen s. 40](#). Anbefalingerne blev gennemført ved **lov nr. 718 af 25. juni 2010 (L 199, 2009-10)**, der afskaffede betalingsstandsning og tvangsakkord uden for konkurs, indførte rekonstruktørinstituttet og rekonstruktionsplanen – og ophævede kravet om en mindstedividende på 10 pct.

2022-reformen. Justitsministeriet bad ved brev af 1. oktober 2019 Konkursrådet vurdere de lovgivningsmæssige konsekvenser af rekonstruktions- og insolvensdirektivet, jf. [Betænkning nr. 1579/2022, s. 6](#). Rådet konkluderede, at konkursloven fremover burde indeholde både en forebyggende procedure og en procedure svarende til den eksisterende, jf. [betænkningen s. 10](#). Om insolvensbegrebet hedder det i [betænkningen s. 85](#):

For at undgå misbrug bør skyldnerens finansielle vanskeligheder afspejle en sandsynlighed for insolvens, og rekonstruktionsplanen bør kunne afværge skyldners insolvens og sikre virksomhedens levedygtighed.

Anbefalingerne blev gennemført ved **lov nr. 896 af 21. juni 2022 (L 181, 2021-22)** med ikrafttræden 17. juli 2022. Lovforslaget indsatte hele afsnit I A om forebyggende rekonstruktion, nyaffattede [§ 13 d](#) om afstemning, indførte SMV-definitionen i [§ 2 a](#) og udvidede frisdagsbegrebet i [§ 1, stk. 1, nr. 4](#) til også at omfatte den dag, hvor skifteretten under en forebyggende rekonstruktionsbehandling traf bestemmelse om fyldestgørelsesforbud.

Efterfølgende udvikling. Justitsministeriet iværksatte i august 2025 den lovpligtige treårsevaluering af de nye regler om forebyggende rekonstruktion. Af høringsmaterialet fremgår formålet bag etårsloftet direkte:

Formålet hermed er at sikre, at den periode, hvor der er et fyldestgørelsesforbud som led i en forebyggende rekonstruktionsbehandling eller en almindelig rekonstruktion, højst kan være et år, ligesom det sikres, at man ikke holder unødigt liv i virksomheder, der er eller viser sig ikke at være levedygtige.

Parallelt hermed er der i december 2025 vedtaget to ændringslove, som praktikere skal være opmærksomme på: **lov nr. 1767 af 29. december 2025 (L 20, 2025-26)** om skærpede regler om udpegning af kurator og habilitet m.v. – der efter Konkursrådets udtalelse af 27. marts 2025 også omfatter beskikkelse af rekonstruktører, herunder under forebyggende rekonstruktion – og **lov nr. 1765 af 29. december 2025 (L 21, 2025-26)** om digital behandling af sager om forebyggende rekonstruktion, rekonstruktion, konkurs og gældssanering via domstolens skifteportal. Begge trådte i kraft 1. januar 2026.

LOV

[Konkursloven § 1, stk. 1](#)

[Konkursloven § 2 a](#)

[Konkursloven § 13 d](#)

§ 3 Indledning, rekonstruktør og tillidsmand – skifterettens kontrol med aktørerne

Ved indledningen af en almindelig rekonstruktionsbehandling beskikker skifteretten en eller flere rekonstruktører, jf. [§ 11 a, stk. 1](#). Skifteretten er udtrykkeligt **ikke** bundet af begæringens forslag – en pointe, der har fået fornyet vægt med 2025-lovgivningen mod misbrug af insolvenssystemet.

To forhold styrer den videre proces:

- **Ledelsesovertagelse.** Indledes rekonstruktionsbehandlingen uden skyldnerens samtykke, bestemmer skifteretten samtidig, at rekonstruktøren skal overtage ledelsen af virksomheden, jf. [§ 11 a, stk. 3](#). Ellers bevarer skyldneren rådigheden, men må efter [§ 12, stk. 1](#) ikke foretage dispositioner af væsentlig betydning uden rekonstruktørens samtykke, og betaling af gæld må kun ske i overensstemmelse med konkursordenen eller for at afværge tab.
- **Sikkerhedsstillelse.** Indledning uden skyldnerens samtykke er betinget af sikkerhedsstillelse for omkostningerne, jf. [§ 11 a, stk. 5](#). Skifteretten kan efterfølgende kræve yderligere sikkerhed, og stilles den

ikke, ophører behandlingen, jf. § 11 a, stk. 6. En sikkerhed stillet af skyldneren er ugyldig, hvis den ikke er bestemt af skifteretten – en værnsregel indsat ved 2022-reformen. Undtagelsesvis kan statskassen indestå for omkostningerne, jf. § 11 a, stk. 7.

Skifterettens sanktionsmulighed over for rekonstruktøren er § 11 g, stk. 1: rekonstruktøren kan afsættes, »hvis særlige grunde taler for det«. Praksis viser, at tærsklen er lav, når de lovbestemte pligter ikke er opfyldt. I [SKS-20997/2015-ARH](#) havde rekonstruktøren hverken underrettet kreditorerne efter § 11 b eller udarbejdet forslag til rekonstruktionsplan efter § 11 c til fordringshavermødet. Skifteretten i Aarhus konstaterede, at meddelelsen om indledningen var sendt til rekonstruktørens e-Boks samme dag, og udtalte:

Skifteretten tilkendegav herefter, at det må lægges til grund, at rekonstruktøren har modtaget oplysning om indledningen af rekonstruktionen den 15. december 2015, men ikke har opfyldt sine forpligtelser til at underrette kreditorer og skifteret og til at udarbejde forslag til rekonstruktionsplan til mødet i dag. Der foreligger derfor efter skifterettens opfattelse sådanne særlige grunde, der taler for at rekonstruktøren skal afsættes.

Afgørelsen blev stadfæstet af Vestre Landsret i [BS-167/2016-VLR](#), der afviste rekonstruktørens forklaring om, at han havde opfattet mødet som et rent indledende møde:

Som følge heraf og under hensyn til de tidsfrister, der gælder i forbindelse med rekonstruktionsbehandling, tiltræder landsretten, at skifteretten har besluttet at afsætte Kærende, tidligere Rekonstruktør advokat som rekonstruktør, jf. konkurslovens § 11 g, stk. 1.

Til sammenligning kan skifteretten i konkurssporet gribe langt mere indgribende ind allerede før dekret: Østre Landsret stadfæstede i [BS-117/2024-OLR](#) en rådighedsfratagelse efter [konkurslovens § 26, stk. 1, nr. 4](#) truffet uden forudgående underretning af skyldneren. Afgørelsen illustrerer forskellen mellem rekonstruktionssporets samarbejdsbaserede logik og konkurssporets sikringsformål.

LOV

[Konkursloven § 11a, stk. 1, 3, 5-7](#)

[Konkursloven § 11g, stk. 1](#)

[Konkursloven § 12, stk. 1](#)

[Konkursloven § 26, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Kære af Kendelse om Rådighedsfratagelse af Aktiver Før Konkursdekret

06.03.2024

Landsretten · Landsrettens kendelse om afsættelse af rekonstruktør grundet manglende rekonstruktionsplan

09.02.2016

Byretten · Afsættelse af rekonstruktør grundet manglende opfyldelse af forpligtelser

08.01.2016

Rekonstruktionsplanen og fireugersfristen – processens hårdeste flaskehals

§ 4

Ved indledningen fastsætter skifteretten tidspunktet for et møde med fordringshaverne, som **skal** holdes senest fire uger efter indledningen, jf. § 11 a, stk. 2. Mødet bekendtgøres i Statstidende.

Senest en uge før mødet skal rekonstruktøren sende sit forslag til rekonstruktionsplan til samtlige kendte fordringshavere og til skifteretten, jf. § 11 c, stk. 1. Indholdskravene i § 11 c, stk. 2 er udtømmende opregnet:

Krav	Indhold
Nr. 1	Begrundet redegørelse for den påtænkte rekonstruktionstype og vurdering af væsentlige hindringer

Nr. 2	Så vidt muligt balance pr. indledningsdagen med angivelse af senere afvigelser
Nr. 3	Oplysning om mangler ved seneste årsrapport (afgives af tillidsmanden, hvis en sådan er beskikket)
Nr. 4	Redegørelse for de væsentligste skridt under rekonstruktionsbehandlingen

Hertil kommer efter [§ 11 c, stk. 3](#), at forslaget skal være **tiltrådt af skyldneren**, vedlægges en vurdering af aktiverne og en erklæring fra rekonstruktøren om, hvorvidt planen efter dennes skøn er gennemførlig.

Sanktionen er hård og automatisk: opfylder forslaget ikke kravene senest på mødet, »bestemmer skifteretten, at rekonstruktionsbehandlingen ophører«, jf. [§ 11 c, stk. 4](#). Det samme gælder, hvis balancen mangler. Det er netop denne kobling – mellem det materielle indholdskrav og den automatiske ophørvirkning – der forklarer landsrettens strenge linje i [BS-167/2016-VLR](#).

Selve vedtagelsen af planen sker efter en **negativ flertalsregel** i [§ 11 e, stk. 2](#): forslaget er vedtaget, medmindre et flertal af fordringshaverne stemmer imod, og dette flertal repræsenterer mindst 25 pct. af det samlede kendte beløb, der ved repræsentation ville give stemmeret. Passivitet blandt kreditorerne fører altså til vedtagelse. Rekonstruktøren kan anmode om udsættelse til et nyt møde inden fire uger, jf. [§ 11 e, stk. 5](#) – men udsættelse kan ikke ske, hvis den samme kvalificerede minoritet stemmer imod. Vedtages ingen plan, ophører behandlingen, jf. [§ 11 e, stk. 3](#).

Efter vedtagelsen kan rekonstruktøren – eller fordringshavere med mindst 25 pct. af beløbet – kræve, at skifteretten beskikker en regnskabskyndig tillidsmand, hvis der ikke allerede er en, jf. [§ 11 e, stk. 6](#).

LOV

Konkursloven § 11a, stk. 2

Konkursloven § 11c, stk. 1-4

Konkursloven § 11e, stk. 2, 3, 5, 6

PRAKSIS **Landsretten** · Landsrettens kendelse om afsættelse af rekonstruktør grundet manglende rekonstruktionsplan

09.02.2016

§ 5 Retsvirkninger: fristdag, forbud mod individualforfølgning og pantefordringernes stilling

Fristdagen er ankeret for hele omstødelses- og modregningssystemet. Efter [§ 1, stk. 1](#) er fristdagen det tidligste af bl.a. den dag, skifteretten modtog begæring om rekonstruktionsbehandling, konkurs eller gældssanering (nr. 1), og – nyt siden 2022 – den dag, hvor skifteretten under en forebyggende rekonstruktionsbehandling traf bestemmelse om fyldestgørelsesforbud (nr. 4). Ophører en forebyggende rekonstruktionsbehandling, bevares fyldestgørelsesforbudsdagen som fristdag, hvis skifteretten inden tre uger modtager begæring om rekonstruktionsbehandling, konkurs eller gældssanering, jf. [§ 1, stk. 5](#). Bestemmelsen forhindrer, at et forgæves forebyggende forsøg »nulstiller« omstødelsesfristerne.

Individualforfølgning begrænses af [§ 12 c, stk. 1](#): arrest og udlæg kan ikke foretages, brugspanteret kan ikke udøves, og der kan hverken udøves rådighedsberøvelse eller søges fyldestgørelse på grundlag af udlæg uden skyldnerens og rekonstruktørens samtykke. Undtagelserne er væsentlige i praksis:

- Udlæg i **fordringer** er ikke omfattet af nr. 3 og 4, jf. [§ 12 c, stk. 2](#).
-

Tilbageholdsret består, og indehaveren kan foretage udlæg i det tilbageholdte, hvis skyldneren trods opfordring ikke betaler inden 14 dage, jf. § 12 c, stk. 3.

- **Håndpant og anden tilsvarende sikkerhedsret** samt virksomhedspant i fordringer og fordringspant berøres slet ikke af rekonstruktionsbehandlingen, jf. § 12 c, stk. 4.

For øvrige pantefordringer gælder en betalingspligt efter § 12 c, stk. 5: skyldneren skal efter anmodning betale de løbende ydelser for tiden efter indledningen. Er pantet utilstrækkeligt efter skifterettens skøn, betales kun en forholdsmæssig del svarende til forholdet mellem den dækkede del af hovedstolen og hele hovedstolen. Betales ikke rettidigt, kan panthaveren søge fyldestgørelse uanset stk. 1.

Værdiansættelsen af pant er et selvstændigt maskineri. Er der beskikket tillidsmand, kan skifteretten efter § 12 e, stk. 1 på skyldnerens begæring fastsætte værdien af pantsatte aktiver med virkning for § 10 a, stk. 2, nr. 2, § 12 d, stk. 2, nr. 2, og § 14 c, stk. 4. Adgangen gælder dog ikke fast ejendom, skibe med bruttotonnage på 5 eller derover, luftfartøjer, andele i andelsboligforeninger, aktiver omfattet af visse tinglyste panteretter samt fordringer og kapitalandele. Berørte rettighedshavere skal have adgang til at udtale sig om tillidsmandens vurdering, jf. § 12 e, stk. 2, og afgørelsen kan ændres, hvis værdien ændrer sig væsentligt, jf. § 12 e, stk. 3.

LOV

Konkursloven § 1, stk. 1, 5

Konkursloven § 10a, stk. 2

Konkursloven § 12c, stk. 1-5

Konkursloven § 12e, stk. 1-3

Modregning under rekonstruktion – Højesterets konnekse modregning og lovgivers svar i 2022

Modregningsreglerne i § 12 g er den enkeltbestemmelse, hvor Højesteret har sat de tydeligste spor. Efter § 12 g, stk. 1 finder konkurslovens §§ 39-52 tilsvarende anvendelse, idet rekonstruktionsbehandlingsindledningen træder i stedet for konkursdekretets afsigelse. Hertil kommer tre modifikationer:

- Uforfaldne krav kan ikke anvendes til modregning, jf. § 12 g, stk. 2.
- Et krav omfattet af § 97 kan ikke modregnes i skyldnerens krav efter en aftale videreført efter § 12 o, jf. § 12 g, stk. 3.
- Modregning med krav omfattet af § 94 hindres ikke af § 42, stk. 1 og 2, jf. § 12 g, stk. 4.

Højesteret afsagde den 16. oktober 2020 dom i BS-1590/2020-HJR om netop denne grænseflade. Sagen angik adgangen til at modregne med et krav stiftet **før** fristdagen i vederlag optjent **efter** fristdagen, og dommen bygger på samspillet mellem § 12 g, stk. 3, § 42 og § 97. Konnekse krav faldt uden for afskæringen.

Lovgiver reagerede prompte. Ved **lov nr. 896 af 21. juni 2022** blev der i § 12 g, stk. 3, indsat et nyt 2. pkt.:

Angår aftalen løbende eller successive ydelser, gælder reglen i 1. pkt., uanset om kravene er konnekse.

Efter denne ændring kan medkontrahenten i et videreført løbende eller successivt kontraktforhold altså ikke længere modregne sit simple krav fra tiden før indledningen i skyldnerens krav på vederlag efter indledningen – heller ikke selv om kravene udspringer af samme retsforhold. Ændringen er en af de mest praktisk indgribende i 2022-pakken, fordi den beskytter det likviditetsgrundlag, rekonstruktionen skal leve af. Det svarer til logikken i den samtidige nyaffattelse af § 12 p, stk. 2 og indsættelsen af § 12 p, stk. 3, hvorefter § 94-status ved

successive ydelser kun tilkommer den del af medkontrahentens krav, der vedrører ydelser præsteret under rekonstruktionsbehandlingen.

LOV

Konkursloven § 12g, stk. 1-4

Konkursloven § 12p, stk. 2, 3

Konkursloven § 42

Konkursloven § 97

PRAKSIS **Højesteret** · Konneks modregning under rekonstruktion: Adgang til modregning med krav stiftet før fristdagen i vederlag optjent efter fristdagen 16.10.2020

§ 7 Videreførelse af gensidigt bebyrdende aftaler, erhvervslejemål og de ansattes stilling

Rekonstruktionens kommercielle værdi står og falder med, at kontraktporteføljen – leverandøraftaler, leasing, erhvervslejemål og medarbejdere – kan holdes i live.

Videreførelsesretten. Efter § 12 o, stk. 1 kan skyldneren med rekonstruktørens samtykke videreføre indgåede gensidigt bebyrdende aftaler – og endda genoplive en aftale, som medkontrahenten inden for de seneste fire uger har hævet på grund af skyldnerens misligholdelse, medmindre medkontrahenten har disponeret i henhold til ophævelsen. Grænsen ligger i § 12 o, stk. 2: aftalen kan ikke videreføres uden medkontrahentens samtykke, hvis medkontrahenten – bortset fra rekonstruktionsbehandlingen – havde ophævelsesadgang af andre årsager end skyldnerens egen forsinkelse. Medkontrahenten kan kræve stillingtagen uden ugrundet ophold, jf. § 12 o, stk. 3, og skyldneren kan altid opsige en videreført løbende aftale med en måneds varsel mod erstatning for det forkortede varsel, jf. § 12 o, stk. 4. Under forebyggende rekonstruktion gælder en parallel ordning: § 9 e, stk. 1 afskærer medkontrahenten fra at hæve alene med henvisning til rekonstruktionsbehandlingen, og videreførelsesadgangen efter § 9 e, stk. 2 forudsætter fyldestgørelsesforbud.

Standardvilkårene på byggeområdet er tilpasset dette system. Efter AB 18 § 61, stk. 3-4 – og tilsvarende i ABR 18 § 57 og ABT 18 § 59 – kan den anden part hæve, hvis en part tages under rekonstruktionsbehandling, *dog kun* hvis parten ikke straks stiller betryggende sikkerhed. Ønsker parten at videreføre aftalen efter konkurslovens regler, skal meddelelse herom gives »uden ugrundet ophold«.

De ansatte. § 12 u, stk. 1 giver skyldneren 14 dage fra indledningen til at erklære, at en arbejdsaftale ikke videreføres. Sker det inden fristen, stilles vederlagskravet for tiden efter indledningen som vederlag for den forudgående periode – bortset fra vederlag for faktisk udført arbejde, der er § 94-krav. Afgives erklæringen senere, er kravet frem til erklæringen § 94-krav. Den ansatte kan efter § 12 u, stk. 2 hæve, hvis rekonstruktionens ændring af forholdene giver særlig grund hertil. Bemærk desuden, at arbejdsgiverens pligt til at betale G-dage bortfalder ved rekonstruktion under skifterettens tilsyn, jf. [vejledningen om dagpengegodtgørelse for 1. og 2. ledighedsdag](#).

Afskedigelser som led i en rekonstruktion er ikke i sig selv usaglige, men bevisbyrden skærpes over for beskyttede grupper. Ligebehandlingsnævnet fandt i 21-124, at afskedigelsen af en gravid kundeservicemedarbejder under en COVID-19-udløst rekonstruktion – hvor ca. 180 af omkring 540 medarbejdere blev afskediget – ikke stred mod [ligebehandlingslovens § 9](#). Arbejdsgiveren løftede den omvendte bevisbyrde i § 16, stk. 4 ved at dokumentere et ensartet ratingsystem anvendt på samtlige medarbejdere, hvor klageren scorede 7 point mod de bevarede kollegers 12 og 15. Afgørelsen viser, at et objektiverbart og gennemført udvælgelseskriterium er nøglen – ikke rekonstruktionen som sådan.

Regulerede erhverv. Flere brancher har særlige overlevelsesregler. Færdselsstyrelsen kan tillade midlertidig fortsat drift i seks måneder ved rekonstruktion efter [buskørselsbekendtgørelsens § 11](#) og [godskørselsbekendtgørelsens § 16](#), og tilsvarende gælder for jernbanevirksomhed efter [bekendtgørelsen om tilladelse til at drive jernbanevirksomhed § 10](#).

LOV

Konkursloven § 9e, stk. 1, 2

Konkursloven § 12o, stk. 1-4

Konkursloven § 12u, stk. 1, 2

Ligebehandlingsloven § 9

Ligebehandlingsloven § 16, stk. 4

PRAKSIS

Ligebehandlingsnævnet · Afskedigelse af gravid medarbejder under virksomhedsrekonstruktion var sagligt begrundet 29.10.2022

§ 8 Tvangsakkordens indhold og grænser – hvad kan og hvad kan ikke akkorderes

Tvangsakkorden er reguleret udtømmende i [§ 10 a](#). Den kan gå ud på procentvis nedsættelse eller bortfald af fordringerne, på betalingsudsættelse, eller den kan betinges af, at skyldnerens formue helt eller delvis fordeles mellem fordringshaverne, jf. [§ 10 a, stk. 1](#).

Hvad falder uden for. Efter [§ 10 a, stk. 2](#) kan tvangsakkorden ikke omfatte fordringer stiftet efter skifterettens modtagelse af forslaget, pantefordringer i det omfang pantet strækker til, eller fordringer, der i konkurs omfattes af §§ 94-96. Panthaverne bindes derimod af akkorden for den udækkede del af den personlige fordring – og har skifteretten fastsat værdien efter [§ 12 e](#), er den fastsatte værdi bindende ved opgørelsen af panthaverens fordring.

Gruppeprincippet. En tvangsakkord kan efter [§ 10 a, stk. 3](#) alene omfatte én af tre grupper: simple krav efter [§ 97](#) og [§ 98](#), nr. 2 (bortset fra konventionalbod, der ikke er erstatning for et lidt tab), aftalebestemt efterstillede krav, eller konventionalbodskrav. Det skal fremgå af akkorden, hvilken gruppe den omfatter, jf. [§ 10 a, stk. 4](#), og der kan fastsættes en bagatelgrænse, hvis det er rimeligt begrundet i skyldnerens forhold. Akkorden medfører automatisk bortfald af gaveløfter, af renter for tiden efter indledningen, af visse finansielle leasingydelser og af fordringer i lavere grupper, jf. [§ 10 a, stk. 5](#).

Skattekrav. Akkorden omfatter B-skat og acontoskat forfaldne ved forslagets modtagelse, jf. [§ 10 a, stk. 6](#). Ved 2022-reformen blev det tilføjet, at akkorden kan bestemme, at også restskat for fremsættelsesåret omfattes; skifteretten fastsætter da skønsmæssigt den beløbsmæssige del. Modstykket er indsat i [§ 14, stk. 2](#), hvorefter tvangsakkorden ikke berører skatteforvaltningens adgang til at modregne [§ 10 a, stk. 6, 1. pkt.](#)-krav i overskydende skat for samme indkomstår.

Debt-to-equity. For aktie- og anpartsselskaber kan det efter [§ 10 a, stk. 8](#) bestemmes i akkorden, at selskabskapitalen nedsættes til 0 kr. og samtidig forhøjes med ny kontant indbetalt kapital, hvorved de hidtidige ejere elimineres. Reglen forudsætter, at skyldneren er insolvent, og at en konkursbehandling ikke ville give fuld dækning. Akkordens bestemmelse træder i stedet for generalforsamlingens beslutning, indbetaling skal ske senest to uger efter stadfæstelsen, og rekonstruktøren registrerer forholdet i Erhvervsstyrelsens it-system, jf. [§ 14, stk. 5](#).

Virkningen. Tvangsakkorden har virkning som et retsforlig, jf. [§ 14, stk. 1](#), og binder også fordringshavere, som ikke har meldt sig, jf. [§ 14, stk. 2](#). Til gengæld påvirker den **ikke** kreditorernes rettigheder mod kautionister

og medhæftende, jf. § 14, stk. 3 – et forhold, der i praksis gør personlig selvskyldnerkaution til det centrale forhandlingsobjekt.

Dividendeniveauerne er typisk beskedne. I Landsskatterettens sag 17-0987516 fremgik det af rekonstruktionsforslaget af 30. juli 2014, at »[d]e simple kreditorer, jf. konkurslovens § 97, modtager en samlet dividende på 13,5 %«, opgjort på grundlag af aktiver for 547.729 kr. mod en samlet § 97-gæld på 2.938.344 kr. I den modsatte ende ligger SKS-548/2011-ESB, hvor rekonstruktionen af et A/S endte med en stadfæstet kreditorordning med **100 pct. dividende**.

LOV	Konkursloven § 10a, stk. 1-8	Konkursloven § 12e	Konkursloven § 14, stk. 1-3, 5
PRAKSIS	Byretten · Godkendelse af rekonstruktørs salær i konkursbehandling		
	Landsskatteretten · Landsskatteretten anerkender fradrag for tab på fordring mod medinvestor i K/S efter rekonstruktion		
			10.07.2012
			10.06.2021

Stemmeret ved afstemningen – nærtstående, illoyal

§ 9 fordringsoverdragelse og tredjemands pant

Afstemningen er reguleret i § 13 d. Udgangspunktet i stk. 1 er, at forslaget er vedtaget, hvis et flertal af de fordringshavere, der er repræsenteret på mødet og deltager i afstemningen, stemmer for. Der stemmes efter fordringernes beløb, jf. stk. 2, og §§ 120, 121 og § 123, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse. Indeholder forslaget bestemmelse om tvangsakkord, har fordringer omfattet af akkorden stemmeret uanset dividendens størrelse.

Den praktisk vigtigste værnsregel er § 13 d, stk. 4: **fordringer, der tilhører skyldnerens nærtstående, giver ikke stemmeret**. Reglen skal forhindre, at skyldneren selv »stemmer sin egen akkord igennem«. Tre afgørelser med samme retlige kerne – SKS-24/2018-VIB fra skifteretten i Viborg, BS-305/2018-VLR fra Vestre Landsret og Højesterets kendelse i BS-31/2019-HJR – fastslår, at reglen ikke kan omgås ved at overdrage den nærtståendes fordring videre. Alle tre afgørelser hviler på § 13 d, stk. 3 sammenholdt med nærtståendedefinitionen i § 2, og landsretten og Højesteret behandlede overdragelsen som illoyal i forhold til § 13 d, stk. 4. Konsekvensen er, at skifteretten ved anvendelsen af § 13 d, stk. 3 – hvor bestridte fordringer foreløbig deltager, indtil det viser sig, at de er afgørende for udfaldet – kan se igennem overdragelseskæden.

Den anden centrale stemmeretsafgørelse er Højesterets kendelse i Sag 40/2016 af 22. september 2016 om stemmeret ved tvangsakkord for fordringer sikret ved **tredjemands pant**. Kendelsen bygger på § 13 d, stk. 4 (i den dagældende affattelse), § 10 a, stk. 2 samt § 120, stk. 2 og § 121. Spørgsmålet er væsentligt, fordi § 10 a, stk. 2, nr. 2, kun udelukker akkorden i forhold til pant i **skyldnerens** aktiver – sikkerhed stillet af tredjemand berører derfor ikke fordringens akkordmæssige placering på samme måde.

Processuelt gælder, at skyldner, rekonstruktør og en eventuel tillidsmand alle skal være til stede på afstemningsmødet, jf. § 13 c, stk. 1, at rekonstruktøren på mødet skal oplyse, om der vil blive indledt konkurskarantænesag efter § 14 f, jf. § 13 c, stk. 2, og at skyldnerens udeblivelse uden lovligt forfald medfører ophør, medmindre skifteretten bestemmer, at rekonstruktøren skal overtage ledelsen, jf. § 13 c, stk. 3.

LOV	Konkursloven § 2	Konkursloven § 13d, stk. 1-4	Konkursloven § 13c, stk. 1-3
	Konkursloven § 120, stk. 2		
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets kendelse om stemmeret i rekonstruktionssag – illoyal fordringsoverdragelse		
			18.03.2020

Højesteret · Stemmeret ved rekonstruktion med tvangsakkord for fordringer sikret ved tredjemands pant	22.09.2016
Landsretten · Landsretten stadfæster afgørelse om manglende stemmeret i rekonstruktionssag	06.09.2018
Byretten · Kendelse om manglende stemmeret ved rekonstruktion grundet omgåelse af konkurslovens regler om nærtstående	15.06.2018

Afstemningsklasser og cross-class cram-down – den danske udmøntning af direktivets artikel 11

§ 10

Den mest markante nyskabelse i 2022-reformen er klasseafstemningen i § 13 d, stk. 5-7, der udmønter [rekonstruktions- og insolvensdirektivets artikel 11](#) om vedtagelse på tværs af kreditorklasser.

Systemet fungerer i tre trin:

- Klasseinddeling.** Fordringshaverne skal inddeles i særskilte afstemningsklasser, »der afspejler et tilstrækkeligt interessesammenfald mellem fordringshaverne i den enkelte klasse«, jf. § 13 d, stk. 5. En gruppe efter § 10 a, stk. 3, og §§ 95-98 kan opdeles i flere klasser. Fordringer uden stemmeret indgår ikke i nogen klasse. **Pantefordringer har stemmeret uanset § 120, stk. 2, og skal udgøre en særskilt klasse** – det er den strukturelt vigtigste enkeltregel, fordi den giver panthaverne en selvstændig stemme, de ikke havde før.
- Afstemning klassevis.** Der stemmes i hver klasse for sig, jf. § 13 d, stk. 6.
- Cram-down.** Vedtages forslaget af et flertal af afstemningsklasserne, anses forslaget for vedtaget – også over for de klasser, der stemte imod.

Anvendelsesområdet er dog begrænset af § 13 d, stk. 7: reglerne gælder kun, hvis skyldneren ved fremsendelsen af rekonstruktionsforslaget har begæret klasseinddeling, eller hvis skyldneren **ikke** er en SMV. SMV-begrebet er defineret i § 2 a med henvisning til årsregnskabslovens regnskabsklasser; efter forarbejderne til lov nr. 896 af 21. juni 2022 fastlægges den øvre grænse af tærskler på balancesum 156 mio. kr., nettoomsætning 313 mio. kr. og 250 heltidsbeskæftigede i gennemsnit. Konsekvensen er, at klasseafstemning og cram-down for langt de fleste danske virksomheder er et **tilvalg**, som skyldneren aktivt skal foretage – og at begæringen skal fremsendes sammen med rekonstruktionsforslaget, jf. § 13, stk. 2. Forslag til klasseinddeling skal medfølge materialet efter § 13 b, stk. 1, nr. 4, medmindre skyldneren er en SMV og ikke har begæret inddeling.

Konkursrådet lagde i [Betænkning nr. 1579/2022](#) vægt på direktivets krav om, at rammerne skal give skyldnere mulighed for at rekonstruere effektivt på et tidligt tidspunkt for at »begrænse unødigt afvikling af levedygtige virksomheder«, jf. direktivets præambelbetragtning nr. 2. Den offentliggjorte skifteretspraksis om klasseafstemningen er endnu sparsom – hvilket i sig selv var en af grundene til, at Justitsministeriet i august 2025 indkaldte erfaringer til den lovpligtige treårsevaluering.

LOV

Konkursloven § 2a

Konkursloven § 13d, stk. 5-7

Konkursloven § 13, stk. 2

Konkursloven § 13b, stk. 1

Stadfæstelse og nægtelsesgrunde – kreditorernes minimumsbeskyttelse

§ 11

Et vedtaget rekonstruktionsforslag er ikke gyldigt, før skifteretten har stadfæstet det, jf. § 13 e, stk. 1. Indsigelse mod stadfæstelse skal fremsættes senest på afstemningsmødet, jf. § 13 e, stk. 2.

Skifteretten **skal** nægte stadfæstelse i tre tilfælde efter § 13 e, stk. 3:

Nr.	Nægtelsesgrund
1	Fejl ved fremgangsmåden eller ufuldstændighed i oplysningerne, som må antages at have haft væsentlig betydning for stemmeafgivningens resultat
2	Tvangsakkord, der ikke er forenelig med § 10 a, eller forslag der i øvrigt er i strid med loven
3	Skyldneren eller tredjemand har for at indvirke på afstemningen tilsagt en fordringshaver fordele uden for rekonstruktionen

Ved nr. 1 kan skifteretten i stedet udsætte afgørelsen og lade forslaget undergå en ny afstemning inden fristen i § 13, stk. 1, jf. § 13 e, stk. 4.

Den absolutte minimumsbeskyttelse ligger i § 13 e, stk. 6:

Skifteretten skal nægte stadfæstelse, hvis rekonstruktionsforslaget medfører, at en eller flere fordringshavere får en ringere grad af fyldestgørelse end under en konkursbehandling.

Denne *best-interest-of-creditors*-test er ikke en skønsregel, men en pligtmæssig prøvelse – og det er den, der gør klasseafstemningens cram-down-mekanisme retssikkerhedsmæssigt bærbar. For fysiske personer suppleres den af § 13 e, stk. 5, hvorefter stadfæstelse skal nægtes, hvis skyldneren på grund af strafbare forhold eller groft uforsvarlig forretningsførelse ikke ville kunne opnå gældssanering, og kan nægtes ved uforsvarlige handlinger i økonomiske anliggender eller erstatningspådragende forhold. Er skyldneren en fysisk person uden erhvervsvirksomhed, skal stadfæstelse tillige nægtes, hvis det samlede akkordbeløb er mindre end ved en gældssanering.

Praksis viser, at illoyal adfærd fra skyldnerens side slår igennem både som nægtelses- og ophørsgrund. Sø- og Handelsretten afviste i [SKS-10/2016-SHR](#) en rekonstruktion, hvor skyldneren indirekte havde opkøbt sin egen gæld; afgørelsen er henført til § 14, stk. 2, § 13 e, stk. 3 og § 15, stk. 1. Østre Landsret stadfæstede tilsvarende i [BS-1472/2016-OLR](#) skifterettens beslutning om, at rekonstruktionsbehandlingen ophørte som følge af tilsidesættelse af kreditorerne – også her med § 13 e, stk. 3 og § 15, stk. 1 som hjemmel. Begge afgørelser knytter naturligt an til ugyldighedsreglen i § 14, stk. 4, hvorefter en aftale, der giver en fordringshaver større fordele end hjemlet ved tvangsakkorden, er ugyldig.

Endelig kan skifteretten efter § 13 e, stk. 7 betinge stadfæstelsen af, at skyldneren undergives tilsyn af rekonstruktøren. Netop et sådant tilsyn – etableret på SKATs anmodning og løbende indtil første akkordrate var betalt – indgik i [SKS-548/2011-ESB](#).

LOV

[Konkursloven § 13e, stk. 1-7](#)
[Konkursloven § 13, stk. 1](#)
[Konkursloven § 14, stk. 2, 4](#)
[Konkursloven § 15, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsretten · Landsretten stadfæster afgørelse om ophør af rekonstruktionsbehandling grundet tilsidesættelse af kreditorer	17.03.2017
	Sø- og Handelsretten · Rekonstruktion afvist efter skyldners indirekte opkøb af egen gæld	06.06.2016
	Byretten · Godkendelse af rekonstruktørs salær i konkursbehandling	10.07.2012

§ 12 Virksomhedsoverdragelse – med og uden rekonstruktionsplan

Virksomhedsoverdragelse er defineret i § 10 b som overdragelse til eje af skyldnerens igangværende virksomhed eller en del heraf, »der bevarer sin identitet, og som udgør en økonomisk enhed, der er organiseret med henblik på udøvelse af en økonomisk aktivitet«. Definitionen er bevidst afstemt efter identitetskriteriet i **virksomhedsoverdragelsesdirektivet 2001/23/EF**.

Hovedreglen er, at virksomhedsoverdragelse **kun** må ske i overensstemmelse med et stadfæstet rekonstruktionsforslag eller efter § 13 g, jf. § 12, stk. 2.

Hasteoverdragelse efter § 13 g. Fordi virksomhedsværdier ofte fordamper i løbet af uger, tillader § 13 g, stk. 1 overdragelse allerede før vedtagelsen af en rekonstruktionsplan, hvis rekonstruktøren samtykker, det skønnes hensigtsmæssigt for at bevare værdien, og der ikke inden **5 hverdage** efter rekonstruktørens meddelelse er indkommet indsigelse fra et flertal af de stemmeberettigede fordringshavere. Meddelelsen skal efter § 13 g, stk. 4 bl.a. oplyse, om erhververen er skyldnerens nærtstående, angive værdiansættelsen af aktiverne i det omfang en sådan foreligger, og begrunde, hvorfor hasteproceduren anvendes. Senest 5 hverdage efter indsigelsesfristen skal rekonstruktøren redegøre for, om overdragelsen blev gennemført, jf. § 13 g, stk. 5.

Retsvirkningerne følger af § 14 c:

- En virksomhedsoverdragelse gennemført på grundlag af et stadfæstet rekonstruktionsforslag **kan ikke omstødes**, jf. stk. 1. Det er den retlige forudsætning for, at en køber overhovedet vil betale for en kriseram virksomhed.
- Videreførte gensidigt bebyrdende aftaler overgår automatisk til erhververen, jf. stk. 2 – dog ikke medkontrahentens vederlagskrav for tiden før indledningen, idet krav på depositum dog skal opfyldes af erhververen. Reglen er den praktiske hjemmel for, at et erhvervslejemål eller en central leverandøraftale kan følge med virksomheden.
- Arbejdsaftaler er udtrykkeligt undtaget fra stk. 2 og følger i stedet **lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse**, jf. stk. 3.
- Har skifteretten fastsat værdien af et pantsat aktiv efter § 12 e, overgår skyldnerens hæftelse for pantegælden til erhververen inden for den fastsatte værdi, mens panteretten for yderligere pantegæld **bortfalder**, jf. stk. 4. Det er denne mekanisme, der gør det muligt at sælge virksomheden »renset« for overpant.

Skifteretten kan efter § 13 f, stk. 3 bestemme, at rekonstruktionsbehandlingen fortsætter efter stadfæstelsen, hvis forslaget indeholder en virksomhedsoverdragelse, som endnu ikke er tiltrådt af erhververen; skifteretten fastsætter da en tiltrædelsesfrist på højst fire uger. Reglen gælder ikke, hvis forslaget indeholder bestemmelse om tvangsakkord, jf. § 13 f, stk. 4.

At insolvensbaserede overdragelser har egne EU-retlige spor ses af EU-Domstolens dom i C-461/20, hvor Domstolen fastslog, at overtagelse af alene rettighederne og forpligtelserne i en offentlig rammeaftale efter den oprindelige kontrahents konkurs udgør en »delvis efterfølgelse« efter **udbudsdirektivets artikel 72, stk. 1, litra d, nr. ii**, forudsat at den nye kontrahent opfylder de oprindelige udvælgelseskriterier. Domstolen understregede, at en indskrænkende fortolkning ville fratage insolvensundtagelsen dens effektive virkning – en betragtning, der har direkte overføringsværdi, når en rekonstruktør skal sikre, at offentlige kontrakter kan følge med ved en overdragelse efter § 13 g eller § 14 c.

LOV

Konkursloven § 10b

Konkursloven § 12, stk. 2

Konkursloven § 13g, stk. 1, 4, 5

Konkursloven § 13f, stk. 3, 4

Konkursloven § 14c, stk. 1-4

PRAKSIS

EU-Domstolen · Overdragelse af rammeaftaler ved konkurs: Fortolkning af delvis efterfølgelse i udbudsdirektivet

03.02.2022

§ 13 Ophør: etårsfristen, de fem ophørsgrunde og overgangen til konkurs

Rekonstruktionsbehandlingen kan ophøre ad mange veje. § 15, stk. 1 opregner de generelle grunde – ud over de tilfælde, der allerede følger af §§ 11 a, stk. 6, 11 c, stk. 4, 11 d, stk. 2, 11 e, stk. 3, 11 g, stk. 3, 13, stk. 5, 13 c, stk. 3, og 13 f, stk. 1 og 3:

1. Skyldneren er ikke insolvent.
2. Skyldneren samarbejder ikke loyalt eller bringer fordringshavernes ret i fare.
3. Skyldneren begærer det.
4. Rekonstruktionsbehandlingen er udsigtsløs.
5. Behandlingen har – sammenlagt med et forudgående fyldestgørelsesforbud under forebyggende rekonstruktion – været i ét år.

Etårsloftet i nr. 5 er en af 2022-reformens centrale nyskabelser. Perioden med fyldestgørelsesforbud under en forudgående forebyggende rekonstruktion medregnes, medmindre den forebyggende behandling ophører mindst en måned før indledningen af den almindelige rekonstruktionsbehandling. Rekonstruktøren skal straks underrette skifteretten om forhold omfattet af nr. 1, 2 og 4, og skyldner, rekonstruktør, tillidsmand og fordringshavere skal have lejlighed til at udtale sig, før afgørelsen træffes, jf. § 15, stk. 2.

Konkursautomatikken i § 15, stk. 3 er den mest indgribende retsvirkning i hele regelsættet:

Ophører en rekonstruktionsbehandling af andre grunde end stadfæstelse af et rekonstruktionsforslag, der indeholder bestemmelse om tvangsakkord, eller at skyldneren ikke er insolvent, tages skyldnerens bo straks under konkursbehandling. Det gælder dog ikke, hvis rekonstruktionsbehandlingen ophører, uden at der er vedtaget en rekonstruktionsplan.

Undtagelsen i sidste punktum er afgørende: falder sagen allerede på det første fordringshavermøde, følger konkurs ikke automatisk. Ophører behandlingen derimod efter, at en plan er vedtaget, er konkursen uafvendelig. Rekonstruktøren og tillidsmanden skal i så fald sende en kort redegørelse til skifteretten om forholdene i § 13 b, stk. 1, nr. 3, litra c-e, jf. § 15, stk. 4. En ny begæring om rekonstruktionsbehandling afvises, hvis den indgives tidligere end en måned efter en forudgående behandlings ophør uden vedtaget plan, jf. § 15, stk. 5. Ophøret bekendtgøres i Statstidende, medmindre boet samtidig tages under konkursbehandling, jf. § 15 b.

Det forebyggende spor fungerer grundlæggende anderledes. § 9 h, stk. 1 opregner seks ophørsgrunde – herunder at skyldneren hverken er insolvent eller har sandsynlighed for at blive det (nr. 1), at behandlingen er udsigtsløs, »herunder hvis skyldnerens regnskabs- og bogføringsmateriale er så mangelfuldt, at det vil indebære uforholdsmæssige omkostninger at opnå tilstrækkelig indsigt i skyldnerens økonomiske forhold« (nr. 4), Erhvervsstyrelsens beslutning om tvangsopløsning (nr. 5) og etårsfristen (nr. 6). Men der er **ingen konkursautomatik**: ophøret bekendtgøres blot i Statstidende og meddeles kreditorerne, jf. § 9 i – og disse offentliggørelsesregler gælder kun, hvis der har været fyldestgørelsesforbud. Netop fraværet af konkursrisiko

og af offentlighed er det, der gør den forebyggende procedure attraktiv for virksomheder, som endnu ikke er insolvente.

At et fremlagt rekonstruktionsforslag kan bruges defensivt mod en kreditors konkursbegæring, ses af Sø- og Handelsrettens kendelse i [K 1774/13-M](#), hvor en konkursbegæring mod en andelsboligforening blev nægtet fremme, fordi foreningen ikke kunne anses for insolvent henset til det foreliggende rekonstruktionsforslag.

LOV

Konkursloven § 9h, stk. 1

Konkursloven § 9i

Konkursloven § 15, stk. 1-5

Konkursloven § 15b

PRAKSIS **Sø- og Handelsretten** · Konkursbegæring nægtet fremme: Andelsboligforening ikke insolvent henset til rekonstruktionsforslag 01.04.2015

Rekonstruktørens og tillidsmandens vederlag – skifteretten som omkostningsvogter

Vederlagsspørgsmålet fylder uforholdsmæssigt meget i den offentliggjorte praksis, fordi omkostningerne direkte fortrænger kreditorernes dividende.

Udgangspunktet er, at skifteretten godkender vederlaget efter en samlet vurdering. I [SKS-548/2011-ESB](#) godkendte skifteretten i Esbjerg et vederlag på 375.000 kr. plus moms til rekonstruktøren og 52.000 kr. plus moms til tillidsmanden, selv om rekonstruktionsmaterialet kun havde skønnet omkostningerne til 300.000 kr.:

Høset til arbejdets omfang og hastende karakter, selskabets beskaffenhed, det med arbejdet forbundne ansvar og navnlig det med rekonstruktionen opnåede resultat, godkender skifteretten de af rekonstruktør og tillidsmand indstillede salærer. Det forhold, at der i rekonstruktionsmaterialet alene er skønnet omkostninger til rekonstruktionen med 300.000 kr., findes ikke at kunne føre til et andet resultat.

Vestre Landsret nåede det modsatte resultat i den samme sag ved kendelse af 30. november 2012, [BS-1916/2012-VLR](#). Landsretten lagde vægt på, at rekonstruktøren på tidspunktet for underskrivelsen af rekonstruktionsforslaget måtte kende arbejdets hidtidige omfang:

På det tidspunkt, hvor rekonstruktionsforslaget blev underskrevet, har det været kendt for rekonstruktøren, hvilket omfang arbejdet med rekonstruktionen indtil da havde haft. På denne baggrund må der ved angivelsen af de skønnede omkostninger ved rekonstruktionen være skabt en forventning om, at omkostningerne, såfremt rekonstruktionsforslaget ville blive stadfæstet, ikke væsentligt ville overstige det skønnede beløb.

Da der allerede ved underskrivelsen var afholdt udgifter på 149.158,77 kr. eller 159.158,77 kr. ekskl. moms – forskud til tillidsmanden, vurderings-, annoncerings- og retsgebyruder og samt revisorarbejde for 95.000 kr. – nedsatte landsretten vederlaget:

Post	Skifteretten	Vestre Landsret
Vederlag til rekonstruktør	375.000 kr. + moms	225.000 kr. + moms
Godtgørelse for positive udlæg	28.352,34 kr.	28.352,34 kr. (stadfæstet)
Vederlag til tillidsmand	52.000 kr. + moms	52.000 kr. + moms (uændret)

Retsstillingen er dermed, at **det omkostningsskøn, rekonstruktøren selv anfører i rekonstruktionsforslaget, er en bindende referenceramme**: overskrides det væsentligt, skal fravigelsen kunne begrundes i forhold, der ikke var kendt ved underskrivelsen. Reduktionen på 40 pct. i BS-1916/2012-VLR er den klareste illustration af, at skifteretternes og landsretternes prøvelse er reel.

Dette bør sammenholdes med sikkerhedsstillelsesreglerne i [§ 11 a, stk. 5-7](#), herunder værnsreglen om, at en af skyldneren stillet sikkerhed er ugyldig, hvis den ikke er bestemt af skifteretten – en regel, der netop skal forhindre, at rekonstruktøren aftaler sig til et vederlagsgrundlag uden om skifterettens kontrol. Ved forebyggende rekonstruktion gælder [§ 11 a, stk. 6 og 7](#), og [§ 11 g](#) tilsvarende, jf. [§ 9 b, stk. 4](#).

LOV

[Konkursloven § 9b, stk. 4](#)
[Konkursloven § 11a, stk. 5-7](#)
[Konkursloven § 11g](#)

PRAKSIS

Landsretten · Nedsættelse af rekonstruktørs vederlag ved virksomhedsrekonstruktion

30.11.2012

Byretten · Godkendelse af rekonstruktørs salær i konkursbehandling

10.07.2012

Skattemæssige konsekvenser af akkorden – underskudsbegrænsning og kravet om en samlet ordning

Rekonstruktionens skattemæssige side afgøres uden for konkursloven, men er ofte det, der reelt bestemmer, om en akkord kan bære.

Udgangspunktet er, at en tvangsakkord eller frivillig akkord, der udgør en **samlet ordning**, giver skattefri gældseftergivelse mod til gengæld at begrænse fremførselsberettigede underskud. Det administrative fundament blev lagt i [cirkulære om visse skattemæssige forhold ved konkurs og underskudsbegrænsning ved akkord m.v.](#), der udmøntede lov nr. 359 og lov nr. 363 af 6. juni 1991. Cirkulæret angiver bl.a., at akkorden omfatter skatterne i de indkomstår, der er afsluttet inden akkordforhandlingens åbning, og at skattekrav i konkurs- og akkordretlig sammenhæng anses for stiftet ved indkomstårets afslutning, jf. [cirkulærets pkt. 38](#). Cirkulæret henviser fortsat til de dagældende §§ 158, 167 og 183 om tvangsakkordforhandlingens åbning – bestemmelser, der blev afløst ved 2010-reformen – og skal derfor læses med forbehold for terminologien; sondringen mellem akkorderede og ikke-akkorderede skattekrav er i dag reguleret i [§ 10 a, stk. 6](#) og [§ 14, stk. 2](#).

Landsskatterettens praksis kredser om tre tilbagevendende spørgsmål:

- **Er der tale om en samlet ordning?** I [16-1913299](#) blev en eftergivelse på 45 mio. kr. anset for skattepligtig efter [kursgevinstlovens § 6](#), fordi ansvarlig lånekapital på ca. 13,7 mio. kr. ikke deltog i nedskrivningen. Landsskatteretten udtalte, at der »ikke [kan] ses bort fra gæld i form af ansvarlig lånekapital på ca. 13,7 mio. kr., idet gælden ikke kan kvalificeres som småkrav«, hvorfor der forelå en singular og ikke en samlet akkord. Udgangspunktet er, at ordningen skal omfatte mere end 50 pct. af den usikrede gæld, og at resten kun må være småkrav.
- **Hvornår indtræder virkningen?** I [14-4910464](#) blev en akkordaftale anset for suspensivt betinget – og de skattemæssige virkninger dermed udskudt – fordi banken via uigenkaldelige salgsfuldmagter alene afgjorde, om en væsentlig betingelse blev opfyldt. Samme periodiseringsproblem behandles i [19-0001954](#) og i koncernsituationen i [18-0006569](#).
- **Hvornår er kreditors tab konstateret?** I [17-0987516](#) anerkendte Landsskatteretten, at et tab var realiseret i det år, hvor rekonstruktionsforslaget forelå, med afståelsessummen fastsat til den forventede dividende på 13,5 pct. af det nominelle krav. Retten lagde afgørende vægt på rekonstruktionsforslaget og tillidsmandens

erklæring om, at forslaget var rimeligt og betryggende – et konkret eksempel på, at § 11 c, stk. 3-erklæringen har retsvirkninger langt uden for skifteretten.

Skatterådet har i SKM2019.327.SR bekræftet, at en rekonstruktionsaftale om landbrugsgæld medfører gældseftergivelse med tilhørende underskudsbegrænsning efter [personskattelovens § 13 a](#) og [kursgevinstlovens §§ 21 og 24](#).

Praktisk konsekvens: akkordforslaget bør ikke fremsættes, før den skattemæssige kvalifikation – samlet ordning eller ej, resolutiv eller suspensiv betingelse – er afklaret, da en singulær akkord kan udløse en skattepligtig gevinst, der i sig selv gør skyldneren insolvent igen.

LOV	Konkursloven § 10a, stk. 6	Konkursloven § 11c, stk. 3	Konkursloven § 14, stk. 2
	Kursgevinstloven § 24, stk. 1	Personskatteloven § 13a, stk. 5	
PRAKSIS	Landsskatteretten · Periodisering af gældseftergivelse og underskudsbegrænsning ved frivillig akkord		
	Landsskatteretten · Gældseftergivelse og underskudsbegrænsning samt nægtelse af fradrag for tab på koncernintern regresfordring		
	Landsskatteretten · Landsskatteretten anerkender fradrag for tab på fordring mod medinvestor i K/S efter rekonstruktion		
	Landsskatteretten · Gældseftergivelse på 45 mio. kr. anset for skattepligtig da der ikke forelå en samlet ordning		
	Landsskatteretten · Aftale om frivillig akkord: Resolutiv eller suspensiv betingelse?		
	Skatterådet · Rekonstruktionsaftale af landbrugsgæld medfører gældseftergivelse og underskudsbegrænsning		

§ 16 Tidlig varslings, EU-rammen og grænseoverskridende rekonstruktion

Tidlig varslings. § 9 j bemyndiger erhvervsministeren til efter forhandling med justits- og skatteministeren at fastsætte regler om tidlig varslings som angivet i [artikel 3 i direktiv \(EU\) 2019/1023](#), herunder om Erhvervsstyrelsens behandling af oplysninger til brug herfor. Konkursrådet anbefalede i [Betænkning nr. 1579/2022](#), at det eksisterende Early Warning-program skulle gøres permanent, og at nødlidende virksomheder skulle identificeres og varsles ved brug af en machine learning-plattform udviklet af Erhvervsstyrelsen. Ordningen er i praksis knyttet tæt til Gældsstyrelsens varslingsbreve; Early Warning har offentligt beskrevet, at »der kommer langt flere virksomheder og søger hjælp hos os, når de får et varslingsbrev om, at de skal betale deres gæld«.

Direktivets fortolkning. EU-Domstolen har endnu ikke afsagt domme direkte om direktivets afsnit II om forebyggende rekonstruktion, men to domme om afsnit III (gældssanering) fastlægger fortolkningsmetoden. I [C-687/22](#) fastslog Domstolen, at oplystningen i [artikel 23, stk. 4](#) ikke er udtømmende, fordi den indledes med udtrykket »såsom«, og at medlemsstaterne derfor kan udelukke yderligere gældskategorier, når det er behørigt begrundet. Domstolen bekræftede desuden, at forpligtelsen til direktivkonform fortolkning først indtræder ved gennemførelsesfristens udløb. I [C-723/23](#) behandlede Domstolen undtagelser ved svigagtig insolvens i selskaber, jf. direktivets [artikel 20](#) og [artikel 23](#). Metoden – vid national skønsmargin, men krav om reel begrundelse – må antages at gælde tilsvarende for de valgmuligheder, Danmark har udnyttet i §§ 9 a-9 j og § 13 d, stk. 7.

Grænseoverskridende rekonstruktion – en vigtig korrektion. Det antages undertiden, at [insolvensforordningen \(EU\) 2015/848](#) med COMI-tilknytning som værnetingsanker regulerer dansk

grænseoverskridende rekonstruktion. Det er ikke rigtigt. Konkursrådet fastslår udtrykkeligt i [Betænkning nr. 1579/2022, s. 22](#):

Insolvensforordningen er omfattet af protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til Lissabontraktaten. Dette indebærer, at forordningen ikke er bindende for – og ikke finder anvendelse i – Danmark.

Det samme fremgår af [Betænkning nr. 1578/2022, s. 16](#). Rekonstruktions- og insolvensdirektivet er derimod vedtaget med hjemmel i [TEUF artikel 53](#) og [artikel 114](#) og er dermed bindende for Danmark, med implementeringsfrist forlænget til 17. juli 2022. Danske grænseoverskridende rekonstruktioner beror derfor på almindelige international-privatretnlige regler og på sektorspecifik regulering – fx [bekendtgørelsen om forsikringselskabers rekonstruktion, konkurs, tvangsopløsning eller likvidation § 4](#), hvorefter begæring skal indgives til en dansk skifteret i overensstemmelse med konkursloven, og den tilsvarende regel for kreditinstitutter i [bekendtgørelsen om lovvalg mv. ved krisehåndtering af pengeinstitutter, realkreditinstitutter og fondsmæglerselskaber I § 4](#), suppleret af lovvalgsreglerne i [§ 12](#) og bekendtgørelsespligten i [§ 6](#).

LOV	Konkursloven § 9j	Konkursloven § 13d, stk. 7	
PRAKSIS	EU-Domstolen · Gældssanering og undtagelser ved svigagtig insolvens i selskaber under rekonstruktionsdirektivet		10.04.2025
	EU-Domstolen · Adgang til gældssanering og udelukkelse af offentligretlige fordringer under rekonstruktions- og insolvensdirektivet		11.04.2024

§ 17 Sammenfatning – hvad praksis faktisk lærer os om rekonstruktion

Den samlede praksis tegner et konsistent billede, som kan sammenfattes i seks punkter.

1. Processen er ubarmhjertig over for formelle fejl. De trykte afgørelser handler næsten alle om ophør, afsættelse eller nægtelse af stadfæstelse. Fireugersfristen til fordringshavermødet, ugefristen for rekonstruktionsplanen, femdagesfristen for afstemningsmaterialet og sekshalvårsfristen til afstemningsmødet er hårde frister med automatiske ophørvirkninger. [BS-167/2016-VLR](#) og [SKS-20997/2015-ARH](#) viser, at end ikke en rekonstruktørs undskyldelige misforståelse af mødets karakter kan redde en forsømt frist.

2. Kreditorlighed er systemets absolutte grænse. Nærtstående stemmeretsafskæring i [§ 13 d, stk. 4](#) kan ikke omgås ved fordringsoverdragelse, jf. [SKS-24/2018-VIB](#), [BS-305/2018-VLR](#) og [BS-31/2019-HJR](#). Indirekte opkøb af egen gæld og tilsidesættelse af kreditorernes interesser fører til afvisning og ophør, jf. [SKS-10/2016-SHR](#) og [BS-1472/2016-OLR](#). Og uanset hvor mange klasser der stemmer for, skal stadfæstelse nægtes, hvis blot én kreditor stilles ringere end ved konkurs, jf. [§ 13 e, stk. 6](#).

3. Højesteret griber sjældent ind – men når det sker, får det lovgivningsmæssige følger. [BS-1590/2020-HJR](#) om konneks modregning blev under to år senere fulgt af en udtrykkelig lovændring af [§ 12 g, stk. 3](#). Praktikere bør derfor tjekke, om en ældre afgørelse er »overhalet« af 2022-reformen.

4. Omkostningsstyring prøves reelt. [BS-1916/2012-VLR](#) nedsatte rekonstruktørvederlaget med 40 pct., fordi omkostningsskønnet i rekonstruktionsforslaget skabte en berettiget forventning. Sammen med værnsreglen i [§ 11 a, stk. 6](#) om, at skyldnerens sikkerhedsstillelse er ugyldig uden skifterettens bestemmelse, udgør dette en reel disciplinering af honorarniveauet.

5. Rekonstruktionen slutter ikke ved stadfæstelsen. Kautionsister berøres ikke af akkorden, jf. [§ 14, stk. 3](#); ansatte følger virksomhedsoverdragelsesloven, ikke [§ 14 c, stk. 2](#); og den skattemæssige kvalifikation

af akkorden – samlet ordning eller singulær akkord – kan alene afgøre, om virksomheden overlever, jf. 16-1913299.

6. Det forebyggende spor er stadig underbelyst. Reglerne i §§ 9 a-9 j har været i kraft siden 17. juli 2022, men der foreligger endnu ikke offentliggjort dansk retspraksis af betydning om hverken fyldestgørelsesforbuddet i § 9 b, klasseafstemningen i § 13 d, stk. 5-6 eller cram-down. Justitsministeriets treårsevaluering fra august 2025 og de i december 2025 vedtagne stramninger af reglerne om beskikkelse og habilitet peger på, at retsstillingen fortsat er under udvikling. Indtil da må vejledningen hentes i lovteksten, i [Betænkning nr. 1579/2022](#) og i den ældre praksis om det almindelige spor, som i vidt omfang gælder tilsvarende via henvisningerne i §§ 9 d-9 g.

Om afgrænsningen: konkursinstituttet behandles i [praksisoversigten om konkurs](#), omstødelse forud for konkurs eller rekonstruktion i [omstødelse-konkurs](#), gældssanering for personlige skyldnere i [gældssanering](#), og konkurskarantæne – som rekonstruktøren efter § 13 c, stk. 2 skal varsle på afstemningsmødet – i [konkurskarantaene](#).

LOV	Konkursloven § 11a, stk. 6	Konkursloven § 12g, stk. 3	Konkursloven § 13d, stk. 4-6
	Konkursloven § 13e, stk. 6	Konkursloven § 13c, stk. 2	Konkursloven § 14, stk. 3
PRAKSIS	Højesteret · Konneks modregning under rekonstruktion: Adgang til modregning med krav stiftet før fristdagen i vederlag optjent efter fristdagen 16.10.2020 Højesteret · Højesterets kendelse om stemmeret i rekonstruktionssag – illoyal fordringsoverdragelse 18.03.2020 Landsretten · Landsretten stadfæster afgørelse om manglende stemmeret i rekonstruktionssag 06.09.2018 Landsretten · Landsretten stadfæster afgørelse om ophør af rekonstruktionsbehandling grundet tilsidesættelse af kreditorer 17.03.2017 Landsretten · Landsrettens kendelse om afsættelse af rekonstruktør grundet manglende rekonstruktionsplan 09.02.2016 Landsretten · Nedsættelse af rekonstruktørs vederlag ved virksomhedsrekonstruktion 30.11.2012 Sø- og Handelsretten · Rekonstruktion afvist efter skyldners indirekte opkøb af egen gæld 06.06.2016 Byretten · Kendelse om manglende stemmeret ved rekonstruktion grundet omgåelse af konkurslovens regler om nærtstående 15.06.2018 Byretten · Afsættelse af rekonstruktør grundet manglende opfyldelse af forpligtelser 08.01.2016 Landsskatteretten · Gældseftergivelse på 45 mio. kr. anset for skattepligtig da der ikke forelå en samlet ordning 28.03.2019		

REFERENCE	Lovgrundlag		7 paragraffer
	Konkursloven § 9a	stk. 1	Konkursloven § 10
	Konkursloven § 11	stk. 1	Konkursloven § 12c stk. 1
	Konkursloven § 13d	stk. 5	Konkursloven § 13e stk. 6
	Konkursloven § 15	stk. 1	

MATERIALE	Citerede afgørelser		24 afgørelser
HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS			3

16.10.2020 Konneks modregning under rekonstruktion: Adgang til modregning med krav stiftet før fristdagen i vederlag optjent efter fristdagen bs-1590-2020-hjr

18.03.2020 Højesterets kendelse om stemmeret i rekonstruktionssag – illoyal fordringsoverdragelse 1337-1622

22.09.2016 Stemmeret ved rekonstruktion med tvangsakkord for fordringer sikret ved tredjemands pant 40-2016

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 3

10.04.2025 Gældssanering og undtagelser ved svigagtig insolvens i selskaber under rekonstruktionsdirektivet C-723/23

11.04.2024 Adgang til gældssanering og udelukkelse af offentligretlige fordringer under rekonstruktions- og insolvensdirektivet C-687/22

03.02.2022 Overdragelse af rammeaftaler ved konkurs: Fortolkning af delvis efterfølgelse i udbudsdirektivet C-461/20

LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS 5

06.03.2024 Kære af Kendelse om Rådighedsfratagelse af Aktiver Før Konkursdekret 9711-11338

06.09.2018 Landsretten stadfæster afgørelse om manglende stemmeret i rekonstruktionssag 1339-1625

17.03.2017 Landsretten stadfæster afgørelse om ophør af rekonstruktionsbehandling grundet tilsidesættelse af kreditorer 5871-7012

09.02.2016 Landsrettens kendelse om afsættelse af rekonstruktør grundet manglende rekonstruktionsplan 5686-6799

30.11.2012 Nedsættelse af rekonstruktørs vederlag ved virksomhedsrekonstruktion 441-514

SØ- OG HANDELSRETTEEN · SPECIALRET 2

06.06.2016 Rekonstruktion afvist efter skyldners indirekte opkøb af egen gæld 5849-6983

01.04.2015 Konkursbegæring nægtet fremme: Andelsboligforening ikke insolvent henset til rekonstruktionsforslag K 1774/13-M

BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS 3

15.06.2018 Kendelse om manglende stemmeret ved rekonstruktion grundet omgåelse af konkurslovens regler om nærtstående 1338-1624

08.01.2016 Afsættelse af rekonstruktør grundet manglende opfyldelse af forpligtelser 5685-6798

10.07.2012 Godkendelse af rekonstruktørs salær i konkursbehandling 442-515

LANDSSKATTERETTEEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 5

20.11.2023 Periodisering af gælds eftergivelse og underskudsbegrænsning ved frivillig akkord 19-0001954

25.01.2023 Gælds eftergivelse og underskudsbegrænsning samt nægtelse af fradrag for tab på koncernintern regresfordring 18-0006569

10.06.2021	Landsskatteretten anerkender fradrag for tab på fordring mod medinvestor i K/S efter rekonstruktion	17-0987516
28.03.2019	Gældseftergivelse på 45 mio. kr. anset for skattepligtig da der ikke forelå en samlet ordning	16-1913299
10.05.2016	Aftale om frivillig akkord: Resolutiv eller suspensiv betingelse?	14-4910464
SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED		1
21.06.2019	Rekonstruktionsaftale af landbrugsgæld medfører gældseftergivelse og underskudsbegrænsning	18-1521595
LIGEBEHANDLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
29.10.2022	Afskedigelse af gravid medarbejder under virksomhedsrekonstruktion var sagligt begrundet	21-124
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
16.12.2022	Kontrolafgift fastholdt for parkering uden for bås trods hensyn til p-automat	park-1625

FORARBEJDE Betænkninger

3 referencer

Betænkning om rekonstruktion mv.

nr. 1512 · 2009 · Justitsministeriet

Betænkning om modernisering og revision af reglerne om gældssanering, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet

nr. 1578 · 2022 · Justitsministeriet

Betænkning om revision af reglerne om rekonstruktion, herunder implementering af rekonstruktions- og insolvensdirektivet

nr. 1579 · 2022 · Justitsministeriet